

Jaarstukken 2017

gemeente
Weststellingwerf

Datum 18 mei 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	6
Leeswijzer	7
Herziening BBV	8
Jaarrekening op hoofdlijnen	10
Jaarrekening 2017 in één oogopslag	14
Kerngegevens.....	15
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	16
Modernisering dienstverlening.....	22
Programma 1 Veiligheid	27
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	34
Programma 3 Economie	38
Programma 4 Onderwijs	41
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	49
Programma 6 Sociaal domein	53
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	62
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing.....	68
Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	72
Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien	74
Overzicht kosten overhead.....	74
Vennootschapsbelasting	75
Onvoorziene uitgaven.....	75
Paragrafen	76
Paragraaf Lokale heffingen	76
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.....	81
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	89
Paragraaf Financiering	93
Paragraaf Bedrijfsvoering	98
Paragraaf OWO-samenwerking	101
Paragraaf Verbonden Partijen	104
Paragraaf Grondbeleid	113
Paragraaf 't "Hek" binnen het Sociaal domein.....	117
Paragraaf Streekagenda	120
Jaarrekening - Balans per 31 december 2017	122
Balans per 31 december 2017	122
Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten.....	125
Overzicht baten en lasten.....	125

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling	127
Toelichting op de activa	131
Toelichting op de passiva	141
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	149
Programma 1 Veiligheid	151
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	152
Programma 3 Economie	155
Programma 4 Onderwijs.....	157
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	159
Programma 6 Sociaal domein	161
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	166
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing.....	170
Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	173
Overzicht kosten overhead.....	175
Vennootschapsbelasting	177
Onvoorziene uitgaven.....	177
Begrotingsrechtmatigheid.....	178
Jaarrekening - overig.....	179
Overzicht incidentele budgetten	179
Incidentele middelen van 2017 naar 2018	183
Wet WNT	185
Schatkistbankieren	187
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA)	188
SISA overzichten	189
Taakvelden overzicht.....	191
Controle verklaring	194
Bijlagen	195
Bijlage I: Lijst met afkortingen.....	195

Voorwoord

VOORWOORD

Met de jaarstukken 2017 bieden we u de verantwoording over het laatste jaar in deze bestuursperiode 2014-2018 aan. Met een resultaat van bijna € 800.000 sluiten we ook dit laatste jaar af met een positief rekeningresultaat.

De verwachting vanuit de najaarsnota was, als gevolg van een aantal incidentele meevallers, uit te komen op een resultaat van € 2,8 miljoen. Een incidenteel tekort op het Sociaal domein drukt het uiteindelijke resultaat over 2017, want door de uiterste inspanningen van alle Friese gemeenten, zorgaanbieders en accountants hebben we nu de eindafrekening van de jeugdzorgkosten over de jaren 2015, 2016 en 2017 ontvangen. Door deze inzet kunnen we u met trots meedelen, dat wij verwachten u jaarstukken aan te kunnen bieden, die weer vergezeld gaan met een goedkeurende controleverklaring van de accountant. De financiële onzekerheden in het Sociaal domein, waar we vanaf 2015 mee geconfronteerd zijn, liggen nu grotendeels achter ons.

Uiteraard leest u in deze jaarstukken ook over de realisatie van de doelstellingen van het Collegeprogramma 2014-2018 'Vitaal en Verbindend - Iedereen telt mee in Weststellingwerf' dat is voortgekomen uit het coalitieakkoord 'Samen Werken aan Weststellingwerf'.

We hebben ons ingezet voor de belangrijke speerpunten uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma. De uitdaging voor de afgelopen bestuursperiode waren de verlaging van de schuldpositie, stabiele lastendruk voor onze inwoners en ondernemers en het verwezenlijken van ambities. We hebben dit met een mooi resultaat af kunnen sluiten.

- Onze schuldpositie is sterk verlaagd. Van € 79 miljoen op 1 januari 2014 tot € 62 miljoen op 1 januari 2018. Het streven naar een schuldratio onder de 80% is in 2017 behaald (78%) en onze solvabiliteit is daarmee verbeterd naar 22%;
- We zijn erin geslaagd de woonlasten voor onze inwoners voor het jaar 2017 onder het landelijk gemiddelde van 2016 te houden. De gemeentelijke opbrengst voor onroerende zaak belasting (OZB) is niet verhoogd, de afvalstoffenheffing is wederom gelijk gebleven en de verhoging voor rioolheffing is overeenkomstig het Gemeentelijk Riolerings Plan;
- Tenslotte heeft u samen met ons de Investeringskalender, met daarin vertaald de politiek/bestuurlijke ambities voor de periode 2017 - 2027, vastgesteld.

Graag benoemen wij hier tevens aantal highlights van activiteiten, die wij in de afgelopen bestuursperiode hebben kunnen realiseren:

- De implementatie van de drie decentralisaties op gebied van zorg, jeugd en werk;
- Het instellen van een Platform Recreatie en Toerisme;
- De realisatie van een cultureel blok in het Vlechtwerk Noordwolde;
- De realisatie van de Onderdoorgang Om den Noort ;
- Opstellen uitvoeringsprogramma lokaal gezondheidsbeleid;
- De succesvolle voorbereiding van de realisatie zonneparken in Noordwolde en Wolvega;
- Het instellen van de gebiedsteams;
- De herinrichting van de Steenwijkerweg;
- Uitvoeren van het project Bestemming Noordwolde;
- Het instellen van een Ondernemersfonds;
- De herinrichting van de Grindweg.

Concluderend zijn wij erg blij met de zowel in 2017 als in de voorgaande jaren van deze bestuursperiode behaalde resultaten en willen iedereen die hieraan heeft bijgedragen hartelijk danken!

Het college van de gemeente Weststellingwerf

Leeswijzer

LEESWIJZER

De leeswijzer vertelt hoe de jaarstukken 2017 zijn opgebouwd.

JAARVERSLAG

Het jaarverslag bevat voornamelijk de programmaverantwoording en de voorgeschreven paragrafen. Het begint met het voorwoord en de jaarrekening op hoofdlijnen. Direct na de kerngegevens komen de programma's en paragrafen. Elk programma en elke paragraaf is de verantwoording van het beleid van de programma's en paragrafen zoals die in de begroting 2017 aan u zijn gepresenteerd. Per programma vindt u de cijfers op hoofdlijnen. In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.

JAARREKENING

De jaarrekening begint met de balans en deze wordt vervolgens per balanspost toegelicht. Hierna volgt het overzicht van lasten en baten. Per programma wordt een financiële analyse gegeven op de cijfers van de jaarrekening 2017 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2017. Ook de stand van de investeringen wordt hier toegelicht.

Met de in de tabellen genoemde kolom actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met de kolom primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2016.

De incidentele lasten en baten 2017 staan apart in een overzicht. Er zijn ook incidentele budgetten die doorlopen naar 2018. In de financiële verordening 2018-2021 staat dat deze budgetten via een begrotingswijziging naar het volgende jaar overgeboekt worden. Deze begrotingswijziging wordt tegelijk met de jaarrekening aangeboden aan de raad.

Dan volgt nog informatie over de Wet Normering Topinkomens (WNT); het schatkistbankieren en de informatie over besteding van specifieke uitkeringen (SISA).

CONTROLE VERKLARING

Verklaring van de accountant met het oordeel bij de jaarstukken.

BIJLAGEN

Lijst met afkortingen

Herziening BBV

WIJZIGINGEN BBV VANAF 2017

Deze jaarrekening is opgesteld conform de rijksvoorschriften volgens Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De regels hieromtrent zijn met name met ingang van het (begrotings)jaar 2017 gewijzigd. We voldoen in deze jaarrekening aan het nieuwe BBV en hebben ook de aanbevelingen van de commissie BBV grotendeels meegenomen.

DOEL

De wijzigingen hebben als doel meer transparantie te geven over het besluitvormingsproces rond begroting en verantwoording en daarmee een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden bij dit proces. Een betere vergelijkbaarheid van kosten en beleidsresultaten en daarnaast een versterkt inzicht in de financiële positie van de gemeente - nu en op termijn - staan centraal in de vernieuwing van het BBV.

WAT IS ER VERANDERD

Invoering van taakvelden

In de herziening van het BBV staat dat de ramingen en realisatiecijfers die geleverd moeten worden voor de begrotingsuitvoering, ingedeeld worden aan de hand van uniforme eenheden, waaraan de bijbehorende baten en lasten moeten worden toegerekend. Er zijn daartoe 53 taakvelden ingesteld bij ministeriële regeling. Uitgangspunten daarbij zijn herkenbaarheid, aansluiting op de gemeentelijke praktijk en relevantie voor de beleidssturing. In deze jaarrekening zijn de 53 taakvelden ingedeeld naar de programma's van de raad zoals vastgelegd bij de kadernota en programmabegroting 2017-2020. De producten zijn vervallen.

Basisset van indicatoren

Naast de uniforme taakvelden, wordt in het herziene BBV voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de jaarrekening. Er zijn in totaliteit 39 beleidsindicatoren verplicht ingevoerd, relevant voor een nadere onderbouwing van het beleid. Bron voor de ingevulde aantallen is de website www.waarstaatjegemeente.nl, we hebben daarachter het peiljaar vermeld. We hebben er voor gekozen om in programma 1 en 4 eigen indicatoren, toegesneden op de lokale situatie, toe te voegen. Deze indicatoren zijn geactualiseerd op 1 mei 2018.

Technische aanpassingen BBV

Overheadkosten

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (de overheadkosten) worden centraal geraamd en verantwoord op een afzonderlijk overzicht. Dat overzicht komt niet in de programma's maar is een apart hoofdstuk in de jaarrekening. Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitaties, investeringen en andere (subsidie)projecten. Ook mag het meegenomen worden in de berekening van de 100% kostendekkende tarieven. De berekening van de kostendekkendheid van een heffing is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen. Dat is ook nieuw ten opzichte van de vorige jaarrekening.

Rente

Op het taakveld treasury staan alle rentelasten en rentebaten en de verdeling daarvan. De toerekening van rentelasten aan de overige taakvelden gebeurt via een renteomslag. Voor onze gemeente is die wijze van rentetoerekening niet nieuw maar het wordt nu op grond van het BBV verplicht gesteld. Het saldo tussen de rente die is doorberekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente is verantwoord op het taakveld treasury (in de paragraaf financiering is - conform de aanbeveling van de commissie BBV - een renteschema opgenomen). Verder adviseert de Commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie, om geen rente meer over het eigen vermogen te berekenen (de zogenaamde bespaarde rente). We hebben in deze jaarrekening de aanbeveling opgevolgd, daarom is op het taakveld treasury de bespaarde rente achterwege gelaten.

Overige aanpassingen

Verbonden partijen

Om te voorkomen dat dezelfde informatie in de verschillende beleidsstukken rond begroting en verantwoording moet worden opgenomen, zijn de voorschriften met betrekking tot de paragraaf Verbonden partijen in het nieuwe BBV vereenvoudigd. De betekenis van deze paragraaf is mede afhankelijk van de vraag of er een nota verbonden partijen aanwezig is, waarin een kaderstellend overzicht is opgenomen. De paragraaf Verbonden partijen kan zich dan beperken tot het geven van een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten ervan. In deze jaarrekening is deze paragraaf nog op de “oude” manier ingestoken.

Jaarrekening op hoofdlijnen

INLEIDING

In dit hoofdstuk treft u in het kort het financiële beeld over 2017 aan. De leidraad voor de af te leggen verantwoording is de door de raad vastgestelde programmabegroting 2017. Deze loopt als rode draad door de jaarstukken. Naast de inhoudelijke verantwoording leggen wij ook een financiële verantwoording af.

RESULTAAT JAARREKENING

In de jaarrekening geven we inzicht in de financiële positie en de besteding van de middelen over 2017. We sluiten het jaar in financiële zin positief af. Het rekeningresultaat bedraagt € 796.000. Dit is € 2 miljoen minder dan waar we bij de najaarsnota van uitgaven. In de tabel op de volgende pagina staat het totaalbeeld over 2017 en de afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting.

Belangrijke speerpunten uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma betreffen de verlaging van onze schuldpositie, het versterken van het weerstandsvermogen en een stabiele lastendruk voor onze inwoners en ondernemers.

SCHULDPOSITIE

Naast de ambities en stabiele woonlasten voor onze inwoners, is het verbeteren van de schuldpositie ook een belangrijk speerpunt in deze bestuursperiode. Begin 2016 is onze leningenportefeuille volledig herzien. Daarnaast zijn begin 2017 de resterende door de gemeente verstrekte leningen aan de Woningstichting Weststellingwerf overgedragen met een achtervang via de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarmee hebben we een beheersmaatregel op onze risico's kunnen toepassen.

Een kengetal om de schuldpositie te bepalen, is de schuldratio. Het streven naar een lagere schuldratio (onder de 80%) wordt als zodanig ook genoemd in het coalitieakkoord. De schuldratio geeft aan welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd door derden. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Beide ratio's zijn met elkaar verbonden doordat ze samen altijd 100% zijn. In tegenstelling tot de schuldratio is de solvabiliteitsratio één van de verplichte kengetallen die wordt toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De schuldratio voldoet eind 2017 ruim aan deze norm (77,7%). Eind 2017 hebben we een solvabiliteit gerealiseerd van 22,3%.

WEERSTANDSVERMOGEN

In onze nota financieel beleid, die de raad eind 2016 heeft vastgesteld, hebben we een norm opgenomen ten aanzien van de minimale en maximale omvang van de financiële kengetallen, die met ingang van dit jaar verplicht worden opgenomen. De kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en in de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente.

Als aan één van de normen niet wordt voldaan, wil dat niet zeggen dat we financieel niet (langer) gezond zijn, maar is dat een mogelijke indicatie dat er (aanvullende) beheersmaatregelen moeten worden getroffen of herijkt. Met uitzondering van het kengetal voor de grondexploitaties voldoen alle andere kengetallen eind 2017 ruimschoots aan onze streefnorm.

WOONLASTEN

We zijn er in geslaagd om de woonlasten voor onze inwoners voor het jaar 2017 onder het landelijk gemiddelde van 2016 te houden. Voor de onroerend-zaakbelastingen is voor 2017 geen verhoging doorgevoerd. Voor de leges, tarieven en overige heffingen is de verhoging 1% ten opzichte van 2016. Dit met uitzondering van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor beide heffingen is het uitgangspunt een 100% kostendekking. Het tarief voor de afvalstoffenheffing is niet gewijzigd en het tarief voor de rioolheffing is verhoogd met € 7,45 ten opzichte van 2016. De verhoging is gebaseerd op het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan.

BESTEMMINGSVOORSTEL

We doen geen voorstel tot afzonderlijke bestemming van het jaarresultaat. Wij stellen daarom voor het positieve resultaat van €796.000 te storten in de algemene reserve.

OVERZICHT BATEN EN LASTEN

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2016	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	x € 1.000
					Verschil begroot - werkelijk
Lasten					
0 Bestuur en Organisatie	1.900	2.147	2.202	2.131	55 V
1 Openbare Orde en Veiligheid	1.248	1.429	1.436	1.457	7 V
2 Verkeer, Wegen, Water en Groen	3.739	5.497	5.311	5.274	- 186 N
3 Economische Zaken	83	605	696	672	91 V
4 Onderwijs	3.379	3.969	4.122	3.814	153 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	2.502	2.821	2.893	3.014	72 V
6 Maatschappelijke en Sociale Voorzieningen	25.657	31.831	28.933	29.362	- 2.898 N
7 Volksgezondheid en Milieu	5.821	6.904	6.730	6.540	- 174 N
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	4.288	3.754	3.812	3.403	58 V
9 Financiën	19.167				-
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		4.121	4.006	4.006	- 115 N
Overzicht kosten overhead		11.593	12.207	11.791	614 V
Overzicht onvoorzienne uitgaven			-52	448	- 52 N
Totaal lasten	67.784	74.671	72.296	71.912	- 2.375 N
Baten					
0 Bestuur en Organisatie	529	1.017	488	372	529 V
1 Openbare Orde en Veiligheid	52	57	71	71	- 14 N
2 Verkeer, Wegen, Water en Groen	78	244	75	56	169 V
3 Economische Zaken	38	411	526	526	- 115 N
4 Onderwijs	591	703	700	749	3 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	535	503	495	548	8 V
6 Maatschappelijke en Sociale Voorzieningen	10.915	7.655	7.820	7.966	- 165 N
7 Volksgezondheid en Milieu	5.212	5.059	4.601	4.601	458 V
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	3.484	2.586	2.623	2.334	- 37 N
9 Financiën	50.180				-
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		51.686	51.923	49.212	- 237 N
Overzicht kosten overhead		4.680	4.901	4.648	- 221 N
Totaal baten	71.614	74.601	74.223	71.083	378 V
Saldo van baten en lasten	3.830	- 70	1.927	- 829	- 1.997 N
Mutaties reserves					
Toevoegingen	-385	-100	-232	-232	132 V
Onttrekkingen	482	966	1.155	746	- 189 N
Saldo mutaties reserves	97	866	923	514	- 57 N
Resultaat	3.927	796	2.850	- 315	- 2.054 N

TOELICHTING RESULTAAT

Van programmabegroting naar voorjaarsnota

De programmabegroting 2017 sloot met een tekort van € 314.000. Bij de voorjaarsnota zijn de gunstige mutaties van het gemeentefonds uit de september - en december circulaire 2016 verwerkt waardoor het tekort veranderde in een positief resultaat van ruim € 200.000. Extra uitgaven ten opzichte van de primitieve begroting leidden uiteindelijk bij de voorjaarsnota tot een nadelig resultaat van € 167.000.

Van voorjaarsnota naar najaarsnota

De najaarsnota liet een behoorlijk positiever beeld zien dan de voorjaarsnota. Het tekort ná de voorjaarsnota van € 167.000 is veranderd in een overschot van € 2.851.000. Dit werd onder meer veroorzaakt door de vrijval van de opbrengst precarioheffing 2014 uit de betreffende voorziening; verkoop van gemeentelijke gebouwen en gronden en de algemene uitkering uit het gemeentefonds viel op basis van de laatste gegevens gunstiger uit. Daarnaast is een voorschot genomen op het verwachte overschot binnen het "HEK" van het Sociaal domein van € 527.000.

Van najaarsnota naar jaarrekening

De jaarrekening is afgesloten met een positief saldo van € 796.000. Dit is ten opzichte van de najaarsnota een lager resultaat van € 2,0 miljoen. In de tabel hieronder wordt aangegeven waar dit verschil uit bestaat.

		x € 1.000
Belangrijkste afwijkingen	- = nadelig	Incidenteel
0 Bestuur en Ondersteuning		
Vanwege hogere rekenrente is er een vrijval uit de voorzieningen pensioenen wethouders		485
Het algemene budget voor de OWO samenwerking is onderbesteed		66
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
Hogere kosten onderhoud wegen, bermen en sloten		-150
Bijdrage provincie park De nieuwe aanleg en diverse opbrengsten verkoop grond		122
4 Onderwijs		
Onderwijshuisvesting lagere onderhoudskosten		81
Lagere kosten voor het leerlingenvervoer		41
5 Sport, Cultuur en Recreatie		
Lagere kosten muziekonderwijs en cultuurbevordering		65
6 Sociaal domein		
Hogere kosten voor Jeugd en WMO over het jaar 2017 (het structurele effect van de hogere kosten Jeugd en WMO is nog niet duidelijk)		-1.300
Hogere kosten voor Jeugd en WMO over de jaren 2015 en 2016		-1.300
Lagere rijksbijdrage inkomensregelingen		-400
7 Volksgezondheid en Milieu		
Het budget voor Gezond in de Stad (GIDS) is niet volledig besteed		139
Lagere kosten inzet milieubeheer		63
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing		
Extra kosten als gevolg van sloop en afwaarderden panden		-78
Minder inzet uren ruimtelijke ordening		109
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Lagere gemeentefondsuitkering		-200
Lagere renteontvangsten wegens aflossing		-66
Overzicht kosten overhead		
Lagere personeelskosten		387
Hogere ICT kosten		-154
Het budget voor Groen in Bedrijf (GIB) is niet volledig besteed		177
Saldo overige afwijkingen		
Kleinere afwijkingen per saldo		-1
Mutaties reserves		-140
Totaal afwijkingen ten opzichte van het saldo najaarsnota 2017		-2.054

GEMEENTEFONDSUITKERING

Bij de september-circulaire 2017 hebben we al aangegeven dat de algemene uitkering voor 2017 iets nadeliger is dan de raming uit de najaarsnota 2017. Dit als gevolg van lagere rijksuitgaven. De december-circulaire 2017 bevestigt het beeld.

In één oogopslag is het beeld als volgt:

x € 1.000

Gemeentefondsuitkering	Werkelijk	Begroot	Verschil begroot - werkelijk
Algemene uitkering			
2017	25.791	26.064	- 273 N
2016	50		50 V
2015*	35		35 V
Integratie-uitkering Sociaal domein			
2017	14.672	14.684	- 12 N
2016			
Totaal	40.548	40.748	- 200 N

* betreft verrekeningen. Het jaar 2015 is eind 2017 definitief vastgesteld

INVESTERINGSKREDIETEN (EXCLUSIEF GRONDEXPLOITATIE)

Bij de start van het jaar was er € 7,4 miljoen beschikbaar voor investeringen. Daarvan is in 2017 € 2,5 miljoen uitgegeven. De uitgaven betreffen voornamelijk het aanbrengen van verhardingsmaatregelen in de bermen, aanbrengen van voorzieningen in sportcomplex de Steense, investeringen in de riolering (met name de Stedelijke wateropgave Wolvega-zuid), de aanschaf van een zijlader voor de huisvuilinzameling, investeringen in de ICT en kosten voor uitbreiding van de gemeentewerf. Van het beschikbare investeringsbudget aan het begin van het jaar wordt € 4,0 miljoen naar verwachting een jaar later uitgegeven.

LOKALE HEFFINGEN

De gemeentelijke heffingen zijn te onderscheiden in belastingen en rechten. De totale opbrengst van de gemeentelijke belastingen bedraagt in 2017 € 6,4 miljoen. In onze gemeente heffen we onroerende-zaakbelastingen, forensen- en toeristenbelasting, precariobelasting op kabels en leidingen en reclamebelasting.

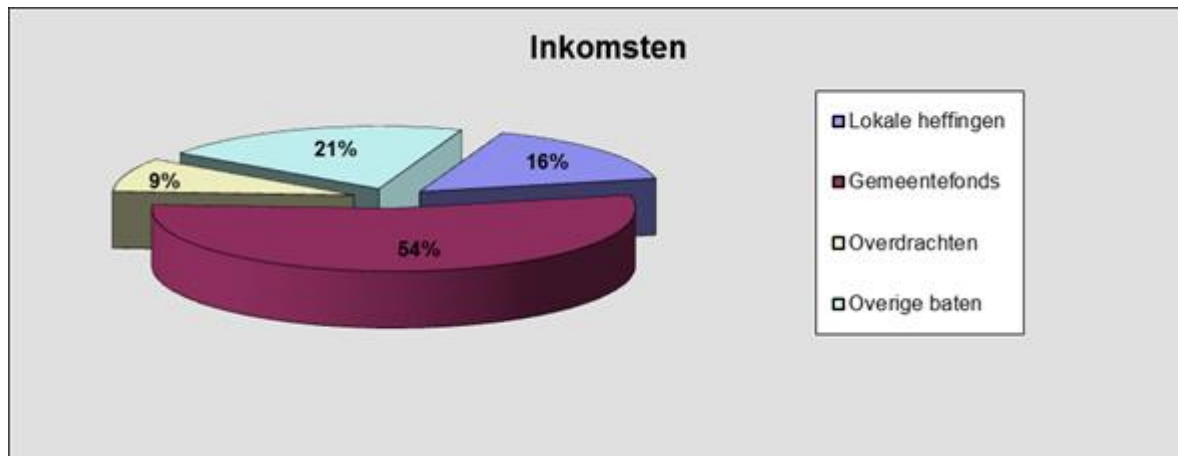
Anders dan bij de gemeentelijke belastingen moet er tegenover de heffing van rechten een dienst worden verleend aan de "betaler". In 2017 hebben we ruim € 5,5 miljoen aan opbrengst ontvangen. Het merendeel daarvan betreft de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Verder heffen we nog leges burgerzaken, leges omgevingsvergunning en graf- en begraafrechten.

RESERVES

We zijn het jaar begonnen met een algemene reserve van € 15,9 miljoen en de eindstand over 2017 is € 19,6 miljoen; de stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve resultaat over 2016 van € 3,9 miljoen. De eindstand van de bestemmingsreserves is € 2,7 miljoen en bestaat voornamelijk uit de egaliseringsreserves riolering en afvalstoffenverwijdering. Het jaar 2017 sluit met een totaal aan reserves van € 22,2 miljoen (exclusief het resultaat 2017).

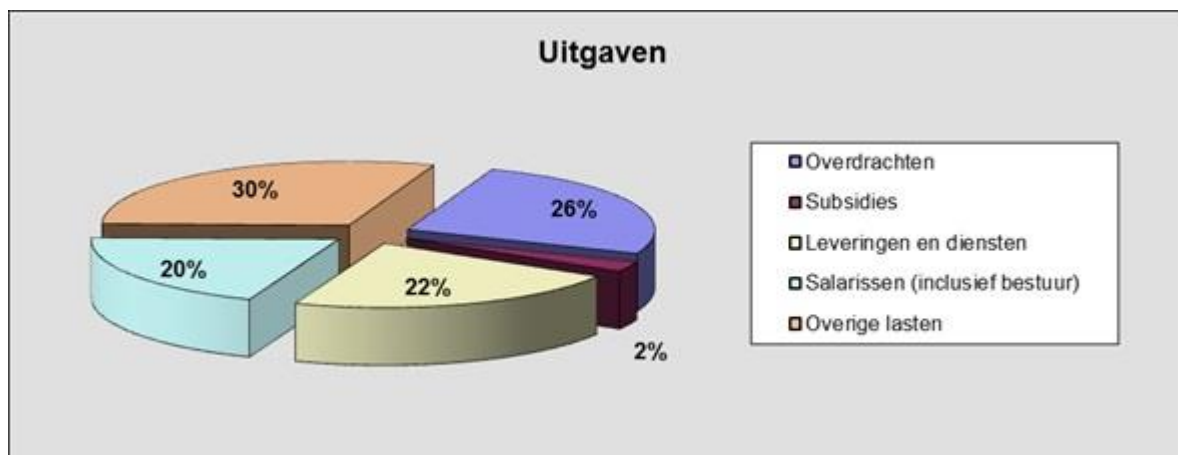
Jaarrekening 2017 in één oogopslag

JAARREKENING IN ÉÉN OOGOPSLAG (CIJFERS ZIJN EXCLUSIEF DE MUTATIES RESERVES)

Inkomsten	2016	2017	2017 in %
Lokale heffingen	11.672	11.950	16%
Gemeentefonds	41.355	40.548	54%
Overdrachten	4.361	6.508	9%
Overige baten	12.199	15.595	21%
Totaal	69.587	74.601	100%

x € 1.000

Uitgaven	2016	2017	2017 in %
Overdrachten	19.691	19.102	26%
Subsidies	1.151	1.840	2%
Leveringen en diensten	27.922	16.614	22%
Salarissen (inclusief bestuur)	13.940	14.581	20%
Overige lasten	3.053	22.534	30%
Totaal	65.757	74.671	100%

bedragen x € 1.000

Kerngegevens

KERNGEGEVENS

Kerngegevens	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
	31-12-2017	1-1-2017	31-12-2016
Sociale structuur			
Inwoners			
van 0-4 jaar	947	1.250	935
van 5-19 jaar	4.273	4.400	4.374
van 20-64 jaar	14.219	14.500	14.118
vanaf 65 jaar	6.276	5.418	6.166
Totaal inwoners	25.715	25.568	25.593
Uitkeringsgerechtigden			
IOAW	36	33	30
IOAZ	3	4	6
WWB	457	510	508
Totaal uitkeringsgerechtigden	496	547	544
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in hectare			
binnenwater	392	392	392
overig	22.052	22.052	22.052
Totaal oppervlakte	22.444	22.444	22.444
Woonruimten			
Koopwoningen (excl.recreatie)	7.585	7.376	7.597
Huurwoningen	3.498	3.542	3.508
Recreatiewoningen	119	119	119
Totaal woonruimten	11.202	11.037	11.224
Woonwagens	16	16	16
Woonschepen	1	1	1
Lengte van de wegen in meters			
Binnen de bebouwde kom	116.430	116.430	116.318
Buiten de bebouwde kom	284.600	284.600	284.600
Totaal lengte van de wegen	401.030	401.030	400.918
Lengte van de fietspaden in meters	84.576	84.825	84.825
Aantal m2 openbaar groen	1.037.990	1.038.261	1.038.261

TOELICHTING

De prognose van het aantal inwoners in leeftijdsgroepen in de kolom 2017 wijkt af wegens een niet juiste selectie uit het systeem ten tijde van het opstellen van de begroting

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

PROGRAMMA 0 | BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

TAAKVELDEN

- Bestuur
- Burgerzaken

BELEIDSNOTA'S

Visie Communicatiebeleid 2017- 2020	2017
Kadernota Intergemeentelijke samenwerking	2012
Kwaliteitshandvest Dienstverlening	2016
Raadsnotitie Overheidsparticipatie	2013

GEREALISEERD BELEID

Nieuw communicatiebeleid: Communicatievisie 2017-2020

De gemeente Weststellingwerf wil op een eigentijdse manier invulling geven aan de gemeentelijke communicatie. Daarom is in 2017 de Communicatievisie 2017-2020 opgesteld. De raad heeft hiervan met instemming kennis genomen.

De visie op communicatie is als volgt:

- De gemeente Weststellingwerf communiceert op een transparante en verbindende manier, passend bij de eigen positionering. Door verantwoording af te leggen over de gemaakte keuzes en het gevoerde beleid, bouwen we aan vertrouwen. We durven zichtbaar trots te zijn op onze successen.
- We staan in verbinding met onze omgeving door direct contact en door voortdurend te monitoren wat er om ons heen gebeurt. Samen met inwoners, ondernemers of partners ontwikkelen we plannen, projecten of beleid. Hiervoor zoeken we aansluiting bij netwerken in de samenleving.
- Communicatie is binnen onze organisatie van iedereen. We vertellen ons verhaal in heldere taal op de manier zoals onze inwoners, ondernemers of partners dat willen. We gaan met hen in gesprek: online én offline.

Om hier invulling aan te geven, moeten de nodige stappen worden gezet op zeven werkvelden:

1. Concerncommunicatie
2. Collegecommunicatie
3. Raadscommunicatie
4. Participatie en sociale media
5. Projectcommunicatie
6. Interne communicatie
7. Gebiedspromotie

In 2017 is hiermee een begin gemaakt. In 2018 gaan we nog gericht aan de slag en zullen wij voor ieder werkveld verslag doen van de gemaakte stappen.

Doelstellingen

De gemeenteraad wil inwoners meer betrekken bij de politiek

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Betrokkenheid van inwoners bij de gemeentelijke politiek.
- Activering van inwoners om mee te denken met de gemeentelijke politiek.
- Betrokkenheid van de raad(sleden) bij initiatieven van inwoners.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Bezoek leerlingen van voortgezet onderwijs aan de gemeente

Bezoek leerlingen van voortgezet onderwijs aan het gemeentehuis en kennismaking met de gemeente en gemeentelijke politiek

Deze activiteit is doorgezet naar de nieuwe gemeenteraad in verband met de gemeenteraadsverkiezingen van 2018.

Gastlessen raadsleden op scholen

De gastlessen waren een geweldig succes. Eén klas is op bezoek geweest in de raadzaal en heeft hier een 'raadsvergadering' gehouden.

Ontwikkelen van voorstellen om burger- en overheidsparticipatie te bevorderen

Ontwikkelen van voorstellen om burger- en overheidsparticipatie te bevorderen (werkgroep Bestuurlijke vernieuwing).

De werkgroep Bestuurlijke vernieuwing heeft de inwoners actief betrokken bij het marktonderzoek met betrekking tot afvalinzameling. De aanleiding van het onderzoek is dat driekwart van het huishoudelijk afval in 2020 gescheiden moet worden ingezameld door gemeenten. Het totale aantal kilo's restafval moet terug naar 100 kilo per persoon per jaar.

De gemeenteraad heeft sinds september 2016 een nieuwe vergaderstructuur. Deze vergaderstructuur is in 2017 geëvalueerd, waarbij inwoners zijn betrokken. Het doel van de nieuwe vergaderstructuur is:

- meer invloed voor inwoners;
- een betere besluitvorming;
- en een meer transparante en efficiënte werkwijze.

Doelstellingen

De gemeenteraad wil zijn positie verstevigen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Verstevigen van de positie van de gemeenteraad in het duale bestel
- Versterken van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rollen van de raad.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Besluitvorming en uitvoering van voorstellen van de werkgroepen Bestuurlijke verandering en Overheidsparticipatie

Dit is in 2017 gedaan.

Doelstellingen

Een actief communicatiebeleid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

1. De website, ons belangrijkste communicatiemiddel, is een toegankelijk, gebruiksvriendelijk en actueel informatiekanaal.
2. De website wordt een steeds belangrijker dienstverleningskanaal.
3. We werken aan actieve openbaarmaking en openheid over besluitvormingsprocessen.
4. Vergroten van het bereik van sociale media.
5. Strategische advisering bij projecten om de gemeente Weststellingwerf te positioneren bij inwoners, ondernemers en bezoekers.
6. Inzetten en indien nodig bijstellen van de interne en externe communicatiemix.
7. De communicatie gericht op de samenwerking in OWO-verband krijgt blijvende aandacht.

Naast bovenstaande min of meer reguliere werkzaamheden binnen het aandachtsgebied communicatie, zijn we in 2017 druk geweest met het afscheid van burgemeester Van Klaveren en de zoektocht naar en benoeming van de nieuwe burgemeester. Ook de communicatie rond #eerste100dagen van burgemeester André van de Nadort vroeg de nodige aandacht.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

De website, ons belangrijkste communicatiemiddel, is een toegankelijk, gebruiksvriendelijk en actueel informatiekanaal.

De website is in 2017 actief ingezet om inwoners en ondernemers te informeren. In andere kanalen is steeds verwezen naar aanvullende informatie op de website. Hierdoor wordt de website steeds meer de spil in onze informatievoorziening. We monitoren continu waarvoor bezoekers naar de website komen. De meest gezochte producten of diensten krijgen de meeste aandacht op de homepage, zodat bezoekers in één oogopslag zien waar ze moeten zijn.

Met medewerkers van de afdelingen die voor de inhoud verantwoordelijk zijn, is gewerkt aan het actueel houden van de webpagina's. Bijzondere ontwikkelingen kregen extra aandacht, onder meer door nieuwsberichten. In totaal zijn in 2017 299 nieuwsberichten op de website geplaatst. Eind 2017 heeft de organisatie een start gemaakt met het project 'Heldere taal' (schrijven op taalniveau B1). Dit zal (onder meer) de begrijpelijkheid van de online informatie verbeteren.

De website werd in 2017 weer goed bezocht. De 90.022 unieke bezoekers zorgden voor 161.558 bezoeken aan de website. Samen bekeken zij 525.559 pagina's en dat zijn bijna 20.000 pagina's meer dan in 2016. De website wordt steeds meer geraadpleegd via de smartphone; 40% van de bezoeken ging via de smartphone en dat is 8% meer dan in 2016. Het benaderen van de website via de computer daalde met 7% naar 46%. 14% bezocht de website via een tablet.

De website wordt een steeds belangrijker dienstverleningskanaal

Van de online dienstverlening via de website wordt steeds vaker gebruik gemaakt. Inwoners en bedrijven kunnen steeds meer zaken digitaal regelen. Via de website, de Westwijzer, banner en schermen in de publiekshal, flyers en sociale media zijn met name de mogelijkheden van iBurgerzaken gepromoot: het plannen van een huwelijk, het doorgeven van een verhuizing en aangifte doen van een geboorte.

Met name het plannen van een huwelijk, het doen van een melding openbare ruimte en het doorgeven van een verhuizing gebeurt vaker online. Van de mogelijkheid om online aangifte te doen wordt weinig gebruik gemaakt. Voor de geboorte aangifte is nog steeds een handtekening nodig. Uitvaartverzorgers doen meestal aangifte van overlijden en zij kiezen ervoor dit via de balie te doen.

We werken aan actieve openbaarmaking en openheid over besluitvormingsprocessen

In 2017 is een begin gemaakt aan het vorm en inhoud geven van actieve openbaarmaking. Eind 2017 is organisatie breed een start gemaakt met het project 'Heldere taal' (schrijven op taalniveau B1). Dit zal invloed hebben op de begrijpelijkheid van college- en raadsvoorstellen. Met de training wordt ook gewerkt aan het interne bewustzijn van openbaarmaking en openbaarheid.

Met name bij het dossier Omgevingsvisie zijn inwoners en ondernemers breed uitgenodigd en betrokken. Belangrijk aandachtspunt hierbij was het geven van duidelijkheid over de aanpak en het proces. Ook is de opgehaalde input en wat daar in het verdere proces mee wordt gedaan, zichtbaar gemaakt.

De pers is in 2017 actief betrokken bij actuele ontwikkelingen en nieuw beleid. Niet alleen door het verzenden van persberichten. De pers is ook actief uitgenodigd om aanwezig te zijn bij markante momenten. Daarnaast hebben we talloze persvragen, naar aanleiding van de gepubliceerde besluitenlijsten of actuele ontwikkelingen, adequaat beantwoord.

Vergroten van het bereik van sociale media

Sociale media zijn niet meer weg te denken. In 2017 heeft Weststellingwerf actief gebruik gemaakt van Twitter, Facebook en LinkedIn. Dat is te zien aan de ruim 200 geplaatste berichten op Facebook. De teller van het aantal tweets stond op 4 januari 2018 op 3.276 (januari 2017: 2.934). Het aantal volgers op Twitter is in 2017 gegroeid met 119 tot in totaal 1.916 volgers. Dit zijn vooral mensen in de leeftijd tussen de 25 en 44 jaar.

Toptweets per kwartaal

1. 29 maart – 3.648 weergaves - Donderdagavond geeft burgemeester Van Klaveren in De Hoeve de aftrap van de campagne: wanneer belt u 112? <http://ow.ly/BzZw30amn1U>
2. 29 mei – 2.926 weergaves - Gemeenteraad Weststellingwerf draagt André van de Nadort voor als nieuwe burgemeester: De gemeenteraad van... <http://bit.ly/2rdrghy>
3. 26 september - 1.503 weergaves - Wederom volle bak bij themabijeenkomst #Omgevingsvisie. Zo'n 60 aanwezigen spelen de 'We Energy Game' bij Home Center. pic.twitter.com/dlMuGIZ2io
4. 31 oktober – 6.525 weergaves - Samen met @gemeenteDFM pleiten wij voor uitstel van uitbreiding Lelystad Airport. https://www.weststellingwerf.nl/home/actueel-in-Weststellingwerf_3719/item/weststellingwerf-en-de-fryske-marren-pleiten-voor-uitstel-uitbreiding-lelystad-airport_38392.html ...

Eind 2017 is een programma voor online en offline mediamonitoring, webcare, data-analyse, social analytics en content publishing in gebruik genomen. Hiermee kunnen we (sociale) media gerichter inzetten. Het gebruik van sociale media als klantcontactkanaal neemt toe. Het nieuwe programma helpt om gemakkelijk en snel klantvragen te kunnen beantwoorden.

Ook zijn stappen gezet voor het socialmediaplan. Bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 is de opgedane kennis planmatig ingezet voor een groot en breed bereik.

Strategische advisering bij projecten om de gemeente Weststellingwerf te positioneren bij inwoners, ondernemers en bezoekers.

Belangrijk onderdeel van de communicatie rond de Omgevingsvisie is de interactieve website, die in het voorjaar 2017 in gebruik is genomen en twee jaar lang hiervoor zal worden gebruikt. De communicatie aanpak heeft geleid tot een brede belangstelling en bijdragen van de samenleving aan de verschillende thema's. We verwachten dat dit zorgt voor draagvlak voor de volgende fase van dit beleidsvormende proces. De opgedane expertise, maar ook de investering in de interactieve website zullen in de toekomst bij andere projecten zeker van pas komen.

Ook bij andere onderwerpen is projectondersteuning verleend. Onder andere: de Tweede Kamerverkiezingen, de nieuwe groenmedewerkers van Groen in Bedrijf, het helpen van nieuwkomers op de arbeidsmarkt, de promotie van de woonkavels om de kavelverkoop in Noordwolde, De Tuinen en de Heerenveenseweg in Wolvega te stimuleren en natuurlijk de #eerste100dagen van de nieuwe burgemeester. Half december kwam de vierde editie van het magazine Bestemming Noordwolde uit.

De samenwerking met de afdelingen verliep in 2017 goed. Door regelmatig overleg is er zicht op (komende) projecten en beleid, waardoor de gemeente in een vroeg stadium kan meedenken en adviseren. Dit komt de planmatigheid van projecten ten goede. Dit zorgt er ook voor dat we communicatiekansen benutten, wanneer die passen bij de rol die we als gemeente hebben.

Inzetten en indien nodig bijstellen van de interne en externe communicatiemix

Om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zo goed mogelijk te bereiken, hebben we ingezet op een crossmediale aanpak van online en offline middelen. In 2017 is dat gedaan door het tegelijkertijd inzetten van onder meer persberichten, de maandelijkse Westwijzer, de gemeentelijke digitale nieuwsbrief (22 uitgaven, 445 abonnees), sociale media en de website. In 2017 zijn twee avonden voor nieuwe inwoners georganiseerd. Om gericht naar bepaalde doelgroepen te communiceren, is de externe communicatiemix uitgebreid met twee digitale nieuwsbrieven:

- Nieuwsbrief van de dorpencoördinator: 9 uitgaves, 66 abonnees (vanaf 13 september 2017)
- Nieuwsbrief voor ondernemers: 2 uitgaves, 184 abonnees (vanaf 6 september 2017)

Daarnaast is het beeldmateriaal van de gemeente uitgebreid door de inzendingen voor de fotowedstrijd in de zomermaanden.

De interne communicatiemix bestond in 2017 voornamelijk uit intranetberichten, diverse in4lunchbijeenkomsten en posters. De voorbereidingen van een nieuw sociaal intranet zijn in volle gang, ter vervanging van het huidige intranet, het Journaaltje en een deel van het e-mailverkeer.

De communicatie gericht op de samenwerking in OWO-verband krijgt blijvende aandacht.

Door de samenwerking in OWO-verband is de ambtelijke organisatie vergroot. Om ervoor te zorgen dat collega's elkaar kunnen vinden, zijn in 2017 de voorbereidingen voor een gezamenlijk smoelenboek (gekoppeld aan het nieuwe sociaal intranet) gestart.

In 2017 verscheen de laatste OWO-nieuwsbrief op intranet. Nu de bouwfase is afgerond, richten de OWO-afdelingen zich vaker tot het team Communicatie in eigen huis. In september is de afronding van de bouwfase gevierd tijdens het OWO-zomerfestival. Het expertteam Communicatie bestaat nog wel, maar komt minder vaak fysiek bijeen. De teams Communicatie van de drie gemeenten zoeken elkaar op wanneer dat nodig en nuttig is.

Ook is gewerkt aan de basis van het zogenaamde OWO-verhaal. Het is nodig om intern te werken aan de identificatie met en trots op wat OWO is, omdat de samenwerking steeds meer de (administratieve) basis van de drie organisaties wordt en bijna een derde van de medewerkers voor een OWO-afdeling werken. Daarnaast willen we het OWO-verhaal ook extern helder kunnen vertellen, zodat andere gemeenten daar hun voordeel mee kunnen doen.

Doelstellingen

Een actief dorpenbeleid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2017 werd de zorg voor elkaar een steeds belangrijker uitgangspunt in de samenwerking met en tussen onze dorpen en wijken. Dit is zichtbaar in de nieuwe ideeën die de dorpen ontwikkelden. Bijvoorbeeld de zorg voor oudere medebewoners. Een klein steuntje in de rug is van groot belang om prettig en veilig oud te worden in eigen dorp. De dorpen zetten daarom in op het vormen van sociale- en zorgnetwerken zodat deze hulp en steun laagdrempelig beschikbaar komt. Ook 'ruilwoning' draagt bij aan het langer thuis wonen in eigen dorp. De dorpen namen hiervoor de eigen woningvoorraad onder de loep, uit eigen initiatief maar ook met ondersteuning van de gemeente.

De dorpencoördinator was het eerste aanspreekpunt en speelde een verbindende rol tussen de vakafdelingen en de initiatiefnemers. De nieuwe digitale nieuwsbrief informeerde de dorpen over bijzondere en nieuwe projecten. Wij zijn tevreden over de resultaten van het dorpenfonds. We konden kleine en grote initiatieven snel belonen, wat leidde tot een grote investering in de leefbaarheid van onze dorpen.

De betrokkenheid van de dorpen bij enkele gemeentebrede projecten was groot. De Omgevingsvisie sprong daarbij in het oog. De input van onze inwoners tijdens de inspiratiesessies was erg waardevol.

Wij kijken met waardering terug op de samenwerking met de Vereniging van Kleine Dorpen Weststellingwerf. Dit unieke samenwerkingsverband gaf ons in 2017 regelmatig (on)gevraagd advies. Ook stimuleerde de VKD de dorpen om actief te blijven werken aan de leefbaarheid.

Al onze dorpen hebben een eigen identiteit en cultuur. We zagen dit terug in de verschillende ambitieniveaus. Niet ieder dorp leent zich voor dezelfde aanpak. Dit vroeg in 2017 om maatwerk en de nodige flexibiliteit van onze organisatie. We merkten dat er een grens zit aan wat we van actieve inwoners kunnen vragen en de mate waarin zij willen participeren. Die grens ligt voor iedere inwoner anders. Het stimuleren van betrokkenheid en het behouden daarvan, was, is en blijft een uitdaging.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

De dorpencoördinator zal als aanspreekpunt fungeren voor het lepen Mienskipfûns van de provincie Fryslân

De dorpencoördinator heeft zowel een adviesfunctie richting initiatiefnemers als de provincie vervuld. Initiatiefnemers kregen advies bij het opstellen van een zo goed mogelijke aanvraag. De provincie is geïnformeerd over de rol van de gemeente in de diverse projecten. De provincie heeft drie tenders uitgeschreven en in totaal ruim € 200.000 geïnvesteerd in Weststellingwerf initiatieven.

De ervaringen en het netwerk van de dorpencoördinator worden ingezet ten behoeve van projecten in Noordwolde en Wolvega

Voor de vakafdelingen en externe partners is de dorpencoördinator een laagdrempelig aanspreekpunt en partner in het betrekken van onze inwoners. De dorpencoördinator vervulde in diverse gemeentebrede projecten een verbindende rol tussen de gemeente en belangengroepen. Dit is zichtbaar in bijvoorbeeld de grote inbreng van onze dorpen in het omgevingsvisieproces. Via de brugfunctie van dorpencoördinator informeerden wij gericht onze actieve plaatselijke belangen en bewonersgroepen over specifieke onderwerpen. Ook haalden wij zo nuttige informatie op om onze aanpak zo goed mogelijk af te stemmen op de wensen uit de dorpen.

De structurele contacten met dorps- en wijkvertegenwoordigers vormen een belangrijke basis voor ons dorpenbeleid

In 2017 is een aantal collegebezoeken georganiseerd, zijn reguliere overleggen met plaatselijke belangen voortgezet en is op projectniveau intensief samengewerkt met onze inwoners. De intensieve contacten leidden tot honderden vragen, wensen en ideeën die op adequate wijze zijn opgepakt. De dorpen droegen op een bijzondere manier bij aan de kennismaking van onze nieuwe burgemeester met het dorpsleven. In het najaar ontwikkelden wij specifiek voor onze plaatselijke belangen een digitale nieuwsbrief: een extra middel waarmee wij onze actieve inwoners nog beter kunnen informeren.

De Vereniging Kleine Dorpen (VKD) zal een belangrijke rol blijven spelen in het stroomlijnen van de contacten tussen gemeente en samenwerkingsverbanden

De VKD heeft in meerdere ontwikkelingen een belangrijke rol gehad als klankbord of adviesgever. We vinden het belangrijk dat deze koepel van dorpsbelangen ons gevraagd en ongevraagd advies geeft. De VKD heeft in 2017 als initiatiefnemer van het project Langer thuis in eigen dorp een belangrijke rol gehad in het bewust maken van onze inwoners om na te denken over hun toekomstige woonsituatie en het vormen van sociale- en zorgnetwerken. Regelmatig was er overleg met de gemeentelijke organisatie, die de VKD waar mogelijk ondersteunde. Bijzonder was de inzet van de VKD voor de 'dorpenloper' op 30 september 2017, in het kader van de introductie van burgemeester Van de Nadort.

Het combineren van nieuwe initiatieven met bestaande/geplande werkzaamheden blijft een belangrijk uitgangspunt in de samenwerking met de dorpen

De gemeente heeft een positieve houding als het gaat om nieuwe initiatieven. De dorpencoördinator speelde een belangrijke rol als eerste aanspreekpunt voor initiatiefnemers. Hij ondersteunde in het verder brengen van ideeën. Soms door snel een financiële drager te vinden, maar vaak ook door de aanwezige deskundigheid van de gemeente of het externe netwerk te betrekken. De opbrengst van het lepen Mienskipfûns en het dorpenfonds laten dat bijvoorbeeld zien.

Het dorpenfonds speelt in op de verschuivende prioriteiten in onze dorpen en wijken en fungeert als duwtje in de rug

Het volledige dorpenfonds budget van € 33.500,00 is besteed aan tien projecten; in totaal zullen de initiatiefnemers ruim € 260.000,00 investeren. De projecten dragen elk op hun eigen manier bij aan de verbinding tussen inwoners, verenigingen én gemeente.

Het project om te komen tot gemeente dekkend snel internet is een onderwerp in het overleg tussen het gemeentebestuur en de dorpen

In 2017 kwam er een nieuwe provinciale aanpak voor breedbandinternet. Kabelnoord gaat in het buitengebied van alle gemeenten in Friesland glasvezel aanleggen. De gemeente zet zich in OWO-verband in om breedbandinternet zo snel mogelijk naar Weststellingwerf te halen. De lokale werkgroepen en plaatselijke belangen zijn geïnformeerd over de ontwikkelingen.

Het reguliere dorpenbudget is een belangrijk hulpmiddel in de faciliterende rol van de dorpencoördinator

Het dorpenbudget heeft ook in 2017 gediend als 'Haarlemmer olie'. Het budget is ingezet om de kleinschalige initiatieven op gang te helpen, bijeenkomsten te organiseren en soms om de voortgang van een project te waarborgen. Door de korte lijnen met de vakafdelingen konden veel verzoeken binnen reguliere budgetten en werkzaamheden worden opgelost. Dit lukte in 2017 zo goed dat wij met vertrouwen €15.000 uit het dorpenbudget beschikbaar konden stellen voor het project Brinkplein in Boijl.

Doelstellingen

Modernisering dienstverlening

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

MODERNISERING DIENSTVERLENING

In 2017 een bevestiging van de tevredenheid van onze inwoners en bedrijven over de dienstverlening. Daarnaast het vergroten van het gebruik van de digitale diensten door onze inwoners.

Wat hebben we hiervoor gedaan

- Wij doen mee aan de landelijke benchmark Dashboard Dienstverlening. Hieruit komen gegevens beschikbaar met betrekking tot de tevredenheid.
- Er zijn meer digitale producten aangeboden en verbeterd, zoals meldingen huwelijk, geboorteaangifte, overlijden, verhuizingen en taxatieverslag WOZ. De website wordt periodiek gecontroleerd.
- In november 2017 is er een telefoontraining geweest voor de medewerkers van het klant contact centrum van Publiekszaken.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Wij doen mee aan een landelijke benchmark voor de dienstverlening

Wij doen mee aan een landelijke benchmark voor de dienstverlening. Aan de hand van managementrapportages en de resultaten van de benchmark zal gekeken worden naar de kwaliteit en het behandelproces. Indien nodig zal dit worden aangepast. Kritieke prestatie indicatoren (KPI's) worden opnieuw vastgesteld. Wij houden nieuwe ontwikkelingen bij en onderhouden nauwe contacten in verband met implementatie en beheer van Informatie- en Communicatie Technologie (ICT). We werken aan het digitaliseren van formulieren die door de inwoners en bedrijven gebruikt kunnen worden.

Rapport Landelijke Benchmark Dienstverlening.

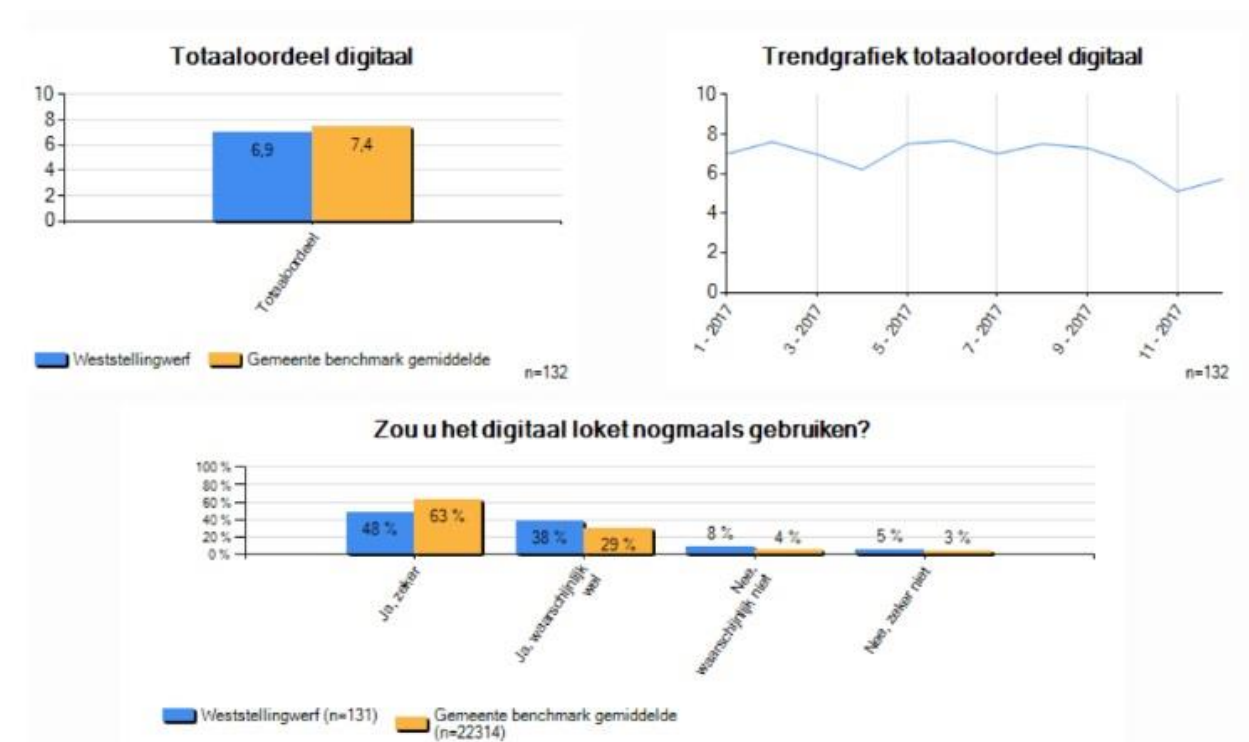
In januari 2018 is de raad geïnformeerd over de digitalisering van de dienstverlening aan de hand van het rapport van de Rekenkamercommissie. Bij de indicatoren vindt u een nadere detaillering van de uitkomst van de benchmark 2017. De behandeling in de raad heeft ertoe geleid dat er een vernieuwd dienstverleningsconcept wordt voorbereid door het college.

Totaaloordeel 1-1-2017 t/m 31-12-2017

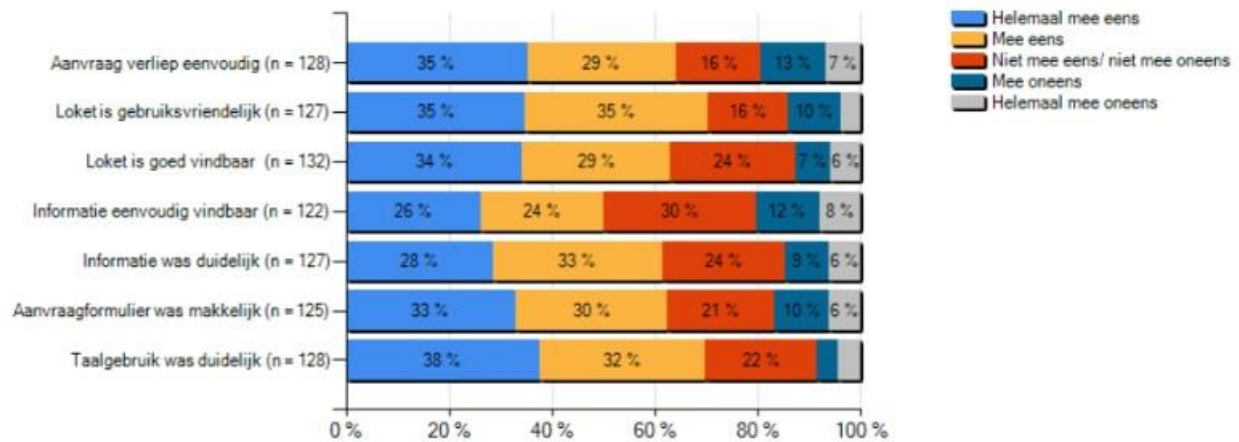

Balie: Aantal klantcontacten in de publieksbalie over 2017, vergeleken met 2016. In 2017 is er een toename voor burgerzaken van bijna 1000 klantcontacten.

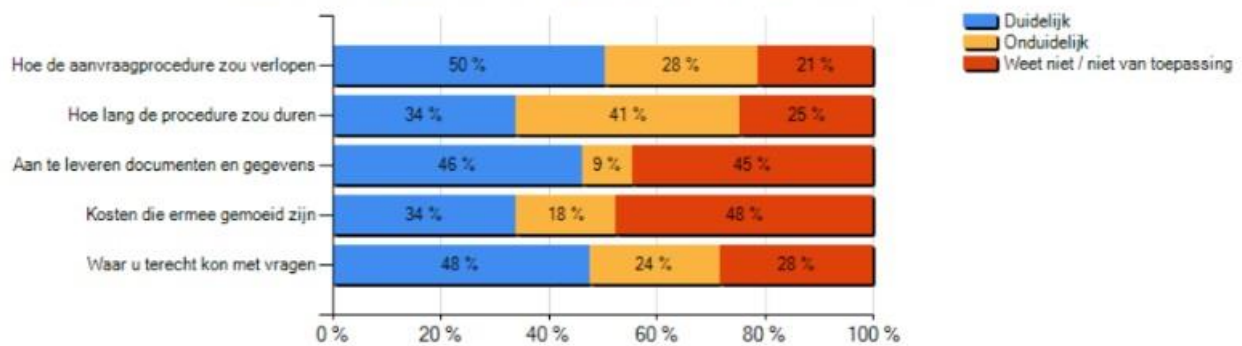
Nadere specificatie benchmark digitale dienstverlening, ter aanvulling van het rapport van de Rekenkamercommissie:

In hoeverre bent u het met eens met onderstaande stellingen?

Waren de volgende zaken duidelijk op het moment van indiening?

INDICATOREN

Indicatoren van de benchmark Dashboard Dienstverlening worden toegelicht in de doelstelling modernisering dienstverlening.

Producten Dienstverlening	2016	2017
Burgerzaken	17.662	18.856
Belastingen	170	152
Sociaal domein	970	821
VTH	333	263
Huwelijken	2016	2017
Huwelijk	61	60
Geregistreerd partnerschap	29	38
Omzetting huwelijk/partnerschap	3	2
Totaal	93	100
Waarvan kosteloos	55	63

Serviceniveau:

Telefonie: Het aantal telefonische contacten via het algemene nummer is in 2017 afgenomen. 31.521 in 2017 en dit was in 2016: 34.129

Ons serviceniveau opname binnen 30 seconden is 96,4 %. De score afhandeling is 95,8%. In 2016 was dit respectievelijk 97% en 96%.

Post: van de bijna 8.000 geregistreerde poststukken in systeem Decos is **95%** tijdig afgedaan , dit betekent een stijging ten opzichte van vorig jaar toen was het percentage 90,5%

Bronnen: Baliecontacten: JCC; Telefonische contacten; Mitel; Post Decos; KTO Dashboard
Dienstverlening

BELEIDSINDICATOREN

De effecten van beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	Waarde	Peiljaar
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	10,03	2017
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,70	2017
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	731,31	2017
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	15,81%	2017
Overhead	% van totale lasten	10,33%	2017

Bron: eigen gegevens

De berekening van deze indicatoren is gebaseerd het document van de VNG "Definities beleidsindicatoren 'bestuur en organisatie" Boven formatief (0,2 fte) en inhuur wordt niet gezien als bezetting.

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot – werkelijk
Lasten	2.147	2.202	2.131	55
Baten	-1.017	-488	-372	528
Saldo van lasten en baten	-1.131	-1.713	-1.759	-583
Stortingen en onttrekkingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Onttrekkingen	8	10	10	2
Mutaties reserves	8	10	10	2
Resultaat	-1.122	-1.703	-1.749	-581

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 0.

Programma 1 | Veiligheid

PROGRAMMA 1 VEILIGHEID

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

TAAKVELDEN

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

BELEIDSNOTA'S

	Vastgesteld
Regionaal risicoprofiel	2015
Regionaal beleidsplan crisisbeheersing	2015
Nota Integraal veiligheidsbeleid Westellingwerf	2012
Nota Regionaal beleidsplan veiligheid Noord Nederland	2015
Beleidsplan Brandweezorg	2015
Beleidsplan Preventie en handhaving Drank- en Horecawet	2014

GEREALISEERD BELEID

Op de door de raad geprioriteerde thema's is de nodige inzet geweest.

Crisisbeheersing

In 2017 zijn een aantal grote inzetten geweest op het gebied van crisisbeheersing. Denk hierbij aan de brand in het oude gemeentehuis in september en in november het CO2 incident bij Motip. Na een brand organiseren we samen met de brandweer brandveiligheidsbijeenkomst als de situatie daar geschikt voor is. Hiermee willen we het brandveiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid in de samenleving verhogen.

Integrale veiligheid

Voor integrale veiligheid werken we samen met het Sociaal domein. We maken beleid voor het opzetten van buurtbemiddeling en afspraken over de samenwerking tussen zorg en veiligheid. De landelijke en regionale ontwikkelingen in de aanpak van verwarde personen volgen we nauwlettend.

De speerpunten integraal veiligheidsbeleid 2012-2015 zijn stilzwijgend verlengd tot 2018. Na de verkiezingen kan de nieuwe gemeenteraad het veiligheidsbeleid vaststellen. Een uitvoeringsprogramma 2018 voor het veiligheidsbeleid is opgesteld.

Ondermijnende criminaliteit

Landelijk is steeds meer aandacht voor ondermijnende criminaliteit. Op basis van zijn bevoegdheden heeft de burgemeester diverse waarschuwingen afgegeven en panden gesloten in verband met drugsriminaliteit. Personen, clubs en bedrijven waarvan een vermoeden van ondermijning was, zijn integraal onderzocht. Bij bevestiging van dit vermoeden is actie ondernomen.

De speerpunten integraal veiligheidsbeleid 2012-2015 zijn stilzwijgend verlengd tot 2018. Na de verkiezingen kan de nieuwe gemeenteraad het veiligheidsbeleid vaststellen. Een uitvoeringsprogramma 2018 voor het veiligheidsbeleid is opgesteld.

Doelstellingen

Werken aan de sociale kwaliteit van woon- en leefomgeving voor een veilige samenleving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Een vermindering van de casuïstiek (171) in het sociaal team ten opzichte van 2013 en een vermindering van het aantal meldingen burengerucht (97) ook ten opzichte van 2013. Deze doelstellingen zijn niet behaald. Enerzijds heeft de aandacht voor dit probleem het aantal meldingen doen stijgen. Ook is de stijging van deze cijfers een landelijke trend.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Inzetten van mediation bij ernstige burenruzies

De gemeente heeft enkele keren professionele buurtbemiddelaars ingehuurd om te bemiddelen in een zwaar geëscaleerde burenruzie, waarbij de veiligheid van betrokkenen en omgeving in het geding was.

Regierol pakken bij complexe en risicovolle (zorg)casuïstiek en zorgen voor een goed toegerust sociaal team

De gemeente heeft de regierol gepakt in het integraal veiligheidsbeleid en bij complexe en risicovolle (zorg)casuïstiek.

Samenwerking met het veiligheidshuis

Het veiligheidshuis heeft ons geholpen bij sociale casuïstiek waarvoor wij geen expertise, capaciteit of mogelijkheden hebben.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie projecten gericht op burenruzies, verkeer en woninginbraak in de eigen woon- en leefomgeving voortzetten

Inwoners hebben meegedaan aan diverse projecten gericht op de veiligheid in hun woon- en leefomgeving. Bijvoorbeeld whatsapp buurtpreventie, Burgernet en verkeerswerkgroepen. Maar ook de acties die samen met burgers zijn georganiseerd om woninginbraken te voorkomen, zoals het uitvoeren van schouwen en witte voetjes acties.

Er is onderzoek gedaan naar het opstarten van buurtbemiddeling. Interne medewerkers hebben een workshop gevolgd hoe om te gaan met burenruzies. Er wordt een flyer ontwikkeld die medewerkers helpt om een eenduidige, met de partners afgestemde, werkwijze te hanteren. De eigen verantwoordelijkheid van inwoners staat hierin centraal.

Doelstellingen

Werken aan de objectieve veiligheid en het tegengaan van criminaliteit voor een veilige samenleving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Doelstelling is om het aantal aangiften voor de misdrijven met grote impact (high impact crimes) te stabiliseren voor woninginbraak (104), geweldsdelicten (51) en bedreiging op het niveau van het peiljaar 2013. Voor 2017 zijn deze doelstellingen behaald.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Aansluiten bij (landelijke) campagnes tegen geweldsmisdrijven

In 2017 hebben we geen landelijke campagnes tegen geweldsmisdrijven via social media, reclameborden en kranten onder de aandacht gebracht bij de bevolking. Dit jaar is er vooral aandacht geweest voor inbraak- en brandpreventie.

Continueren buurt-/wijk whatsappgroepen

De gemeente heeft ook in 2017 de whatsapp buurtpreventie gefaciliteerd en gepromoot om inwoners te verbinden op het gebied van veiligheid in de eigen leefomgeving. Presentaties zijn gegeven over wat buurtpreventie is en hoe deze op te starten. Telefonisch en via de mail is met inwoners meegedacht over hun wens om een whatsappgroep in hun eigen buurt vorm te geven. Informatiemateriaal is online en als flyer beschikbaar gesteld. Diverse whatsappgroepen hebben een verkeersbord ter aanduiding van hun appgroep te leen gekregen.

Implementeren van het eind 2016 opgezette Digitaal Opkopers Register

In 2017 is het Digitaal Opkopers Register van start gegaan. In- en verkopers van tweedehands roofoederen moeten hiermee in- en verkoop registreren. De afzetmarkt voor helers wordt hiermee verkleind. Voor ondernemers zijn diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd. Ook hebben zij diverse informatiebrieven ontvangen. De eerste controles hebben in 2017 plaatsgevonden.

Toepassen maatregelen uit de Wet tijdelijk huisverbod

Bij (vermoedens van) huiselijk geweld heeft de burgemeester in 2017 huis- en contactverboden opgelegd.

Werken aan bewustwording van risico's en eigen verantwoordelijkheid om onder andere woninginbraken te voorkomen

Samen met ketenpartners werken we aan bewustwording. In 2017 hebben we hiervoor:

- De Veiligheidskrant uitgegeven tijdens de week van de veiligheid
- In de week van de veiligheid een veiligheidsmarkt georganiseerd
- Promotie activiteiten gedaan tijdens het Lindefestival
- De preventietruck ingezet
- Enkele inbraakpreventiebijeenkomsten voor senioren georganiseerd
- Na 31 inbraken en insluipingen zijn besmettingsbrieven verstuurd naar gemiddeld 15 huishoudens per inbraak/insluiping. Dit zijn brieven die in samenwerking met de politie worden verspreid naar huizen die een verhoogd risico lopen. Uit onderzoek is gebleken dat, wanneer er is ingebroken, de vergelijkbare en omringende huizen een verhoogd risico lopen op een inbraak. Inbrekers zijn immers op de hoogte van de te halen buit, de huisindeling, de vluchtroutes en het hang- en sluitwerk. Op deze manier worden omwonenden alert en kunnen ze zelf maatregelen nemen.

Doelstellingen

Werken aan de aanpak van criminele jeugd/individuele probleemjongeren voor een veilige samenleving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2017 zijn geen hinderlijke-, overlastgevendende en criminele jeugdgroepen gesignaleerd. Wel zijn er (hinderlijke) overlast situaties geweest waar jongeren bij betrokken waren. Hierbij was geen sprake van een jeugdgroep volgens de zogenaamde Beke methodiek. Samen met jongerenwerk, politie, ouders en -indien van belang- de scholen, is deze overlast aangepakt.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Aanpak sociaal team / jongeren op straat (JOS)

In 2017 was er structureel overleg tussen gemeente (diverse functionarissen), jongerenwerk en politie (jeugdagent en wijkagenten). Eenmaal per kwartaal werd overlegd met de partners van de sociaal team tafel, de jeugdtafel als het JOS overleg. De behandeling van casuïstiek jeugd en sociaal team vinden plaats binnen de beide gebiedsteams van het Sociaal domein.

Monitoren jeugdgroepen

Samen met Timpaan Welzijn, scholen, ouders en de politie is de ontwikkeling van groepen jongeren gevolgd en indien nodig is actie ondernomen.

Toepassen leidraad jongerenoverlast

In 2017 is bij jeugdoverlast integraal en planmatig gewerkt conform plan.

Uitvoering geven aan het calamiteiten protocol jeugd 2016

Sinds de decentralisering hebben gemeenten meer verantwoordelijkheden gekregen op het gebied van jeugd en zorg. Dit protocol geeft de rol van alle partijen in dit domein weer bij calamiteiten.

Doelstellingen

Werken aan verkeersveiligheid voor een veilige samenleving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Door diverse acties van verkeerswerkgroepen is gewerkt aan bewustwording bij verkeersdeelnemers om te hard rijden tegen te gaan. Aan bewustwording van alcohol- en drugsgebruik in het verkeer is in 2017 niet specifiek aandacht gegeven. Wel zijn er drugs- en alcoholcontroles uitgevoerd. Met de werkgroep Drank- en Horeca Wet is gewerkt aan alcoholmatiging.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoering geven aan het Manifest Verkeersveiligheid Fryslân dat betrekking heeft op het veld van integrale veiligheid

Zie programma 2 voor een nadere toelichting.

De uitvoering is gegaan zoals beschreven is in het manifest verkeersveiligheid. Waar mogelijk zijn verbindingen gelegd met het verkeersplan van de politie Zuidoost Fryslan.

Doelstellingen

Werken aan brandveiligheid voor een veilige samenleving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Via het algemeen bestuur hebben wij invloed uitgeoefend op de kwaliteit en de kosten van brandweezorg in onze gemeente. Verder is aandacht gegeven aan bewustwording van risico's en eigen verantwoordelijk bij brand.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Wij volgen de ontwikkelingen vanuit de Veiligheidsregio nauwlettend en brengen onze prioriteiten in

Wij hebben de ontwikkelingen van de Veiligheidsregio nauwlettend gevolgd en onze prioriteiten ingebracht. In het kader van bewustwording voor onze inwoners hebben wij informatie verstrekt en brandpreventie acties georganiseerd, in de veiligheidsweek en bij brandveiligheidsbijeenkomsten na een brand. Deze bijeenkomsten organiseerden we samen met de brandweer.

Doelstellingen

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De gemeente heeft de planvorming geactualiseerd en het team bevolkingszorg is goed opgeleid en beoefend. De samenwerking in het cluster (Heerenveen, Ooststellingwerf en Opsterland) is versterkt. Regionaal gezien loopt het district HOWO op schema.

De gemeentelijke inzet heeft zich gericht op het vergroten van de bewustwording van risico's op brand en de eigen verantwoordelijkheid van inwoners voor preventie.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

De gemeente geeft invulling aan de regionale afspraken over de expertteams

De gemeente heeft invulling gegeven aan de regionale afspraken over de expertteams ten behoeve van de crisisbeheersing (regionaal, sublokaal en lokaal) en voldeed aan de wettelijke opkomsttijden.

Participeren en volgen van opleidingen, trainingen en oefeningen

Sleutelfunctionarissen hebben opleidingen, trainingen en oefeningen gevolgd. Sleutelfunctionarissen zijn medewerkers die in een regionale pool zitten of hardpiket hebben. Ook enkele medewerkers in reguliere functies zijn opgeleid, getraind en geoefend. In 2017 is er in het gemeentehuis een grote crisioefening geweest. Ook is er inzet geweest bij onder andere de brand in het oude gemeentehuis.

BELEIDSINDICATOREN

Werken aan de sociale kwaliteit van woon- en leefomgeving voor een veilige samenleving

Lokale beleidsindicator	Eenheid	2014	2015	2016	2017
Burenruzies voorgelegd aan mediator	Aantal	2	0	1	3**
Geregistreerde meldingen over burengerucht	Aantal	129	106	106	102
Meldingen van overspannen/gestoorde personen	Aantal	154	232	129	111
Behandelde casussen door sociaal team	Aantal	195	203	177	195
Nazorg ex-gedetineerden trajecten	Aantal	23	30	14	18*
Waarvan begeleiding door sociaal team ex- gedetineerden	Aantal	4	4	2	10
Incidenten vernieling en. zaakbeschadiging	Aantal	137	159	98	127
Incidenten overlast	Aantal	420	459	325	257

*Waarvan 1 is uitgevoerd. In de andere casuïstiek wilden niet alle partijen meedoen.

**Waarvan 1 maal Bestuurlijke Informatie Justitiabelen. Sinds halverwege 2017 ontvangen wij ook deze informatie.

Werken aan de objectieve veiligheid en het tegengaan van criminaliteit voor een veilige samenleving

Lokale beleidsindicator	Eenheid	2014	2015	2016	2017
Aangiftes woninginbraken	Aantal	69	72	63	10
Aangiftes inbraken in schuren/bijgebouwen	Aantal	34	43	20	14
Aangiftes mishandelingen	Aantal	46	50	57	43
Aangiftes bedreigingen	Aantal	33	34	39	30
Opgelegde huisverboden	Aantal	5	7	4	2
Aangiftes huiselijk geweld	Aantal	116	144	110	89

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2015 gemeente	2016 gemeente	2017 gemeente	2016 Nederland	2017 Nederland
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,8	1,4	-	2,3	-
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,9	2,5	-	3,3	-
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3,7	4,3	2,9	5,3	5,0
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	6,3	3,7	4,1	5,6	4,8

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018

Werken aan de aanpak van criminele jeugd/individuele probleemjongeren voor een veilige samenleving

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2014 gemeente	2015 gemeente	2016 gemeente	2016 Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners	69	88	77	137

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018

Werken aan verkeersveiligheid voor een veilige samenleving

Lokale beleidsindicator	Eenheid	2013	2014	2015	2016	2017
VVN vrijwilligers acties op scholen in samenwerking met scholen en plaatselijke belangen/verkeerswerkgroepen politie	Aantal	12	11	15	5	15

Werken aan brandveiligheid voor een veilige samenleving

Lokale beleidsindicator	Eenheid	2014	2015	2016	2017
Controles op brandveiligheid bedrijven	Aantal	141	52	53	50
Voorlichtingen op scholen	Aantal	9	18	11	9
Oefeningen in de wijk	Aantal	nb	1	1	1
Voorlichtingen na brand	Aantal	nb	2	1	2

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	1.429	1.436	1.457	7
Baten	-57	-71	-71	-13
Saldo van lasten en baten	-1.372	-1.366	-1.386	6

TOELICHTING - WAT MAG HET KOSTEN

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 1

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

PROGRAMMA 2 | VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed
Organisatie	Ruimte

TAAKVELDEN

- Openbaar vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)
- Verkeer en vervoer
- Recreatieve havens
- Parkeren (geen lasten en baten)

BELEIDSNOTA'S

- Beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte 2012-2016
- Gemeentelijk Verkeer en VervoerPlan (GVVP 2000) inclusief de uitgevoerde evaluatie (2007)
- Nota Openbare verlichting
- Bomenbeleidsplan
- Landschapsbeleidsplan
- Beleidsvisie Versterking kernwinkelapparaat (MKB REVA rapport)
- Ontwikkelagenda Versterking economische structuur
- Structuurplan 2000-2015
- Investeringskalender 2017-2027

GEREALISEERD BELEID

Verbetering aansluiting A32/Stellingenweg/Om den Noort

In het kader van het project Onderdoorgang hebben wij met de provincie afspraken gemaakt. Hiervan is ook de realisatie van een bypass op de aansluiting Stellingenweg - Om den Noort en het autoluw maken van de Lycklamaweg een onderdeel. Voor de realisatie van een bypass heeft de provincie in 2016 financiering gevonden. In overleg met de provincie bekijken we welke oplossing het beste tegemoet komt aan de gewenste effecten van een goede verkeersdoorstroming richting Om den Noort en het verkeersluwer maken van de Lycklamaweg. Naar verwachting kan in 2018 worden gestart met de voorbereiding en uitvoering van het project. Vooruitlopend op het verbeteren van de aansluiting hebben we in 2017 een uitbreiding (verdubbeling capaciteit) van de carpoolplaats bij de afrit A32 gerealiseerd.

Verbetering verkeersveiligheid en bereikbaarheid stationsomgeving Wolvega

In 2015 is door de provincie Fryslân een beschikking in het kader van de Brede Doeluitkering (BDU) afgegeven. Hiermee worden de geplande werkzaamheden zoals het treffen van verkeersmaatregelen bij de stationsomgeving en de spoorwegovergang Lycklamaweg uitgevoerd. In 2016 zijn de voorbereidingen gestart en 2017 is een ontwerp voor de herinrichting opgesteld. Het project wordt in 2018 gerealiseerd.

Vervangen Brug over Tjonger

Deze brug is gezamenlijk eigendom met gemeente De Fryske Marren. De voorbereidingen zijn gestart. In het 1e kwartaal van 2018 wordt het werk aanbesteed. In het 4e kwartaal van 2018 vindt de uitvoering plaats.

Bermverharding

In relatie met de ontwikkelingen tot de aanleg van het breedband netwerk is in 2017 een deel van de werkzaamheden aanbesteed en uitgevoerd. Deze werkzaamheden lopen door tot begin 2018.

Bomenbeleidsplan

In 2017 is het bomenbeleidsplan vastgesteld. Met dit beleidsplan beschikken we over een helder afwegingskader voor wat betreft het vraagstuk van het wel of niet mogen kappen van bomen en de spelregels omtrent herplant. Daarnaast hebben we met het bomenbeleidsplan een basis gelegd voor het behoud van de landschappelijke kwaliteit en het groene karakter van onze gemeente.

Kwaliteit openbare ruimte

In 2017 hebben wij in dit kader samen met vertegenwoordigers van uw raad een rondrit door gemeente gemaakt. Doel van deze rondrit was om input op te halen bij u voor de nog te organiseren werkvergadering. Deze werkvergadering vindt plaats met de nieuwe gemeenteraad.

Doelstellingen

Wij halen de met u afgesproken onderhoudsniveaus voor de openbare ruimte

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Voor de meeste onderdelen van de openbare ruimte is de kwaliteit gehaald.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

De technische staat (inrichting) van het groen zal middels renovatie- en herinrichtingprojecten op de vastgestelde kwaliteit worden gebracht

Er zijn een aantal groenrenovatieprojecten uitgevoerd o.a. in Steggerda. De renovatie van het park De Nieuwe Aanleg is in combinatie met het integrale project Uitloopgebied Wolvega Zuid uitgevoerd. Oude paden en beplantingen zijn hersteld en de vijver is gebaggerd.

Het project Uitloopgebied Wolvega Zuid is voor 95% gerealiseerd. In het 1e kwartaal van 2018 zal de afronding plaatsvinden.

Er zijn 3,2 km betonnen wandelpaden aangelegd. Het gebied is heringericht ten behoeve van waterberging en natuur. Er is grondwerk uitgevoerd ten behoeve van natuurlijke oevers, bloemenweides en bloemrijke bermen. Hiermee wordt de biodiversiteit vergroot.

Zoals bekend komen er steeds meer bomenziekten voor zoals essentaksterfte en kastanjabloedingsziekte. Afgelopen jaar zijn dan ook veel zieke essen en kastanjes geveld.

In de Deken Vaasstraat in Wolvega zijn nieuwe bomen herplant. Dit is in overleg gegaan met de bewoners.

Op basis van het vastgestelde beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte worden eens in de vijf jaar de bruggen geïnspecteerd

De bruggen zijn eind 2017 geïnspecteerd. Er is aan verschillende bruggen onderhoud gepleegd. Groot onderhoud is verricht aan de bruggen in de Heide en Breuningslaan te Wolvega. Er is nieuw asfalt aangebracht op de bruggen in de Lemsterweg en Kerkhofslaan. Alle bruggen zijn in het voorjaar schoon gemaakt.

Op basis van het vastgestelde beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte wordt de technische kwaliteit van de wegen vastgesteld door middel van inspecties. Op basis van deze inspectie worden de onderhoudsprogramma's vastgesteld.

De jaarlijkse onderhoudsprogramma's voor asfalt en elementenonderhoud (klinkerwegen) zijn uitgevoerd. Te noemen locaties van groot onderhoud zijn onder andere Haulerweg, Keiweg, Sportlaan, Om den Noort te Wolvega, Slingerweg te Ter Idzard, IJkenweg te De Hoeve, Stelweg en Tjongerpad te Oldeholtwolde en Dr. Mulderstraat te Noordwolde. Ook zijn er diverse kleine werkzaamheden geweest aan het asfalt- en klinkerwegen.

Doelstellingen

De weggebruikers moeten op een veilige manier hun bestemming kunnen bereiken en aan het verkeer kunnen deelnemen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het bijdragen aan bewustwording van de weggebruikers met als resultaat een veilige deelname aan het verkeer.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het werkplan Permanente verkeerseducatie Weststellingwerf wordt jaarlijks opgesteld om uitvoering te geven aan het manifest Verkeersveiligheid Fryslân

Het werkplan Permanente verkeerseducatie Weststellingwerf wordt jaarlijks opgesteld om uitvoering te geven aan het manifest Verkeersveiligheid Fryslân. Voor de periode 2016-2020 ontvangen we daartoe een bijdrage van de provincie Fryslân.

In 2017 zijn de volgende acties uitgevoerd:

- rijvaardigheidstraining voor buurtbuschauffeurs
- verkeersmarkt voor klassen 1 en 2 van voortgezet onderwijs
- gezamenlijke scootmobieltraining in Noordwolde
- diverse individuele scootmobieltrainingen
- verkeersexamen voor kinderen groep 8 basisschool
- fietscontroles basisscholen
- rijsimulator op Lindefestival en Proemenmarkt
- gastlessen verkeerseducatie op Terra College

Doelstellingen

Een verbetering van de doorstroming op de ontsluitingsstructuur van Wolvega

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Wij hebben inzicht gekregen in de intensiteiten op de ontsluitingsstructuur. Hiervoor hebben wij metingen uitgevoerd. Tussen 2008 en 2016 hebben de verkeersstromen zich ontwikkeld zoals verwacht. Op de Spoorlaan is meer verkeer gaan rijden. Hier is een toename te zien van ca. 4600 motorvoertuigen per etmaal (mvt/etm) naar ca. 9000 mvt/etm. Op de Heerenveenseweg/Steenwijkerweg is minder verkeer gaan rijden. Hier is een afname te zien van ca. 6000 mvt/etm naar ca. 900 mvt/etm.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

De stationsomgeving en de entree van Wolvega via de Lycklamaweg wordt aangepakt

Er is een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van de Stationsweg te Wolvega. Belangrijk onderdeel hierin is de aanleg van een fietspad. Het ontwerp is afgestemd met omwonenden, nabijgelegen bedrijven en andere organisaties als NS, Rover en Arriva. In 2018 wordt gestart met de uitvoering.

Doelstellingen

Het herstellen en versterken van groenstructuren ter behoud van de herkenbaarheid van de identiteit van het huidige kleinschalige landschap in Zuidoost Friesland

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Een groenstructuur die passend is bij de landschapskenmerken van onze gemeente.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Door het uitvoeren van het project Dorpen, landschap en biodiversiteit wordt het oorspronkelijk project Dorpen in het groen uitgevoerd

Door het uitvoeren van het project Dorpen, landschap en biodiversiteit wordt het oorspronkelijk project Dorpen in het groen uitgevoerd. In het voorjaar 2018 wordt het projectonderdeel 'Oosterstreek en deels buitengebied Noordwolde' gestart en in 2018 uitgevoerd. In het najaar 2018 wordt het projectonderdeel 'Boijl en Zandhuizen' opgestart.

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	5.497	5.311	5.274	-186
Baten	-244	-75	-56	169
Saldo van lasten en baten	-5.253	-5.236	-5.218	17
Stortingen en onttrekkingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verschil begroot - werkelijk
Onttrekkingen	50	103	0	53
Mutaties reserves	50	103	0	53
Resultaat	-5.203	-5.133	-5.218	70

TOELICHTING - WAT MAG HET KOSTEN

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 2

Programma 3 | Economie

PROGRAMMA 3 | ECONOMIE

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort, Jongebloed en Kloosterman
Organisatie	Ruimte, Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

TAAKVELDEN

- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische ontwikkeling
- Economische promotie
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur

BELEIDSNOTA'S

- Werfboek
- Investeringskalender 2017 - 2027
- Ontwikkelagenda Versterking economische structuur
- Nota Grondbeleid
- Structuurplan 2000-2015
- Beleidsvisie Versterking kernwinkelapparaat (MKB REVA rapport)
- Plan van aanpak Bestemming Noordwolde
- Notitie Verblifsrecreatie
- Evenementenbeleid
- Coalitieakkoord 2014-2018 'Samen werken aan Weststellingwerf'
- Klimaatbeleidsplan 2010-2020
- Zendmastenbeleid 2014
- Wandel- en ruiterspadenplan 2014
- Streekplan Fryslân 'Om de kwaliteit fan de romte' en de provinciale verordening 'Romte'
- Subsidieregeling Ondernemersfonds Weststellingwerf 2016

GEREALISEERD BELEID

Detailhandelvisie

Het centrum van Wolvega heeft meegedraaid in de pilot 'De nieuwe winkelstraat'. Binnen deze pilot zijn onder de leiding van lokale (oud) ondernemers zogenaamde keukentafelgesprekken gevoerd. Wij hebben hierin geen rol gespeeld. De uitkomsten van de keukentafelgesprekken moeten zoveel mogelijk worden omgezet in concrete acties. Hierin kunnen wij een ondersteunende en mogelijk actieve rol spelen. In 2017 is er ook een koopstromenonderzoek uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn in november gepresenteerd aan de plaatselijke ondernemers. Een van de aanbevelingen die daar door het onderzoeksbureau is gedaan betreft het inperken en aantrekkelijker maken van het centrum. Wij zijn in gesprek met het bestuur van de WOW om hier concreet uitvoering aan te geven.

We handhaven ons beleid om de winkelfuncties buiten het centrum te beperken. Dit om leegstand in het centrum te voorkomen of te beperken. Wij hebben hierover regelmatig overleg met het bestuur van de WOW waarbij ook het functioneren van het winkelcentrum aan de orde komt. Op verzoek van de WOW onderzoeken wij of een aanpassing van het standplaatsenbeleid mogelijk is.

Economische structuurversterking

Met de afronding van de herinrichting van de Grindweg en de onderdoorgang Om den Noort te Wolvega en het Manauplein en de Hoofdstraat-Oost te Noordwolde concluderen wij dat de fysieke infrastructuur 'bij de tijd' is. De onderdoorgang heeft een positief effect op de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen en het centrum van Wolvega. Aanvullend hebben wij de bewegwijzering naar de parkeerterreinen verbeterd.

Grondexploitatie bedrijventerreinen

Binnen de regio zuidoost Friesland doen wij onderzoek naar de kwalitatieve vraag naar aanbod van industrieterrein provincie Fryslân. Op basis van de resultaten moeten in regionaal verband afspraken worden gemaakt over een eventuele herstructurering van het aanbod.

Met het aanbod dat wij hebben op de industrieterreinen De Plantage en Uitbreiding Schipsloot en de daarbij behorende planologische regeling voorzien wij in een voldoende gedifferentieerd aanbod. Een verdere uitbreiding van deze industrieterreinen verwachten wij niet. Wel onderzoeken wij de mogelijkheden om een gedeelte van het bedrijvenlandgoed Helomastate als 'special' in exploitatie te nemen.

De grondexploitatie voor De Plantage heeft een looptijd tot 2025 en de grondexploitatie voor Uitbreiding Schipsloot heeft een looptijd tot 2030 Een externe partij heeft de uitgangspunten en de aannames van de grondexploitaties recent tegen het licht gehouden. In 2017 hebben wij gemerkt dat economie weer floreert. Er zijn merkbaar meer contacten met bedrijven over nieuwbouw of uitbreiding.

Ondernemersfonds

Per 1 januari 2016 is een Ondernemersfonds Weststellingwerf ingesteld. Dit fonds wordt gevoed op basis van een gemeentelijke reclameverordening. Vanuit het fonds worden door de ondernemers verschillende activiteiten georganiseerd in het dorp en op het industrieterrein. De stichting die het fonds beheert heeft in 2017 verantwoording afgelegd over de bestedingen die zijn gedaan vanuit het fonds.

Markten

Na overleg met de marktcoördinatoren is besloten de organisatie van de markten in eigen beheer te houden. Wel is een nieuwe marktverordening opgesteld.

Doelstellingen

Versterken van de economische structuur

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De bereikbaarheid van het industriegebied in Wolvega is met de aanleg van de onderdoorgang goed te noemen. De fysieke infrastructuur op verschillende industrieterreinen is kwalitatief van een goed niveau. Ook de planologische basis voor vestiging van bedrijven is prima. Met deze punten hebben wij een goede basis gelegd voor de vestiging van nieuwe of uitbreiding van bestaande bedrijfsactiviteiten en de daarmee gemoeide uitbreiding van werkgelegenheid.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Nieuwe ontwikkelingen oppakken door middel van een ruimtelijk beleid dat mogelijkheden biedt om snel in te spelen op nieuwe kansen

In 2017 is gewerkt aan een nieuwe omgevingsvisie. Daarbij is ons uitgangspunt geweest dat er in onze gemeente voldoende ruimte moet zijn voor de vestiging van nieuwe bedrijven of uitbreiding van bestaande bedrijven, passend bij de schaal van Weststellingwerf. Als de omgevingsvisie in 2018 is vastgesteld zal dit het beleidsmatige uitgangspunt zijn. Te zijner tijd wordt dat vertaald in een nieuw omgevingsplan.

Onderzoeken waar mogelijkheden liggen tot verbreding en/of economische structuurversterking van bestaande toeristische activiteiten

Wij zijn actief betrokken bij het platform Recreatie en toerisme. Met de middelen uit het toeristisch investeringsfonds zijn door het platform diverse acties opgezet om te komen tot een betere en bredere recreatieve en toeristische structuur. De renovatie Scheenekanoroute in het gebied Rottige Meente en een toeristisch informatiepunt bij Home Center zijn onder andere concrete acties.

Doelstellingen

Contacten met het bedrijfsleven

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Ons bereiken geen signalen dat er belemmeringen zijn voor onze bereikbaarheid voor ondernemers of particulieren die initiatieven hebben of diensten van de gemeente nodig hebben. Dat wil overigens niet zeggen dat alle initiatieven en vragen naar tevredenheid kunnen worden beantwoord.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Initiatief nemen tot projecten waarbij de onderlinge band met het bedrijfsleven wordt versterkt

Structureel overleg met besturen van LTO, CCW, WOW, OVN en Stichting Parkmanagement Bedrijventerreinen Wolvega. Aan de hand daarvan bespreken of er in gezamenlijkheid vraagstukken kunnen worden opgepakt.

Voor enkele specifieke bedrijven een gemeentelijk accounthouder aanwijzen

Wij hebben de diverse 'netwerkbijeenkomsten' van de diverse partijen bezocht en daar contacten gelegd met en tussen partijen.

Voor specifieke bedrijven en vraagstukken hebben wij accountmanagers aangewezen.

De bedrijfsbezoeken worden door het gehele college gedaan waarbij ook andere aspecten dan puur economische vraagstukken aan de orde komen.

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2013 gemeente	2014 gemeente	2015 gemeente	2016 gemeente	2017 gemeente	2017 Nederland
Functiemenging	%	43,8	43,7	43,6	44,0	43,8	52,4
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	148,5	153,3	161,1	166,1	166,5	139,7

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	605	697	673	91
Baten	-411	-526	-526	-115
Saldo van lasten en baten	-194	-170	-147	24

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 3.

Programma 4 | Onderwijs

PROGRAMMA 4 | ONDERWIJS

Portefeuillehouder(s)	Kloosterman
Organisatie	Sociaal domein

TAAKVELDEN

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting
- Openbaar basisonderwijs

BELEIDSNOTA'S

	Vastgesteld
Notitie Brede schoolontwikkeling	maart 2005
Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Weststellingwerf 2015 en de beleidsregel Bekostiging lokalen bewegingsonderwijs 2015	december 2015
Nota Visie toekomst basisonderwijs Weststellingwerf	2013
OWO-visie op de drie decentralisaties	2013
Verordening Leerlingenvervoer	juni 2014
Verordening Voorziening huisvesting onderwijs	2015
Beleidsregel Bekostiging lokalen bewegingsonderwijs	2015

GEREALISEERD BELEID

Integrale basisvoorziening voor kinderen van 0-12 jaar

Het kabinet heeft in het regeerakkoord het voornemen geformuleerd om de onderlinge afstemming, de doorgaande lijn en het pedagogisch aanbod van onderwijs, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie te optimaliseren. In het kader hiervan zijn door de ministeries Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) al verschillende maatregelen genomen en enkele wetsartikelen aangepast.

Verbeteren kwaliteit voorschoolse voorzieningen

Eén van de maatregelen om te komen tot integrale basisvoorzieningen voor kinderen van 0-12 jaar is het verstevigen van de kwaliteit van peuterspeelzalen. Het peuterspeelzaalwerk is tot nu toe afhankelijk van de gemeentelijke subsidie en de ouderbijdragen. Met ingang van 2016 (bron: meicirculaire 2016) ontvangen gemeenten een decentralisatie-uitkering voorschoolse voorziening van het rijk. Deze structurele uitkering draagt bij aan de mogelijkheid voor peuters om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Gemeenten dienen zich actief in te zetten om voldoende kwalitatief aanbod te realiseren voor peuters.

2017 heeft in Weststellingwerf vooral in het teken gestaan van harmonisatie: het omvormen van peuterspeelzalen naar peuteropvang. Bij deze geharmoniseerde locaties kunnen ouders kiezen uit verschillende arrangementen, namelijk kinderopvang, peuteropvang of een combinatie. Deze harmonisatie heeft gevolgen voor de wijze van subsidiëren. In 2019 zal dan ook op basis van een evaluatie worden bepaald of de subsidie peuterspeelzaalwerk inclusief decentralisatie-uitkering bijgesteld moet worden. Daarnaast is een start gemaakt met enkele kwaliteitsaspecten zoals het verbeteren van de huisvesting van peuterspeelzalen en het taalniveau van pedagogisch medewerkers.

Taalnetwerk

Vanuit verschillende beleidsvelden is de aandacht voor beheersing van de Nederlandse taal de laatste jaren flink toegenomen. Taal is de sleutel naar het leven, naar zelfontplooiing, participatie en werk. Het is bepalend voor gezondheid, welbevinden en welzijn. Omdat er zoveel organisaties (formeel en informeel) actief zijn op het gebied van het aanbieden van Nederlandse taal was het de bedoeling om in 2017 te komen tot een taalnetwerk. In 2017 is een start gemaakt met het inzichtelijk maken van het aanbod. In 2018 zal dit verder worden ontplooid.

Uitwerking Visie toekomst basisonderwijs Weststellingwerf

In 2015 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van de uitwerkingsnotitie Toekomst basisonderwijs van de stichting openbaar basisonderwijs Comperio. Gezien de daling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs hebben de schoolbesturen Tjongerwerven en Comprix gebruik gemaakt van de rijkssubsidie voor ondersteuning in krimpgebieden. Dit heeft geleid tot een spreidingsplan basisonderwijs waarin een herschikking van scholen wordt voorgesteld. Eén van de voorstellen heeft betrekking op de situatie in de dorpen De Blesse en Steggerda. Deze situatie is in 2017 veelvuldig aan de orde geweest. De betrokken schoolbesturen Comprix en Catent hebben kenbaar gemaakt eerst de twee openbare scholen te fuseren (2018) en vervolgens te bepalen of, hoe en op welke wijze de overgebleven scholen samen gehuisvest kunnen worden. Vanuit het spreidingsplan is in 2017 ook veelvuldig bestuurlijk overleg geweest over de situatie Wolvega. Het herschikken en fuseren van basisscholen is in eerste instantie een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid. Gezien de gevolgen voor het onderwijsaanbod en vrijkomende gebouwen voert de gemeente regelmatig overleg met schoolbesturen van scholen in de gemeente.

Doelstellingen

Goede schoolloopbaan voor iedereen: zoveel mogelijk leerlingen en cursisten hebben een doorlopende schoolloopbaan

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- We vinden het belangrijk dat iedere Weststellingwerfse leerling in en rondom het onderwijs optimale kansen heeft om zijn talenten te ontwikkelen.
- Alle Weststellingwerfse leerlingen beschikken over een startkwalificatie (naar vermogen) zodat ze zijn toegerust voor vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt.
- Kwalitatief goed onderwijs.
- Alle inwoners van Weststellingwerf beheersen de Nederlandse taal, hebben een startkwalificatie en zijn goed (naar vermogen) opgeleid.
- Goede bereikbaarheid van onderwijsvoorzieningen buiten de gemeente als leerlingen hier door persoonlijke omstandigheden op aangewezen zijn.

Onderwijs en werk vormen de basis voor alle inwoners van Weststellingwerf om zich te ontwikkelen en naar vermogen deel te nemen aan de samenleving. Dit begint thuis, op voorschoolse voorzieningen en op school. Voorschoolse voorzieningen en de scholen spelen een belangrijke rol in de verbetering van kansen voor iedereen om talenten te ontwikkelen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Internationale schakelklas (voortgezet onderwijs)

Voor leerlingen van het voortgezet onderwijs is al enige jaren sprake van een Internationale SchakelKlas (ISK). In 2017 ging een kleine tiental leerlingen vanuit Weststellingwerf naar ISK-locaties in Drachten of Leeuwarden. De meeste leerlingen vervolgen na een jaar hun schoolcarrière bij een reguliere school voor voortgezet onderwijs.

Kwalitatief goed onderwijs

Goed onderwijs is de drijvende kracht achter de ontwikkeling en ontplooiing van ieder mens. Elke leerling in Weststellingwerf verdient onderwijs dat hem of haar stimuleert zijn of haar talenten maximaal te ontwikkelen en benutten. Onderwijs draagt bij aan een brede ontwikkeling van leerlingen.

Randvoorwaarde hiervoor is het verzorgen van een optimale huisvesting en een gevarieerd onderwijsaanbod. Om de kwaliteit te kunnen waarborgen, hebben zowel schoolbesturen primair onderwijs als voortgezet onderwijs gebruik gemaakt van de krimpregeling (subsidie) van het rijk. Onder leiding van een procesbegeleider is de spreiding van het onderwijs in kaart gebracht. Voor het voortgezet onderwijs heeft dit in 2017 geleid tot een bestuurlijke fusie met schoolbestuur in Steenwijk. Voor het basisonderwijs is in 2017 een plan opgesteld dat in de periode 2018-2020 verder wordt uitgewerkt.

Ook handhaving en uitvoering van de Leerplichtwet en het regelen van leerlingenvervoer is voorwaardenscheppend.

Vanuit verschillende beleidsvelden is er aandacht voor beheersing van de Nederlandse taal. Taal is de sleutel naar het leven, naar zelfontplooiing, participatie en werk. Het is bepalend voor gezondheid, welbevinden en welzijn.

Leerlingenvervoer

Het recht op leerlingenvervoer is in de wet vastgelegd. In 2014 is de verordening Leerlingenvervoer herzien en vastgesteld door de raad. Op basis van de verordening kunnen ouders van leerlingen die vanwege een zorgbehoefte een speciale school bezoeken, eventueel aanspraak maken op een voorziening leerlingenvervoer. Uitgangspunt is dat leerlingen zo zelfstandig mogelijk reizen; daar waar het kan maken ze gebruik van openbaar vervoer.

In augustus 2016 is gestart met een nieuwe werkwijze voor aangepast leerlingenvervoer. Niet de gemeente regelt het aangepast vervoer maar ouders kunnen, op basis van een budget (reisafstand en bepalingen verordening), zelf een keuze maken uit taxivervoerders die voldoen aan het TX-keurmerk. (Dit is het landelijke kwaliteitskeurmerk voor taxivervoer).

In het najaar van 2017 heeft er een evaluatie plaatsgevonden. De resultaten van dit onderzoek worden begin 2018 kenbaar gemaakt. Algehele conclusie van het onderzoek is wel dat de gebruikers tevreden zijn over de nieuwe systematiek. In 2017 hebben 81 leerlingen gebruik gemaakt van aangepast leerlingenvervoer, 13 leerlingen maakten gebruik van (aangepast) openbaar vervoer en 5 leerlingen werden in het kader van aangepast vervoer door de ouders zelf naar school gebracht (en opgehaald).

Leerplicht

Vanuit de leerplicht werken onderwijs en gemeente samen aan het toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkelen van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen. In 2017 was er specifiek aandacht voor de groep thuiszitters. Samen met onze onderwijspartners in Weststellingwerf en RMC De Friese Wouden is gewerkt aan het in kaart brengen van deze groep, is er een thuiszitterstafel (schoolbesturen, RMC/leerplicht, gemeenten) van start gegaan en is het werkproces thuiszitters in gebruik genomen.

Voor de groep Voortijdig SchoolVerlaters (VSV) zijn in 2017 door het onderwijs verschillende maatregelen toegepast. Zo zijn er overstapcoaches die leerlingen begeleiden bij de overgang van VO naar MBO of van MBO3 naar MBO4. Daarnaast is vooral in scholen gewerkt aan het versterken van de zorgstructuur en is ingezet op het bevorderen van effectieve loopbaanoriëntatie van leerlingen in het VO en MBO. In Weststellingwerf heeft dit plaatsgevonden door de verbinding tussen gemeente en scholen te verstevigen. Hiervoor zijn de vlechtwerkers jeugd veel aanwezig geweest in scholen.

Onderwijsachterstandenbeleid

De gemeente Weststellingwerf is planplichtig als het gaat om Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). De indicatoren voor het bepalen van de specifieke uitkering OAB dateren uit 2009. Het rijk heeft in 2016 aangegeven de indicatoren te willen wijzigen zodat er een evenredige verdeling ontstaat van de specifieke uitkering. Het CBS heeft in 2017 de invloed van de verschillende indicatoren onderzocht die nu worden gebruikt en tevens nieuwe indicatoren voorgesteld. Deze nieuwe indicatoren zullen naar verwachting in 2019 worden toegepast voor OAB.

In Weststellingwerf is in 2017 aan verschillende onderdelen van het beleidsplan OAB gewerkt. Zo heeft er een meting plaatsgevonden in het kader van de onderwijsmonitor. De resultaten van de monitor worden begin 2018 verwacht. In Noordwolde is de peuteropvang met Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-groep verhuisd naar de basisschool en is een start gemaakt met de samenwerking vanuit een pedagogische visie. In 2017 heeft de VVE-coördinator gewerkt aan de samenwerking met de consultatiebureaus in Noordwolde en Wolvega.

Op drie peuteropvanglocaties werd in 2017 Voor- en Vroegschoolse Educatie aangeboden. Peuters met een taal- of ontwikkelingsachterstand krijgen na een bezoek aan consultatiebureau een VVE-indicatie. In 2017 is gebleken dat niet alle peuters met een indicatie een VVE-peuteropvang bezoeken. Ouders hebben hiervoor verschillende redenen. Soms is de afstand woonplaats - VVE-peuteropvang een drempel. Juist daarom is in 2017 een scholingsprogramma VVE aangeboden aan leidsters van alle peuteropvang- en kinderopvanglocaties om alle peuters met een taal- of andere ontwikkelingsachterstand zo goed mogelijk te kunnen begeleiden. Zo is geprobeerd om ook in 2017 een dekkend aanbod te behouden.

In 2017 heeft de Onderwijsinspectie een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van OAB in de gemeente Weststellingwerf. De resultaten van dit onderzoek waren goed. Mede gebaseerd op de uitkomsten en aanbevelingen is in samenwerking met de partners (onderwijs en voorschoolse voorzieningen) invulling gegeven aan de planperiode 2018-2022. Deze staat vooral in het teken van versterken en borgen van de kwaliteit van Voor-en Vroegschoolse Educatie (VVE).

Uitvoering van onderwijsachterstandenbeleid vindt vooral plaats binnen voorschoolse voorzieningen en basisscholen.

Passend onderwijs

Zorg 0-12 jarigen

Met betrekking tot de uitvoering van passend onderwijs en de aansluiting bij de zorg voor jeugd (0-12 jarigen) in Weststellingwerf is in 2017 geïnvesteerd in een goede samenwerking tussen kinderopvang, peuteropvang, VVE, basisscholen en gebiedsteams. Het ontwikkelen van en toeleiden naar onderwijsondersteuning gecombineerd met zorgondersteuning was hierbij een specifiek aandachtspunt.

Zowel op gemeentelijk niveau als op regionaal niveau zijn in 2017 werkafspraken gemaakt over de inzet die het onderwijs pleegt en wanneer gebiedsteam-medewerkers worden ingeschakeld.

Zorg 12-23 jarigen

Met betrekking tot de uitvoering van passend onderwijs en de aansluiting bij de zorg voor jeugd (12-23 jarigen) in Weststellingwerf is in 2017 geïnvesteerd in een goede samenwerking tussen het onderwijs en de gebiedsteams Weststellingwerf. Vlechtwerkers jeugd zijn vaak aanwezig binnen de scholen. Het ontwikkelen van en toeleiden naar onderwijsondersteuning gecombineerd met zorgondersteuning was hierbij een specifiek aandachtspunt. Het zijn altijd unieke situaties waarbij het gaat om maatwerk. Uitgangspunt was en is het voorkomen van langdurig thuiszitten door betere signalering (onderwijs) en het bieden van maatwerkondersteuning aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

Taalklas primair onderwijs

In 2016 is gestart met de Taalklas primair onderwijs voor anderstalige basisschoolleerlingen. In de taalklas krijgen leerlingen met een grote taalachterstand een jaar lang intensief taalonderwijs. Daarna vervolgen ze hun schoolcarrière op een basisschool naar keuze. De taalklas betreft een samenwerking tussen verschillende schoolbesturen in Weststellingwerf en valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Comprix. In 2017 is het aantal leerlingen voor de taalklas niet toegenomen en was uitbreiding naar een tweede groep niet noodzakelijk. In 2017 heeft het rijk de bekostiging van anderstalige leerlingen gewijzigd waardoor een aanvullende subsidie vanuit de gemeente niet langer noodzakelijk was.

Inmiddels heeft de eerste groep anderstalige leerlingen de taalklas succesvol doorlopen en vervolgen hun schoolcarrière op een reguliere basisschool naar keuze.

Volwasseneneducatie

Volwasseneneducatie, onderdeel van de Participatiewet, biedt een aanbod voor Nederlandse geletterdheid: luisteren, spreken, lezen, schrijven, 'gecijferdheid' en het gebruik van alledaagse informatie en communicatietechnologie. Educatie is vooral bedoeld voor anderstaligen (niet-verplichte inburgeraars), analfabeten, laaggeletterden of inwoners die hun taalniveau willen verbeteren.

Voor 2015 was er met betrekking tot de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB-gelden) sprake van een gedwongen winkelnering. In de arbeidsmarktregio Friesland hebben we de WEB-middelen altijd ingezet bij ROC Friesland College. In de afgelopen jaren is deze gedwongen winkelnering in stappen afgebouwd tot nul procent. Per 2018 vervalt ze helemaal. Het WEB-budget is dan, binnen de kaders van de wet, vrij te besteden.

De wijziging in de WEB verplicht gemeenten vanaf 2015 tot een regionale samenwerking, onder coördinatie van de centrumgemeente, met betrekking tot de inzet van de WEB-middelen. In de arbeidsmarktregio Friesland gaat het om 24 gemeenten met Leeuwarden als centrumgemeente (vanaf 2018 zijn dat 20 gemeenten na de herindeling). Sinds de WEB-middelen per 2015 zijn gecentraliseerd, is de regionale samenwerking sterk toegenomen. Deze samenwerking heeft ertoe geleid dat we in de afgelopen jaren een sterke netwerk- en infrastructuur hebben opgebouwd, die we in de toekomst willen behouden en verbeteren. Ook in 2017 heeft ROC Friesland College naast het formele taalaanbod ingezet op het versterken van het netwerk met bedrijven voor taalstage-plaatsen.

In 2017 is onder leiding van de gemeente Leeuwarden vooral gewerkt aan de Europese aanbesteding voor het educatieprogramma vanaf 1-8-2018.

Vanuit Weststellingwerf hebben ruim 50 inwoners gebruik gemaakt van het formele taalaanbod (de niet-verplichte inburgeraars). Daarnaast is door het Friesland College in samenwerking met de bibliotheek en Timpaan gewerkt aan het versterken van het informeel taalaanbod. Hierbij kregen inwoners met een taalachterstand begeleiding van een taal-vrijwilliger (aangestuurd door Friesland College).

Voorschoolse voorzieningen

Eind 2015 werd duidelijk dat de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderopvang stapsgewijs wordt ingevoerd. Het rijk heeft in het voorjaar van 2017 besloten dat peuterspeelzalen en kinderopvang per 1 januari 2018 geharmoniseerd moeten zijn.

Met ingang van 2018 is er sprake van een open markt waarbij ouders kunnen kiezen uit verschillende vormen van opvang. De peuterspeelzaal zoals we die kennen is dan, qua aanbod, een vorm van kinderopvang. Niet alleen Doornijk zal een aanbod peuterspeelzaalwerk bieden, ook andere (kinderopvang-)organisaties mogen dit met ingang van 2018 bieden. Om organisaties de kans te geven zich goed voor te bereiden en ouders te laten wennen aan deze nieuwe situatie is al in 2016 gestart. In 2017 zijn alle peuterspeelzaallocaties omgevormd tot peuteropvang. Locaties die samen waren gehuisvest met een kinderdagverblijf zijn geharmoniseerd in een kinderopvang. Bij deze geharmoniseerde locaties kunnen ouders kiezen uit verschillende arrangementen namelijk kinderopvang of peuteropvang of een combinatie.

In 2017 is in samenwerking met alle aanbieders een start gemaakt met het promoten van peuteropvang in lokale kranten en folders.

Het promoten en de doorgevoerde maatregelen hebben in 2017 geleid tot een toename van het aantal deelnemende peuters.

Naast de harmonisatie heeft het rijk ook maatregelen gesteld aan de kwaliteit van voorschoolse voorzieningen met een VVE aanbod. Een van de voorwaarden betreft de eis dat de pedagogisch medewerkers taalniveau 3F (Havo of MBO 4) hebben. In 2017 heeft de gemeente extra middelen ontvangen om de pedagogisch medewerkers van VVE-locaties te scholen en toetsen. In overleg met de voorschoolse voorzieningen hebben in 2017 alle pedagogisch medewerkers van Doornijk de taaltoets 3F gedaan en zijn alle medewerkers geslaagd. In 2018 zullen de pedagogisch medewerkers van de overige aanbieders de taaltoets 3F en eventuele training volgen.

Doelstellingen

Kwalitatief goed en gevarieerd aanbod onderwijshuisvesting

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Kwalitatief verantwoord scholenbestand en een evenwichtige spreiding over de gemeente.
- Keuzevrijheid voor ouders uit diverse denominaties en onderwijsconcepten, daarnaast is er een passend aanbod voor iedere leerling.

Sinds 1 januari 2015 is de Wet op het Primair Onderwijs gewijzigd en daarmee ook de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Dit heeft gevolgen voor de vergoedingen die de gemeente krijgt van de schoolbesturen waarvan basisscholen gehuisvest zijn in brede scholen en multifunctionele accommodaties.

Sinds 1 januari 2015 kunnen schoolbesturen alleen voor nieuwbouw, uitbreiding en aanpassingen ten gevolge van constructiefouten aanvragen indienen bij de gemeente op basis van de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Voor groot buitenonderhoud aan een gymzaal, waarvan het schoolbestuur eigenaar is, kan het schoolbestuur een aanvraag indienen op basis van de beleidsregel Bekostiging lokalen bewegingsonderwijs.

Gymonderwijs wordt gegeven in gymnastiekzalen en sporthallen. De gymnastiekzalen en sporthallen zijn in gemeentelijk beheer, met uitzondering van gymzaal Matthijsje te Oosterstreek en sporthal De Schakel te Munnekeburen. De gemeente zorgt voor deugdelijke en veilige gymnastiekmaterialen ten behoeve van schoolgym in de gemeentelijke gymnastiekzalen en sporthallen. Het groot gymmateriaal zoals ringen en klimtouwen worden de komende jaren gefaseerd vervangen.

Voor het basisonderwijs vinden we het belangrijk dat er keuze is in openbaar en bijzonder onderwijs en in de onderwijssoort. Ook voor het voortgezet onderwijs kijken we naar variatie en breedte van het aanbod in de gemeente. Er is een passend aanbod voor iedere leerling binnen Weststellingwerf dan wel in de regio van Weststellingwerf. Door de inzet van leerlingenvervoer zijn kinderen in staat het onderwijs van hun keuze en/of met het juiste niveau te volgen binnen Weststellingwerf dan wel in de regio van Weststellingwerf.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Brede scholen, multifunctionele accommodaties en integrale kindcentra

In Weststellingwerf hebben we 6 nieuwe brede scholen. Dit is een gebouw waarin een school is gehuisvest samen met andere kindvoorzieningen zoals kinderopvang en peuterspeelzaal. In de brede school wordt op basis van één pedagogisch beleidsplan samengewerkt. In Weststellingwerf zijn ook een aantal multifunctionele accommodaties. In deze accommodaties zijn een basisschool en andere voorzieningen (niet zijnde kindvoorzieningen) gehuisvest maar er is geen sprake van één pedagogisch uitgangspunt.

Enkele schoolbesturen hebben in 2017 aangegeven voor een aantal basisscholen graag een doorontwikkeling te willen maken naar een Kindcentrum. Hierbij wordt niet alleen vanuit één pedagogisch beleid samengewerkt maar is één persoon verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van het Kindcentrum. Enkele basisscholen hebben te maken met leegstand als gevolg van een dalend aantal leerlingen. Als het toekomstperspectief van de school het toelaat, is het wenselijk om in de leegstaande lokalen voorschoolse voorzieningen te huisvesten. Dit clusteren van voorzieningen geeft invulling aan rijksbeleid, namelijk de ontwikkeling van integrale basisvoorzieningen voor 0-12 jaar. Deze voorzieningen hebben een regiofunctie en bedienen meerdere dorpen/wijken. Het huisvesten van voorschoolse voorzieningen in een schoolgebouw vraagt wel om een investering in in- en uitpandige aanpassingen aan gebouw en/of terrein.

Versterken van de educatieve infrastructuur waarbij sprake is van een evenwichtige spreiding over de gemeente

Versterken van de educatieve infrastructuur waarbij sprake is van een evenwichtige spreiding over de gemeente

1. Wij geven uitvoering aan de verordening Voorziening huisvesting onderwijs via de jaarlijkse vaststelling van programma en overzicht van aangevraagde voorzieningen onderwijshuisvesting.

Voor 2018 hebben schoolbesturen onderwijshuisvestingsaanvragen ingediend voor de OBS Dorpsschool De Blesse, OBS Heidepolle en Matthijsje. Inmiddels is al uitvoering gegeven aan de tijdelijke uitbreiding van Futura voor OBS Heidepolle door plaatsing van de tijdelijk units.

Schoolbestuur Comprix werkt aan een plan voor de toekomstige huisvesting van de fusiescholen OBS Dorpsschool in De Blesse en OBS Triangel in Steggerda. Dit plan zal in 2019 vorm krijgen. De scholen zullen de komende tijd in de huidige gebouwen gehuisvest blijven. De ingediende aanvraag is daarom ook ingetrokken.

Brede scholen en multifunctionele accommodaties zijn in beheer bij de gemeente. Regelmatig hebben we overleg met gebruikers van brede scholen en multifunctionele centra.

Enkele basisscholen hebben te maken met leegstand als gevolg van een dalend leerlingenaantal. Als het toekomstperspectief van de school het toelaat, is het wenselijk om in de leegstaande lokalen voorschoolse voorzieningen te huisvesten. Zo is in 2017 ruimte geboden in de Vensterschool in Noordwolde voor de voorschoolse voorziening. Deze kwam uit een gemeentelijk pand wat verkocht is. Daarvoor is in 2017 ook een investering gedaan voor de aanpassingen aan het schoolgebouw. Op deze wijze voldoet het gebouwdeel aan de wettelijke eisen voor deze voorzieningen.

BELEIDSINDICATOREN

Algemene beleidsindicatoren:

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2014 gemeente	2015 gemeente	2016 gemeente	2017 gemeente	2016 Nederland	2017 Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0,26	1,04	1,30	0,53	1,81	1,82
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	10,58	27,48	26,56	22,08	26,55	26,58
Voortijdig schoolverlaters	% deelnemers aan het VO en MBO-onderwijs	1,6	1,0	1,4	-	1,7	-

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018

Beleidsindicatoren per doelstelling:

Goede schoolloopbaan voor iedereen: zoveel mogelijk leerlingen en cursisten hebben een doorlopende schoolloopbaan

Omschrijving	Eenheid	2013 werkelijk	2014 werkelijk	2015 werkelijk	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 prognose
Kindplaatsen Voor-en Vroegschoolse Educatie	Aantal	32	32	32	32	32	32
Deelnemers peuterspeelzalen	Aantal	292	257	212	162	160	160
Deelnemers kinderdagverblijven	Aantal	267	275	286	220	225	240
Leerlingen basisonderwijs	Aantal	2.223	2.197	2.150	2.121	2.005	1.980
Leerlingen voortgezet onderwijs	Aantal	1.693	1.675	1.629	1.591	1609	1575
Deelnemers educatietrajecten	Aantal	50	50	50	50	50	50
Kinderopvang	Aantal	9	10	10	10	10	10
Peuterspeelzalen	Aantal	10	10	10	10	6	6
Scholen primair onderwijs	Aantal	24	23	22	22	22	22
Scholen voortgezet onderwijs	Aantal	2	2	2	2	2	2
Brede scholen	Aantal	7	7	6	6	6	6

Tabel deelnemers aangepast leerlingenvervoer

Omschrijving	Eenheid	2013 werkelijk	2014 werkelijk	2015 werkelijk	2016 werkelijk	2017 prognose	2018 prognose
Leerlingen	Aantal	120	120	109	105	100	100

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	3.969	4.122	3.814	153
Baten	-703	-700	-749	3
Saldo van lasten en baten	-3.266	-3.422	-3.065	-156
Storting en onttrekkingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Onttrekkingen	18	18	0	0
Mutaties reserves	18	18	0	0
Resultaat	-3.248	-3.404	-3.065	-156

TOELICHTING - WAT MAG HET KOSTEN

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 4.

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

PROGRAMMA 5 | SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Portefeuillehouder(s)	Kloosterman, Van de Nadort, Jongebloed, Trompetter
Organisatie	Sociaal domein, Ruimte

TAAKVELDEN

- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Cultureel erfgoed
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Media
- Musea
- Sportaccommodaties
- Sportbeleid en activering

BELEIDSNOTA'S

	Vastgesteld
Visienota Sport en bewegen 2017 - 2022	2016
Projectplan Buurtsportwerk Weststellingwerf 2017-2020	2016
Nota Kunst en cultuur	2009
Beleidskader Rottige Meente	2010
Nota Recreatie en toerisme, perspectief Weststellingwerf	2015

GEREALISEERD BELEID

- In 2017 is de visienota Sport en bewegen door de gemeenteraad vastgesteld.
- Met de deelnemende partners van het Buurtsportwerk Weststellingwerf zijn voor de komende jaren afspraken gemaakt over het vervolg van de uitvoering.
- In 2017 richt het hernieuwde Nationaal Vlechtmuseum zich vooral op het genereren van voldoende bezoekers in aansluiting op alle inzet die afgelopen periode is gedaan ten behoeve van het museum.
- De verdere ontwikkeling van de bibliotheek binnen de kaders 'van collectie naar connectie'.
- Het realiseren van het uitvoeringsprogramma voor Culturele Hoofdstad 2018.
- De visie Recreatie en toerisme heeft geleid tot het uitvoeringsprogramma Recreatie en toerisme Weststellingwerf in 2016. In 2017 is gestart met de uitvoering van projecten uit dit programma.

Doelstellingen

Het bevorderen van sport en bewegen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Vanuit de nieuwe visienota is er aandacht voor de sportstimulering; het bevorderen van bewegen. Van belang daarvoor blijft het ondersteunen van de lokale sportorganisaties. Sport en bewegen kan een positieve invloed hebben op andere beleidsterreinen zoals onderwijs, gezondheid en het brede sociale domein (Wmo, jeugdzorg en participatie). We willen dan ook de komende jaren een integraal sport- en beweegbeleid uitvoeren.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Op maatschappelijk niveau draagt sport en bewegen bij aan de leefbaarheid in een dorp of buurt

Sport en bewegen is belangrijk voor onze inwoners, voor jong en oud. Het draagt bij aan de leefbaarheid in een dorp of buurt. Maar sport en bewegen verbindt ook inwoners en kan bijdragen aan deelname in de samenleving.

We hebben er voor gezorgd dat mensen kunnen sporten. We hebben goede gemeentelijke sporthallen en zwembaden. Daarnaast geven we sportverenigingen subsidies en maaien we het gras van de sportvelden. We hebben zeven subsidies gegeven voor groot onderhoud van sportaccommodaties. Sport Fryslân krijgt een subsidie voor de uitvoering en coördinatie van het Buurtsportwerk Weststellingwerf. Zij voeren veel activiteiten uit die bijdragen om meer mensen te laten deelnemen aan sport. De buurtsportcoaches geven ondersteuning aan vele partijen waaronder scholen en sportverenigingen.

Omdat we eigen sporthallen en zwembaden hebben, zijn de toegang- en huurprijzen betaalbaar. Bij stichting Leergeld konden kinderen waarvoor de sportdeelname te duur is een bijdrage vragen.

Doelstellingen

Het bieden van een aantrekkelijke infrastructuur van recreatieve voorzieningen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het vanuit de samenwerking met de gemeentelijke recreatiesector versterken van de kwantiteit en kwaliteit van het recreatieve en toeristische aanbod van voorzieningen in de gemeente. Meer initiatieven vanuit de gemeentelijke recreatiesector ter versterking van het aanbod.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Bijdrage aan recreatieschap De Marrekrite voor het beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen

Recreatieschap de Marrekrite is een gemeenschappelijke regeling waar Weststellingwerf bij aangesloten is. De Marrekrite onderhoudt de watersportvoorzieningen in Friesland, maar sinds enkele jaren is daar de landrecreatie bij gekomen, zoals het fiets- en wandelknooppuntensysteem.

Herinrichting beplanting en paden en baggeren vijver in Roodbaardpark 'De Nieuwe Aanleg'

De renovatie van het park De Nieuwe Aanleg is in combinatie met het integrale project Uitloopgebied Wolvega zuid uitgevoerd. Oude paden en beplantingen zijn hersteld en de vijver is gebaggerd. Zie ook programma 2.

Het participeren in het UNESCO dossier 'Koloniën van Weldadigheid' op weg naar Werelderfgoed

Verschillende recreatieondernemers aan de oostkant van Weststellingwerf werken samen met recreatieondernemers in Westerveld en Steenwijkerland. Zij hebben zich verenigd in de stichting Weldadigheid. Vanuit deze stichting zijn diverse initiatieven gestart en projecten uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn: het Weldadig fietsrondje, een Virtual reality tour, een informatief en verhalend boek over de Koloniën van Weldadigheid in dit gebied. Het Nationaal Vlechtmuseum haakt met de vlechtgeschiedenis aan bij de historie van de Koloniën van Weldadigheid en de invloed die dit heeft gehad op Noordwolde.

Het upgraden van de kwaliteit van het fietspad langs De Linde

Fase 1 Gapenburg-Stroomkantpad

In verband met afstemmen en wensen van andere overheden zoals het Wetterskip heeft de voorbereiding een langere doorlooptijd. De start van de uitvoering wordt eerste helft van 2018 verwacht.

Fase 2 Lindepad, Steenwijkerweg-Kontermansbrug

Voor dit deel liften wij mee in gebiedsinrichting Beekdal-Linde. De uitvoering van deze fase wordt na 2018 verwacht.

Fase 3 Kontermansbrug - IJkenverlaatpad

Ook voor deze fase is de aansluiting gezocht met de gebiedsinrichting Beekdal-Linde. In 2018 wordt een tracéstudie uitgevoerd.

In samenwerking met het platform Recreatie en toerisme uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Recreatie en toerisme

Het platform Recreatie en toerisme bestaat uit een vertegenwoordiging van recreatieondernemers, Staatsbosbeheer en het Nationaal Vlechtmuseum. De gemeente heeft een aanjagende en faciliterende rol. In overleg met het platform wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma Recreatie en toerisme Weststellingwerf. Om dit extra te stimuleren is voor 2017 en 2018 een toeristisch investeringsfonds in het leven geroepen, gefinancierd uit de opbrengsten van de toeristenbelasting. In 2017 zijn 4 projecten gestart. Deze projecten leveren enerzijds een meerwaarde voor de toeristische voorzieningen in deze gemeente, en anderzijds is er sprake van een betere samenwerking tussen de recreatieondernemers. Dit komt de gastvrijheid voor bezoekers ten goede.

Via de digitale nieuwsbrief Recreatie en toerisme die via de gemeente periodiek wordt uitgegeven, worden andere belangstellenden, zoals de overigen recreatieondernemers in de gemeente, op de hoogte gebracht van activiteiten in de gemeente, wat er speelt en welke ontwikkelingen op stapel staan.

Verbeteren van de parkeervoorzieningen ter ontsluiting van natuurpark Rottige Meente

In 2018 zijn de parkeerplaatsen bij de Oldelamerbrug opnieuw aangelegd en uitgebreid. Hiermee is een stap gezet in het verbeteren van de kwaliteit van parkeervoorzieningen grenzend aan het natuurgebied Rottige Meente.

Doelstellingen

Het bieden, versterken en stimuleren van culturele activiteiten en voorzieningen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Kunst en cultuur hebben een bindende functie voor de inwoners van de gemeenschap. Zij versterken de sociale binding en sociale structuur en hebben invloed op de identiteit van de bevolking. Wij zien kunst en cultuur in al haar verschijningsvormen als een onlosmakelijk deel van ons leven. Deze zijn om meerdere redenen van belang voor de Weststellingwerfse samenleving. Cultuurbevordering, het versterken en het stimuleren van culturele activiteiten zijn daarbij een belangrijk instrument voor onze gemeente om uitvoering te geven aan deze doelstelling.

Culturele activiteiten en het culturele klimaat in de gemeente worden versterkt voor zowel de beoefenaar als de bezoeker. Specifieke aandacht is er voor de deelname aan amateurkunst van jeugd en jongeren tot en met 23 jaar binnen het muziekonderwijs via een doorlopende leerlijn. De Weststellingwerfse culturele structuur en culturele identiteit worden gepresenteerd binnen het programma Culturele Hoofdstad 2018.

Vergrijzing en ontgroening hebben invloed op de bevolkingssamenstelling van de dorpen en heeft effect op de maatschappelijke voorzieningen. De gemeente wordt op verschillende manieren geconfronteerd met vraagstukken over financiering en behoud van maatschappelijke voorzieningen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het bevorderen, stimuleren, subsidiëren en faciliteren van culturele activiteiten in de gemeente

Zorg dragen voor een adequaat en volwaardig pakket van culturele activiteiten. Specifieke aandacht voor publieksgerichte culturele activiteiten en podiumkunsten, zoals binnen het programma Culturele Hoofdstad Leeuwarden-Fryslân 2018.

Met budgetinstellingen prestatieafspraken maken die zich specifiek richten op vraag, bereik en belangen van de inwoners. Het versterken van samenhang en zo mogelijk samenwerking, zoals bij het culturele cluster in het Vlechtwerk Noordwolde, cultuureducatie en culturele netwerken.

Afspraken met culturele instellingen inzetten om te komen tot nieuwe culturele initiatieven. Kijken naar de meerwaarde van kunst en cultuur, aandacht geven aan andere aspecten zoals op het terrein van participatie en economie, toerisme en recreatie bij culturele activiteiten die een bijzondere uitstraling hebben.

Ook binnen regionaal verband wordt samenwerking gestimuleerd. Uiteraard speelt hierbij het programma Culturele Hoofdstad Leeuwarden-Fryslân 2018 een belangrijke rol.

Op aangeven van de raad wordt een proces opgestart om samen met de dorpen en inwoners te komen tot een beleidskader over maatschappelijke voorzieningen. Hierin is opgenomen hoe de verantwoordelijkheid over bestaande en nieuwe voorzieningen is verdeeld en hoe om te gaan met wijzigingen (sluiten of open houden) van deze maatschappelijke voorzieningen. De effecten van het beleidskader worden meegenomen in de meerjarenplannen vanaf 2018.

In 2018 vindt de verdere uitwerking van het proces herijking subsidies plaats op basis van de vastgestelde uitgangspunten maatschappelijk nut/belang en bereik.

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2016 gemeente	2016 Nederland
Niet sporters	% Niet sporters	57,2%	48,7%

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	2.821	2.894	3.014	72
Baten	-503	-495	-548	8
Saldo van lasten en baten	-2.318	-2.398	-2.466	-80
Storting en onttrekkingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Storting	100	100	100	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Mutaties reserves	-100	-100	-100	0
Resultaat	-2.418	-2.498	-2.566	-80

TOELICHTING - WAT MAG HET KOSTEN

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 5.

Programma 6 | Sociaal domein

PROGRAMMA 6 | SOCIAAL DOMEIN

Portefeuillehouder(s)	Kloosterman, Trompetter
Organisatie	Sociaal domein

TAAKVELDEN

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Arbeidsparticipatie
- Begeleide participatie
- Geëscaleerde zorg 18+
- Inkomensregelingen
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Wijkteams
- Geëscaleerde zorg 18

BELEIDSNOTA'S

	Vastgesteld
Re-integratieverordening Weststellingwerf 2017	september 2017
Maatregelverordening Weststellingwerf 2017	september 2017
Verfijning beleidsplan Re-integratie en participatie Oost- en Weststellingwerf 2015/2018	juni 2015
Verordening Individuele inkomenstoeslag	1 december 2014
Verordening Individuele studietoelage	1 december 2014
Beleidsnota Re-integratie en participatie Oost- en Weststellingwerf 2015-2018	1 december 2014
Handhavingsverordening Participatiewet	december 2014
Werkgeversbenadering OWO	oktober 2014
Beleidsplan Nieuwe Wmo	oktober 2014
Beleidsplan Hart voor de jeugd	oktober 2014
Visienota Tegenprestatie	september 2014
Uitvoeringsnota Armoedebeleid 2014 e.v.	september 2014
Beleidsnotitie Schulden. Gekantelde schuldhulpverlening	december 2013
Kadernota Armoedebeleid 2013 – 2016	september 2013
OWO-visie op de drie decentralisaties	mei 2013

GEREALISEERD BELEID

Bestemming Noordwolde

In 2017 is op basis van diverse gesprekken met inwoners, ondernemers, organisaties en professionals geïnventariseerd wat de onderwerpen moeten zijn voor 2018 t/m 2020. De uitkomsten hiervan zijn groepsgewijs teruggekoppeld en opnieuw besproken. Dit heeft geleid tot het uitvoeringsplan voor fase 5 (2018-2020). In 2017 zijn de projectplannen van Vitale regio (gezondheidspreventie) en 'Versterken door te verbinden' (participatie) opgeleverd. In het najaar is de uitvoering hiervan alvast gestart. Voorbereidende activiteiten zijn gestart over stoppen met roken, inzet van KOEK-gesprekken (Klimmen Op Eigen Kracht), het verbeteren van de talentenbank, het ondersteunen van bewonersinitiatieven en het opzetten van initiatieven voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Met de middelen van fase 4 zijn subsidies verstrekt ter ondersteuning van het Kerstspektakel op 24 december en de Kledingbank. In oktober is in samenwerking met de ondernemersvereniging een adviseur aangesteld die hen ondersteund.

Wmo

2015 zou voor de Wmo een overgangsjaar zijn, met meer duidelijkheid in 2016. Helaas is deze duidelijkheid ook in 2017 nog niet over de gehele linie zichtbaar. De overdracht van de cliënten naar de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) heeft vertraging opgelopen. De daarvoor benodigde aanbestedingen zijn door die partijen nog niet afgerond. Deze cliënten vallen dus nog steeds onder de Wmo.

Doelstellingen

Wmo

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het beleid van de gemeente is er op gericht dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven. Bij problemen is het de bedoeling dat inwoners zoveel mogelijk zelf en met hun familie, vrienden en/of burens een oplossing zoeken. In eigen kracht wordt dat genoemd. Dat kan niet altijd en dan zorgt de gemeente ervoor dat er hulp is. De gemeente zet ook sterk in op preventie. Het tijdig ondersteunen en adviseren van mensen kan vaak erger voorkomen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) regelt de uitbetaling van de persoonsgebonden budgetten (PGB's)

Het aantal Pgb's wordt steeds lager omdat er een groot aantal aanbieders voor zorg in natura is. Desalniettemin hebben we nog de nodige PGB's uitstaan. De SVB is verantwoordelijk voor de uitbetaling daarvan. De SVB slaagt er desondanks in 2017 (nog) niet in een goedkeurende verklaring van hun accountant te krijgen.

De gemeente heeft zelf een onderzoek naar PGB's gedaan. Daardoor wordt een mogelijk effect van de verantwoording 2017 van de SVB op de gemeentelijke jaarrekening 2017 teruggedrongen/beperkt.

In de meicirculaire 2016 is aangegeven dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bestuurlijk zijn overeen gekomen dat gemeenten overschrijdingen niet gaan vorderen op de SVB of VWS

Er is geen overschrijding op de Pgb budgetten in Weststellingwerf, dus dit heeft geen negatieve gevolgen voor de gemeente.

Inkoop Wmo

De bestuurlijke inkoop bevalt goed. Veel kleine, lokale aanbieders hebben de mogelijkheid om een contract te sluiten. Niet allemaal krijgen ze cliënten, daarom wordt met aanbieders zonder cliënten gesproken of ze wel of niet een contract willen houden. De jeugdhulp is uit de lokale contracten getreden, daarom wordt in 2018 een aanbesteding alleen voor de Wmo voorbereid.

Voor het huidige jaar net als vorig jaar is het doel om administratieve lasten en daarmee de overhead verder terug te brengen.

In 2017 zijn bijna alle aanbieders aangesloten op het nieuwe declaratiesysteem via het gemeentelijk gegevens knooppunt/VECOZO. Dit heeft in het begin bij veel aanbieders tot problemen geleid, maar inmiddels zijn deze grotendeels opgelost en leidt de ingebruikname van deze werkwijze tot een vereenvoudiging van het opdrachten-, declaratie- en betalingsverkeer.

Doelstellingen

Sociale samenhang en leefbaarheid (fysieke en sociale voorzieningen) in de dorpen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het beleid van de gemeente is er op gericht dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven. Bij problemen is het de bedoeling dat inwoners zoveel mogelijk zelf en met hun familie, vrienden en/of burens een oplossing zoeken. In onze dorpen bestaan al veel informele en formele sociaal-culturele structuren en netwerken die de basis zijn van sociale samenhang en leefbaarheid in de dorpen. Wij willen de sociale samenhang nog verder versterken, omdat dit de basis vormt van de nieuwe visie op het uitvoeren van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Deze preventieve ondersteuning zal in 2018 verder worden uitgewerkt door de gebiedsteams.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Jong en Fris

Jong en Fris is een programma om de aandachtsgroepen vanuit de Participatiewet te ondersteunen om treden op de participatieladder te stijgen. Dit project heeft zich gericht op Wolvega en omstreken.

Om de resultaten van de gebiedsteams te kunnen meten, worden nieuwe (kwaliteit)meetinstrumenten ontwikkeld

Om de resultaten van de gebiedsteams te kunnen meten, worden nieuwe (kwaliteit)meetinstrumenten ontwikkeld.

We kijken goed naar landelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld www.waarstaatjegemeente.nl) en hanteren landelijke standaarden. Verder sluiten we aan bij regionale ontwikkelingen (zoals SDF-systematiek Regionale inkoop jeugd 2018).

Aan de ene kant werken we aan een betere informatievoorziening. Aan de andere kant werken we aan een terugdringing van de administratieve lastendruk (zoals formulieren) voor inwoners en zorgaanbieders. De verbeterlagen vergen een lange adem en zijn in 2017 nog niet goed zichtbaar te maken.

Sociale samenhang kleine dorpen

Het verder bevorderen van de sociale samenhang in de kleinere dorpen van de gemeente door subsidies en andere vormen van ondersteuning.

Sociale samenhang Wolvega

Het GIDS-project in de Meulepolle is onder meer gericht op het bevorderen van de sociale samenhang in deze wijk van Wolvega. (zie ook programma 7). Ook projecten als de vrijwilligersvacaturebank droegen bij aan het vergroten van de sociale samenhang.

Ter vergroting van de sociale samenhang heeft de gemeente Weststellingwerf gebiedsteams ingericht

De gebiedsteams hebben zich in 2017 in dit kader vooral gericht op het vergroten van de participatie. Zowel in en om Wolvega als in Noordwolde is hier projectmatig op geïnvesteerd, bijvoorbeeld via Jong en Fris en Bestemming Noordwolde. Ook is de samenwerking met Dienst in Bedrijf verbeterd waardoor er meer mogelijkheden worden benut om te participeren op de arbeidsmarkt en/of in de samenleving. Dit is belangrijk voor het vergroten van de sociale samenhang in de gemeente.

Via een blijvers lening willen we er voor zorgen dat onze inwoners langer thuis kunnen blijven wonen

In 2017 heeft er zich niemand gemeld die aan de eisen van de Blijverslening voldeed, onder andere omdat de mogelijkheden om particulier te lenen zijn uitgebreid en de particuliere rente laag is. In 2018 wordt de lening geëvalueerd. Er wordt ook gekeken naar een andere lening, die mogelijk beter aansluit op de lokale situatie.

Via een ombuiging binnen het Sociaal domein wordt het budget voor mantelzorg en vrijwilligerswerk verhoogd naar € 55.000

In 2017 is gekeken naar mogelijkheden om de mantelzorgondersteuning beter vorm te geven. Op 10 november is de Mantelzorgpas gelanceerd. Er komt een cursus 'Persoonlijke verzorging voor mantelzorgers' en het mantelzorgcafé trekt steeds meer bezoekers. In 2018 wordt ingezet op uitbreiding van de samenwerking tussen verschillende groepen die zich met mantelzorgers bezig houden. In de voorjaarsnota worden de eventuele extra kosten aan u voorgelegd. In 2018 zal verder worden voortgebouwd op de verandering in het beleid dat in 2017 is ingezet.

Vrijwilligerswerk levert een belangrijke bijdrage aan de versterking van sociale netwerken

De vrijwilligersvacature bank is gevuld, maar niet aantrekkelijk genoeg. Daar wordt in 2018 verder aan gewerkt. In 2018 zal ook vanuit de Sociale Samenhang in dorpen aandacht worden besteed aan het bevorderen van een buurt, wijk en straat gevoel, om de hulp voor elkaar te stimuleren.

Doelstellingen

Participatie van inwoners, met een nadruk op zelfredzaamheid en economische participatie van kwetsbare groepen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De Participatiewet beoogt een optimale deelname aan het maatschappelijk en economisch verkeer van inwoners. Regulier werk staat voorop, waarbij werk ook onbetaald kan zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een tegenprestatie of vrijwilligerswerk. Onze missie is 'Samenwerken aan werk'.

Inkomensregelingen

De uitkeringslasten voor de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) zijn in 2017 licht gestegen. Halverwege het jaar neemt het aantal uitkeringsgerechtigden af.

Beschut werken

Voor personen die een indicatie beschut werk hebben wordt gekeken naar een passende beschutte werkplek.

Sociale werkvoorziening (SW)

Wij maken werk van de herstructurering van Caparis NV. We maken gebruik van de mogelijkheid die vanaf medio 2015 is ontstaan om het werkgeverschap van SW-werknemers over te nemen van de GR SW Fryslân. Het gat tussen de loonkosten SW en de te ontvangen gemeentelijke bijdrage in het kader van de SW blijft onverminderd aanwezig. Wij willen bereiken dat de kosten die wij maken voor de uitvoering van de Sociale werkvoorziening op langere termijn een investering blijken in de leefbaarheid en kwaliteit van onze lokale openbare ruimte. Dit vergt innovatie op dit deeldomein. Daar waar nodig komen er aanvullende voorstellen met een daarbij behorende begrotingswijziging waarin dit verder wordt uitgewerkt.

Integratie van vluchtelingen

Nieuwkomers in onze gemeente integreren snel, goed en duurzaam in onze lokale samenleving. Onze insteek is dat autochtoon en allochtoon elkaar halverwege tegemoetkomen. Onze ambitie hierin is de goede omgang met diversiteit in onze samenleving te bevorderen door het faciliteren van ontmoeting, samen leren en samen werken.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Arbeidsparticipatie

Uitkeringsgerechtigden die binnen twee jaar aan het werk kunnen worden door Dienst in Bedrijf intensief begeleid door de activeringscoach. Middels onder andere re-integratietrajecten (intern zoals Groen in bedrijf of extern), proefplaatsingen en leerwerkplekken worden personen toegeleid naar reguliere arbeid. Ook hebben twintig werkgevers een werkvoucher ontvangen.

Ongeveer een vijfde deel van het bestand bestaat uit nieuwkomers. Een groot deel van deze groep zal op korte termijn niet uitstromen uit de bijstand. Ongeveer 25 nieuwkomers zijn in 2017 gestart met de Entree opleiding (MBO 1). Daarnaast zijn ongeveer 20 nieuwkomers gestart met het VIP-traject (Vluchtelingenwerk).

De contacten met het VSO/Pro onderwijs zijn geïntensiveerd met als doel om de jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken na afronding van de opleiding te ondersteunen naar werk of dagbesteding.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Met de extra middelen voor armoedebestrijding is de subsidie aan stichting Leergeld in 2017 opgehoogd. Leergeld heeft in 2017 een bedrag van € 125.000 ontvangen om in te zetten voor kinderen uit gezinnen met een minimum inkomen. De doelgroep is in 2017 uitgebreid. Ook kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding. Stichting Leergeld heeft aan meer dan 400 kinderen een vergoeding voor sport, educatie of cultuur verstrekt.

Vanuit het Armoedebeleid is aan Timpaan Welzijn een subsidie verstrekt voor de Papierwinkel. De Papierwinkel is in 2017 geopend. Inwoners met vragen over brieven, regelingen en belastingen kunnen terecht bij de inloopsprekuren van de Papierwinkel in Noordwolde en Wolvega.

De kadernota Armoedebeleid en schuldhulpverlening is in januari 2018 aan de raad aangeboden. In het uitvoeringsplan Armoedebestrijding wordt in 2018 verdere invulling gegeven aan het armoedebeleid.

Vanaf 2017 zetten we twee preventiemedewerkers schulden in. Zij maken deel uit van de gebiedsteams. Personen met een problematische schuld worden door de Kredietbank Nederland geholpen. Er is een daling te zien van het aantal aanvragen schuldhulpverlening. Samen met de Kredietbank Nederland hebben we eraan gewerkt om vanaf begin 2018 de toegang tot Schuldhulpverlening bij de gemeente onder te brengen. Ook hebben we in 2017 het thema Schulden en Bewindvoering opgepakt. Door het sluiten van de Village deal nemen we deel aan het ondersteuningsprogramma van de VNG. Vanaf september 2017 is de pilot Financiële zelfredzaamheid op maat gestart. Voor 25 inwoners die bijzondere bijstand voor de kosten van bewindvoering ontvangen is in kaart gebracht of de bewindvoering nog noodzakelijk is. De bewindvoerders zijn betrokken bij het onderzoek. In 2018 wordt een vervolg gegeven aan de Village deal.

Beschut werken

Het aantal beschutte werkplekken is per gemeente door het rijk vastgelegd. Voor de gemeente gaat het in 2017 om drie plekken. In de loop van 2017 is aan twee personen in de gemeente een indicatie Beschut werken door het UWV afgegeven. Er wordt voor deze personen een passende beschutte werkplek gezocht.

Inkomensregelingen

Ten opzichte van het landelijk gemiddelde stromen er in onze gemeente meer personen uit de bijstand.

Landelijk zien we dat de werkgelegenheid toeneemt. De bijstand reageert doorgaans met vertraging op bewegingen op de arbeidsmarkt. Er is een trend te zien dat het aantal uitkeringsgerechtigden in de loop van 2017 is afgenomen. Het percentage aan instroom in de bijstand ligt voor een groot deel van het jaar onder het landelijk gemiddelde. Met de uitstroom van uitkeringsgerechtigden zitten we boven het landelijk gemiddelde. De reden hiervan is voor meer dan de helft van de uitkeringsgerechtigden het aanvaarden van werk of het hebben van een ander inkomen.

Integratie van vluchtelingen

Bestuurlijk lag er de ambitie om vijf jaar lang via GZZA/GVA-locatie Bornego huisvesting te bieden aan vluchtelinggezinnen, hen tijdig te laten doorstromen naar een reguliere woning in onze gemeente en hen duurzaam te laten integreren. De locatie Bornego is afgebouwd, omdat het landelijke huisvestingsprobleem van asielzoekers vooralsnog is opgelost. De extra instroom van statushouders in onze gemeente betekende een verzwaring van een aantal regie- en uitvoeringstaken. Dit zal ook de komende jaren nog doorwerken.

Proactieve aanpak voor participatie

De Vlechtwerkers-samenlevingsopbouw vertrekken vanuit de individuele bewoner of een groep bewoners en begeleiden en faciliteren de verbinding met andere personen en (maatschappelijke) organisaties. Zo worden sociale netwerken verstevigd, de cohesie op buurt- en wijkniveau bevorderd en de zelfwerkzaamheid en samenredzaamheid aangejaagd.

SW

Op 1 oktober 2017 zijn 34 SW-medewerkers in dienst genomen met behoud van hun SW-cao. Zij werken bij de afdeling Ruimte en doen het groenonderhoud in onze gemeente. Hiermee is een grote, belangrijke stap gezet in de ontwikkeling van een inclusieve organisatie. Met Caparis is overeenstemming bereikt over de systematiek en uitgangspunten voor de financiële verrekening. Deze wordt in 2018 geëffectueerd.

Doelstellingen

Een sluitende aanpak jeugd- en kindzorg

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op in Weststellingwerf. Het liefst in de eigen leefomgeving. Dit vraagt waar nodig om tijdige en passende hulp, waarbij naast het kind ook gekeken wordt naar wat het gezin mogelijk nodig heeft. Een sluitende aanpak jeugd- en kindzorg laat zich niet op deze korte termijn in cijfers zien. Er is gedurende het jaar veel ingezet op ketensamenwerking. Met name de koppeling tussen het gebiedsteam en de partijen waar zij mee te maken hebben. Het gebruik van de Verwijsindex is hiervan een voorbeeld. Met de Verwijsindex maken de professionals die met jeugd werken kenbaar dat ze betrokken zijn bij een jongere. In het gebiedsteam is hier veel aandacht aan besteed. Ook is er een bijeenkomst georganiseerd voor de onderwijspartners (leerkrachten en IB'ers), om hen ook meer te laten werken in de Verwijsindex.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Nieuw inkoop model jeugdhulp

In 2017 is veel ambtelijke inzet geleverd aan de provinciale voorbereiding voor de nieuwe inkoop van de jeugdhulp. Alle jeugdhulp wordt in 2018 via een provinciaal contract ingekocht. De jeugdhulp wordt dan resultaatgericht ingekocht (inkoop van arrangementen) in plaats van de inkoop van producten. De belangrijkste voordelen van resultaatgerichte inkoop zijn:

- de ongewilde productieprikkel in de huidige financieringssysteem verdwijnt (de financiering richt zich niet meer op de omzet, het aantal uren dat per kind gedeclareerd kan worden, maar op het resultaat waarvoor de hulp wordt ingezet);
- de gemeente heeft de regie op het resultaat; de zorgaanbieder is als inhoudelijk deskundige verantwoordelijk voor de hoe-vraag;
- administratieve lastenverlichting omdat arrangementen worden ingekocht in plaats van losse producten;
- innovatie en samenwerking tussen zorgaanbieders; het sociale netwerk en het sociaal team wordt gestimuleerd.

Uitwerking samenwerkingsafspraken

In 2017 zijn twee projecten op het gebied van veiligheid ten aanzien van kinderen afgerond:

- het Collectief tegen Kindermishandeling (samenwerking met gemeente Leeuwarden);
- Veiligheid voorop! (samenwerking met Zuidoost Friese gemeenten, Weststellingwerf als projectleider).

Het Collectief tegen Kindermishandeling betrof een van de zes landelijke pilots. Het doel van de pilot is om professionals te versterken in hun handelen en houding ten aanzien van het signaleren en bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de pilot is samengewerkt met meerdere lokale partners en het gebiedsteam. Het resultaat van de pilot is de handleiding Handelen en houding bij (vermoedens) van kindermishandeling. De pilot is gekoppeld aan project Veiligheid voorop via de totstandkoming van een breed gedragen gezamenlijke visie.

In het project Veiligheid voorop is gewerkt aan twee doelstellingen:

- deskundigheidsbevordering in het handelen met betrekking tot veiligheid en ontwikkeling van kinderen;
- samenwerkingsafspraken tussen de gebiedsteams, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, de drie gecertificeerde instellingen en het Veiligheidshuis Fryslân aanscherpen en toepasbaar maken voor de praktijk.

In dit project is nauw samengewerkt met hiervoor genoemde ketenpartners. Het project heeft onder andere opgeleverd:

- dat er een breed gedragen, gezamenlijke pedagogische visie voor Friesland is gekomen;
- de Raad voor de Kinderbescherming het formulier voor onderzoek heeft aangepast, wat een grote vooruitgang in de uitvoering betekent;
- de samenwerkingsafspraken zijn aangepast en beter aansluiten bij de uitvoering.

Ter afsluiting is een 'estafette' bijeenkomst georganiseerd voor alle gemeenten en ketenpartners in Friesland. Dit om de opbrengst vanuit het project goed onder de aandacht te kunnen brengen van alle betrokkenen.

Vlechtwerken in de scholen

In 2017 is een start gemaakt met Vlechten op de scholen. Vlechtwerkers zijn meer op de scholen aanwezig en hierdoor kunnen problemen bij kinderen in een eerder stadium worden opgepakt. De Vlechtwerkers geven bijvoorbeeld KIES trainingen, preventieve hulp voor kinderen die een scheiding van hun ouders hebben meegemaakt.

Doelstellingen

Investeren in de verbetering van de leefbaarheid van Noordwolde

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De doelen van Bestemming Noordwolde zijn gehandhaafd voor het tweede tijdvak van het project. In opdracht van de provincie is een nieuwe monitor opgestart voor heel het project Aandachtsgebieden waar Bestemming Noordwolde onderdeel van uit maakt. Gegevensverzameling voor een nieuwe meting vindt plaats in het eerste kwartaal van 2018. Realisatie van de nieuwe meting voor de zomer van 2018.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Voor het tweede deel van het project (2017-2024) ligt de nadruk op activiteiten in het Sociaal domein

Er is voor gekozen om voor het tweede deel van het project Noordwolde (2017-2024) de nadruk te leggen op activiteiten in het Sociaal domein die expliciet ten dienste staan van de projectdoelen (participatie, inkomen en werkloosheidscijfers). De uitkomsten van de tweemeting en de participatie-enquête van Partoer zijn grondstoffen voor de activiteiten vanaf 2017.

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2015 gemeente	2016 gemeente	2017 gemeente	2016 Nederland	2017 Nederland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	553,9	565,5	568,5	750,3	758,2
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tot en met 21 jarigen	0,86	-	-	-	-
Achterstand onder de jeugd	% Kinderen in armoede	4,93	-	-	-	-
Achterstand onder de jeugd	% Jeugdwerkloosheid	1,57	-	-	-	-
Netto arbeidsparticipatie	% Van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	64,4	64,9	-	65,8	-
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	28,9	32,0	32,0	41,6	41,9
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-65 jaar	38,2	39,6	49,4	25,8	27,1
Jongeren met jeugdhulp	% Van alle jongeren tot 18 jaar	9,2	9,4	8,3	9,2	8,8
Jongeren met jeugdbescherming	% Van alle jongeren tot 18 jaar	1,2	1,3	-	1,0	-
Jongeren met jeugdreclassering	% Van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	-	-	-	0,4	0,4
WMO Clienten met een maatwerkarrangement	Aantal per 1.000 inwoners	55,0	51,5	53,0	56,5	54,0
Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018						

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	31.831	28.933	29.362	-2.898
Baten	-7.655	-7.820	-7.966	-165
Saldo van lasten en baten	-24.176	-21.112	-21.396	3.064
Stortingen en onttrekkingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Onttrekkingen	34	64	0	30
Mutaties reserves	34	64	0	30
Resultaat	-24.142	-21.048	-21.396	3.094

TOELICHTING - WAT MAG HET KOSTEN

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 6.

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

PROGRAMMA 7 | VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort, Jongebloed, Kloosterman, Trompetter
Organisatie	Ruimte, Sociaal domein, Publiekscentrum, Dienstverlening, Bestuur en Organisatie (DBO)

TAAKVELDEN

- Riolering
- Volksgezondheid
- Milieubeheer
- Afval
- Begraafplaatsen en crematoria

BELEIDSNOTA'S

	Vastgesteld
Notitie Mestvergisting	2007
Notitie Beleidskaders nieuwe Wet geluidshinder	2008
Implementatieplan Activiteitenbesluit milieubeheer	2008
Klimaatbeleidsplan 2010-2020	2010
Notitie Geurbeleid	2010
Integraal Vergunningenplan	2010
Integraal Toezicht- en handhavingsplan	2010
Gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij	2011
Geurverordening Weststellingwerf	2012
Evenementenbeleid	2012
Visie op de drie decentralisatie (kadernota Wmo/gezondheidsbeleid)	2013
Bodembeheerplan (geactualiseerde bodemkwaliteitskaart)	2014
Uitvoeringsprogramma Lokaal gezondheidsbeleid	2014
Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet	2014
Gemeentelijk Afvalstoffen Plan (GAP 2015-2018)	2015
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2016-2020)	2016
Uitvoeringsprogramma Fysieke leefomgeving	2017

GEREALISEERD BELEID

Pilot Regionale energiestrategie Fryslân

Eind 2016 is de pilot Regionale energiestrategie Fryslân van start gegaan. De Friese gemeenten, de provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân zijn de deelnemers. De VNG treedt op als intermediair. Het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties zijn betrokken.

In oktober 2017 werd het rapport de Friese Energiestrategie met daarin de bouwstenen door de provinciale regiegroep opgeleverd. Het rapport geeft aan wat er moet gebeuren om de overstap te maken van fossiele brandstoffen naar duurzame energie.

In de regio Zuidoost hebben de vijf gemeenten hier een verdiepingsslag in gemaakt. De resultaten zijn vastgelegd in het rapport Samenwerken aan de Friese ambitie: energieneutraal Zuidoost Fryslân in 2050. De komende periode ligt de focus op de manier waarop deze overstap naar duurzame energie wordt gerealiseerd en ook hoe wij als gemeente hier invulling aan geven.

Afval en circulaire economie

De sleutelbegrippen binnen het vakgebied afval zijn het realiseren van circulaire economie en de transitie van afval naar grondstof. Zoals bekend moeten gemeenten per 2020 voldoen aan de nieuwe landelijke doelstelling voor het verminderen van huishoudelijk restafval (van afval naar grondstof): 100 kg restafval per inwoner.

Samen met de raads werkgroep Burgerparticipatie zijn hierin een aantal stappen gezet.

Wij zijn in 2017 gestart met een proef waarbij de gft-container (voor het groente-, fruit- en tuinafval) in de wintermaanden december tot en met maart één keer per maand wordt geleegd. In de wintermaanden wordt namelijk veel minder tuinafval aangeboden dan in de overige maanden van het jaar. Vanaf april wordt het gft-afval weer twee keer per maand opgehaald. De proef duurt tot en met maart 2019.

Verder is besloten dat inwoners in 2018 een extra gft-container kunnen aanvragen. Veel inwoners hebben laten weten dat ze behoefte hebben aan een extra container tijdens het groeiseizoen. Net als de andere afvalcontainers lenen onze inwoners de extra gft-container van de gemeente. Hiervoor wordt € 40 per jaar betaald via de jaarlijkse belastingaanslag van de gemeente. Vanaf 1 april 2018 worden de extra containers uitgegeven.

Ook zijn op diverse locaties ondergrondse afvalcontainers geplaatst.

Doelstellingen

Duurzame ontwikkeling

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Wij hebben uitvoering gegeven aan het gemeentelijke klimaat- en duurzaamheidsbeleid (Klimaatbeleidsplan 2010-2020). Duurzaamheid is verder geïntegreerd in de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen en de gemeentelijke bedrijfsvoering. Daarmee is ook in 2017 een bijdrage geleverd aan de in het Klimaatbeleidsplan opgenomen doelstellingen: het verminderen van de CO₂-uitstoot, het besparen van energie en het opwekken van duurzame energie.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Binnen de zich aandienende mogelijkheden uitvoering geven aan het klimaat- en duurzaamheidsbeleid

Binnen de in 2017 aangediene mogelijkheden is verder uitvoering gegeven aan het klimaat- en duurzaamheidsbeleid van de gemeente (Klimaatbeleidsplan 2010-2020). Vanuit de sporen bedrijven, inwoners en gemeente is duurzaamheid verder geïntegreerd in de gemeentelijke beleidsterreinen. Hiermee is bijgedragen aan het behalen van de beleidsdoelstellingen: reductie uitstoot broeikasgassen, energiebesparing en toepassen van duurzame energie.

Spoor bedrijven

- Er zijn vervolgstappen gezet om de aanleg en exploitatie van de zonneparken op de gemeentelijke percelen in Wolvega en Noordwolde mogelijk te maken (circa 10 ha).
- Vanuit de gemeentelijke rol is kennis genomen van het drijvend zonnepark-initiatief zandwinput Oldeholtwolde (circa 50 ha).
- Provinciale ontwikkelingen rond het verduurzamen van MKB-bedrijven zijn gevolgd.

Spoor inwoners

- Er is deelgenomen aan de Nacht van de nacht 2017. Hiermee is aandacht gevraagd voor lichtvervuiling.
- Via het Young Solar Raceteam van het Linde College komen leerlingen in contact met techniek, innovatie en duurzaamheid. Het team is met een kleine financiële bijdrage ondersteund. Als tegenprestatie werd de Solarboot voorzien van het gemeentelogo.
- Er is een bijdrage geleverd aan de promotie van de Zonnekaart (www.zonnekaart.nl) en het Duurzaam Bouwloket (www.duurzaambouwloket.nl). Twitter, facebook en de gemeentelijke website werden hierbij ingezet.
- Buurkracht zet in op energiebesparing in teamverband. Buurkracht is nu ook actief in onze gemeente (initiatief van o.a. de netbeheerder en Doarpswurk). Er zijn contacten gelegd met een aantal eerste dorpen in onze gemeente.
- Het initiatief van Sport Fryslân 'De energiebewuste sportvereniging' werd (financieel) ondersteund. Tien sportverenigingen met een eigen accommodatie hebben belangstelling getoond, waarvan twee verenigingen al een energiebesparingsadvies hebben ontvangen. Het initiatief sluit aan op een landelijke subsidieregeling voor het nemen van energiemaatregelen bij sportverenigingen.
- De beschikbaarheid van de laadpalen voor elektrisch rijden op gemeentegrond bij het gemeentehuis Wolvega, het Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde en de Driewegsluis Nijetrijne zijn contractueel verlengd. Er is een eerste verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om de komende jaren tot een vraaggerichte uitbreiding van het aantal laadpalen te komen.
- In het kader van energie-neutrale dorpen zijn ook in onze gemeente de eerste stappen gezet.
- De gemeentelijke communicatiemiddelen zijn ingezet om de Nationale duurzame huizen route 2017 te promoten.

Spoor gemeente

- In 2013 werden 100 zonnepanelen geplaatst op het hoofdgebouw van de Gemeentewerf. Ook in 2017 is daarmee circa 24.000 kWh duurzame elektriciteit opgewekt (gemiddeld jaarverbruik van 7 huishoudens). Dat komt overeen met een CO²-uitstootreductie van 13,7 ton over deze periode.
- Voor het plaatsen van extra zonnepanelen op de uitbreiding Gemeentewerf is bij RVO een aanvraag om SDE-subsidie ingediend. Eind 2017 heeft RVO positief besloten op deze aanvraag.
- Vanuit de stichting OV-Fryslân wordt gezamenlijk duurzame energie ingekocht. De inkoop van elektriciteit is volledig verduurzaamd met een biomassa-garantie van Omrin. De inkoop van gas is voor 10% verduurzaamd met een biomassa-garantie van Omrin en voor 90% met de Verified Emission Rights Gold Standard.
- De aanschaf van twee elektrische dienstvoertuigen is voorbereid. De huidige twee (groen)gas auto's worden begin 2018 vervangen.
- Samen met Opsterland en Ooststellingwerf werd op 14 december 2017 het manifest Maatschappelijk verantwoord inkopen ondertekend. Hiermee wordt het belang van circulair-, biobased- en klimaatbewust inkopen onderschreven. Ook is er aandacht voor het creëren van extra banen, werkervaringsplekken of stageplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het uitvoeren van opdrachten voor de gemeente.
- Er is een eerste verkenning uitgevoerd naar de gemeentelijke taak bij het thema Circulaire Economie.

Doelstellingen

Goede milieukwaliteit van de woon- en leefomgeving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Wat schoon is, moet schoon blijven. Daar waar mogelijk wordt de milieukwaliteit verbeterd.
- Een efficiënte afvalinzameling en -verwerking om in 2020 te kunnen voldoen aan de landelijke doelstelling van 100 kg restafval per inwoner.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Adequaat toezicht en handhaving op de naleving milieuregelgeving op basis van wettelijke kwaliteitscriteria

Vanuit het huidige beleid hebben wij de uitvoering van het (wettelijk) taakveld vergunningverlening, toezicht en handhaving vastgesteld en hebben wij verslag gedaan van het voorgaande uitvoeringsjaar. Wij hebben omgevingsvergunningen milieu verleend, AMvB-meldingen milieu behandeld en overige werkzaamheden binnen het taakveld milieu verricht.

Adequaat uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Fysieke leefomgeving

De uitvoeringsresultaten vergunningverlening, toezicht en handhaving worden opgenomen in het jaarverslag Fysieke Leefomgeving 2017. Het jaarverslag wordt u apart toegestuurd.

Uitvoeren van integrale milieucontroles bij bedrijven

Vanuit het uitvoeringsprogramma Fysieke leefomgeving 2017 zijn bij bedrijven integrale milieucontroles en opleveringscontroles uitgevoerd. Ook is er thematisch toezicht geweest. Binnengekomen milieuklachten zijn afgehandeld en er zijn vrije veldcontroles uitgevoerd.

Uitvoering geven aan het besluit Bodemkwaliteit en het daaraan gerelateerde gemeentelijk Bodembeheersplan

Er is uitvoering gegeven aan het Besluit bodemkwaliteit en het daaraan gerelateerde gemeentelijk Bodembeheersplan (beoordelen bodemonderzoeken, toezicht en handhaving).

Uitvoering geven aan het gemeentelijk Rioleringsplan

Wij hebben uitvoering gegeven aan de wettelijke verplichting taakveld water (afval-, regen- en grondwater) zoals vastgelegd in het GRP 2016-2020. Naast het reguliere onderhoud zijn er diverse projecten uitgevoerd of opgestart. Deze zijn:

- het renoveren van 36 mini gemalen in Langelille, Scherpenzeel, Munnekeburen en Spanga;
- waterberging Wolvega-Zuid;
- renoveren hoofdgemaal Nijeholtpade;
- vervangen riolering en aanleg regenwaterriool in diverse straten in Noordwolde (opgestart in 2017, afronding in 2018).

Verlenen van omgevingsvergunningen milieu voor het oprichten of veranderen van inrichtingen (bedrijven) volgens de Wet milieubeheer

We hebben omgevingsvergunningen milieu verleend voor het oprichten of veranderen van inrichtingen (bedrijven) volgens de Wet milieubeheer. Meldingen Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) zijn beoordeeld. Overige zaken, zoals ambtshalve aanpassingen, het intrekken van vergunningen en het opleggen van maatwerkvoorschriften zijn uitgevoerd.

Voortzetting van het beleid gericht op het terugdringen van vrijkomende afvalstoffen en een efficiënte inzameling en/of verwijdering van afval

In het kader van efficiënte inzameling zijn er ondergrondse afvalcontainers geplaatst. Ook is als proef gestart met het minder vaak ophalen van de gft-container in de wintermaanden.

Doelstellingen

Gezondheidsbescherming en -bevordering van inwoners

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Het voorkomen en bestrijden van infectieziekten en algemene gezondheidspreventie van onze inwoners.
- Het verbeteren van de gezondheid van inwoners met een gezondheidsachterstand.
- Het bevorderen van gezond gewicht en een gezonde leefstijl op het gebied van voeding en beweging door kinderen/jongeren in relatie tot hun omgeving.
- Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren tot en met 17 jaar en het stimuleren van verantwoord alcoholgebruik door jongeren van 18 tot en met 23 jaar.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Wet publieke gezondheid en afspraken GGD/JGZ Fryslân

Wij voerden de wettelijke taken vanuit de Wet publieke gezondheid uit. Binnen de gemeenschappelijke regeling van Veiligheidsregio Fryslân maakten wij afspraken met GGD/Jeugdgezondheidszorg Fryslân.

Integraal gezondheidsbeleid en omgeving

We verbonden gezondheid aan de fysieke en sociale omgeving van inwoners. Een gezondheidsbevorderaar is vanaf december tijdelijk toegevoegd aan het gebiedsteam Wolvega. Gezondheid(sbeleving) was onderwerp in de bijeenkomsten rondom de Omgevingsvisie en is opgenomen in de conceptvisie.

Actieplan gezond gewicht

We faciliteerden de implementatie of vervolg trajecten Gezonde School bij de Aventurijn, de Vensterschool, de Triade en de Kinderkei. Obs de Triangel behaalde het vignet Voeding; de St. Franciscusschool het vignet Sport & Bewegen. Team:Fit ondersteunt korfbalvereniging SCO naar een gezondere sportkantine.

Gezondheidsachterstanden (GIDS)

Wij vervolgden de uitvoering van de processtappen in het plan van aanpak 'Samen gezond in Weststellingwerf' binnen de Meulepolle in Wolvega. Onder begeleiding van de opbouwwerker heeft een kleine groep inwoners gewerkt aan korte termijn acties en activiteiten. Deze passen bij de door de buurt gekozen prioriteiten, zoals vervangen wegmarkeringen, deelname aan de Buitenspeeldag en het maken van een nieuwsbrief. Ook is gestart met een nauwere samenwerking met FC Wolvega rondom de AED en reanimatiecursussen.

Vitale Regio Noordwolde

De aanpak van gezondheidsachterstanden rolden wij uit naar Bestemming Noordwolde. Wij stelden een plan van aanpak Vitale Regio Noordwolde op. Dit is een plan waarbij we samenwerken met De Friesland Zorgverzekeraar en GGD Fryslân aan gezondheidspreventie. De focus in het plan ligt op opvoedondersteuning en de leefstijlthema's roken, alcohol, drugs en voeding.

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)

Wij continueerden de uitvoering van ons plan van aanpak JOGG 2015-2018. Diverse activiteiten vonden plaats, zoals de start van het programma Peuterpret binnen Doomijn, een JOGG fietssafari en workshop signalering overgewicht voor ketenpartners, het inspiratieontbijt 'Gezonde Werkvloer' voor bedrijven en aandacht voor de campagne DrinkWater bij de Pieter Stuyvesant Kuiertocht. Bij de opening van trimbaan in de Lindewijk lanceerden we samen met Buurtsportwerk de nieuwe JOGG-themacampagne Gratis Bewegen.

Alcoholpreventie NIX18

Diverse activiteiten vonden plaats in de uitvoering van het laatste jaar van het Preventie en handhavingsplan DHW 2014-2017, zoals ondersteuning van sportkantines en dorpshuizen met een bijeenkomst Samen werken aan NIX, toolkit en IVA-trainingen op locatie; facebookcampagne en workshops over groepsdruk voor jongeren van het voortgezet onderwijs met daaraan gekoppeld een ouderavond. OWO-VTH zette gericht toezicht in bij evenementen en paracommerciële organisaties. Hiervoor werden ook externe toezichthouders ingezet. De resultaten van het nalevingsonderzoek in 2017 nemen wij mee bij de evaluatie van het PHP DHW. Deze evaluatie wordt in het 1e kwartaal van 2018 afgerond.

Nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid

De nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid verschijnt in het voorjaar 2018 (in plaats van najaar 2017), zodat ook de evaluatie PHP DHW en de cijfers van de GGD monitor meegenomen kunnen worden. In 2017 voerden wij interne en externe gesprekken voor het bepalen van de richting van de nieuwe nota.

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2014 gemeente	2015 gemeente	2016 gemeente	2015 Nederland	2016 Nederland
Fijn huishoudelijk restafval	Aantal kg per inwoner	214	252	252	-	-
Hernieuwbare elektriciteit	%	-	2,8	-	12,2	-

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	6.903	6.730	6.540	-174
Baten	-5.059	-4.601	-4.601	458
Saldo van lasten en baten	-1.844	-2.129	-1.939	-284
Stortingen en onttrekkingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Stortingen	0	132	132	132
Onttrekkingen	768	812	736	44
Mutaties reserves	768	680	604	-88
Resultaat	-1.077	-1.449	-1.335	-372

TOELICHTING - WAT MAG HET KOSTEN

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 7.

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

PROGRAMMA 8 | VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed, Kloosterman, Trompetter
Organisatie	Ruimte

TAAKVELDEN

- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- Ruimtelijke ordening
- Wonen en bouwen
- Beheer overige gebouwen en gronden

BELEIDSNOTA'S

- Woonvisie gemeente Weststellingwerf 2016
- Bestemmingsplannen voor de dorpen
- Vastgestelde nota's van uitgangspunten in het kader van nieuw bestemmingsplan buitengebied (2010 en 2011)
- Handleiding Schaalvergroting agrarische sector 2011
- Rapport MKB/REVA 'Beleidsvisie versterking kernwinkelapparaat Wolvega' (2010)
- Structuurplan Weststellingwerf 2000-2015 (2002)
- Ontwikkelagenda Versterking economische structuur (2011)
- Bestemming Noordwolde
- Terrassenbeleid en nadere regels (2012)
- Evenementenbeleid (2016)
- Beheersverordening Agrarische percelen bestemmingsplan buitengebied (1 juli 2013)
- Streekagenda Zuidoost (juni 2013) + jaarplan 2017
- Bestemmingsplan Buitengebied 2014
- Bestemmingsplan Buitengebied 2016 (versie VA03) aangepast naar aanleiding van uitspraak Raad van State
- Bestemmingsplan Buitengebied intensieve veehouderij
- Huisvestingswet 2014
- Investeringskalender 2017 - 2027
- Notitie Strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed 2017

GEREALISEERD BELEID

Vergunningverlening, Toezicht en handhaving (VTH)

Vanaf 1 juli 2015 er een OWO-VTH afdeling. Aan de hand van het afdelingsplan en jaarprogramma hebben wij afspraken gemaakt over de behandeling van aanvragen. Het beoordelen van complexe vraagstukken en het bepalen van het beleid blijft een verantwoordelijkheid van de 'moeder gemeente'. Het proces om in beeld te brengen of de afdeling voldoet aan de kwaliteitseisen vanuit de Wet VTH is bijna afgerond. Of de wetgeving over de privatisering van de bouwtoets daadwerkelijk wordt ingevoerd is nog niet duidelijk

Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)

Door de wijziging van het Besluit omgevingsrecht is er sprake van een toename van het aantal basistaken. Dit leidt tot een toename van het takenpakket van de FUMO. Wat de consequenties daarvan zijn voor met name de OWO -VTH afdeling wordt op dit moment onderzocht.

Intensieve veehouderij

Na een lange periode van voorbereiding is het bestemmingsplan Buitengebied intensieve veehouderij in de raadsvergadering van 4 december 2017 vastgesteld.

Structuurplan Weststellingwerf/Omgevingsvisie

In de raadsvergadering van 27 februari is het stappenplan voor het opstellen van de Omgevingsvisie vastgesteld. Op basis daarvan zijn er inspiratiesessies en themabijeenkomsten geweest. De resultaten van die sessies en bijeenkomsten zijn input geweest voor het ontwerp van de Omgevingsvisie. Op 22 november is er een afsluitende bijeenkomst geweest waarbij de resultaten uit de bijeenkomsten en een eerste schets van een concept Omgevingsvisie is gepresenteerd. Het ontwerp van de Omgevingsvisie zal in de raadsvergadering van 5 maart 2018 worden besproken zoals is afgesproken in het stappenplan. Als voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben wij een impactanalyse laten uitvoeren. Deze is door de raad vastgesteld en op basis daarvan wordt een plan van aanpak opgesteld. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is inmiddels uitgesteld tot 1 januari 2021.

Crisis- en herstelwet

Onder de vlag van de Crisis- en herstelwet is een bestemmingsplan opgesteld om de plaatsing van zonnepanelen mogelijk te maken op een locatie in Wolvega en Noordwolde. Inmiddels is een partij vastgelegd die deze zonneparken zal realiseren. Het juridisch vastleggen van de verplichtingen over en weer neemt meer tijd in beslag dan vooraf is verondersteld. Dat geldt ook voor het afsluiten van de contracten voor de financiering. In Noordwolde is al gestart met de aanleg van de noodzakelijk nutsvoorzieningen. Direct daarna zullen de zonnepanelen worden geplaatst. Begin 2018 wordt gestart met de werkzaamheden in Wolvega.

Herzieningswet Woningwet / Woonvisie

De Herzieningswet Woningwet heeft geleid tot een splitsing van de werkzaamheden van de corporaties in DAEB- (Diensten van Algemeen Economisch Belang) en niet DAEB-taken. Verder is Friesland aangewezen als een woningmarktregio, waardoor de hier werkzame corporaties ook mogen werken in andere gemeenten in Friesland. De Woonvisie is op 27 februari door de raad vastgesteld. Op basis hiervan hebben wij prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersvereniging De bewonersraad gemaakt.

Hûs en Hiem

Door de nieuwe Omgevingswet zal de welstandstoets anders moeten worden ingericht. Onder aansturing van de VFG (Vereniging Friese Gemeenten) loopt een onderzoek naar een nieuwe invulling van de ruimtelijke kwaliteitstoets en de rol die Hûs en Hiem hierin kan spelen. Het onderzoek om in OWO-verband tot een zelfstandige toets te komen en/of deels welstandsvrij bouwen is vooralsnog stopgezet in afwachting van de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet en de uitkomsten van het VFG onderzoek.

Streekagenda

2017 was het eerste jaar waarbij er binnen de samenwerking van de Streekagenda is gewerkt met een gebiedsbudget. Hierbij hebben wij geconstateerd dat het gebiedsbudget meer moet worden gezien als een financieel instrument voor de uitvoering van provinciaal beleid en voor de uitvoering van concrete provinciale plannen. Van een flexibele inzet voor regionale plannen is op dit moment nog geen sprake. In 2017 is besloten dat er binnen de Streekagenda meer thematisch wordt gewerkt. Hiervoor zijn 6 thema's benoemd die op dit moment verder concreet worden uitgewerkt. Wij zijn daarbij samen met de gemeente Ooststellingwerf trekker van het thema circulaire economie. Voor meer informatie zie paragraaf Streekagenda.

Grondexploitaties

In 2017 is de verkoop van de kavels op de locatie Renbaanschool gestart. Voor de projectmatige bouw van 12 starterswoningen en één vrije sector woning zijn opties verstrekt. Deze zullen naar verwachting in 2018 worden omgezet in daadwerkelijk aankoop waarna de woningen zullen worden gerealiseerd. In de plangebieden Oldeholtgade en De Tuinen is er ook belangstelling voor een bouwkaavel.

In tegenstelling tot de meest recente provinciale woning- en huishoudensprognoses voor de periode 2016-2026 zien wij in 2017 toch weer een forse toename van het aantal inwoners. In hoeverre deze feitelijke toename een structureel karakter kent, en dus haaks staat op de provinciale prognose, zal moeten blijken.

Gemeentelijk vastgoed

Voor de onderhoudsaspecten van de gemeentelijke panden wordt verwezen naar de paragraaf kapitaalgoederen.

De voormalige mavo aan de Sickengastraat is in 2017 gesloopt en in eigendom overgedragen aan woningstichting Weststellingwerf. Deze locatie zal worden betrokken bij de herstructurering van het gebied J.W. Lodewijkstraat, dat voorziet in de nieuwbouw van 30 sociale huurwoningen.

In 2017 zijn de panden Meulewiek 2 en De Gelde 10a verkocht aan zorggroep De Stellingwerven en het pand Rotanstraat 3 te Noordwolde is verkocht aan Biezonder Winkel en activiteitencentrum.

In 2017 is gestart met de voorbereiding tot sloop van het voormalige Bornego college te Wolvega. Over de invulling van dit perceel en ook over de aulalocatie in Noordwolde voeren wij nog gesprekken.

Doelstellingen

Een ruimtelijk beleid dat mogelijkheden biedt om snel en efficiënt te kunnen inspelen op ontwikkelingen en initiatieven

Een ruimtelijk beleid dat door middel van een actueel structuurplan, actuele bestemmingsplannen en beleidsnota's, onder andere betreffende de openbare ruimte, mogelijkheden biedt om snel en efficiënt te kunnen inspelen op ontwikkelingen en initiatieven.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het proces om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie is gestart. Na het houden van inspiratiesessies en themabijeenkomsten is een ontwerp Omgevingsvisie opgesteld die in de raadsvergadering van 5 maart 2018 zal worden besproken.

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State is op 1 mei 2017 een partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied door de raad vastgesteld.

Het bestemmingsplan Buitengebied intensieve veehouderij is in de raad van december 2017 vastgesteld. Er zijn beheersverordening vastgesteld voor Noordwolde (raad maart 2017) en voor Wolvega industrieterrein Uitbreiding Schipsloot (raad december 2017).

Met de vaststelling van deze plannen hebben wij voor de hele gemeente een actueel ruimtelijk beleid. Met de aanstaande nieuwe Omgevingsvisie is het beleid op verschillende gebieden voor de langere termijn gededd.

Hiermee is er voldoende basis om op een snelle en efficiënte wijze medewerking te verlenen aan verwachte en wenselijke initiatieven.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Wij beoordelen alle nieuwe regelgeving op de mogelijkheden om snel en efficiënt te kunnen inspelen op vragen van inwoners

Een ontwerp Omgevingsvisie is in 2017 opgesteld. Dit legt de basis voor het toekomstige beleid op diverse vlakken.

Het bestemmingsplan Buitengebied intensieve veehouderij is in 2017 vastgesteld. Hiermee is er voor de gehele gemeente sprake van een actueel ruimtelijk beleid.

Voor Noordwolde en het industrieterrein Schipsloot zijn zogenaamde beheersverordeningen vastgesteld.

Doelstellingen

Voor de diverse doelgroepen voldoende woningen en/of bouwmogelijkheden beschikbaar binnen een acceptabele termijn

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Met de projectmatige nieuwbouw van koopwoningen in het goedkopere en midden segment is er voor starters voldoende aanbod. Met de woningstichting Weststellingwerf zijn afspraken gemaakt voor de bouw van ca 30 sociale huurwoningen op de locatie Sickengastraat.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

In overleg met de corporaties komen tot prestatie afspraken ten aanzien van renovatie, nieuwbouw en toewijzingsregels van woningen

In de prestatie afspraken met de woningbouwcorporaties worden afspraken gemaakt ten aanzien van nieuwbouw, onderhoud en herstructurering. Dit komt ten goede aan de kwaliteit van de voorraad van sociale huurwoningen.

Bij de uitgifte van bouw kavels in de Lindewijk voor projectmatige bouw spelen wij in op de actuele vraag naar woningen. Hierbij houden wij ook rekening met de bevolkings- en huishoudensprognoses voor de langere termijn.

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2015 gemeente	2016 gemeente	2017 gemeente	2017 Nederland
Gemiddelde WOZ-waarde	per € 1.000	170	173	179	216
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	7,1	-	-	-
Demografische druk	%	77,6	78,4	79,9	69,0
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	581	588	599	644
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	670	676	687	723

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - bijgewerkt per 1-5-2018

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	3.754	3.812	3.403	58
Baten	-2.586	-2.623	-2.334	-37
Saldo van lasten en baten	-1.168	-1.189	-1.069	-21
Stortingen en onttrekkingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	87	148	0	61
Mutaties reserves	87	148	0	61
Resultaat	-1.081	-1.041	-1.069	40

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 8.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

OVERZICHT

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Iedere gemeente kent twee soorten dekkingsmiddelen: de specifieke dekkingsmiddelen en de algemene dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen zijn bijvoorbeeld de opbrengst afvalstoffenheffing, de opbrengst rioolheffing en de leges voor burgerzaken. Ze hangen altijd samen met het beleidsveld waar ze betrekking op hebben. Ze staan opgenomen in de betreffende programma's onder de baten. Het verschil tussen de twee soorten is dat de algemene dekkingsmiddelen vrij besteedbaar zijn. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma (doel) gebonden. De specifieke dekkingsmiddelen zijn dat wel.

Dit onderdeel gaat over de algemene dekkingsmiddelen. Het overzicht bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakvelden
OZB woningen
OZB niet-woningen
Belastingen overig
Economische promotie
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
Treasury

Gemeentelijke belastingen

Naast de twee taakvelden OZB voor woningen en OZB voor niet-woningen wordt hier ook het taakveld Belastingen-overig opgenomen. Dat zijn de precariobelasting en de reclamebelasting. De reclamebelasting is per 1 januari 2016 ingegaan en eindigt voorsnog per 31 december 2020. De raad kan dan opnieuw besluiten over het al dan niet opleggen van deze belasting. De precariobelasting is per 1 juli 2017 afgeschaft. Voor onze gemeente geldt een overgangsregeling tot 1 januari 2022. Onder het taakveld Economische promotie vallen de toeristenbelasting en de forensenbelasting.

In de paragraaf Lokale heffingen wordt een en ander uitgebreid toegelicht.

Gemeentefonds

Gemeenten ontvangen geld van het rijk uit het gemeentefonds. Hiermee betalen ze een deel van de uitgaven. Iedere gemeente mag zelf bepalen waar ze dat geld aan besteden. Via de jaarstukken legt het college daarover verantwoording af aan de gemeenteraad. Het gemeentefonds kent de volgende soorten uitkeringen: 1) de algemene uitkering, 2) de integratie-uitkering Sociaal domein en 3) de decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen.

1) Algemene uitkering

Jaarlijks ontvangt elke gemeente volgens een bepaald verdeelsysteem een uitkering uit het gemeentefonds. Het verdeelstelsel is opgenomen in de Financiële-verhoudingswet. In de verdeling wordt rekening gehouden met onderlinge verschillen in de kosten waar een gemeente voor staat en met de draagkracht van gemeenten (de belastingcapaciteit). Iedere gemeente ontvangt op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkering. In mei op basis van de Voorjaarsnota van het rijk, in september op basis van de Miljoenennota van het rijk en in december op basis van de Najaarsnota van het rijk.

De laatst ontvangen circulaire (de decembercirculaire 2017) is in deze jaarstukken verwerkt.

Trap op en trap af

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Stijgen de uitgaven van het rijk dan is het gemeentefonds hoger. Omgekeerd is ook het geval, een daling van de rijksuitgaven betekent minder geld in het gemeentefonds. De september-circulaire 2017 laat al zien dat de algemene uitkering voor 2017 iets nadeliger is dan de raming uit de najaarsnota 2017. Dit als gevolg van (lagere) rijksuitgaven. De laatste circulaire van 2017 (december) bevestigt dit beeld.

2) Integratie-uitkering Sociaal domein

De integratie-uitkering Sociaal domein bestaat uit de middelen die per 2015 voor de Wmo (het nieuwe deel) en voor de jeugd naar gemeenten zijn gegaan en uit het participatiebudget zoals dat uit de Participatiewet beschikbaar is gekomen. Het beschikbare budget maakt onderdeel uit van 't Hek binnen het Sociaal domein. In het nieuwe regeerakkoord is opgenomen dat een groot deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering. De verdeelmodellen zoals die er nu zijn, veranderen bij de overgang in 2019 niet. Wel wil het kabinet op een later moment een aanzienlijke wijziging van het systeem van verdelen doorvoeren. Achtergrond hiervan is het signaal dat een aantal gemeenten heeft afgegeven dat ze behoorlijke tekorten hebben op het Sociaal domein.

Treasury

Op het taakveld treasury staan alle rentelasten en rentebaten. De rentelasten worden vervolgens toegerekend aan de overige taakvelden. Voor onze gemeente is de manier van rentetoekening niet nieuw maar het wordt met ingang van 2017 op grond van de voorschriften verplicht gesteld. Het saldo tussen de rente die is toegerekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente blijft op dit taakveld staan. Ook staan op dit taakveld de ontvangen dividenduitkeringen.

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	4.120	4.006	4.006	-115
Baten	-51.686	-51.923	-49.212	-236
Saldo van lasten en baten	47.566	47.917	45.207	351

TOELICHTING

De toelichting op deze cijfers staat achterin dit boekwerk onder het kopje 'Cijfers per programma'.

Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

OVERZICHT KOSTEN OVERHEAD

OVERZICHT KOSTEN OVERHEAD

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) op onderdelen gewijzigd. De BBV zijn de landelijke regels waaraan de inrichting van de begroting en jaarrekening moet voldoen. Deze wijzigingen hebben als hoofddoel een betere vergelijkbaarheid van de kosten van gemeenten onderling. Onderdeel van deze vernieuwing van het BBV is een apart overzicht van de kosten van de overhead.

De definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de externe klant vallen hier dus niet onder maar zijn direct toewijsbare kosten. Deze zijn in de betreffende taakvelden opgenomen.

De bedrijfskosten die niet direct aan de taakvelden kunnen worden toegerekend, zijn de overheadkosten en betreffen personele kosten, huisvesting, ICT, communicatie en nog wat overige bedrijfsvoeringskosten.

Toerekening aan kostendekkende activiteiten

Alle directe kosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden. Voor taakvelden waar kostendekkende tarieven het uitgangspunt zijn, zoals bij de exploitatie afvalinzameling en riolering, wordt een opslag voor de overheadkosten toegepast. De opslag is een percentage van de directe salariskosten. De overhead waarmee wij rekenen is 106%.

Overhead kosten

De toelichting op de cijfers staat bij de onderdeel jaarrekening, overzicht baten en lasten

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	11.593	12.207	11.791	614
Baten	-4.681	-4.901	-4.648	-220
Resultaat	-6.912	-7.306	-7.143	-394

VENNOOTSCHAPSBELASTING

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Per 1 januari 2016 is de Wet belastingplicht overheidsondernemingen in werking getreden. Dit houdt in dat gemeenten vennootschapsbelasting (Vpb) moeten betalen op het moment dat ze activiteiten ondernemen waarvoor ze aangemerkt worden als ondernemer.

De enige activiteit waarbij we de afgelopen jaren als ondernemer kunnen worden aangemerkt is de grondexploitatie. Daarvoor hebben we echter berekend dat we niet door de zogenaamde ondernemerspoort komen (geen fiscale winst) en daardoor ook niet Vpb plichtig zijn. Wel zijn hierover nog gesprekken met de belastingdienst gaande.

ONVOORZIENE UITGAVEN

ONVOORZIENE UITGAVEN

Het taakveld onvoorziene bestaat uit de stelposten voor risicobeheersing, onvoorziene uitgaven en taakstellende bezuinigingen.

De toelichting over de cijfers van 2017 van dit taakveld staat bij de lasten en baten bij de tegel jaarrekening.

Stelpost algemene risicobeheersing

Beschikking over deze stelpost kan alleen via een raadsbesluit en is uitsluitend bedoeld ter dekking van structurele risico's die op enig moment werkelijkheid worden.

Stelpost ombuigingen verkoop eigendommen

Dit zijn de budgetten die in het kader van Ombuigingen I nog nader ingevuld moeten worden.

Stelpost onvoorziene

De post voor onvoorziene incidentele uitgaven. Deze post is bedoeld om jaarlijks onverwachte incidentele tegenvallers op te vangen.

x € 1.000

Overzicht onvoorziene uitgaven	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Stelpost algemene risicobeheersing	0	0	500	0
Stelpost onvoorziene uitgaven	0	30	30	30
Stelpost Ombuigingen I	0	-82	-82	-82
Totaal	0	-52	448	-52

Paragrafen

PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Portefeuillehouder	Jongebloed, Van de Nadort
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

INLEIDING

In deze paragraaf geven we een nadere toelichting op de gemeentelijke heffingen. De heffingen staan in de programma's als de besteding gebonden is. We hebben het dan bijvoorbeeld over de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de begraafrechten en de leges. Als de besteding niet is gebonden dan staan ze bij het overzicht Algemene dekkingsmiddelen. Voorbeelden zijn de onroerende-zaakbelasting (OZB), forensenbelasting, (water-)toeristenbelasting en de precariobelasting.

De gemeenteraad bepaalt welke belastingen de gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven daarbij gelden. Uiteraard binnen de wettelijke mogelijkheden. De raad stelt de belastingverordeningen vast. Een deel van de belastingverordeningen waarin de tarieven voor het belastingjaar 2017 zijn opgenomen, is vastgesteld in de raadsvergadering van 14 november 2016. Voor drie belastingsoorten is dat gebeurd in de raadsvergadering van 12 december 2016. Voor de heffing van de onroerende-zaakbelastingen en de forensenbelasting is jaarlijks een waardering van de onroerende zaken nodig (WOZ waarden).

TARIEVENBELEID 2017

Voor 2017 zijn de opbrengsten verhoogd met de afgesproken inflatiecorrectie van 1%. Basis is het beleid dat we de heffingen jaarlijks via het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie aanpassen. Voor een aantal heffingen zijn andere afspraken gemaakt zoals voor de kostendeekkende tarieven en de OZB.

TABEL OPBRENGST BELANGRIJKSTE HEFFINGEN

	x € 1.000				
Lokale heffingen	Rekening 2016	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Onroerende-zaakbelasting	4.728	4.886	4.891	4.691	-5
Forensenbelasting	48	48	48	48	0
Afvalstoffenheffing	2.576	2.582	2.553	2.553	29
Rioolheffing	1.711	1.807	1.778	1.778	29
Toeristenbelasting	137	139	139	96	0
Precariobelasting	1.361	1.357	1.349	1.349	8
Reclamebelasting	41	42	40	40	2
Leges burgerzaken	438	485	437	321	48
Marktgeden	10	9	10	10	-1
Leges omgevingsvergunningen (WABO)	488	520	533	603	-13
Graf- en begraafrechten	134	75	88	88	-13
Totaal lokale heffingen	11.672	11.950	11.866	11.577	84

TOTAALOPBRENGST VAN DE BELANGRIJKSTE HEFFINGEN

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

Ieder jaar taxeert de gemeente alle onroerende zaken binnen de gemeente. De WOZ-waarde is niet alleen de grondslag voor de OZB en forensenbelasting, het wordt ook gebruikt voor belastingen van het rijk en het waterschap. De aanslagen OZB 2017 zijn gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2016. De WOZ-waarden van woningen tussen de waardepeildatum 1 januari 2015 en 1 januari 2016 zijn in onze gemeente gemiddeld met 3% gestegen en van de overige onroerende zaken met 3,2% gedaald.

Bezwaar en beroep

Over het belastingjaar 2017 zijn totaal 207 bezwaarschriften ontvangen op basis van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ). Dat is 2,5% van het aantal opgelegde aanslagen onroerende-zaakbelasting. De reden van het bezwaar ligt vooral in de sfeer van achterstallig onderhoud, maar ook erfgenamen ondernemen actie tegen de vastgestelde WOZ-waarde. Van het aantal ontvangen bezwaarschriften hebben we afgerond 38% gegrond verklaard. Ruim meer dan de helft is dus ongegrond verklaard en/of ingetrokken. Over het belastingjaar 2017 zijn tot nu toe geen beroepszaken ingediend. Dit zou kunnen als men het uiteindelijk na bezwaar nog niet met de WOZ-waarde eens is.

De opbrengst

Het uitgangspunt bij de programmabegroting was dat de totale opbrengst voor 2017 gelijk moet zijn aan die van 2016. Dit met uitzondering van de autonome stijging als gevolg van nieuwbouw en/of verbouw. Het te betalen bedrag aan OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. De tarieven voor het belastingjaar 2017 zijn voor eigenaren van woningen 0,1525%, voor eigenaren van niet-woningen 0,2129% en voor gebruikers van niet-woningen 0,2022%. Op basis van deze tarieven die in december 2016 door de raad zijn vastgesteld, verwachtten we de geraamde opbrengst van bijna € 4,7 miljoen uit de programmabegroting te halen. Bij de najaarsnota 2017 gaven we aan € 0,2 miljoen extra te ontvangen. Deze hogere opbrengst werd met name veroorzaakt door een verandering in de waardeontwikkeling van zowel de woningen als de niet-woningen.

Toeristenbelasting

De heffingsmaatstaf voor deze belasting is de vergoeding die is verschuldigd voor de overnachting. Voor 2017 is het tarief net als de afgelopen twee jaren 4% van de heffingsmaatstaf. In de primitieve begroting is een opbrengst geraamd van € 96.000. Bij de najaarsnota 2017 gaven we aan € 43.000 meer te ontvangen. We verwachten over het belastingjaar 2017 nu een totaalopbrengst van circa € 139.000 te ontvangen.

Forensenbelasting

Voor deze belasting wordt - net als bij de OZB - als grondslag de WOZ-waarde gehanteerd. De werkelijke opbrengst sluit aan bij de raming van € 48.000.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven over het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde grond. De precariobelasting kan worden gebruikt om belasting te heffen op kabels en leidingen. Als de gemeente gebruik van zijn grond voor het hebben van voorwerpen moet gedogen, kan zij geen precariobelasting heffen. Wij heffen wel precariobelasting. Het kabinet heeft de belasting per 1 juli 2017 afgeschaft. Onze gemeente valt onder de overgangsregeling, die tot 1 januari 2022 geldt. De overgangsregeling houdt in dat een gemeente maximaal kan heffen naar het tarief dat op de datum van het wetsvoorstel geldt. Voor 2017 bedraagt onze opbrengst € 1.357.000.

Er loopt nog een juridische procedure rondom de aanslagen 2015 tot en met 2017 van één belastingplichtige. Die opbrengsten houden we vooralsnog in de voorziening. Het beroep tegen de aanslag 2014 is ingetrokken. Dat betekent dat het bedrag van de aanslag over 2014 van € 1,3 miljoen vrijvalt uit de voorziening en ten gunste van het exploitatieresultaat 2017 komt.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven voor openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg. In zijn vergadering van 15 juni 2015 heeft de raad besloten in te stemmen met de invoering van reclamebelasting voor de komende vijf jaar ingaande 1 januari 2016. De opbrengst komt ten goede aan het ondernemersfonds waaruit bepaalde activiteiten in Wolvega worden betaald. Per aanslag heffen we een vast bedrag van € 100. We hebben dit belastingjaar € 41.700 ontvangen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing kan worden geheven wanneer de gemeente tenminste eenmaal per week het huishoudelijk afval ophaalt. Wij doen dat. Het uitgangspunt is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden opgevangen uit de opbrengst afvalstoffenheffing. Het tarief van de afvalstoffenheffing 2017 is gelijk gebleven aan dat van 2016 en bedragen voor de éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens respectievelijk € 170,64 en € 259,20.

Kostendekkendheid taakveld afval 2017	Realisatie 2017	Begroting 2017
Kosten taakveld	2.321.000	1.869.000
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)	-534.000	-134.000
Netto kosten taakveld	1.787.000	1.735.000
Toe te rekenen kosten:		
straatvegen	40.000	52.000
minimabeleid	119.000	100.000
Overhead	528.000	506.000
Compensabele btw	307.000	243.000
Toe te rekenen kosten	994.000	901.000
Totale kosten	2.781.000	2.636.000
Opbrengst heffingen	2.594.000	2.553.000
Dekkingspercentage	93%	97%

De hier genoemde gerealiseerde opbrengst is inclusief bedrijfsafval en grof afval (totaal € 12.000). De werkelijke kostendekkendheid (93%) van het taakveld afval is lager dan vooraf begroot (97%). De opbrengsten vanuit de heffingen en overige opbrengsten zijn hoger dan begroot (voordeel € 441.000), maar de kosten voor het verwerken van het afval zijn ook hoger dan begroot (nadeel € 145.000). In de toelichting op programma 7 wordt dieper ingegaan op de oorzaken van de verschillen.

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing verhaald. Hierbij heeft de gemeente naast de zorgplicht voor afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. Net als bij de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt een 100% kostendekking. In 2016 heeft de raad het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld met daarbij een jaarlijkse verhoging van het tarief. Het tarief voor 2017 bedraagt voor huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater € 111,30 en voor hemel- en grondwater € 45,15. Een verhoging van respectievelijk € 5,30 en € 2,15 ten opzichte van 2016.

Kostendekkendheid taakveld riolering 2017	Werkelijk 2017	Begroting 2017
Kosten taakveld	1.822.000	1.819.000
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)	-2.000	0
Netto kosten taakveld	1.820.000	1.819.000
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	304.000	297.000
Compensabele btw	133.000	125.000
Toe te rekenen kosten	437.000	422.000
Totale kosten	2.257.000	2.241.000
Opbrengst heffingen	1.807.000	1.778.000
Dekkingspercentage	80%	79%

Leges

Met leges worden de vergoedingen bedoeld die moeten worden betaald voor een door de gemeente geleverde (meestal administratieve) dienst. Er worden bijvoorbeeld leges betaald voor het voltrekken van een huwelijk, de afgifte van een uittreksel uit een bepaald register, reisdocumenten, rijbewijzen of voor vergunningen zoals een omgevingsvergunning. Het gaat hierbij altijd om diensten waar mensen zelf om gevraagd hebben. Er bestaan verschillende tarieven voor leges.

Kwijtschelding

We hanteren een kwijtscheldingsbeleid voor inwoners met een laag inkomen, die bovendien geen vermogen hebben. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en OZB. De kwijtscheldingsregeling is gebaseerd op landelijke normen. Op basis van de betaalcapaciteit wordt berekend of inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. Bij de aanvragen voor 2017 is net als vorig jaar gebruik gemaakt van het Inlichtingenbureau omdat wij als gemeente geen toegang hebben tot alle vermogensgegevens. Hierdoor vindt er een correcte toetsing plaats en worden de juiste toewijzingen voor kwijtschelding gedaan.

Aanvragen kwijtschelding	2016	2017	Vershil
Aantal aanvragen	632	777	145
Aantal toegewezen	466	557	91
Toegewezen (in procenten)	73,7%	71,7%	

In het belastingjaar 2017 is voor 777 inwoners de mogelijkheid voor kwijtschelding beoordeeld. Op 557 van deze aanvragen is kwijtschelding verleend. Er zijn meer aanvragen dan vorig jaar ingediend met name omdat we de manier van aanvragen eenvoudiger hebben gemaakt.

KWIJTSCHELDING IN EURO'S

Het kwijtscheldingsbedrag betreft met name de afvalstoffenheffing. Van het totale bedrag (€ 119.000) is € 17.000 nog voor het belastingjaar 2016.

Kwijtscheldingen	Rekening 2016	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	x € 1.000 Vershil begroot - werkelijk
Kwijtscheldingen	-106	- 119	-100	-100	- 19 N

GEMEENTELIJKE WOONLASTEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht over 2017 van de woonlasten van de 24 Friese gemeenten.

Woonlastendruk	Gem. betaalde OZB woningen (eig.)	Afvalstoffenheffing		Rioolheffing		Totaal woonlasten	
		Eph	Mph	Eph	Mph	Eph	Mph
1. Littenseradiel	280	12	12	195	195	487	487
2. Harlingen	205	168	221	186	186	559	612
3. Ameland	236	170	223	139	179	544	638
4. Leeuwarden	223	168	252	143	174	535	649
5. Vlieland	207	225	300	49	147	481	654
6. Ooststellingwerf	204	123	177	161	274	489	655
7. Sudwest-Fryslân	262	184	220	185	185	631	667
8. Dantumadeel	255	172	215	199	199	627	669
9. Terschelling	287	212	212	176	176	675	675
10. Opsterland	248	157	211	165	222	570	681
11. Weststellingwerf	272	171	259	156	156	599	687
12. De Fryske Marren	260	192	249	110	186	562	695
13. Franekeradeel	229	197	218	225	251	651	698
14. Kollumerland c.a.	236	148	212	276	276	660	724
15. Dongeradeel	273	160	234	225	225	659	732
16. Heerenveen	320	172	224	141	188	634	732
17. Het Bildt	289	175	250	156	208	620	747
18. Smallingerland	243	200	235	277	277	720	755
19. Menameradiel	239	192	256	206	265	637	760
20. Achtkarspelen	299	197	281	181	181	676	761
21. Tytsjerksteradiel	395	130	185	163	183	688	763
22. Ferwerderadiel	290	200	273	210	210	700	773
23. Schiermonnikoog	256	266	346	72	176	593	778
24. Leeuwarderadeel	363	232	290	176	235	771	888

Toelichting bij de tabel:

Eph = eenpersoonshuishouden

Mph = meerpersoonshuishouden

Bron: Coelo (Atals van de lokale lasten)

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Portefeuillehouder	Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

INLEIDING

In deze paragraaf wordt de stand van zaken met betrekking tot de financiële positie van onze gemeente weergegeven. Onder weerstandsv Vermogen en risicobebatering wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen.

De paragraaf moet de volgende onderdelen bevatten:

- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's uitgedrukt in weerstandsv Vermogen;
- een vijftal voorgeschreven financiële kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

BELEID OMTRENT DE WEERSTANDSCAPACITEIT EN DE RISICO'S

De doelstellingen kunnen als volgt worden samengevat:

1. voldoen aan wet- en regelgeving;
2. inzicht krijgen in de risico's die onze gemeente loopt en daarmee stimulering van het risicobewustzijn;
3. de berekening van het weerstandsv Vermogen is onderbouwd;
4. de omvang van het weerstandsv Vermogen is voldoende.

In de nota financieel beleid - vastgesteld in de raadsvergadering van 12 december 2016 en ingaande 1 januari 2017 - zijn ten aanzien van de norm voor de omvang van de incidentele weerstandscapaciteit de volgende uitgangspunten vastgelegd:

- De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit (ter hoogte van minimaal de vrije algemene reserve en de post onvoorzien) moet minimaal gelijk zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit, oftewel de hoogte van de netto risico's;
- Voor de voorgeschreven financiële kengetallen sluiten we aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Het streven van de gemeente is minimaal te voldoen aan categorie B (normaal risico). Dit betekent dat we streven naar een solvabiliteitspercentage van 20%. De hoogte van de reserves (inclusief de vrije algemene reserve) moet dan minimaal 20% zijn van het totale Vermogen (het balanstotaal).

In deze jaarrekening voldoen we aan beide uitgangspunten.

INVENTARISATIE WEERSTANDSCAPACITEIT

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die elementen waarmee tegenvallers eventueel gedekt kunnen worden. De weerstandscapaciteit is de som van:

- de begrotingsruimte;
- de algemene reserve;
- bestanddelen van de bestemmingsreserves;
- de stille reserves;
- de niet-benutte belastingcapaciteit;
- mogelijke ombuigingsmaatregelen.

Ad a. De begrotingsruimte

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de verplichting om jaarlijks in de begroting een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Daarbij is geen wettelijk minimum of maximum aangegeven. Hiermee kunnen elk jaar onverwachte incidentele tegenvallers worden opvangen. Wij hebben gekozen voor een bedrag van € 30.000. Daarnaast is in de begroting structureel een stelpost risicobeheersing opgenomen om specifieke risico's op voorhand af te dekken. Het gaat om een oorspronkelijk bedrag van € 500.000 dat bij de najaarsnota al is bijgesteld naar nul. In 2017 is ook geen beroep gedaan op de post voor onvoorziene uitgaven.

Ad b. De algemene reserve

Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve kan worden ingezet ter dekking van onverwachte incidentele tegenvallers. De algemene reserve bedroeg per 1 januari 2017 € 19,9 miljoen. Dit is inclusief het resultaat van de jaarrekening over 2016 van € 3,9 miljoen. De financiële uitkomst over dit jaar van € 0,8 miljoen wordt na bestemming eveneens toegevoegd aan de algemene reserve.

Ad c. Bestanddelen van de bestemmingsreserves

Voor de middelen van een bestemmingsreserve heeft de raad een specifiek doel vastgelegd, eventueel kan de bestemming door de raad worden gewijzigd. Wanneer op een bestemmingsreserve geen verplichting rust (raadsbesluit, opvangen van schommelingen in de exploitatie) voegen we deze reserve toe aan de algemene reserve en vormt deze op dat moment onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor de weerstandscapaciteit wordt met deze component op dit moment geen rekening gehouden.

Ad d. De stille reserves

Stille reserves betreffen activa die tegen nul zijn gewaardeerd of waarvan de boekwaarde beduidend onder de handelswaarde ligt. De mogelijke meeropbrengsten die bij verkoop ontstaan, kunnen onder andere worden ingezet ter dekking van onverwachte tegenvallers. De verwachting is op dit moment dat de invloed van deze stille reserves op de weerstandscapaciteit minimaal is.

Ad e. De niet-benutte belastingcapaciteit

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moet hebben, voordat een gemeente in aanmerking komt voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 van de Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de OZB;
2. de rioolheffing;
3. de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Voor het onderdeel OZB is voor 2017 de norm voor toelating tot een aanvullende gemeentefondsuitkering 0,1927% van de WOZ-waarde. Bij de onderdelen riolering en reiniging geldt een norm van 100% kostendekkendheid.

Ad f. Mogelijke ombuigingsmaatregelen

Ten aanzien van de bepaling van de weerstandscapaciteit veronderstellen we dat we de ombuigingsmaatregelen structureel zullen realiseren. De enige taakstelling die nog niet daadwerkelijk is gerealiseerd, is de maatregel als gevolg van het afstoten van gemeentelijke gebouwen. Het gaat om een bedrag van ongeveer € 82.000. De volledige realisatie hiervan vindt in 2018 plaats.

Samenvatting

De totale weerstandscapaciteit was aan het begin van dit boekjaar:

bedragen x € 1.000	
Onderdeel	2017
a. De structurele begrotingsruimte	500
De incidentele begrotingsruimte	30
b. De algemene reserve	19.900
c. Bestemmingsreserves	-
d. De stille reserves	-
e. De onbenutte belastingcapaciteit	-
f. Mogelijke ombuigingsmaatregelen	-
	20.430

De structurele weerstandscapaciteit in de begrotingsexploitatie bedraagt hiermee € 0,5 miljoen. De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt hiermee ongeveer € 19,9 miljoen.

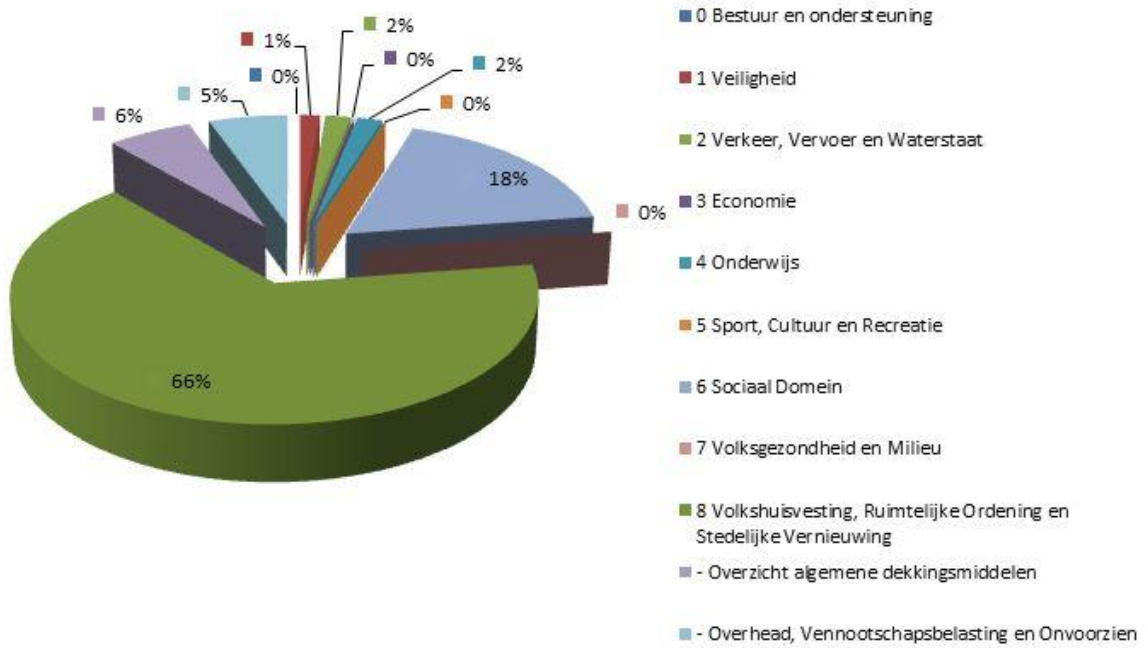
INVENTARISATIE VAN DE RISICO'S EN GETROFFEN BEHEERSMAATREGELEN

De belangrijkste risico's voor de gemeente zijn in beeld gebracht, voor zover op dit moment bekend. Van belang is te beseffen dat risico's zowel positieve als negatieve effecten kunnen hebben. Wij hebben bij deze inventarisatie vooral gekeken naar mogelijke negatieve risico's en de gevolgen daarvan. Het inschatten van risico's is een momentopname en is geen absolute wetenschap. De inventarisatie is gemaakt in een tweetal domeinen: (relatief) beïnvloedbare risico's en onzekerheden op lokaal en regionaal niveau en landelijke ontwikkelingen en (lastig beïnvloedbare) risico's en/of onzekerheden die daar uit voortvloeien. Hiervoor zijn de risico's en genomen beheersmaatregelen beoordeeld. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van de financiële impact van deze risico's. Uiteraard met de kanttekening dat elke inschatting met de nodige onzekerheden is omgeven. De huidige werkwijze bestaat uit vier stappen:

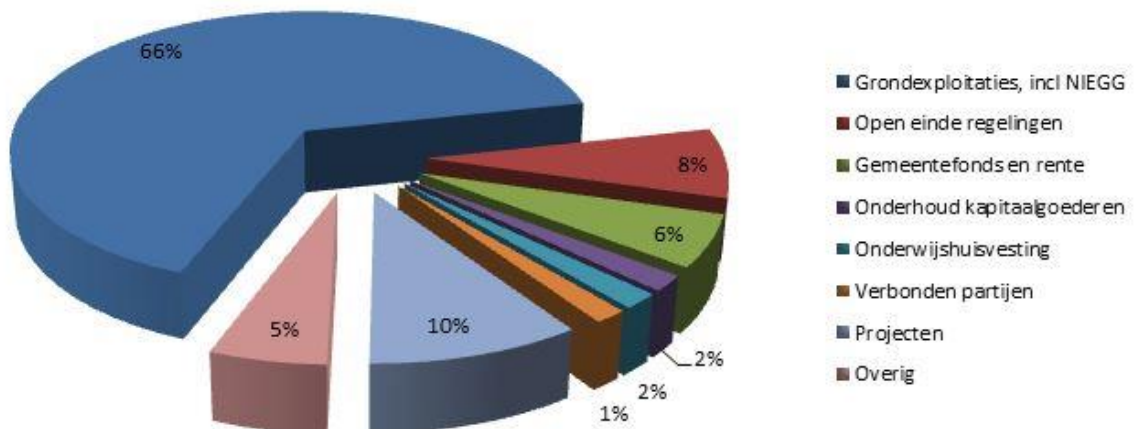
1. per risico wordt een financiële inschatting gemaakt van de initiële klasse waarin het risico valt;
2. daarna wordt beoordeeld, wat de initiële kans is dat het risico zich voordoet en wordt deze vertaald in een wegingsfactor. Op basis hiervan wordt de initiële financiële inschatting verlaagd;
3. vervolgens worden beheersmaatregelen benoemd en waar mogelijk geïmplementeerd;
4. deze beheersmaatregelen zorgen voor een aangepaste inschaling van risicoklasse en risicokans, waartegen 'de onzekere gebeurtenis' (=het risico) wordt gescoord. Op basis hiervan kan de financiële inschatting nogmaals worden verlaagd.

Op basis van deze vier stappen is de verwachte financiële impact (geschatte initiële financiële inschatting x geschatte kans, rekening houdend met beheersingsmaatregelen) van de risico's gemaakt. Het geschatte bedrag aan mogelijke risico's wordt jaarlijks herijkt en is hierbij voor dit boekjaar bepaald op € 6,4 miljoen. De belangrijkste risico's die onze gemeente loopt, worden hierna één voor één worden behandeld.

Risico's per programma

Risico's en onzekerheden

Onzekerheden grondexploitaties € 4,2 miljoen

Hoewel de ramingen van de grondexploitaties, zoals te doen gebruikelijk jaarlijks, begin 2018 zijn geactualiseerd, blijft het moeilijk te voorspellen of de geraamde verkopen ook daadwerkelijk zullen plaatsvinden. We hebben in het verleden de nodige beheersmaatregelen getroffen door voorzieningen te vormen, een deel van de grondvoorraad te herrubriceren en het toe te rekenen rentepercentage te verlagen. Daarnaast geldt per 1 januari 2016 een herziening van de verslaggevingsregels voor de grondexploitatie. De categorie 'niet in exploitatie genomen gronden' (NIEGG) is in 2016 vervallen. De NIEGG gronden die onder de voorraden werden verantwoord, zijn in 2016 gerubriceerd als materiële vaste activa onder de categorie gronden en terreinen. Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets moeten plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming. Indien hierbij een duurzame waardevermindering wordt vastgesteld, zal dit uiterlijk 31 december 2019 tot afwaardering van deze gronden moeten leiden. De financiële impact van de gewijzigde regelgeving is dus sterk afhankelijk van de besluitvorming over de uiteindelijke bestemming van de NIEGG gronden die de raad zal nemen in de toekomst. Met name het besluit over (het moment van) het in exploitatie nemen van Lindewijk deelgebied 2 zal belangrijk zijn.

Risico's ten gevolge van open einde regelingen: de drie decentralisaties € 450.000

De informatie rondom de zorgverlening vanwege de drie decentralisaties komt steeds beter in beeld. Met betrekking tot de uitgaven jeugdzorg en Wmo (AWBZ) wordt vanaf 2017 door de Friese gemeenten gewerkt met het landelijk knooppunt berichtenverkeer VECOZO waardoor de communicatie tussen de gemeenten en zorginstellingen verder is geoptimaliseerd. Dit betekent echter niet dat alle onzekerheden ten aanzien van de uitgaven zijn opgelost. De kwaliteit van het berichtenverkeer blijft een aandachtspunt, waar hard aan wordt gewerkt door zowel gemeenten als zorginstellingen. Het uitgangspunt in Weststellingwerf is dat bekostiging moet plaatsvinden binnen de daarvoor door het rijk beschikbaar gestelde budgetten. Deze rijksbudgetten zijn aangevuld met reguliere gemeentelijke middelen om de inrichting van het Sociaal domein, in het bijzonder de inrichting van de gebiedsteams, verder vorm te geven.

Risico's ten gevolge van open einde regelingen: van vóór 2015 bestaande regelingen € 50.000

De gemeente kent sommige regelingen (als voorbeeld noemen wij de bijzondere bijstand) die weliswaar een budgettair plafond kennen in de begroting, maar die in feite niet financieel begrensd zijn. Als er meer aanspraak op een dergelijke regeling wordt gedaan, zal een gemeente deze middelen (aanvullend) beschikbaar moeten stellen en kan de gemeente deze middelen veelal niet verhalen op derden. Op dit moment schatten wij de financiële onzekerheden en risico's van deze bestaande regelingen als zeer klein in. Wij hebben zoveel mogelijk beheersmaatregelen genomen om te voorkomen dat de beschikbare budgetten worden overschreden, door bijvoorbeeld een zo goed mogelijke inschatting te maken op basis van historische kosten en actuele (beleids)ontwikkelingen.

Onzekerheden gemeentefonds en rente € 375.000

De ontwikkelingen van het gemeentefonds worden voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven onder het motto "samen de trap op en samen de trap af". Stijgen de rijksuitgaven dan neemt het gemeentefonds ook toe, maar omgekeerd is ook het geval!

Rentestijging is een risico waar wij mee te maken kunnen krijgen bij het opnieuw afsluiten van een geldlening. Is de rente hoger dan de rente die wij betaalden, dan heeft dit een nadelig effect op onze begroting. We hebben begin 2016 onze leningenportefeuille geherstructureerd. Naast een te behalen rentevoordeel is ook zeer actief gekeken naar de toekomstige noodzakelijke financieringen om zo het renterisico te minimaliseren (vaste schuld en kasgeld). Daarmee is dit risico op dit moment verwaarloosbaar.

Onzekerheden en risico's bij onderhoud kapitaalgoederen € 112.500

Voor uitvoering van onderhoudsplannen zijn bij de vorige programmabegroting extra middelen beschikbaar gesteld zowel incidenteel als ook structureel. Een strategisch beleid hoe om te gaan met vastgoed specifiek en gemeentelijke bezittingen in brede zin, is een maatregel die wordt getroffen om mogelijke risico's op dit onderwerp te beheersen. Dan kan meer gericht geld worden gestoken in het strategisch onderhoud van gemeentelijke bezittingen (betere koppeling termijn bezit/in gebruik aan termijn onderhoud). De taakstelling van € 82.000 die uit Ombuigingen I resteert moet nog structureel worden ingevuld.

Onzekerheden en risico's bij schoolgebouwen € 112.500

Door dalende leerlingaantallen ontstaat bij kleine scholen het risico dat het schoolbestuur voorstelt de scholen op te heffen. Na buitengebruikstelling krijgt de gemeente de onderhoudsplicht voor deze gebouwen terug. Doordat in het verleden veel geld is gestoken in het kleine scholenbeleid, tellen de voorzieningen in de meeste schoolgebouwen nog behoorlijk mee in de boekwaarde. De marktwaarde van de schoolgebouwen na buitengebruikstelling als schoolgebouw ligt aanzienlijk lager. Er zijn dus twee risico's: enerzijds het risico om meer gebouwen te moeten onderhouden en anderzijds het risico dat deze terugkomende gebouwen verkocht worden onder de boekwaarde.

Risico's en beheersingsmaatregelen met betrekking tot verbonden partijen en gerelateerde projecten € 737.500

De paragraaf verbonden partijen vraagt vanuit het oogpunt van risicobeheersing de nodige aandacht omdat de invloed op deze partijen verloopt via besturen van stichtingen of de aandeelhouders en de raden van commissarissen en/of toezicht. Dat betekent ook dat de directe invloed op de uitzetting van hun begroting beperkt is, wat weer van invloed is op onze begroting.

Ten aanzien van de verbonden partijen blijft extra aandacht noodzakelijk voor de uitvoeringsorganisatie FUMO, de Veiligheidsregio Fryslân (VRF), Caparis en de gemeenschappelijke regeling SW Fryslân. De eerste twee samenwerkingsverbanden zijn van rijkswege verplicht gesteld en gelden dus voor de 24 Friese gemeenten; de SW-samenwerking beperkt zich tot een samenwerkingsverband van acht Friese gemeenten. In beide gevallen is de invloed die als individuele gemeente kan worden uitgeoefend (zeer) beperkt. De OWO-samenwerking heeft een positief effect als vanuit een gezamenlijk belang kan worden opgetrokken, zoals ook zichtbaar is geworden in de SW-samenwerking. Ook in de overige samenwerkingsverbanden zien we dat gemeenten elkaar steeds beter vinden, maar dat er geen eensluidende visie is binnen de 24 Friese gemeenten. Er zijn diverse ontwikkelingen gaande binnen de SW Fryslân en het bedrijf Caparis die een directe relatie hebben met de nieuwe Participatiewet, zoals het project herstructurering. De ontwikkelingen van de loonkostenbijdrage vanuit SW Fryslân aan Caparis blijft een risico.

Daarnaast staat onze gemeente (indirect) garant voor diverse geldleningen verstrekt aan met name Woningstichting Weststellingwerf en Stichting Meriant (onderdeel van Stichting Alliade). Bij de indirect gegarandeerde geldleningen staat het rijk voor 50% garant en de gemeente voor 50%. Periodiek zal de risico exposure van de garantstellingen worden beoordeeld.

Overige onzekerheden en risico's: beheersmaatregelen in de bedrijfsvoering € 350.000

Risico's in de bedrijfsvoering zijn: frictiekosten personeel, aansprakelijkheidsrisico's en urenramingen op exploitatie ontlastende onderdelen van de begroting, zoals de grondexploitaties, afval en riolering. Met name deze laatste categorie speelt als risico bij onze gemeente. Tijdig beheersmaatregelen treffen, door een juiste verhouding vast en flexibel personeel in dienst te hebben op deze producten, voorkomt structurele risico's in de exploitatie.

Overige onzekerheden en risico's: Vennootschapsbelasting (VPB) € 0

Met ingang van 1 januari 2016 wordt de VPB ingevoerd voor ondernemingsactiviteiten van overheidsbedrijven. Het gaat bij onze gemeente met name om de vraag in hoeverre we voor de activiteiten van het grondbedrijf belastingplichtig zijn. De laatste berichten zijn dat we ook hiervoor niet als ondernemer worden aangemerkt en dus geen vennootschapsbelasting hoeven te betalen.

WEERSTANDSVERMOGEN

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt uitgedrukt in weerstandsvermogen. De hoogte van het weerstandsvermogen is als volgt weer te geven:

	bedragen x € 1.000
Weerstandsvermogen	2017
Algemene reserve	19.572
Resultaat jaarrekening 2017	796
Risico's	-6.400
Weerstandsvermogen	13.968

Dit betekent dat we incidenteel in staat zijn om risico's op te vangen, maar dat we op termijn nog wel de nodige behoedzaamheid in acht moeten nemen. Aangezien het goed in beeld hebben van risico's steeds belangrijker wordt, zal de verdere optimalisering van ons risicomanagementsysteem de komende jaren de nodige aandacht vragen.

KENGETALLEN

Met ingang van 2016 worden een vijftal financiële kengetallen voorgeschreven. Dit onder andere om de financiële positie van de gemeente voor de raad inzichtelijker en beter vergelijkbaar te maken. Het gaat om de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en indicatoren met betrekking tot de grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en over de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente. Zoals opgenomen in de nota Financieel beleid vanaf 2017 (zie ook hiervoor onder 'beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's') sluiten we voor de verplichte kengetallen aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Ons streven is minimaal te voldoen aan categorie B. Over het algemeen kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio		> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie		< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte		Eerste jaar en meerjarig > 0%	Begroting en meerjarig 0%	Begroting en meerjarig < 0%
5. Belastingcapaciteit		< 95%	95 - 105%	> 105%

Als de uitkomst van één van de kengetallen uit de pas schiet, wil dat niet zeggen dat we financieel niet (langer) gezond zijn. Het is een mogelijke indicatie dat er (aanvullende) beheersmaatregelen moeten worden getroffen of herijkt.

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de kengetallen weergegeven:

Kengetallen	Rekening 2017	Begroot 2017	Rekening 2016
1. Netto schuldquote	78,46%	82,97%	87,27%
1. Netto schuldquote (gecorrigeerd)	74,90%	77,92%	81,11%
2. Solvabiliteitsratio	22,32%	25,11%	22,61%
3. Grondexploitatie	34,58%	34,97%	36,29%
4. Structurele exploitatieruimte	1,29%	1,00%	5,13%
5. Belastingcapaciteit	95,08%	95,02%	94,41%

TOELICHTING TABEL KENGETALLEN

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt voldoen we in deze jaarrekening bij dit kengetal ruimschoots aan ons streven en vallen we zelfs in categorie A.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Ook bij dit kengetal komen we uit boven ons streefpercentage van minimaal 20% en binnen de marges van categorie B.

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal geeft in een percentage aan hoe groot het geïnvesteerde bedrag is ten opzichte van de totale baten.

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Uiteraard ook wij blijven het nauwlettend volgen en houden vast aan ons streven om te voldoen aan categorie B.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt nu het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Uit het percentage blijkt dat we bij dit kengetal weinig risico lopen. Categorie A is hier van toepassing.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar t-1 (= 2016) en uit te drukken in een percentage. Zoals uit de tabel van de kengetallen blijkt, zijn de woonlasten in onze gemeente lager dan het landelijk gemiddelde voor een gezin. Als basis hebben we het landelijk gemiddelde van 2016 (= 100%) genomen. Dat staat op € 723,00. Met een bedrag van € 687,00 vallen we hiermee bijna onder categorie A.

PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Portefeuillehouder	Jongebloed, Van de Nadort
Organisatie	Ruimte, Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

BELEIDSNOTA'S

Van toepassing zijn de volgende nota's:

- Beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte 2012-2016
- Nota Openbare verlichting
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020.

INLEIDING

Onze gemeente heeft een flink aantal vierkante kilometers aan openbare ruimte in beheer. Er wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Om dat mogelijk te maken wordt geïnvesteerd in kapitaalgoederen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard voor de (jaarlijkse) lasten.

KWALITEITSAMBITIE OPENBARE RUIMTE

De raad heeft in 2011 het beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte (2012-2016) vastgesteld. Hierin worden de kwaliteitsdoelstellingen voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (waaronder wegen, groen en bruggen) vastgesteld. Hierin zijn de door de raad een aantal jaren geleden opgelegde ombuigingen meegenomen.

Voor onze openbare ruimte zijn de volgende kwaliteitsafspraken afgesproken met de raad:

- Kwaliteit basis (voldoende onderhouden, wel wat op aan te merken) voor centrum, hoofdstructuur en woongebieden
- Kwaliteit laag (sober tot onvoldoende) voor industriegebieden en plattelandsgebieden.

In 2017 hebben wij in dit kader samen met vertegenwoordigers van de raad een rondrit door gemeente gemaakt. Doel van deze rondrit was om input op te halen voor de nog te organiseren werkvergadering. Deze werkvergadering vindt plaats na de gemeenteraadsverkiezingen.

WEGEN

De jaarlijkse onderhoudsprogramma's voor asfalt en elementenonderhoud (klinkerwegen) zijn uitgevoerd. De locaties van groot onderhoud zijn onder andere Haulerweg, Keiweg, Sportlaan, Om den Noort te Wolvega, Slingerweg te Ter Idzard, IJkenweg te De Hoeve, Stelweg en Tjongerpad te Oldeholtwolde en Dr. Mulderstraat te Noordwolde. Ook zijn er diverse kleine werkzaamheden geweest aan asfalt- en klinkerwegen.

De wegen voldoen aan de vastgestelde kwaliteitseisen.

GROEN

Er zijn een aantal groenrenovatieprojecten uitgevoerd onder andere in Steggerda. De renovatie van het park De Nieuwe Aanleg is in combinatie met het integrale project Uitloopgebied Wolvega Zuid uitgevoerd. Oude paden en beplantingen zijn hersteld en de vijver is gebaggerd.

Het project Uitloopgebied Wolvega Zuid is voor 95% gerealiseerd. In het 1e kwartaal van 2018 zal de afronding plaatsvinden.

Er zijn 3,2 km betonnen wandelpaden aangelegd. Het gebied is heringericht ten behoeve van waterberging en natuur. Hierdoor hoefde er geen riolering onder de Steenwijkerweg naar de Linde te worden aangelegd. Er is grondwerk uitgevoerd ten behoeve van natuurlijke oevers, bloemenweides en bloemrijke bermen. Hiermee wordt de biodiversiteit vergroot.

Zoals bekend komen er steeds meer bomenziekten voor, zoals essentaksterfte en kastanjabloedingsziekte. Afgelopen jaar zijn dan ook veel zieke essen en kastanjes geveld. In de Deken Vaasstraat zijn nieuwe bomen herplant. Dit is in overleg gegaan met de bewoners.

BRUGGEN, WATERWEGEN EN KADES

De bruggen zijn eind 2017 geïnspecteerd. Aan verschillende bruggen is onderhoud gepleegd. Er is groot onderhoud geweest aan de bruggen in de Heide en Breuningslaan te Wolvega. Op de bruggen in de Lemsterweg en Kerkhofslaan is nieuw asfalt aangebracht. Alle bruggen zijn in het voorjaar schoon gemaakt.

OPENBARE VERLICHTING

Weststellingwerf heeft in totaal 4.549 armaturen in eigendom en beheer. Het onderhoud en beheer van de openbare verlichting is via de stichting Openbare Verlichting Fryslân aanbesteed. Per 1 januari 2018 is de stichting Openbare Verlichting Fryslân overgegaan in de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân. Zie ook paragraaf Verbonden Partijen.

Het prestatiegerichte contract dat met de aannemer is afgesloten geldt tot 1 april 2019. Onder onderhoud wordt verstaan het reinigen, het schilderen van masten/armaturen en het regulier vervangen van lampen. Ook het oplossen van storingen aan de openbare verlichting valt onder deze aanbesteding.

Resultaten 2017:

- er zijn 320 lampen vernieuwd;
- alle lichtmasten in de bebouwde kom van Boijl zijn gereinigd;
- langs de Hamersweg tussen Ter Idzard en Oldeholtpade zijn 4 lichtmasten geplaatst;
- op de ovonde in Wolvega is een aanvullende lichtmast met twee armaturen geplaatst;
- ten behoeve van de aanbesteding van de vervanging van 200 armaturen is een werkomschrijving opgesteld. De betreffende werkzaamheden zijn inmiddels definitief opgedragen. Uitvoering in het 1e kwartaal 2018.

RIOLERING

Riolering

In maart 2016 heeft de raad het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 vastgesteld. In dit plan worden de beleidsvoornemens en (bijbehorende) maatregelen voor inzameling, transport en (lokale) verwerking van stedelijk afval, hemel- en grondwater beschreven.

Naast nieuwe aanleg en aanpassingen op het bestaande rioolstelsel wordt ook beheer en onderhoud gepleegd. Uitgangspunt hierbij is om dit op een doelmatige wijze uit te voeren. Naast het intern werk met werk maken wordt ook gekeken of met de gemeente Ooststellingwerf en Opsterland samengewerkt kan worden.

Resultaten 2017:

Reguliere werkzaamheden

- Regulier onderhoud aan alle rioolgemalen;
- Reiniging en inspectie van bijna 4,8 kilometer vrij verval riolering (in samenwerking met de OWO-gemeenten);
- Reinigen van 10.634 kolken.

Projectmatige werkzaamheden

- Renoveren van 36 minigemalen in Munnekeburen, Langelille, Scherpenzeel en Spanga;
- Renoveren hoofdgemaal in Nijeholtpade;
- Aanleg bergingsvijver en helofytenfilters Wolvega-Zuid;
- Start gemaakt met vervangen riolering en aanleg regenwaterriool in diverse straten in Noordwolde.

TRACTIEMIDDELEN

De in eigendom zijnde tractiemiddelen worden middels een beheerssysteem gemonitord. Uit het oogpunt van continuïteit moet regelmatig materieel worden vervangen. Hiervoor is een meerjarig overzicht opgesteld.

Resultaten 2017:

- aanschaf vrachtwagen met huisvuilbeladingssysteem (zowel chassis als opbouw);
- aanschaf Renault Maxity;
- aanschaf 2 Volkswagen Transporters en 2 Iveco's voor Groen in bedrijf.

GEBOUWEN

Afgelopen jaar is de notitie 'Strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed' vastgesteld. Deze notitie vormt de basis voor het vastgoedbeheer van de panden die in eigendom van de gemeente zijn. De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat uit diverse panden zoals:

- Gemeentehuis en gemeentewerf
- Gymzalen en Multifunctionele centra
- Sportvoorzieningen (zwembaden en sporthallen)
- Gemeentelijke (niet functionele) panden

Deze panden worden op vastgesteld doelmatig niveau onderhouden.

Op dit moment zijn er voldoende middelen in de begroting opgenomen voor het totale onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen

Resultaten 2017:

Gemeentehuis en gemeentewerf

In 2017 is het volgens de onderhoudsplanning het onderhoud uitgevoerd aan het gemeentehuis.

Door de komst van Groen in Bedrijf is in 2017 een start gemaakt met de uitbreiding van de gemeentewerf.

Gymzalen en Multifunctionele centra

Gymnastieklokaal de Striepe te Oldeholtspade

Groot buitenschilderwerk en gevelherstel.

Binnenverlichting, waaronder de zaalverlichting, vervangen voor LED-verlichting. Dit zal een besparing op het energieverbruik opleveren.

Gymnastieklokaal Zuid

Groot buitenschilderwerk.

Binnenschilderwerk van de entree en de kleedkamers.

Binnenverlichting, waaronder de zaalverlichting, vervangen voor LED-verlichting. Dit zal een besparing van energie opleveren.

MFC 't Vlechtwerk

Er is een start gemaakt met het aanpassen van het klimaatsysteem van de kantoorruimten Dienst in Bedrijf en Gebiedsteams.

Vensterschool Noordwolde

Sinds afgelopen jaar is deze onderwijslocatie een intergraal kindcentrum (IKC) geworden. Hiervoor zijn twee lokalen aangepast voor de huisvesting van een buitenschoolse opvang en peuterspeelzaal.

Sportvoorzieningen

Sporthal de Duker

De valbeveiliging op het dak is uitgebreid om zo aan de wettelijke eisen te voldoen.

Sportcomplex de Steense

Het ventilatiesysteem van de sporthal en bijbehorende kleedkamers van de Oolde Steense is vervangen door een systeem met warmte terugwinning. Dit leidt tot een beter binnenklimaat en een lager energieverbruik.

De CV-ketel van het horecadeel is vervangen.

De warmwatervoorziening (boiler) in de sporthal Ni'je Steense is vervangen door een zonneboiler-systeem om het douchewater te verwarmen. Het water wordt voor 70% verwarmd door de zon.

Gemeentelijke panden

De gemeente heeft naast functionele panden ook niet functionele panden in bezit. Dit zijn panden die geen bijdrage meer leveren aan het realiseren van beleidsdoelstellingen en worden afgestoten.

In 2017 zijn onderstaande panden verkocht:

- Rotanstraat 3, te Noordwolde
- Meulewiek 2 / Gelde 10a, te Noordwolde
- Sickengastraat 4a-6, te Wolvega

BESCHIKBARE MIDDELEN VOOR HET ONDERHOUD

Onderhoud kapitaalgoederen	Rekening 2016	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot-werkelijk
tractiemiddelen	129	118	153	123	35
gebouwen	700	364	308	523	-56
wegen	1.607	1.695	1.475	1.389	-219
bruggen en duikers	39	133	115	115	-18
openbare verlichting	56	46	53	53	6
openbaar groen	710	294	246	745	-49
riolering	203	191	164	164	-27
terreinen	73	38	43	86	5
overig	37	52	40	43	-12
Eindtotaal	3.555	2.930	2.596	3.240	-334

PARAGRAAF FINANCIERING

PARAGRAAF FINANCIERING

Portefeuillehouder	Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

INLEIDING

Onder treasury wordt verstaan het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Wettelijke kaders voor gemeentelijk treasurybeleid vinden we terug in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en in de Gemeentewet met de daaruit afgeleide financiële verordening.

Vanwege de publieke taak van de gemeente gaan we bedachtzaam om met publieke middelen en zijn we transparant over de besteding hiervan. Risicobeheersing is daarbij van groot belang. Mogelijke renterisico's beheersen we via de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Verder stellen we strikte eisen aan het uitzetten van liquide middelen: leningen en garanties mogen in principe alleen worden verstrekt voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige houden we eventuele overtollige middelen aan in 's rijks schatkist (als gevolg van het verplicht schatkistbankieren) zodat deze beschikbaar blijven voor de uitoefening van de publieke taak.

DE UITGANGSPUNTEN

Sinds de invoering van het schatkistbankieren zijn uitzettingen door gemeenten niet mogelijk. Door een goede (korte en lange termijn) liquiditeitsprognose te hebben, kunnen gemeenten in het aantrekken van geld sturen op het (tijdig) beschikbaar hebben van lang of kort geld. Met de huidige rentestand zijn de renterisico's die gemeenten daarbij lopen overzichtelijk.

In de huidige bestuursperiode is de ambitie neergelegd om de gemeentelijke schuldpositie te verbeteren. Daarom zijn we in 2014 gestart met een herstructureringsplan voor al onze leningen, wat heeft geresulteerd in een eindrapportage Treasuryscan. Op grond van deze rapportage is begin 2016 onze leningenportefeuille volledig herzien en hebben we nog maar twee leningen uitstaan bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Naast de herstructurering van de leningenportefeuille hebben we ook intensief contact gehad met de BNG en de Woningstichting Weststellingwerf om de resterende door de gemeente verstrekte leningen over te dragen aan de woningstichting met een achtervang via de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Ook deze overdracht is geëffectueerd. Daarmee hebben we een beheersmaatregel op onze risico's kunnen toepassen (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing) en is onze feitelijke vaste schuld verder gedaald.

RISICOBEEHEER

Binnen de Wet fido zijn twee normen vermeld (kasgeldlimiet en renterisiconorm) waaraan moet worden voldaan. Het doel van deze normen is een stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. Het wettelijk bepaalde percentage van de renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal; het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage voor de kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingsvolume.

KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet is vastgesteld als het maximum percentage van het begrotingstotaal dat met kortlopende middelen mag worden gefinancierd. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. De ontwikkeling van de kasgeldlimiet over 2017 is hieronder weergegeven. De norm is ruim gehaald.

x € 1.000

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingsvolume	71.912	71.912	71.912	71.912
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	6.113	6.113	6.113	6.113
Ruimte onder kasgeldlimiet	10.902	13.777	18.370	16.810
Overschrijding van de kasgeldlimiet	-	-	-	-

RENTERISICOBEBEER

De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de leningenportefeuille met een looptijd van een jaar of langer te beperken. In de Wet fido is het renterisico gemaximeerd op 20% van het begrotingsvolume. In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm over 2017 weergegeven.

Op basis van het werkelijke volume is onze gemeente in 2017 ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven. We benutten maar 22% van de toegestane norm van € 14,9 miljoen (zie tabel).

x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico	Werkelijk	Begroot
Renterisico op vaste schuld		
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a -1b)	-	-
3. Aflossingen	3.345	3.345
4. Renterisico (2 + 3)	3.345	3.345
Renterisiconorm		
5. Volume totale lasten in begroting en rekening (excl bestemming reserves)	74.671	71.912
6. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
7. Renterisiconorm (5 x 6)	14.934	14.382
Toets renterisiconorm		
8. Ruimte (+) / Overschrijding (-) (7 - 4)	11.589	11.037

KREDIETRISICO OP VERSTREKTE GELDEN EN GEGARANDEERDE LENINGEN

De rentedragende leningen bestaan voornamelijk uit aan (voormalig) ambtenaren doorverstrekte hypothecaire geldleningen. De portefeuille krimpt omdat gemeenten geen hypothecaire geldleningen meer mogen verstrekken aan hun personeel. Daarnaast zijn in 2017-voor een bedrag van ongeveer € 1,6 miljoen- hypotheek overgezet naar andere geldverstrekkers als gevolg van de momenteel laagstaande rente. Hierdoor stijgen onze geldmiddelen. Het risico op de portefeuille is relatief klein, vanwege de hypothecaire zekerheden die tegenover de geleende gelden staan. Er is wel sprake van een (beperkt) renterisico omdat geldnemers hun rentevoorzwaarden (kosteloos) kunnen aanpassen gedurende de looptijd. Echter, de meeste geldnemers hebben inmiddels hun rechten om de rentevoorzwaarden aan te passen, verbruikt.

Daarnaast hebben we verschillende (indirecte) garanties afgegeven. Op deze garantstellingen wordt in de regel regulier afgelost door de geldnemers. Met betrekking tot de gegarandeerde leningen betreft het veelal geldnemers in de zorg, sociale woningbouw of (sport)verenigingen. Omdat voor de leningen aan de woningcorporaties het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garant staat, kan het kredietrisico voor de gemeente als minimaal worden beschouwd.

x € 1.000

Kredietrisicobeheer op verstrekte gelden	Restant schuld ultimo 2017
Rentedragende leningen Woningcorporaties	-
Rentedragende leningen overig	2.993
Renteloze leningen (verenigingen)	3
Gegarandeerde geldleningen (100%)	4.970
Indirect gegarandeerde geldleningen (WSW-achtervang 50%)	63.041
Totaal	71.007

GEMEENTEFINANCIERING

De gemeente hanteert een integrale financieringssysteem. Dat wil zeggen dat we steeds kijken naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente op enig moment. Bij de huidige verwachtingen over de renteontwikkeling (een iets oplopende rente voor de langere looptijden) wordt goed gekeken naar de liquiditeitsbehoefte en wordt deze afgezet tegen de opgave om de schuldpositie te verbeteren in absolute zin. Uitgangspunt daarbij is een beheersbare schuld waarop op reguliere basis aflossingen plaatsvinden. We laten daarbij de kortlopende schuld niet onnodig hoog oplopen waardoor lang geld moet worden aangetrokken op een voor onze gemeente ongunstig moment: een evenwichtige spreiding van de aflossingen en rentebetalingen is belangrijk bij een beheersbare liquiditeitsbegroting.

Schuld als aandeel van de exploitatie

Ter bevordering van de onderlinge vergelijkbaarheid zijn overheden verplicht om volgens vooraf gestelde richtlijnen onder andere de netto-schuldquote als kengetal te publiceren vanaf de meerjarenbegroting 2016 en de jaarrekening 2015 in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

x € 1.000

Vaste schuld	Werkelijk	Begroot
Stand 1-1-2017	65.267	65.267
Reguliere aflossing en herfinanciering		
Te herfinancieren op begrotingsbasis	-	-
Reguliere aflossing	3.345	3.345
Stand 31-12-2017	61.922	61.922

LENINGENPORTEFEUILLE

De onderstaande tabel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen geldleningen.

x € 1.000

Leningenportefeuille	1-1-2017	Aflossing	31-12-2017	Rentepercentage
Bedrag				
Opgenomen geldlening	54.767	2.845	51.922	3,440%
Opgenomen geldlening	4.000	-	4000	1,940%
Opgenomen geldlening	6.500	500	6.000	4,165%
Totaal	65.267	3.345	61.922	0

FINANCIERINGSBEHOEFTE

De financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk is. Er is sprake van een financieringsoverschot eind 2017.

Financieringsbehoefte	31-12-2017	stand per 31-12- 2017 inclusief rekening resultaat	x € 1.000
			31-12-2016
Reserves	22.247	23.043	19.730
Voorzeningen	9.215	9.215	9.091
Vaste geldleningen	61.922	61.922	65.267
Totaal	93.384	94.180	94.088
Vaste activa	76.068	76.068	79.291
Vorraden	14.724	14.724	14.183
Financieringstekort (-) cq. overschot (+)	2.592	3.388	614

RENTEKOSTEN EN RENTEOPBRENGSTEN VERBODEN AAN DE FINANCIERINGSFUNCTIE

In het volgende renteschema is uiteengezet hoe voor 2017 de rente is toegerekend. Het saldo tussen de rente die is doorberekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente is verantwoord op het taakveld treasury. Het taakveld treasury is opgenomen in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

Renteschema		Werkelijk 2017	Begroot 2017
a.	De externe rentelasten over de korte en lange termijn	2.294	2.233
b.	De externe rentebaten	114	183
	Totaal door te berekenen rente	2.180	2.050
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	419	393
	Saldo door te berekenen rente	1.761	1.657
d.	Rente over eigen financieringsmiddelen	-	
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.699	2.661
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	938	1.004

EMU SALDO

Het EMU-saldo is in 1992 door de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU) ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo. Vergelijken was hierdoor moeilijk. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingstekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden.

Tussen het kabinet en de lokale overheden zijn afspraken gemaakt over het beheersen van het EMU-saldo. Afgesproken is dat een tekort voor de totale sector overheid hoger dan 3% van het bruto binnenlands product niet is toegestaan. Het EMU-saldo over 2017 voor onze gemeente bedraagt € 3.026.000 positief. Er is dus sprake geweest van een positieve vrije kasstroom, geschoond van aflissingen van leningen.

OVERIGE ONTWIKKELINGEN

Schatkistbankieren

Decentrale overheden maken verplicht gebruik van schatkistbankieren boven het voor dat jaar geldende drempelbedrag aan overtollige middelen. De hoogte van deze drempel bedraagt 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal en bedraagt voor onze gemeente voor 2017 ongeveer € 540.000. In 2017 zijn wij boven deze drempel uitgekomen, zodat (verplicht) gebruik is gemaakt van schatkistbankieren door geld af te storten op de rijksrekening. Zie ook het onderdeel schatkistbankieren bij het onderdeel jaarrekening.

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort, Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

De onderdelen inkoop & aanbesteding en informatisering & automatisering worden toegelicht in de paragraaf OWO-samenwerking.

ORGANISATIEONTWIKKELING

We hebben een beweging in gang gezet om als organisatie aan te sluiten bij de veranderende vraag van inwoners en bedrijven. Met de veranderende vraag bedoelen we bijvoorbeeld:

- burgerparticipatie;
- vraag om maatwerk;
- snelle technologische ontwikkelingen.

Deze doorontwikkeling van de organisatie richt zich op het verbeteren en veranderen van onze organisatie. We doen dit door met elkaar te experimenteren met houding, gedrag en andere manieren van werken. De manier waarop we de Omgevingsvisie hebben aangepakt, is daar een voorbeeld van. Drie kernwoorden geven de doorontwikkeling voor ons richting: Professionele dienstbaarheid, Integraliteit en Maatwerk (PIM).

Sociaal Domein

In 2017 werkten we ook aan de verdere transformatie in het Sociaal domein en specifiek aan de doorontwikkeling van de gebiedsteams. In 2017 hebben we de teams teruggebracht van drie naar twee teams. Met de nieuwe indeling in twee robuuste teams verwachten we de dienstverlening aan inwoners te verbeteren.

Groen in Bedrijf

In 2017 zijn 35 medewerkers met een SW-indicatie bij ons in dienst getreden. Deze medewerkers onderhouden het groen samen met ons ambtelijk personeel van de buitendienst. De (aansturing)structuur pasten we (tijdelijk) aan om deze ontwikkeling in goede banen te leiden.

UITVOERING HUMAN RESOURCES MANAGEMENT (HRM)

Ons gezondheidsbeleid 'Vitale gemeente' startten we in 2017. Om een (nog) gezondere werkomgeving te creëren, zetten we verschillende acties en interventies uit. Te denken valt aan:

- het sluiten van de interne rookruimte;
- de cursus stoppen met roken;
- de pilot met gratis fruit.

We voerden in het kader van Vitale gemeente een medewerkerstevredenheidsonderzoek uit gericht op arbeidsomstandigheden en weerbaarheid & agressie. De resultaten zijn positief:

- een respons van 83,7%;
- we scoren vergelijkbaar met benchmarkgemeenten;
- het veiligheidsgevoel van onze medewerkers wijkt positief af van de benchmark (cijfer 9) met een cijfer van 9,4.

Verzuim

Ook de resultaten van ons verzuimbeleid zijn positief: het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie is onder onze norm uitgekomen (zie tabel).

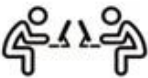

Digitalering en flexibilisering

We voerden het Individueel keuzebudget in 2017 succesvol in en maakten onze verlofregistratie en verzuimbeheer volledig digitaal.

Generatiegericht maatwerk

Met het Georganiseerd overleg maakten we afspraken over generatiegericht maatwerk. In 2017 meldden 11 mensen zich hiervoor aan.

In onderstaande tabel staan twee kolommen werkelijk 2017. De eerste kolom gaat over het hele jaar, de laatste kolom slechts over het 4e kwartaal.

Kenmerken personeel	werkelijk 2016	begroot 2017	werkelijk 2017	werkelijk 2017 WSW
 Fte (inclusief griffie en excl. boventalligen)	209,5	235,9	227,0	31,0
 Personen	249	241	253	33
 loonsom (€ 1.000)	12.338	14.316	14.090	220
 Percentage man	48,6%		48,2%	100,0%
Percentage vrouw	51,4%		51,8%	
 Gemiddelde leeftijd in jaren	47,7		47,6	
 Dienstverband > 10 jaar	42,2%		56,5%	100,0%
 Instroom	18,1%		13,8%	100,0%
Doorstroom	5,2%		0,0%	0,0%
Uitstroom	0,8%		8,3%	-
 Ziekteverzuimpercentage	4,9%	4,1%	3,5%	12,9%
Meldingsfrequentie verzuim	1,3	1,4	1,1	0,8

De begrote en gerealiseerde cijfers zijn inclusief griffie en exclusief boventalligen

INFORMATIEVEILIGHEID EN PRIVACY

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van de gemeente. We maken steeds meer en vaker gebruik van informatiesystemen en (digitale) informatie-uitwisseling met inwoners, bedrijven en (keten)partners. Het verlies van gegevens, uitval van ICT, of het door onbevoegden kennismaken of manipuleren van informatie kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering maar kan ook leiden tot imagoschade. Een betrouwbare informatie -voorziening is noodzakelijk voor het goed functioneren van de gemeente en is de basis voor het beschermen van de rechten van inwoners en bedrijven.

De komende jaren zet onze gemeente dan ook in op het verhogen van de informatieveiligheid en verdere professionalisering van de informatie beveiligings-functie in de organisatie. In 2017 waren er drie speerpunten.

1. Het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG), het normenkader voor gemeenten op het gebied van informatie- beveiliging.
2. We hebben de stand van zaken van de maatregelen geactualiseerd en een groot deel van deze informatie verwerkt in de zelfevaluatie ENSIA, het tweede speerpunt. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en is met ingang van 2017 voor gemeenten de nieuwe manier van verantwoording afleggen over informatieveiligheid. Met ENSIA zijn alle aparte audits en zelfevaluaties samengevoegd. Verder moeten we een IT-audit laten uitvoeren en een collegeverklaring opstellen. Deze twee onderdelen vinden plaats in het eerste deel van 2018. Ook volgt dan de verantwoording aan de raad.

3. In 2017 hebben we uitgebreid aandacht besteed aan het vergroten van het informatie veiligheidsbewustzijn van medewerkers. Er is een nulmeting uitgevoerd, een iBewustzijn plan opgesteld en we hebben workshops georganiseerd voor ons als college maar ook voor het MT (directie, afdelingshoofden en teamleiders) en alle medewerkers. In het eerste kwartaal van 2018 volgt het laatste onderdeel: de e-learning. Bij de evaluatie van het traject krijgen we advies hoe we het vergroten van het iBewustzijn kunnen borgen. Ook hebben we in 2017 twee phishingmail tests gehouden om het beveiligingsbewustzijn van de medewerkers te testen.

Op het gebied van privacy hebben we eind 2017 de eerste stappen gezet om de nieuwe Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming, de AVG, te implementeren. We moeten uiterlijk 25 mei 2018 voldoen aan deze privacywetgeving en dit betekent dat we in de eerste maanden van 2018 alle activiteiten gaan uitvoeren die nodig zijn om aan de AVG te kunnen voldoen.

RECHTMATIGHEID

Er zijn minder financiële onrechtmatigheden geconstateerd en er zijn meer (zichtbare) controlemaatregelen in de diverse processen ingebouwd. Uiteraard blijven er aandachts- en verbeterpunten, zeker als de uitvoering van processen verandert door wijzigingen in wet- en regelgeving, verandering in personeel, wijzigingen in of implementeren van nieuwe systemen, of samenwerking in OWO-verband of met ketenpartners.

Op 1 mei 2017 hebben wij het beleidsplan 'Interne beheersing gemeente Weststellingwerf 'Risicogericht en in control 2017-2019' vastgesteld. Het speerpunt in het beleidsplan is het invoeren van een risicogerichte interne controle. De centrale vraag in het beleidsplan is "hoe erg is het als het fout gaat?". Daarbij gaat het om zowel de aanwezigheid en werking van de interne beheersmaatregelen in de processen als het financieel belang van de processen.

Het jaarplan 'Interne controle 2017' is conform uitgevoerd. Er zijn in totaal 10 processen gecontroleerd. De follow-up van de aanbevelingen (accountant en verbijzonderde interne controle) is bewaakt via de halfjaarlijkse voortgangsrapportages. Na afloop van het controlejaar is een jaarverslag uitgebracht met de belangrijkste resultaten van de controleonderzoeken en overige werkzaamheden.

Ten tijde van de begroting 2017 hebben wij aangegeven dat de bestuursverklaring, waarmee het college in de jaarstukken verantwoording aflegt over de rechtmatigheid aan de raad, naar verwachting in 2018 in werking zou treden. Inmiddels is gebleken dat de wetswijzigingen voor het opnemen van een bestuursverklaring in de jaarstukken niet voor 2019/2020 in werking zullen treden. Zodra er meer duidelijkheid is over de eisen waaraan de bestuursverklaring moet voldoen, zullen wij onderzoeken wat de impact is voor de organisatie. Zo nodig komen we met een aanpassing in de uitvoering van de interne controle.

Op 2 oktober 2017 heeft de controlecommissie het Controleprotocol en normenkader 2017 vastgesteld. Voor wat betreft de financiële rechtmatigheid is de conclusie dat de bevindingen die bij de interne controle van de processen zijn geconstateerd, ruimschoots onder de goedkeuringstoleranties blijven zoals vastgesteld in het Controleprotocol 2017. Door het toepassen van beheersingsmaatregelen in de processen (functiescheiding tussen uitvoering en autorisatie, toezicht en coördinatie, mandatering, diverse rollen in bedrijfskritische applicaties) en het uitvoeren van interne controles, zijn ook in 2017 de randvoorwaarden voor het uitsluiten van risico's inzake misbruik en oneigenlijk gebruik ingevuld.

PARAGRAAF OWO-SAMENWERKING

PARAGRAAF OWO-SAMENWERKING

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	OWO Bedrijfsvoering

BESTUURSOVEREENKOMST

De bouw van de OWO-afdelingen zoals opgenomen in de bestuursovereenkomst OWO-samenwerking 2015 is in 2017 afgerond. Daarmee kreeg de politiek/bestuurlijke aandacht voor deze samenwerking in 2017 een andere dimensie. En dat is ook logisch en merkbaar.

De gezamenlijke beleidsontwikkeling, zoals opgetekend in de bestuursovereenkomst, heeft politiek/bestuurlijk vorm gekregen in de overleggen van de OWO-portefeuillehouders. Die aanpak wordt ook gehanteerd in de 'dossiers' dat de OWO-gemeenten gezamenlijk extern optrekken.

Op 18 september 2017 is door de presidia van de 3 OWO-gemeenten met elkaar gesproken over de processtappen die genomen zouden moeten worden om tot een gezamenlijke visie op de OWO-samenwerking te komen. U bent over de uitkomsten van dit overleg en de uit dit overleg getrokken conclusies recent als raad geïnformeerd. De huidige OWO-samenwerking voldoet goed en wordt gecontinueerd. Hierbij wordt ingezet op verdere verbetering van de samenwerking. Aan de nieuwe raden wordt overgelaten om een volgende processtap te zetten wat de OWO-samenwerking betreft. Het is daarbij van belang om te inventariseren wat nodig is; een verkenning van de uitdagingen en de behoeften van het OWO-gebied. Het vaststellen hiervan wordt ook aangeraden aan de nieuwe raden.

OWO AFDELINGEN

In 2017 is de Backoffice Sociaal domein in de gemeente Ooststellingwerf als laatste van de OWO-teams gerealiseerd. Daarmee is het bouwproces van de gezamenlijke OWO-afdelingen gereed. De OWO-afdelingen zijn de afdelingen Belastingen & Vastgoed Informatie en Backoffice Sociaal domein (BVI/BOSD, gehuisvest in Oosterwolde), Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH, gehuisvest in Gorredijk) en Bedrijfsvoering (BV, gehuisvest in Wolvega). In 2017 zijn bij de OWO-afdelingen de processen verder geharmoniseerd om het effect van de samenvoeging groter te maken. Dit finetunen zal de komende jaren verder zijn beslag krijgen en nog meer zorgen voor toevoeging van waarde en opbrengsten van de 3K's: meer Kwaliteit, vermindering Kwetsbaarheid en minder (meer) Kosten. De OWO-afdelingen vormen intussen met ongeveer 140 fte een substantieel deel van de gemeentelijke organisatie en leveren slagkracht, beperken de kwetsbaarheid, borgen de kwaliteit van de dienstverlening en breiden deze uit, verlagen of beperken de kosten en dragen daarmee bij aan gemeentelijke bestuurskracht.

AFDELING VERGUNNINGEN, HANDHAVING EN TOEZICHT (VTH)

Naast de reguliere wettelijke taken rond vergunningverlening, toezicht en handhaving heeft VTH extra taken verricht met betrekking tot de controle op drank- en horeca in de gemeente Weststellingwerf. Als gevolg van het aantrekken van de bouwsector is de werkdruk toegenomen en de marktsituatie maakt het lastig goed personeel te vinden. De marktsituatie zorgt daarnaast voor fors hogere inhuurtarieven. VTH adviseert de OWO gemeenten beleidsmatig omtrent de FUMO. De GR FUMO is nadrukkelijk in ontwikkeling en vraagt alertheid waarin de gemeente zowel vanuit haar rol als opdrachtgever als vanuit haar rol als eigenaar moet opereren. VTH treft, samen met de OWO-gemeenten voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet.

BELASTINGEN EN VASTGOEDINFORMATIE (BVI)

BVI is begonnen in 2017 met de Digitale agenda (2020) voor de belastingen en de basisregistraties. Dit betekent voor belastingen het aanbieden van de aanslagen via MijnOverheid.nl en via het digitaal belastingloket op de website. Voor de basisregistraties hebben we in 2017 de volgende ontwikkelingen doorgevoerd:

- Alle WOZ-waarden van woningen in heel Nederland zijn openbaar (wettelijke verplichting per 1 oktober 2016) en zijn in te zien via de website ('WOZ- waardeloket') van de gemeente.
- Om inwoners meer te betrekken en transparant te zijn bij de totstandkoming van de WOZ-waarden hebben we een digitaal loket voor de 'voormeldingen' WOZ (bekend onder 'Tilburgsmodel') ingericht. Over vijf jaar heeft iedere burger binnen de gemeente een check kunnen doen op de onderdelen van zijn woning.
- BGT (Basiskaart Grootchalige Basiskaart) op naar 2020 is een kwaliteitsverbetering van de aanwezige data in voorbereiding op en in samenhang met de Omgevingswet.
- BVI heeft als taak te zorgen voor kwalitatief goed en actueel BGT bestand en adviseert over het gebruik.

BACKOFFICE SOCIAAL DOMEIN OWO

Per 1 juli 2017 is de bouwfase van het OWO team “backoffice Sociaal Domein” officieel afgerond. De backoffice bestaat uit vier clusters: WMO/Jeugd, Uitkeringenadministratie (inclusief debiteuren), Financieel Gegevensbeheer en Applicatiebeheer. Met name binnen de WMO/Jeugd hebben afgelopen jaar veel ontwikkelingen en veranderingen plaatsgevonden. In 2017 hebben we te maken gehad met de invoering van de nieuwe manier van berichtenverkeer (berichtenverkeer 2.0), invoering berichtenverkeer rondom Hulp bij de Huishouding en het faillissement van de MO zaak. Hierdoor verzorgen we eerder dan verwacht zowel de factuurcontrole van de lokale als de bovenregionale zorg. Op dit terrein heeft een ingrijpende digitaliseringsslag plaatsgevonden, waardoor processen (in de keten) meer standaardiseren én de inhoud van het werk verandert.

Groot project aan het eind van 2017 is de implementatie van de nieuwe inkoop Jeugdzorg geweest.

Gemeenten in Friesland, zorgaanbieders en andere stakeholders trekken gezamenlijk op bij het vormgeven van de transformatie in het sociaal domein. Sociaal Domein Fryslân gaat de inkoop van de regionale Jeugdhulp samen met stakeholders vormgeven. Het proces om de bestaande toewijzingen te gaan converteren naar de nieuwe inkoop 2018 is inmiddels door de backoffice uitgevoerd.

Binnen de Uitkeringsadministratie is in 2017 de uitvoering van de debiteurenadministratie van Opsterland ter hand genomen. Er zijn verschillende initiatieven genomen om overleg en afstemming met de frontofficeteams, beleidsmedewerkers en financiële specialisten te creëren, zodat zoveel mogelijk uniforme aanlevering tot stand komt en vice versa.

Met ingang van 2017 is de verantwoordelijk voor de financiële verantwoording van het jaarwerk (opleveren en inrichten) bij de backoffice neergelegd.

AFDELING BEDRIJFSVOERING

Inkoop en aanbesteding

In 2017 is ter bevordering van lokale/regionale inkoop de OWO inkoopkalender en het hieraan gekoppelde twitteraccount verder vervolmaakt. De besturen van de OWO commerciële clubs hebben hier onlangs positief op gereageerd. Ter verbetering van de leveranciersrelaties is er een aanvang gemaakt met de implementatie van *Past Performance* of Prestatiemeten (het meten en het waarderen van prestaties van leveranciers en het toepassen van de toegekende scores in (onder andere) aanbestedingsprocedures.) In het kader van duurzaamheid en onze voorbeeldrol hierin hebben wij onlangs het manifest verantwoord inkopen (MVI) ondertekend.

In de drie OWO-gemeenten is de procesvoering op inkoop en aanbesteding voor gebruikers en ondernemers geoptimaliseerd door het integreren van de drie inkoopkalenders tot één kalender waarin alle aanbestedingen van de OWO-gemeenten zichtbaar worden gemaakt. Daarnaast is voor de ondersteuning van het decentrale inkoopproces een inkooptoolkit ontwikkeld en geïmplementeerd. De dienstverlening van het team Inkoop is vastgelegd in een dienstverleningshandvest waarin verantwoordelijkheden, rollen en ondersteuning van het inkoopproces zijn uitgewerkt.

Informatisering en automatisering (I&A)

In het eerste kwartaal 2017 is het meerjarig informatiebeleidsplan 2017-2021 aangeboden voor bestuurlijke vaststelling. Met het meerjarig informatiebeleidsplan wordt een goed beleidskader geboden waarop de inrichting en de werking van I&A in de bedrijfsvoering van de OWO-gemeenten wordt ingericht en geborgd. De besluitvorming vindt in 2018 plaats.

Het I&A-team is sinds de samenvoeging bezig met het integreren en consolideren van de ICT-omgevingen van Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland. Een enorme klus waar de afgelopen jaren al veel projecten van zijn afgerond. In 2017 zijn de volgende automatiseringszaken hiervoor opgepakt en gerealiseerd:

- Consolidatie printservers;
- Integreren RES-omgeving Opsterland;
- Dynamische uitwijk Diginetwerk;
- Afronding migratie Oracle 10 naar 11 en consolidatie;
- Uitfasering Netweavers.

Op het gebied van informatisering zijn de volgende projecten gerealiseerd en/of opgestart:

- Lean Planning en Control. Implementatie van het eerste deel heeft plaatsgevonden. De begrotingsapp is nu ook actief;
- Dashboard Dienstverlening;
- Inkooptool OWO;
- Digitaal melden en afhandelen melding openbare ruimte;
- Koppelen CiVision Samenleving en iDocumenten + gebruik van zaakafhandeling. De koppeling is live, maar nog niet gereed;
- Digitalisering proces GBI en Buitendiensten;
- Gebruik Geovisia in de buitendienst;
- TDI (tekst data integratie facturatie binnen sociaal domein) innen;
- Landelijke voorziening WOZ-monitor.

Documentaire Informatie Voorziening

Belangrijkste speerpunt voor 2017, dat doorloopt in 2018, was het voorbereiden, inrichten, migreren en operationeel krijgen van het nieuwe DMS (i-Documenten). Ook heeft doorontwikkeling van het iZaaksuite plaatsgevonden met onder andere procesondersteuning van de vak applicaties en het maken van koppelingen. iZaaksuite wordt gebruikt voor zaakgericht werken. Dit is een werkwijze om zaken af te handelen op een klantgerichte, resultaatgerichte en transparante manier. Daarnaast is in 2017 het archiefbeheer (zowel analoog als digitaal) geïntensiveerd om aan de kwaliteitseisen archiefinspectie provinciale toezichthouder te voldoen.

Personeel- en salarisadministratie

In 2017 is de selfservice-tool Youforce uitgebreid voor alle medewerkers met de functionaliteiten Verzuimmanager, flexbenefit (Individueel keuze budget) en een gedigitaliseerd proces voor in dienst treden.

Verzekeringen

Het cluster verzekeren bracht alle verzekeringen bij de OWO gemeenten in kaart en past stapsgewijs aan waar nodig of doet een nieuwe aanbesteding. In 2017 zijn de aanbestedingen begeleid van diverse aansprakelijkheidsverzekeringen, met name van de ongevallenverzekering 24-uursdekking. Eind 2017 is de aanbesteding voor de verzekering werkmaterieel van de OWO-gemeenten afgerond. Al met al heeft deze aanbesteding voor de drie gemeenten een flinke premiebesparing opgeleverd. Ook zijn de verzekeringscondities verbeterd. Voor Weststellingwerf betekent dit een structurele lastenvermindering van € 13.500.

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Portefeuillehouder(s)	College
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

INLEIDING

Zoals de meeste gemeenten heeft Weststellingwerf een aantal taken ondergebracht in samenwerkingsverbanden waarin meerdere gemeenten en/of andere instellingen participeren. Het gaat hier om deelnemingen in vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. De samenwerkingsvormen worden aangeduid met het begrip 'verbonden partijen'. Hieronder wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

VISIE OP VERBONDEN PARTIJEN

Onze visie op verbonden partijen is gebaseerd op het uitgangspunt dat onze gemeente alleen participeert in verbonden partijen als daarmee de publieke taak is gediend. Er zijn diverse redenen om deel te nemen aan een verbonden partij. In de gemeenschappelijke regeling of in de statuten (van een stichting of vennootschap) staat telkens de doelstelling van de betreffende rechtspersoon geformuleerd. Hoewel dat niet bij elke samenwerkingsvorm expliciet wordt vermeld, gaat het veelal om:

- Efficiency voordeel door grotere schaal;
- Risicospreiding;
- Grotere machtspositie ten opzichte van andere partijen in de markt;
- Onvoldoende capaciteit (kwalitatief en kwantitatief) in eigen huis;
- Beter kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.

ZEGGENSCHAP IN DE PRAKTIJK

De invloed van de gemeenten verloopt via besturen van stichtingen, aandeelhouders en de raden van commissarissen en toezicht. In het bestuur van die stichtingen en ondernemingen zijn wij vertegenwoordigd. Via dat bestuur wordt onze invloed aangewend als het gaat om sturing op onder andere financiën, risico's en toekomstvisie. Het zijn vormen van verlengd lokaal bestuur en dat brengt met zich mee dat de directe invloed per definitie beperkt is. Als zich een meerderheid vormt voor of tegen een voorstel dan is de stem van de enkeling niet doorslaggevend en zal de minderheid zich ook moeten schikken. De democratische controle op de in dit overzicht genoemde 'partijen' waarmee de gemeente zich verbonden heeft, ligt bij de gemeenteraad. In de besturen zitten in de meeste gevallen leden van ons college en die verantwoorden zich tegenover de raad op de gebruikelijke wijze.

FINANCIËEL BELANG

Het financiële belang dat is gemoeid met de deelneming in verbonden partijen staat per instelling in de tabel onderaan deze paragraaf.

BELEIDSONTWIKKELINGEN ENKELE VERBONDEN PARTIJEN

Veiligheidsregio Fryslân

Inleiding

De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) werkt vanaf 2017 met vier programma's. Het programma Organisatie is toegevoegd aan de programma's Crisisbeheersing, Brandweer en Gezondheid. Hierbij loopt de Veiligheidsregio vooruit op de nieuwe wet- en regelgeving vanaf 2018 en worden indirecte kosten meer zichtbaar.

De implementatie van de Omgevingswet was en is voor de VRF een belangrijk thema. De wet heeft impact op alle onderdelen van de organisatie. Om te bepalen om welke producten, processen en informatievoorziening dit gaat, schakelde de VRF een extern bureau in om een impactanalyse uit te voeren. Ondertussen hebben medewerkers van de GGD deelgenomen aan ons proces rondom de Omgevingsvisie. De start van de wet is door het rijk anderhalf jaar vooruitgeschoven naar 1 januari 2021.

Meerjarenbeleidsplannen Veiligheid en gezondheid 2019-2022

In 2017 is de VRF gestart met het opstellen van nieuwe meerjarenbeleidsplannen. De ambitie is om beleidsplannen te maken die richtinggevend zijn en getuigen van realistische ambitie. De huidige beleidsplannen zijn geëvalueerd en zowel voor Veiligheid, Gezondheid als Organisatie is een aanzet gemaakt voor de nieuwe beleidsplannen. Terugblik en aanzet zijn eind 2017 voorgelegd aan de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur.

Crisisbeheersing

Uitgangspunt van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is de lokale verantwoordelijkheid voor rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandweertzorg en geneeskundige hulpverlening.

Het beleidsplan Crisisbeheersing 2015-2018 bevat een aantal ambities om de crisisbeheersing te verbeteren, gericht op de beoogde maatschappelijke effecten.

In 2017 is ingezet:

1. Op het 'Kennis- en Expertisecentrum op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing', ten dienste van de Friese gemeenten, om keten- en netwerkpartners te versterken.
2. Om te werken aan 'veilige en feestelijke evenementen in Fryslân' door regionale werkgroepen te creëren. Samen met de Friese gemeenten is gewerkt aan het maken van een efficiëncyslag in het vergunningsproces. Een verbeteringslag is gemaakt in het faciliteren van organisatoren voor het verkrijgen van een volledige aanvraag, het realiseren van een eenduidige werkwijze voor hulpdiensten en een leesbare en juridisch houdbare vergunning.
3. Op het tevreden houden van crisisfunctionarissen en samenwerkingspartners over het functioneren van de Friese Crisisorganisatie tijdens (mini)rampen en (mini)crises.
4. Op het verbeteren van de effectiviteit van de hulpverlening door het systematisch evalueren van de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (=GRIP) situaties.
5. Om de planvorming (ramp- en incidentbestrijdingsplannen) aan te laten sluiten bij de operationele hoofdstructuur van de crisisorganisatie en deze periodiek te actualiseren.

Brandweer

Met het beleidsplan van de Brandweer Fryslân 2015-2018 'De koers naar toekomstbestendige brandweertzorg in Fryslân' worden per jaar duidelijke ontwikkelingsstappen gezet. Alle taken binnen het programma Brandweer staan in het teken van 'voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten', waarbij wordt gestreefd naar minder branden, minder schade en minder slachtoffers. Om dit streven te realiseren, heeft men zich in 2017 gericht op de volgende twee hoofdoelen:

1. De repressieve slagkracht en paraatheid in Fryslân is geoptimaliseerd onder andere door het vaststellen van dekkingsplan 2.0;
2. Het brandveiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid in de Friese samenleving is bevorderd door uitvoering te geven aan het programma Brandveilig leven, waarbij lessen, presentaties en demonstraties zijn gegeven aan verschillende doelgroepen.

Gezondheid

Nieuwkomers: de versnelde doorstroom van nieuwkomers naar gemeenten betekende extra inzet voor de GGD, zoals de intake en zorg voor kinderen, tuberculosescreening en gezondheidsvoorlichting- en bevordering. Hiervoor moest onder meer de uitwisseling van gegevens rondom de TBC-screening worden georganiseerd.

Uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) volgens het Landelijk Professioneel Kader (LPK): de GGD voldoet niet volledig aan het LPK. Om nog verantwoorde zorg te kunnen blijven bieden, werd extra formatie ingezet. Tevens voerde onderzoeksbureau AEF hierover een onderzoek uit. Het blijkt mogelijk een toekomstbestendig product JGZ uit te voeren binnen het huidige budget, maar daarvoor moet nog wel werk worden verricht. Het programma JGZ.3.0 werd hiervoor opgestart.

Versterking infectieziektebestrijding/medische milieukunde: het algemeen bestuur heeft extra middelen beschikbaar gesteld. Daardoor voldoet de GGD aan de landelijke veldnorm voor het waakvlamniveau infectieziektebestrijding en medische milieukunde.

Kosten inspecties kinderopvang: er bleek een mismatch tussen de geraamde inkomsten en de geraamde kosten voor de personeelsformatie. De geraamde inkomsten werden naar beneden bijgesteld. Binnen de begroting zijn vervolgens de volgende acties uitgevoerd, zodat de inkomstenderving kon worden gehalveerd:

- aanpassing tarieven in lijn met de landelijk gangbare tarieven;
- actualisering van inschatting aantal uit te voeren inspecties;
- efficiënter inrichten van de werkprocessen, inclusief administratieve ondersteuning.

De structurele oplossing van het restant aan inkomstenderving wordt meegenomen in het kader van het nieuwe toezicht.

Welstandszorg Hûs en Hiem

Vanaf 2013 is Hûs en Hiem omgebouwd naar een kleinere, flexibele organisatie. Uit de tot nu toe ontvangen kwartaalrapportages 2017 blijkt dat de aantrekkende economie ook heeft geleid tot meer adviesaanvragen. Naar verwachting sluit de jaarrekening van Hûs en Hiem daardoor met een positief resultaat. Ten aanzien van de begroting 2017 hebben wij een zienswijze ingediend waarin wij aandacht vragen voor de effecten van toekomstige regelgeving en de nieuwe positie van Hûs en Hiem inzake de welstandstoetsing. Onder aansturing van de Vereniging van Friese Gemeenten is Hûs en Hiem bezig om in beeld te brengen hoe men kan anticiperen op de aanstaande wetgeving.

FUMO

Per 1 januari 2014 is onze gemeente toegetreden tot de gemeenschappelijk regeling FUMO. De basistaken op het gebied van vergunningverlening en toezicht zijn ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling. De OWO-gemeenten hebben er bewust voor gekozen de zogenaamde plustaken in eigen beheer te blijven uitvoeren. Voor de uitvoering van deze plustaken zal vaak een extern advies moeten worden ingewonnen. Als gevolg van nieuwe wetgeving is het aantal basistaken uitgebreid. Er is gestart met het in beeld brengen van de consequenties van deze uitbreiding van de basistaken. Gelijktijdig is ook het proces gestart om de dienstverlening van de FUMO te verbeteren.

Omrin

Wij zijn samen met de Friese gemeenten (met uitzondering van Smallingerland) aandeelhouder van Afvalsturing Friesland (met handelsnaam Omrin). Omrin is tot stand gekomen nadat de Friese gemeenten de wens tot meer integrale samenwerking op het gebied van afval binnen de provincie hadden aangegeven. Doelstelling van de samenwerking is een betere kostenbeheersing en meer invloed op het ketenbeheer. De aangesloten gemeenten hebben een leveringsplicht aan Omrin. De visie van Omrin luidt als volgt: "toonaangevend in inzameling en be- en verwerking, terugwinnen van grondstoffen en productie van duurzame energie". Omrin is continue bezig met doorontwikkeling en geeft onder meer inhoud aan de transitie Van afval naar grondstof (Vang). Vanuit de visie is Omrin ook aanjager van het principe circulaire economie. Voorbeeld hiervan is de in aanbouw zijnde installatie voor het sorteren van kunststof in vijf verschillende stromen die ieder voor zich goed geschikt zijn om te worden gebruikt als grondstof voor nieuwe producten.

De Marrekrite

Voor aanleg en onderhoud van recreatieve voorzieningen in Friesland zijn vrijwel alle Friese gemeenten, waaronder onze gemeente, lid van de gemeenschappelijke regeling De Marrekrite. De belangrijkste taak is het beheer en onderhoud van meer dan 3.800 gratis aanlegplaatsen en het fietsknooppuntennetwerk. De Marrekrite werkt in de uitvoering van haar taken nauw samen met alle gemeenten in Friesland, de provincie en alle betrokken partijen. Het beheer en onderhoud van routenetwerken (borden) in de provincie Friesland is een nieuwe taak. Ook het aanleggen, aanpassen en uitbreiden van het wandel- en fietsknooppuntensysteem is onderdeel van het werk van de Marrekrite. Het onderhoud van de fiets- en wandelpaden blijft een taak van de provincie of de gemeenten.

Gemeenschappelijke Regeling (GR) Sociale werkvoorziening Fryslân en Caparis NV

Caparis NV is het uitvoeringsbedrijf van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor de GR SW Fryslân. De GR is ingericht voor de uitoefening van de bestuurlijke bevoegdheden met betrekking tot de wettelijke taken voortvloeiend uit de Wsw. Weststellingwerf is 1 van de 8 deelnemende gemeenten in deze GR. Dezelfde 8 gemeenten zijn aandeelhouder van Caparis NV. De Wsw is beëindigd per 1 januari 2015 en nieuwe instroom is niet meer mogelijk. Iedereen die op dat moment een dienstverband in het kader van de Wsw had, behoudt zijn rechten. Dit betekent dat, zonder ingrijpen, het bedrijf door natuurlijk verloop langzaam inkrimpt over een periode van 30 jaar. De deelnemende gemeenten vinden dit een onwenselijke situatie. Daarom wordt gewerkt aan een versnelde herstructurering. Tot op heden zijn de definitieve plannen hiervoor nog niet vastgesteld. In 2017 is door Weststellingwerf, vooruitlopend op het totale herstructureringsplan, een groep van 34 Sw-medewerkers door de gemeente overgenomen. Zij werken nu met behoud van hun Wsw-cao in de gemeentelijke organisatie.

Stichting Comprix

Stichting Comprix is verantwoordelijk voor het openbaar basisonderwijs in de gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Opsterland. In 2015-2016 is door het bestuur van de toenmalige stichting Comperio gewerkt aan de samenwerking en fusie met Stichting PRIMO Opsterland. Met ingang van 1 januari 2017 is er sprake van één stichting waardoor een goede balans is ontstaan tussen bovenschoolse organisatie en het scholenbestand/leerlingenaantal. Comprix houdt zich vooral bezig met het behoud van de kwaliteit van het basisonderwijs in de drie OWO-gemeenten.

Stichting Openbare Verlichting

Onze gemeente is sinds 2008 deelnemer aan de Stichting Openbare Verlichting Fryslân (SOVF). Deze stichting doet het onderhoud aan de openbare verlichting van de meeste Friese gemeenten en de provincie Fryslân. Daarnaast koopt SOVF energie in voor deze partijen.

De rechtsvorm van SOVF is in 2017 veranderd van een stichting in een coöperatieve vereniging. De deelnemers aan de stichting hebben hiertoe besloten omdat een coöperatieve vereniging beter past bij de activiteiten van de SOVF. De naam is gewijzigd in Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Wij nemen deel in de volgende gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en vennootschappen:

1. Overzicht Gemeenschappelijke regeling waarin de gemeente deelneemt

Gemeenschappelijke Regeling Bestuursacademie Noord-Nederland	
Vestigingsplaats	Groningen
Doel deelname	Voorzien in wachtgeldverplichtingen voormalige werknemers
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Gemeenten, provincies, waterschappen in de drie noordelijke provincies
Belang	Geen
Ontwikkelingen 2017	Geen
Vermogen	Niet van toepassing
Resultaat 2016	Niet van toepassing
Portefuillehouder	Van de Nadort

Veiligheidsregio Fryslân		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel door schaalvergroting	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Exploitatiebijdrage 2017 Veiligheid € 1.213.350 Gezondheid € 820.185	
Ontwikkelingen 2017	Toename van investering in het bestrijden van infectieziekten, verbeteren van arbeidshygiëne, verhogen van de veiligheid bij de brandweer en beschermen digitale beveiliging.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 2.116.031	€ 52.702.090
31-12-2016	€ 2.342.000	€ 53.791.000
Resultaat 2016	€ -166.000	
Portefuillehouder	Van de Nadort	

FUMO (Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving)		
Vestigingsplaats	Grou	
Doel deelname	Regionale Uitvoerings Dienst (RUD), expertisebundeling door samenwerken	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Exploitatiebijdrage 2017 € 196.679	
Ontwikkelingen 2017	De FUMO functioneert als de backoffice voor gemeenten en provincie. Het loket voor aanvragers blijft bij de bevoegde gezagen van deze taken. Doel van de FUMO is het realiseren van een goede leefomgeving en natuurlijk het leveren van goede producten.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 1.159.785	€ 1.272.531
31-12-2016	€ 430.704	€ 1.652.068
Resultaat 2016	€ -410.903	
Portefuillehouder	Kloosterman	

GR Hus en Hiem		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Kenniss, inwinnen van deskundige en onafhankelijke adviezen	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten, behalve Tytsjerksteradiel	
Belang	In principe budgettair neutraal. Kosten worden in rekening gebracht bij aanvrager vergunning.	
Ontwikkelingen 2017	Door de aantrekkende economie zijn er meer adviesaanvragen binnen gekomen. Verder is Hus en Hiem bezig geweest om in beeld te brengen hoe men kan anticiperen op de nieuwe wetgeving.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 183.764	€ 77.250
31-12-2016	€ 165.742	€ 107.080
Resultaat 2016	€ -18.022	
Portefuillehouder	Trompetter	

Recreatieschap voor het Friese Waterland 'De Marrekrite'		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel, machtspositie en kennisconcentratie	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	provincie Fryslân en diverse Friese gemeenten	
Belang	Exploitatiebijdrage 2017 € 25.794 inclusief bijdrage baggerfonds. Het eigen vermogen is onderverdeeld in diverse fondsen: onderhouds-, bagger- en ontwikkelingsfonds. Deze fondsen zijn bestemmingsreserves en worden aangewend voor de uitvoer van taken, bijvoorbeeld groot vervangingsonderhoud.	
Ontwikkelingen 2017	Duurzame (vervangings)investeringsopgave in de recreatieve voorzieningen in Fryslân.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 4.196.000	€ 730.000
31-12-2016	€ 4.410.000	€ 634.000
Resultaat 2016	€ 214.560	
Portefuillehouder	Kloosterman	

OLAF / OMRIN		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel, machtspositie en kennisconcentratie	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	provincie Fryslân en de Friese gemeenten	
Belang	Zie onder OMRIN	
Ontwikkelingen 2017	Zie onder OMRIN	
Vermogen	Zie onder OMRIN	
Resultaat 2016	Zie onder OMRIN	
Portefuillehouder	Jongebloed	

GR SW Fryslân		
Vestigingsplaats	Drachten	
Doel deelname	Uitvoering van de Wet sociale voorziening en de uit deze wet voortvloeiende wettelijke voorschriften	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland en Tytsjerksteradiel	
Belang	Exploitatiebijdrage 2017 € 5.247.124 (SW-loonkosten incl. opslag)	
Ontwikkelingen 2017	In 2017 is gewerkt aan een versnelde herstructurering. Verder is door onze gemeente een groep van 34 Sw-medewerkers overgenomen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 697.000	€ 12.830.000
31-12-2016	€ 690.000	€ 8.266.000
Resultaat 2016	€ -7.000	
Portefeuillehouder	Trompetter	

2. Lijst met stichtingen waarin de gemeente deelneemt

Stichting Kredietbank Nederland (KBNL)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Op maatschappelijke en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan onder andere geldkrediet, schuldhelpverlening, budgetbeheer, bewindvoering, wettelijke schuldsanering van natuurlijke personen	
Belang	Deelname € 120.892	
Ontwikkelingen 2017	Voorkomen schuldproblematiek.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 1.989.000	€ 30.095.000
31-12-2016	€ 2.450.000	€ 32.864.000
Resultaat 2016	Niet bekend	
Portefeuillehouder	Trompetter	

Stichting FRIGEM	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doel deelname	Krachtenbundeling aandeelhouders (voormalig) Essent
Opmerking	Gezamenlijke vertegenwoordiging oud-aandeelhouders NV FRIGEM in aandeelhoudersvergadering (voormalig) Essent. Lid college in bestuur
Belang	Geen
Ontwikkelingen 2017	Er worden geen gemeentelijke taken uitgevoerd.
Vermogen	Niet van toepassing
Resultaat 2016	Niet van toepassing
Portefeuillehouder	Jongebloed

Stichting Comprix (openbaar primair onderwijs)		
Vestigingsplaats	Wolvega	
Doel deelname	Voldoen aan wettelijke taak inzake instandhouding van kwalitatief goed openbaar primair onderwijs in een genoegzaam aantal scholen.	
Belang	Indirect in relatie tot onder doel genoemde wettelijke taak, alsmede financieel toezicht door goedkeuring van begroting en rekening van de stichting.	
Ontwikkelingen 2017	Geen specifieke ontwikkelingen	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 2.634.989	€ 4.107.353
31-12-2016	€ 3.203.762	€ 4.254.658
Resultaat 2016	€ 568.296	
Portefeuillehouder	Kloosterman	

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A. (voorheen Stichting Openbare Verlichting Fryslân)		
Vestigingsplaats	Sneek	
Doel deelname	Samenwerkingsverband op het gebied van beheer en onderhoud van openbare verlichting en gezamenlijke inkoop van duurzame energie.	
Belang	Exploitatiebijdrage 2017 € 23.232	
Ontwikkelingen 2017	De rechtsvorm van Stichting Openbare Verlichting Fryslân (SOVF) is in 2017 veranderd van een stichting in een coöperatieve vereniging. De deelnemers aan de stichting hebben hiertoe besloten omdat een coöperatieve vereniging beter past bij de activiteiten van de SOVF. De naam is gewijzigd in Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A. De professionalisering van dit samenwerkingsverband op het gebied van beheer openbare verlichting en inkoop energie is verder ontwikkeld.	
Vermogen	Niet van toepassing	
Resultaat 2016	Niet van toepassing	
Portefeuillehouder	Jongebloed	

3. Lijst deelnemingen in vennootschappen

Caparis NV		
Vestigingsplaats	Drachten	
Doel deelname	Uitvoering geven aan de WSW	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel	
Belang	De gemeente is aandeelhouder.	
Ontwikkelingen 2017	Zie de ontwikkelingen GR SW Fryslan	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 10.131.000	€ 13.210.000
31-12-2016	€ 13.920.000	€ 9.966.000
Resultaat 2016	€ 3.789.000	
Portefeuillehouder	Trompetter	

NV Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Doel deelname	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Belang	Deelname 58.071 aandelen à € 2,50 = € 145.178	
Ontwikkelingen 2017	Geen specifieke ontwikkelingen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 4.163.000.000	€ 145.348.000.000
31-12-2016	€ 4.486.000.000	€ 149.514.000.000
Resultaat 2016	€ 369.000.000	
Portefeuillehouder	Jongebloed	

OMRIN (Afvalsturing Friesland NV)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Het afval van overheden en bedrijven op een professionele en milieuhygiënisch verantwoorde manier inzamelen, bewerken en verwerken.	
Belang	Deelname 120 aandelen à € 450 = € 54.000	
Ontwikkelingen 2017	Omrin is bezig met doorontwikkeling en geeft onder meer inhoud aan de transitie Van afval naar grondstof (Vang). Vanuit die visie is Omrin ook aanjager van het principe circulaire economie.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
01-01-2016	€ 43.108.000	€ 183.242.000
31-12-2016	€ 44.721.000	€ 180.871.000
Resultaat 2016	€ 1.330.000	
Portefeuillehouder	Jongebloed	

PARAGRAAF GRONDBELEID

ALGEMEEN

De toenemende belangstelling voor woningbouwlocaties en bedrijventerreinen door een aantrekkelijke economie was ook in Weststellingwerf merkbaar. Dit blijkt uit de verkoop van drie percelen bedrijventerrein en elf kavels in de Lindewijk. Het omzetten van belangstelling naar concrete verkopen vraagt de nodige tijd. Hieraan liggen meerdere redenen ten grondslag zoals financiering, planvorming, economische haalbaarheid. Voor zover het aan de mogelijkheden van de gemeente ligt wordt een belangstellende zoveel mogelijk gefaciliteerd.

PARAMETERS

De grondexploitaties worden in de planning en control cyclus bij de jaarrekening beoordeeld en geactualiseerd. De parameters kostenstijging (1,5%) en opbrengststijging (1%) zijn ongewijzigd. Het rentepercentage voor 2017 is 2,78% en voor 2018 2,56%. De disconteringsvoet voor de omvangbepaling verliesvoorzieningen is 2%.

NOTA GRONDBELEID

In 2017 is een nieuwe Nota Grondbeleid vastgesteld. Deze Nota is een nadere uitwerking van de in december 2016 vastgestelde financiële verordening (ex artikel 212 gemeentewet) en de nota financieel beleid. In de Nota Grondbeleid wordt, naast de financiële uitgangspunten op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), aandacht besteed aan onder meer:

- De strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
- Te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
- De uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelasting (Vpb) ingevoerd voor ondernemingsactiviteiten van overheidsbedrijven. Dit betekent dat voor de grondexploitaties jaarlijks een zogenaamde ondernemerstoets wordt uitgevoerd om te bepalen of de activiteiten van het grondbedrijf belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting. Voor 2017 wordt de ondernemerstoets uitgevoerd op basis van de geactualiseerde grondexploitaties die bij deze jaarrekening zijn opgesteld. Op basis van onze eerste berekeningen hebben wij geen bedrag voor te betalen Vpb opgenomen in de jaarrekening 2017.

NIET IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN (NIEGG)

De categorie niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) bestaat niet meer sinds 2016 door de wijzigingen van het BBV. De NIEGG gronden staan op dit moment tegen de huidige boekwaarde op de balans onder de materiële vaste activa (categorie gronden en terreinen). Hieronder vallen Lindewijk fase 2 en Bedrijvenlandgoed Helomastate. Uiterlijk 31-12-2019 moet worden besloten of deze gronden in exploitatie worden genomen. Op het moment dat de beslissing valt moet de waarde van de deze gronden worden aangepast naar de nieuwe bestemming. Ingeval dit een lagere waarde is dan op de balans wordt gepresenteerd, dan wordt op de gronden afgeboekt voor 31 december 2019.

BOUWGROND IN EXPLOITATIE (BIE)

Hieronder wordt nader ingegaan op de zeven grondexploitaties waarvan drie bedrijventerreinen en vier woningbouwlocaties.

Woningbouwlocaties

Lindewijk te Wolvega

De prognose voor 2017 was de verkoop van 39 kavels, er zijn 11 kavels verkocht. Er moeten op een totaal van 577 woningen in deelgebied 1 nog kavels voor 181 woningen worden verkocht. Dit is inclusief 16 woonappartementen, verdeeld over twee woongebouwen; eerder was gerekend op 12 appartementen. Door planaanpassingen en vertragingen zijn in 2017 de opties bij projectontwikkelaars niet geëffectueerd. Door het uitblijven van overeenstemming met Staatsbosbeheer over de aankoop van gedeelten van de kopkavels aan het Heideblauwtje is de ontwikkeling daar iets vertraagd. Er lopen in de overgang naar 2018 nog 50 opties bij projectontwikkelaars en nog 10 opties bij particulieren. Daarnaast is nu het leeuwendeel van de in het verleden aan de BV Lindewijk verkochte gronden ontwikkeld. Aan de Koninginnenpage even zijde gaat in 2018 de bouw van start. Omdat op dit moment circa de helft van de te verkopen bouw kavels aan het Heideblauwtje is verkocht of in optie genomen, blijft de focus nog even op dit gebied en is het bouwrijp maken van het naastgelegen Icarusblauwtje verplaatst van 2017 naar 2018.

Met het gereedgekomen van de woningen aan het Resedawitje en het woonrijp maken van deze straat is het gehele woongebied 'Kleine vuurvliinder' voltooid. Ook de woningen aan de Citroenvlinder en Aurelia (oneven) zijn dit jaar opgeleverd en het geplande woonrijp maken aldaar is afgerond. Aan de hofjes van de Dagpauwoog zijn drie ontsluitingsbruggen gerealiseerd.

De Tuinen te Wolvega

Er zijn nog twee kavels in De Tuinen te koop. De looptijd van deze grondexploitatie is tot en met 2018. De geraamde verkoop van één kavel in 2017 is niet gerealiseerd, zodat de verkoopprognose is aangepast. Vooralsnog is de looptijd niet verlengd vanwege de aantrekkende woningmarkt. De huidige voorziening van € 55.083 wordt gehandhaafd.

Oldeholtgade Noord Oost

In dit plangebied zijn nog twee kavels te koop voor vrijstaande woningen. De optie op een kavel heeft niet geleid tot verkoop. Inmiddels is er een nieuwe optie verstrekt aan een nieuwe belangstellende. Deze grondexploitatie heeft een looptijd tot en met 2019. De woningen aan de Voorkamp zijn dit jaar gerealiseerd. In 2018 wordt deze straat definitief ingericht met bijvoorbeeld lichtmasten, beplanting en een parkeerstrook.

Locatie voormalige Renbaanschool te Noordwolde

Deze grondexploitatie is in 2016 vastgesteld en heeft een looptijd tot en met 2022. Het plangebied bestaat uit een viertal projectmatige kavels ten behoeve van rijwoningen in de goedkope koopsector en zeven kavels voor vrijstaande woningen. Eén lokale partij heeft afgezien van verdere ontwikkeling van het project. De bouw van één project zal in 2018 starten. De verkoop en realisatie van de andere drie projecten is afhankelijk van de verkoop van de rijwoningen. Op 30 september 2017 is een Woonmarkt georganiseerd op locatie in samenwerking met een lokale bank en de betrokken ontwikkelaars. De Woonmarkt was tevens de aftrap van de actie van € 10.000 korting op de vrij op naam kavelprijs. Deze kortingsactie was geldig tot 1 januari 2018 en van toepassing op de zeven kavels voor vrijstaande woningen. De Woonmarkt met de kortingsactie heeft geleid tot één reservering van een kavel voor een vrijstaande woning.

Bedrijventerreinen

De Plantage te Wolvega

In september is de verkoop van vier bouwkavels voor vrijstaande woningen aan de Heerenveenseweg gestart. De verkoopprijs is € 140.000 - € 160.000 vrij op naam. Uit de gesprekken met belangstellenden is gebleken dat deze prijs als vrij hoog wordt ervaren. Een prijs van rond de € 120.000 vrij op naam vinden de belangstellenden redelijker. Daarom hebben wij de verkoopprijs per kavel met € 20.000 verlaagd. De verlaagde verkoopprijzen zijn verwerkt in de geactualiseerde grondexploitatie en dit heeft een negatief verwacht eindresultaat tot gevolg. Er is een voorziening van € 46.000 getroffen.

Medio het jaar is een perceel bedrijventerrein verkocht. Hierop is een bedrijfsgebouw gerealiseerd voor de verhuur van bedrijfsunits.

Uitbreiding Schipsloot te Wolvega

De toenemende belangstelling voor bedrijventerreinen heeft geleid tot de verkoop van twee percelen bedrijventerrein aan lokale bedrijven. Inmiddels is één bedrijf al gevestigd in zijn nieuwe bedrijfsgebouw. Het andere bedrijf is begin 2018 gestart met de bouw van het bedrijfspand. Voor dit bedrijventerrein is een duidelijke toename van de belangstelling merkbaar. Vooralsnog heeft het geleid tot één reservering van circa 5.000 m².

Noord West III te Wolvega

In dit plangebied is nog één zichtlocatie te koop van circa 4.000 m². De aanleg en inrichting van het schouwpad en beplantingsstrook is gerealiseerd rondom het bedrijf dat zich in 2016 op dit bedrijventerrein heeft gevestigd. De huidige voorziening van € 358.000 blijft gehandhaafd.

BOEKWAARDE BOUWGRONDEN

x € 1000

Grondexploitatieboekwaarden (BW)	Gerealiseerde waarde 31-12-2016	Verliesvoorziening cumulatief	Winstuitname cumulatief	Balanswaarde 31-12-2016	Investerings 2017	Opbrengsten 2017	Verliesvoorziening/winstuitname 2017	Balanswaarde 31-12-2017
Woningbouwterreinen								
Wolvega De Tuinen	- 1.541	- 55	1.950	354	29	- 2	-	381
Oldeholtgade Noord Oost	- 664	- 30	618	- 76	13	-	-	- 63
Wolvega Lindewijk deelgebied I	8.246	- 1.464	-	6.782	1.231	- 843	-	7.170
Noordwolde Locatie Renbaanschool	339	-	-	339	61	- 5	-	395
Totaal	6.380	- 1.549	2.568	7.399	1.335	- 850	-	7.884
Bedrijventerreinen								
Wolvega Noord West III	375	- 358	-	17	72	-	-	89
Wolvega Schipsloot	5.005	- 672	-	4.333	183	- 180	-	4.335
Wolvega De Plantage	4.761	- 2.327	-	2.434	111	- 84	-46	2.415
Totaal	10.141	- 3.357	-	6.784	366	- 265	-46	6.839
Totaal	16.521	- 4.906	2.568	14.183	1.701	- 1.114	-46	14.723

TOELICHTING BOEKWAARDE BOUWGRONDEN

De gerealiseerde waarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden bij elkaar opgeteld. Tot 2016 werden de cumulatieve verliesvoorzieningen en winstuitnamen uit het verleden niet apart weergegeven. De gerealiseerde waarde inclusief de verliesvoorziening en winstuitname vormen samen de balanswaarde per 31-12-2016. In de toelichting op de balans onder de vlottende activa wordt de prognose van kosten, opbrengsten, eindwaarde en resterende looptijd getoond.

PARAGRAAF 'T “HEK” BINNEN HET SOCIAAL DOMEIN

PARAGRAAF 'T HEK BINNEN HET SOCIAAL DOMEIN

Portefeuillehouder	Trompetter
Organisatie	Sociaal domein

INLEIDING

In deze paragraaf leggen wij uit wat binnen 't 'Hek' van het Sociaal domein gebeurd is. Vanaf 2015 zijn alle middelen met betrekking tot zorg en ondersteuning gerelateerd aan individuele problematiek geplaatst binnen 't 'Hek.' Dit omvat de rijksmiddelen voor Jeugdzorg, WMO, Participatie, BUIG en de gemeentelijke middelen gericht op individuele problematiek, zoals die tot 2015 werden besteed in het Sociaal Domein. Deze middelen zijn aangevuld met middelen voor armoedebeleid, minimabeleid en schuldhulpverlening.

Uitgangspunt voor de werking van 't 'Hek' is dat eventuele mee- en tegenvallers gedurende het begrotingsjaar hierbinnen worden opgevangen. In 2015 en 2016 is 't 'Hek' op basis van de toen beschikbare informatie met een positief saldo afgesloten. In 2017 is dat niet gelukt: het saldo is € 3,1 miljoen negatief. Dit is wel inclusief verrekeningen uit 2015 en 2016.

In 2015 heeft de accountant zich onthouden van een oordeel over de geleverde Jeugdzorg en WMO. In 2016 heeft de accountant een verklaring met beperking afgegeven, onder meer omdat JHF en de SVB een afkeurende verklaring bij hun verantwoording over 2016 kregen.

Voor 2017 geldt alleen bij de SVB nog een afkeurende verklaring bij hun jaarrekening 2017. Dit raakt de gemeente op de besteding van de PGB's. Door extra onderzoek te doen is dit risico voor de gemeente beperkt gebleven. Wij verwachten hierdoor dat de jaarrekening 2017 van de gemeente voor het eerst sinds enige tijd weer voorzien kan worden van een goedkeurende verklaring.

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

't Hek' sluit in 2017 af met een negatief saldo. Dit was ten tijde van het opstellen van de najaarsnota niet voorzien. Op dat moment verwachtten wij nog een overschot en is besloten tot het laten vrijvallen van een budget van € 527.000. Na de najaarsnota hebben zich een aantal niet voorziene ontwikkelingen voor gedaan die tot het negatieve saldo hebben geleid:

- Een aanzienlijk deel van de facturen voor Jeugdzorg en WMO over 2017 is in de periode januari 2018 - april 2018 binnen gekomen (meer dan € 4 miljoen aan betalingen).
- Uit de productverantwoordingen 2017 van aanbieders van Jeugdzorg blijkt dat een aanzienlijk deel van de DBC's over 2017 nog niet in rekening is gebracht. In de jaarrekening 2017 is daarom voor € 830.000 aan nog te betalen facturen opgenomen.

Daarnaast hadden we te maken met 2 omvangrijke omstandigheden:

- Van het negatieve saldo van € 3,1 miljoen heeft € 1,3 miljoen betrekking op facturen over 2015 en 2016.
- Ook is er een incidenteel nadeel op de rijksbijdrage inkomensregelingen (BUIG) van 0,4 miljoen.

Per saldo heeft een negatief saldo van 1,3 miljoen betrekking op het boekjaar 2017 ten opzichte van de bij de najaarsnota aangepaste begroting.

TRANSFORMATIE IS EEN LANGDURIG PROCES

In 2017 zijn de gebiedsteams en de daaraan gekoppelde verzorgingsgebieden opnieuw ingedeeld. De twee teams in Wolvega zijn samen gegaan en het team in Noordwolde is uitgebreid. De inwoners in het algemeen en de cliënten van de gebiedsteams in het bijzonder, hebben vrijwel geen hinder ervaren van deze wijzigingen.

Besloten is om een laagdrempelige toegang te realiseren van het gebiedsteam Wolvega op de locatie Griffioenpark 3. Hier wordt ook het team Dienst in Bedrijf geherhuisvest.

De verwachting is dat de herhuisvesting in het derde kwartaal van 2018 in gebruik kan worden genomen.

De gemeente Weststellingwerf is vanaf 1 januari 2017 gebruik gaan maken van het berichtenverkeer. Het berichtenverkeer werkt op basis van landelijk ontwikkelde standaarden. Door gebruik te maken van deze standaarden verwachten wij de administratieve lastendruk bij de zorgaanbieder beperkt te houden.

Communicatie met en over zorgaanbieders wordt door deze standaarden makkelijker.

Sinds 2017 doet de gemeente Weststellingwerf de administratie van Jeugdzorg en WMO centraal op 1 plek: Bij de Backoffice OWO-Zorg.

Doordat kennis en expertise vanuit de 3 OWO-gemeenten samen komen werkt dit steeds beter ondersteunend naar de afzonderlijke gemeenten.

In 2017 is op systeemtechnisch gebied een grote stap gemaakt. Deze moet nu samen verder worden uitgebouwd naar gegevensanalyses en een betere informatievoorziening.

MEERDERE (DIRECTE) DOORVERWIJZERS

Het merendeel van alle verwijzingen Jeugd loopt niet via het gebiedsteam van de gemeente maar via de directe doorverwijzers. De rekeningen voor de geleverde zorg komen wel bij de gemeente binnen. Vanuit de directe doorverwijzers is het ook mogelijk dat stapeling van zorg zich bij cliënten voor doet. Door een andere inkoopstystematiek van Jeugdzorg verwachten we stapeling vanaf 1 januari 2018 terug te dringen.

ZORGAANBIEDERS LEVEREN NIET TIJDIG EN/OF NIET JUIST DECLARATIES EN FACTUREN AAN

Uit de jaarrekening 2017 komt naar voren dat op het beleidsveld Jeugdzorg nog steeds achterstanden bestaan in het indienen van facturen.

Dit zit vooral in de DBC-systematiek. Deze systematiek komt vanaf 1 januari 2018 te vervallen.

Zorgaanbieders waren gewend DBC-trajecten pas na afloop te factureren. Doordat nu ook het berichtenverkeer volledig operationeel is verwachten wij dat de administratieve problematiek aanzienlijk gaat verminderen.

HERSTRUCTURERING CAPARIS NV EN SAMENWERKING GR SW FRYSLÂN

In programma 6 staat informatie over de indiensttreding van Caparismedewerkers bij de gemeente. Verder zijn er in 2017 geen concrete stappen gemaakt in het herstructureringsdossier.

TABEL 'T HEK' BINNEN HET SOCIAAL DOMEIN

Bedragen x 1.000

Lasten	Rekening 2017	Rekening 2016	Begroting 2017	Verschil 2017
Participatie:				
Arbeidsparticipatie	843		1.057	213
Begeleide participatie	6.082		6.098	16
Inkomensregelingen	9.201		9.032	-168
Totaal Participatie	16.127	14.427	16.187	61
WMO:				
Geëscaleerde zorg 18+	253		336	83
Maatwerkdienstverlening 18+	4.871		4.344	-527
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	434		420	-13
Totaal WMO	5.558	4.090	5.101	- 458
Jeugdzorg				
Geëscaleerde zorg 18-	1.046		775	-270
Maatwerkdienstverlening 18-	6.159		3.828	-2.332
Totaal Jeugdzorg	7.205	5.820	4.603	- 2.602
Overig:				
Wijkteams	1.100	2.537	1.183	83
Overige baten en lasten	2	1.222	2	0
Totaal Overig:	1.102	3.759	1.185	84
Totaal Lasten	29.991	28.096	27.076	- 2.915
Baten	Rekening 2017	Rekening 2016	Begroting 2017	Verschil 2017
Participatie:				
Arbeidsparticipatie	287	104	102	-185
Begeleide participatie	-	2	0	0
Inkomensregelingen	6.620	7.129	7.021	401
Totaal Participatie	6.907	7.235	7.123	216
WMO:				
Geëscaleerde zorg 18+	-	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18+	-	109	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	392	504	470	78
Totaal WMO	392	613	470	78
Jeugdzorg				
Geëscaleerde zorg 18-	129		0	-129
Maatwerkdienstverlening 18-	4		0	-4
Totaal Jeugdzorg	133	2.490	-	- 133
Overig				
Integratiewitkering Sociaal Domein	14.672	14.821	14.684	12
Integratiewitkering WMO	2.393	2.234	2.427	34
Inzet eigen dekkingsmiddelen	5.495	703	2.372	-3.123
Totaal Overig:	22.560	17.758	19.483	- 3.077
Totaal Baten	29.991	28.096	27.076	- 2.915

PARAGRAAF STREEKAGENDA

PARAGRAAF STREEKAGENDA

Portefeuillehouder(s)	van de Nadort. Trompetter, Jongebroed en Kloosterman.
Organisatie	Ruimte en Sociaal domein

ALGEMEEN

In 2017 is verder gediscussieerd over de vraag hoe er meer focus kan worden gelegd op de beleidsmatige vraagstukken die in regionaal verband spelen. Besloten is dat in eerste instantie 6 thema's nader zullen worden geconcretiseerd. Voor elk thema is een bestuurlijke trekker aangewezen. De 6 benoemde thema's zijn:

- herstructurering bedrijventerreinen;
- klimaatagenda;
- circulaire economie;
- energietransitie;
- investeringsagenda;
- leefbaarheid platteland.

Wij zijn samen met de gemeente Ooststellingwerf bestuurlijk trekker van het thema circulaire economie.

In 2017 is gestart met een gebiedsbudget. Vanuit de provincie zijn vanuit specifieke beleidsvelden middelen beschikbaar gesteld voor dit gebiedsbudget. Voor de gehele provincie, vijf regio's, gaat het hierbij om een totaal bedrag van € 16,5 miljoen voor de jaren 2016-2019. Het gaat om de volgende beleidsvelden:

- Duurzame energie € 1 miljoen;
- Cultuurtoerisme en plattelandsrecreatie € 2 miljoen;
- Gemeentelijke fietsroutes € 4 miljoen;
- Pilots veenweidevisie € 9 miljoen;
- Aandachtsgebieden Oosterwolde en Noordwolde € 0,5 miljoen.

Door de regio is een subsidieverzoek ingediend voor het oppakken van een aantal projecten vanuit het regionale uitvoeringsprogramma Recreatie en toerisme. Dit verzoek is nog in behandeling bij de provincie. Het subsidieverzoek voor het opstellen van de visie 'Entrees en poorten' is gehonoreerd en de eerste stappen om te komen tot die visie zijn inmiddels gezet. Wij zijn trekker van dit project.

Het subsidieverzoek voor een bijdrage in de kosten voor de kwalitatieve upgrading van het fietspad langs De Linde is niet gehonoreerd. Dit project voldeed niet aan de voorwaarden die door de provincie zijn gesteld voor het actieplan fiets.

In 2018 gaan wij verder in gesprek met de provincie om te onderzoeken of er andere mogelijkheden zijn voor een provinciale bijdrage. Hierbij kan worden gedacht aan een benadering vanuit het beleidsveld recreatie en toerisme.

De aanvraag voor fase 5 van het project bestemming Noordwolde betreffende de jaren 2018-2020 is ingediend en de positieve beschikking daarop is begin dit jaar ontvangen.

Het opstellen van een nieuw landschapsbeleidsplan voor de regio zuidoost is een lang proces maar de afronding is voorzien in 2018. Welk besluitvormingsproces elke betrokken partij (gemeenten, wetterskip en provincie) daarna gaat volgen is in regionaal verband niet vastgelegd en daarmee een verantwoordelijkheid van de betreffende partij.

In de diverse beleidsmatige vraagstukken speelt de demografische ontwikkeling steeds meer een belangrijke en sturende rol. Binnen de regio hebben wij hier aandacht voor. In regionaal verband maken wij kwantitatieve en kwalitatieve afspraken over gewenste aanpassing van de woningvoorraad. Het gaat daarbij om nieuwbouw in aantallen en in de diverse segmenten.

Bij de kwaliteit van de woningvoorraad gaat het ook om het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Het gaat daarbij niet alleen om het treffen van energetische maatregelen, maar ook het aanpassen van woningen waardoor mensen langer in hun woonruimte/woon omgeving kunnen blijven valt onder het begrip verduurzamen.

Projecten die nog op de uitvoeringsagenda staan en waarvan de financiering loopt via het proces streekagenda zijn onder meer:

- Afronden van het project dorpen in het groen;
- Integrale Stedelijke Vernieuwing (aualocatie Noordwolde en herstructurering gebied Ds. Reitsmastraat/Ds. Van der Tuukstraat);
- Uitvoeren regionaal uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme, uitwerken projectvoorstellen ErVaren en Turf ;
- Gebiedsopgave Rottige Meente;
- Zicht op de Lende;
- Gebiedsontwikkeling Beekdal Linde;
- Aanleg ontbrekende schakel fietspad tracé Kontermansweg/Lolkemabruggetje;
- Aandachtsgebied Noordwolde.

FINANCIËEL

Voor de projecten op de uitvoeringsagenda zijn de benodigde gemeentelijke middelen voor zover nodig in dit stadium beschikbaar. Het gaat om de volgende projecten:

- afronden dorpen in het groen;
- integrale stedelijke vernieuwing;
- uitwerken projectvoorstellen ErVaren en Turf , onderdeel van uitvoering gebiedsopgave Rottige Meente;
- Zicht op de Lende;
- gebiedsontwikkeling Beekdal Linde;
- aandachtsgebied Noordwolde.

Jaarrekening - Balans per 31 december 2017

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

x € 1.000

Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa			Vaste Passiva		
Immateriële vaste activa	977	1.042	Eigen Vermogen	23.043	23.656
Materiële vaste activa	72.111	73.641	Voorzieningen	9.215	9.091
Financiële vaste activa	2.980	4.608	Vaste schuld	61.922	65.267
Totaal Vaste activa	76.068	79.291	Totaal Vaste Passiva	94.181	98.014
Vlottende activa			Vlottende Passiva		
Voorraden	14.724	14.183	Netto vlottende schuld	6.810	4.788
Uitzettingen	11.912	10.607	Overlopende passiva	2.206	1.832
Liquide middelen	474	479			
Overlopende activa	19	75			
Totaal Vlottende activa	27.129	25.343	Totaal Vlottende Passiva	9.016	6.620
Totaal Activa	103.197	104.634	Totaal Passiva	103.197	104.634

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

De toelichting op de balans per 31 december 2017 is te vinden in de onderdelen toelichting op de activa en passiva.

UITGEBREIDE BALANS ACTIVA

	x € 1.000	
Activa	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa		
Immateriële Vaste Activa	977	1.042
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	18	15
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	959	1.027
Materiële Vaste Activa	72.111	73.641
Economisch nut	51.082	52.538
Economisch nut, dekking door heffing	17.560	17.160
Maatschappelijk nut	3.469	3.943
Financiële Vaste Activa	2.980	4.608
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	321	321
Leningen aan deelnemingen	17	17
Leningen aan overige verbonden partijen	3	4
Overige langlopende leningen	2.639	4.261
Leningen aan woningbouwcorporaties	-	5
Totaal Vaste activa	76.068	79.291
Vlottende activa		
Voorraden	14.724	14.183
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	7.884	7.399
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	6.839	6.783
Gereed product en handelsgoederen	1	1
Uitzettingen	11.912	10.607
Vorderingen op openbare lichamen	3.580	4.567
Uitzettingen in Rijks schatkist	7.427	4.285
Overige vorderingen	905	1.755
Overige uitzettingen	-	-
Liquide Middelen	474	479
Kassen	-	-
Banken	474	479
Overlopende activa	19	75
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die tlv de volgende begrotingsjaren komen	19	75
Totaal Vlottende activa	27.129	25.343
Totaal Activa	103.197	104.634
Verschuldigde VPB	-	-

UITGEBREIDE BALANS PASSIVA

	x € 1.000	
Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Vaste Passiva		
Eigen vermogen	23.043	23.656
Algemene reserve	19.572	15.945
Bestemmingsreserves	2.675	3.785
Saldo van rekening	796	3.927
Voorzieningen	9.215	9.091
Voorzieningen	9.215	9.091
Vaste Schuld	61.922	65.267
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	61.922	65.267
Totaal Vaste passiva	94.181	98.014
Vlottende Passiva		
Netto Vlottende Schuld	6.810	4.788
Kasgeldleningen		
Banken	-	-
Overige schulden	6.810	4.788
Overlopende passiva	2.206	1.832
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.338	1.579
Ontvangen voorschotten voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren	868	253
Totaal Vlottende passiva	9.016	6.620
Totaal Passiva	103.197	104.634
Gewaarborgde leningen en garantstellingen	37.161	41.527

Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten

OVERZICHT BATEN EN LASTEN

OVERZICHT BATEN EN LASTEN

Door verschillende oorzaken zijn de baten en lasten van 2016 en 2017 lastig, tot niet, met elkaar te vergelijken. In 2017 zijn de producten in de programma's vervangen door taakvelden. Ook is programma 9 vervangen door de onderdelen algemene dekkingsmiddelen; overhead en onvoorzien. In 2017 zijn de directe bedrijfsvoeringskosten direct ten laste van de betreffende taakvelden gekomen. De niet directe bedrijfsvoeringskosten staan in het onderdeel overhead. Dit in tegenstelling tot 2016, toen stonden alle directe en indirecte bedrijfsvoeringskosten in programma 9.

x € 1.000

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2016	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verskil begroot - werkelijk
Lasten					
0 Bestuur en Organisatie	1.900	2.147	2.202	2.131	55 V
1 Openbare Orde en Veiligheid	1.248	1.429	1.436	1.457	7 V
2 Verkeer, Wegen, Water en Groen	3.739	5.497	5.311	5.274	- 186 N
3 Economische Zaken	83	605	696	672	91 V
4 Onderwijs	3.379	3.969	4.122	3.814	153 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	2.502	2.821	2.893	3.014	72 V
6 Maatschappelijke en Sociale Voorzieningen	25.657	31.831	28.933	29.362	- 2.898 N
7 Volksgezondheid en Milieu	5.821	6.904	6.730	6.540	- 174 N
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	4.288	3.754	3.812	3.403	58 V
9 Financiën	19.167				-
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		4.121	4.006	4.006	- 115 N
Overzicht kosten overhead		11.593	12.207	11.791	614 V
Overzicht onvoorziene uitgaven			-52	448	- 52 N
Totaal lasten	67.784	74.671	72.296	71.912	- 2.375 N
Baten					
0 Bestuur en Organisatie	529	1.017	488	372	529 V
1 Openbare Orde en Veiligheid	52	57	71	71	- 14 N
2 Verkeer, Wegen, Water en Groen	78	244	75	56	169 V
3 Economische Zaken	38	411	526	526	- 115 N
4 Onderwijs	591	703	700	749	3 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	535	503	495	548	8 V
6 Maatschappelijke en Sociale Voorzieningen	10.915	7.655	7.820	7.966	- 165 N
7 Volksgezondheid en Milieu	5.212	5.059	4.601	4.601	458 V
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	3.484	2.586	2.623	2.334	- 37 N
9 Financiën	50.180				-
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		51.686	51.923	49.212	- 237 N
Overzicht kosten overhead		4.680	4.901	4.648	- 221 N
Totaal baten	71.614	74.601	74.223	71.083	378 V
Saldo van baten en lasten	3.830	- 70	1.927	- 829	- 1.997 N
Mutaties reserves					
Toevoegingen	-385	-100	-232	-232	132 V
Onttrekkingen	482	966	1.155	746	- 189 N
Saldo mutaties reserves	97	866	923	514	- 57 N
Resultaat	3.927	796	2.850	- 315	- 2.054 N

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAAT BEPALING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAAT BEPALING

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 12 december 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

PRESENTATIE- EN STELSELWIJZIGINGEN

Stelselwijziging als gevolg van de herziening BBV

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 zijn de rijksvoorschriften volgens Het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. Deze presenteren zich in informele zin als een stelselwijziging maar hebben in onze gemeente geen invloed op het vermogen en resultaat in enig boekjaar.

Afkoopsommen onderhoud graven

De reserve is bij deze jaarrekening omgezet in een nieuw te vormen voorziening. De reserve is de afgelopen jaren gevoed uit de afkoopsommen voor het onderhoud aan een graf. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en moet door de gemeente aan het onderhoud van de betreffende graven worden besteed. Het gaat hier om van derden verkregen middelen met een specifieke bestedingsplicht. Op basis van het BBV voldoet het daarmee aan de voorwaarden van een voorziening (artikel 44 lid 2) en is de reserve opgeheven.

Waardering voorraden

Op basis van het BBV geldt vanaf 2017 de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daar geen sprake van is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden, mits dit financieel haalbaar is, in één keer ten laste van de exploitatie gebracht en kunnen worden gedekt uit de algemene reserve, dan wel een daartoe bestemde reserve. Indien dit financieel niet haalbaar is, kunnen zij worden geactiveerd met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20 - 40 jaar
Bedrijfsgebouwen	20 - 50 jaar
Vervoermiddelen	7 - 12 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 - 15 jaar

Conform de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV zijn Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) en Bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangdatum Wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan zal dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze categorie.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Speelvoorzieningen	25 jaar
Reconstructie/aanleg wegen, fietspaden en voetpaden	25 jaar
Beschoeiing, tunnels, duikers, steigers en bushaltes	25 jaar
Openbare verlichting	20 jaar
Bruggen	10 - 25 jaar

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of een BV.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daar geen sprake van is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

VASTE PASSIVA

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op een voorstel van het ministerie van BZK hierover.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

In alle gepresenteerde tabellen met de cijfers van de jaarrekening versus begroting staan kolommen met de namen actuele begroting en primitieve begroting.

Met actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2016.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Vpb gewijzigd en zijn overheden belastingplichtig voor de Vpb. Deze wijziging betekent dat de gemeente vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting moet gaan betalen over de winst op bepaalde activiteiten. Deze winst moet bepaald worden op basis van fiscale waarderingsgrondslagen. Deze wijken op bepaalde punten af van de grondslagen uit het BBV. Fiscaal zullen resultaten dus afwijken van de resultaten in de jaarrekening. Dit betekent dat een afzonderlijke fiscale administratie gevoerd wordt om de waarde van de bezittingen, schulden en het resultaat te bepalen.

De koepelorganisaties en de Belastingdienst hebben zich verenigd in de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) met als doel overeenstemming te bereiken met betrekking tot handreikingen voor de praktijk voor de fiscale waarderingsgrondslagen. Op basis van onze eerste berekeningen hebben wij dan ook geen bedrag voor te betalen Vpb opgenomen in de jaarrekening 2017.

Resultaatbestemming

Alle mutaties in reserves zijn gedekt door een vóór 31 december van het jaar genomen raadsbesluit dan wel principebesluit van de raad om bepaalde (toekomstige) baten en/of lasten te muteren in een bepaalde reserve.

TOELICHTING OP DE ACTIVA

VASTE ACTIVA

De vaste activa bestaan uit immateriële vaste activa; materiële vaste activa en financiële vast activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste activa	Boekwaarde 31-12-2016	Invester- ingen	Desinveste- ring	Afschrijving / aflossing	Boekwaarde 31-12-2017
Immateriële vaste activa	1.042	215	128	152	977
Materiële vaste activa	73.641	2.582	144	3.968	72.111
Financiële vaste activa	4.608	13	-	1.641	2.980
Totaal	79.291	2.810	272	5.761	76.068

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2016	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2017
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	15	164	82	79	18
Activa in eigendom van derden	1.026	51	46	72	959
Totaal	1.041	215	128	151	977

Kosten van onderzoek en ontwikkeling
Vorbereidingskosten voor de
grondexploitaties 18

De activa in eigendom van derden betreffen:

Een bijdrage voor nieuwbouw
dorpsaccommodatie De Hoeve in
2012 100
Een bijdrage voor de onderdoorgang
Om den Noort 859
959

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële activa worden onderverdeeld in economisch, nut, economisch nut met dekking door heffing en maatschappelijk nut.

x € 1.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde		Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde
	31-12-2016					31-12-2017
Economisch nut						
Bedrijfsgebouwen	35.869	437	-		2.004	34.302
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.561	137	23		114	1.561
Overige machines	873	71	-		249	695
Overige materiele vaste activa	2.055	634	71		482	2.136
Vervoermiddelen	686	331	5		118	894
Gronden en terreinen	11.494	-	-		-	11.494
Totaal Economisch nut	52.538	1.610	99		2.967	51.082
Economisch nut, dekking door heffing						
Gronden en terreinen	-	60	-		-	60
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.160	771	-		431	17.500
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	17.160	831	-		431	17.560
Maatschappelijk nut						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.943	141	45		570	3.469
Totaal Maatschappelijk nut	3.943	141	45		570	3.469
Totaal	73.641	2.582	144		3.968	72.111

BELANGRIJKSTE INVESTERINGEN

In het volgende overzicht staan de belangrijkste investeringen vermeld:

x € 1.000

Belangrijkste investeringen	Investerings 2017	Beschikbaar krediet	Investerings cumulatief
Economisch nut			
Bedrijfsgebouwen A123			
Uitbreiding Werf ivm Groen In Bedrijf gebouw	407	647	407
Overige materiele vaste activa A129			
Vervanging Software 2016	197	236	264
Vervoermiddelen A125			
Scania zijlader Translift	224	270	219
Tractie 2017	107	180	107
Totaal Economisch nut	935	1.333	996
Maatschappelijk nut			
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken A124			
Uitvoeringsplan bermen 2017	141	675	141
Totaal Maatschappelijk nut	141	675	141
Economisch nut, dekking door heffing			
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken A124			
Stedelijke wateropgave: Wolvega-zuid	255	463	530
Rioolgemalen electrotechnisch deel 2016	115	210	207
Vervangen riolering 2017	130	273	130
Vervangen rioolgemalen (electromechanisch) 2017	171	182	171
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	671	1.128	1.039
Totaal	1.747	3.136	2.176

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2017
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	321	-	-	-	321
Leningen aan deelnemingen	17	-	-	-	17
Leningen aan Woningbouwcorporaties	5	-	-	5	-
Overige langlopende leningen	4.261	13	-	1.635	2.639
Leningen aan overige verbonden partijen	4	-	-	1	3
Totaal	4.608	13	-	1.641	2.980

KAPITAALVERSTREKKINGEN

x € 1.000

Kapitaalverstreking aan deelnemingen	31-12-2017	31-12-2016
Deelneming Afvalsturing Friesland BV	54	54
Deelneming BNG	145	145
Kap.verstrekkingen Volkskredietbank	121	121
Totaal	321	321

VERSTREKTE LENINGEN

x € 1.000

Verstrekte leningen	Oorspr. Bedrag	Begin looptijd	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2016	Opname 2017	Aflossing 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Aflossing totaal	Rente 2017
A. Leningen aan Woningbouwcorporaties									
Corporatie Holding Friesland	10	1959	2033	5		5	-	10	0
Totaal leningen aan Woningbouwcorporaties	10			5		5	-	10	0
B. Overige langlopende geldleningen									
Speelwerk Kinderopvang	590	2002	2028	354			354	236	-
Overgedr. hypotheek aan Comperio	1.532	2009		759		524	234	1.297	20
Hyp. geldleningen ambtenaren		div.	div.	3.487		1.083	2.404		92
Fiets-project ambtenaren		div.	div.	16	13	28	1		-
Totaal overige langlopende geldleningen	2.122			4.616	13	1.635	2.993	1.009	112
C. Renteloze leningen									
VV Oosterstreek	9	2001	2020	2		1	1	8	
Voetbalvereniging Oldeholtspade	9	2002	2021	2			2	7	
Totaal renteloze leningen	18			4	-	1	3	15	-
Totaal verstrekte geldleningen 2.150				4.625	13	1.641	2.996	1.035	112
Voorzieningen									
Voorziening voor afwikkeling faillissement Stichting Speelwerk				- 354			- 354		
Totaal getroffen voorzieningen voor verstrekte geldleningen				- 354			- 354		

TOELICHTING OP VERSTREKTE LENINGEN

Leningen aan Woningcorporaties

Deze lening is eind 2017 afgelost

Overige langlopende geldleningen

Het totaal op de balans van € 2.639.000 bestaat uit overige langlopende geldleningen € 2.993.000 minus een getroffen voorziening voor de afwikkeling van het faillissement van Stichting Speelwerk van € 354.000.

Speelwerk Kinderopvang

De Stichting is al op 3 december 2013 failliet verklaard. Tot op heden is het faillissement nog niet afgewikkeld. De curator verwacht dat in 2018 de definitieve afwikkeling zal plaatsvinden.

Hypotheek ambtenaren en overgedragen hypotheek Comperio

De portefeuille krimpt. Enerzijds door vroegtijdige aflossing, ook dit jaar zijn er een 4-tal leningen vroegtijdig afgelost. Anderzijds mogen er geen nieuwe hypotheek meer aan werknemers worden verstrekt.

Fietsproject ambtenaren

Om het woon-werkverkeer per fiets te stimuleren biedt de overheid bedrijven de mogelijkheid een fietsplan aan te bieden aan hun werknemers. Via het fietsplan is het voor werknemers mogelijk een fiets aan te schaffen met belastingvoordeel.

Renteloze leningen

Betreft nog een 2-tal kleine leningen die in 2020/2021 worden afgelost.

VLOTTENDE ACTIVA

De vlottende activa bestaan uit voorraden, uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vlottende activa	31-12-2017	31-12-2016
Vorraden	14.724	14.183
Uitzettingen	11.912	10.607
Liquide Middelen	474	479
Overlopende Activa	19	75
Totaal	27.129	25.343

VOORRADEN

De voorraden zijn in totaal toegenomen met € 541.000. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Het verloop van de boekwaarden staat hieronder vermeld.

x € 1.000

Vorraden	31-12-2017	31-12-2016
Gereed product en handelsgoederen	1	1
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	6.839	6.783
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	7.884	7.399
Totaal	14.724	14.183

Boekwaarden grondexploitaties

x € 1000

Grondexploitaties boekwaarden (BW)	Gerealiseerde waarde 31-12-2016	Verliesvoorziening cumulatief	Winstuitname cumulatief	Balanswaarde 31-12-2016	Investerings 2017	Opbrengsten 2017	Verliesvoorziening/ winstuitname 2017	Balanswaarde 31-12-2017
Woningbouwterreinen								
Wolvega De Tuinen	- 1.541	- 55	1.950	354	29	- 2	-	381
Oldeholtgade Noord Oost	- 664	- 30	618	- 76	13	-	-	- 63
Wolvega Lindewijk deelgebied I	8.246	- 1.464	-	6.782	1.231	- 843	-	7.170
Noordwolde Locatie Renbaanschool	339	-	-	339	61	- 5	-	395
Totaal	6.380	- 1.549	2.568	7.399	1.335	- 850	-	7.884
Bedrijventerreinen								
Wolvega Noord West III	375	- 358	-	17	72	-	-	89
Wolvega Schipsloot	5.005	- 672	-	4.333	183	- 180	-	4.335
Wolvega De Plantage	4.761	- 2.327	-	2.434	111	- 84	-46	2.415
Totaal	10.141	- 3.357	-	6.784	366	- 265	-46	6.839
Totaal	16.521	- 4.906	2.568	14.183	1.701	- 1.114	-46	14.723

TOELICHTING BOEKWAARDEN GRONDEXPLOITATIES

In de tabel grondexploitaties boekwaarden geven alle min bedragen een opbrengst weer en alle positieve bedragen kosten.

Alle terreinen in het bovenstaande overzicht vallen onder de categorie Bouwgrond In Exploitatie (BIE) en behoren tot de activa voorraad. Een BIE is een bouwgrond waarvan de grondexploitatie en grondexploitatiebegroting door de raad is vastgesteld. De maximale looptijd van een BIE is 10 jaar, tenzij er gemotiveerd en door de raad vastgesteld een langere looptijd noodzakelijk is. Bij een langere looptijd moeten risico beperkende beheersmaatregelen genomen worden, zoals geen indexatie op de begrote opbrengsten na 10 jaar. Elk jaar wordt bekeken of de bouwgronden belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting.

De gerealiseerde waarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden bij elkaar opgeteld. Tot 2016 werden de cumulatieve verliesvoorzieningen en winstuitnamen uit het verleden niet apart weergegeven. De gerealiseerde waarde inclusief de verliesvoorziening en winstuitname vormen samen de balanswaarde per 31-12-2016. Hiermee wordt het financiële resultaat van een BIE transparant weergegeven.

De Bouwgronden in exploitatie hebben per 31 december 2017 een boekwaarde van € 7.884.000 voor de woningbouwterreinen en een boekwaarde van € 6.839.000 voor de bedrijventerreinen inclusief de verliesvoorzieningen.

GRONDEXPLOITATIES PROGNOSE

x € 1000

Grondexploitaties per 31-12-2017	Resterende looptijd in jaren	Gerealiseerde waarde 31-12-2017	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Eindwaarde (einde looptijd)	NCW 2,00%	NCW 2,56%	Verliesvoorziening/winstuitname cumulatief
Woningbouwterreinen								
Wolvega De Tuinen	1	- 1.514	30	- 460	- 1.944	- 1.906	- 1.895	- 1.895
Oldeholtgade Noord-Oost	2	- 651	111	- 300	- 840	- 807	- 798	- 588
Wolvega Lindewijk deelgebied I	7	8.634	8.358	- 15.804	1.189	1.035	996	1.464
Noordwolde Renbaanschool	5	395	447	- 961	- 119	- 108	- 105	-
totaal		6.865	8.946	- 17.525	- 1.714	- 1.785	- 1.802	- 1.019
Bedrijventerreinen								
Wolvega Noord West III	2	447	193	- 278	361	347	344	358
Wolvega Schipsloot	13	5.007	2.371	- 6.529	850	657	612	672
Wolvega De Plantage	7	4.788	2.011	- 4.073	2.726	2.373	2.284	2.373
totaal		10.242	4.575	- 10.880	3.937	3.378	3.239	3.403
Totaal		17.107	13.521	- 28.405	2.224	1.592	1.437	2.384

TOELICHTING GRONDEXPLOITATIES PROGNOSE

In de tabel grondexploitaties prognose geven alle min bedragen een opbrengst weer en alle positieve bedragen kosten.

- Gerealiseerde waarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden bij elkaar opgeteld.
- Eindwaarde (einde looptijd) geeft het te verwachten toekomstige eindresultaat aan van een grondexploitatie.
- De Netto Contant Waarde (NCW) geeft de waarde weer van het toekomstige eindresultaat van een grondexploitatie, teruggerekend naar de huidige waarde per einde van het boekjaar (rekening houdend met het rentepercentage).
- Het NCW percentage 2,00% is een vastgesteld tarief door de belastingdienst voor de verliesvoorziening.
- Het NCW percentage 2,56% is het werkelijk tarief waartegen de gemeente geld leent voor de grondexploitatie.

De grondexploitaties in totaal zijn verliesgevend op basis van de gerealiseerde waarde en de prognose. De woningbouwterreinen in totaal zijn wel winstgevend maar kunnen de verliezen van de bedrijventerreinen niet compenseren. In 2017 is € 46.000 toegevoegd aan de verliesvoorziening van de Plantage. Voor de andere gronden hoeven geen aanvullende voorzieningen opgenomen te worden. De cumulatieve verliesvoorzieningen en winstuitnamen van € 2.384.000 is hoog genoeg om de negatieve eindwaarde, contant gemaakt tegen 2%, van € 2.224.000 te dekken.

UITZETTINGEN < 1 JAAR

x € 1.000

Uitzettingen < 1 jaar	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	3.580	4.567
Uitzettingen in Rijks schatkist	7.427	4.285
Overige vorderingen	905	1.755
Totaal	11.912	10.607

TOELICHTING OP UITZETTINGEN < 1 JAAR

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Op het bedrag voor overige vorderingen zijn voor oninbaarheid de volgende voorzieningen in mindering gebracht:

Voorziening oninbaarheid belastingen en overige vorderingen

De voorziening voor oninbaarheid is bedoeld om de risico's van oninbaarheid van zowel de gemeentelijke belastingen als overige vorderingen (niet WWB) op te vangen. De hoogte van de voorziening is bepaald in de financiële verordening. In 2017 is er € 86.287 onttrokken. Om de voorziening weer op peil te brengen is er € 24.163 aan toegevoegd, waardoor de stand van de voorziening op 31-12-2017 € 288.605 is.

Voorziening oninbaarheid WWB

De voorziening is bedoeld om de risico's van oninbaarheid van openstaande vorderingen WWB op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald op 70% van het op dat moment openstaande saldo aan vorderingen. In 2016 is er niets onttrokken aan de voorziening. Om de voorziening op het juiste peil te brengen is er een vrijval van € 158.235 geweest, waardoor de stand van de voorziening op 31-12-2017 € 520.727 is.

LIQUIDE MIDDELEN

De kasgeldlimiet wordt nader toegelicht in de Paragraaf Financiering.

x € 1.000

Liquide middelen	31-12-2017	31-12-2016
Banken	474	479
	474	479

OVERLOPENDE ACTIVA

	x € 1.000	
Overlopende activa	31-12-2017	31-12-2016
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die tlv de volgende begrotingsjaren komen	19	75
Totaal	19	75

	x € 1.000	
Betreft:	31-12-2017	31-12-2016
Nog op te leggen aanslagen boekjaar	35	35
Nog te verrekenen voorschotten in afwachting toekenning uitkering	20	37
Vooruit ontvangen bijdragen	- 40	
Nog op te leggen overige opbrengsten boekjaar	4	3
	19	75

TOELICHTING OP DE PASSIVA

VASTE PASSIVA

De vaste passiva bestaan uit eigen vermogen; voorzieningen en vaste schuld. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste passiva	31-12-2017	31-12-2016
Eigen Vermogen	23.043	23.656
Voorzieningen	9.215	9.091
Vaste Schuld	61.922	65.267
Totaal	94.180	98.014

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit het saldo van de rekening en de reserves.

x € 1.000

Saldo van de rekening	31-12-2017	31-12-2016
Saldo van rekening	796	3.927
Totaal	796	3.927

Het saldo wordt nader toegelicht in "Jaarrekening op hoofdlijnen".

RESERVES

x € 1.000

Reserves	Saldo 31-12-2016	Saldo 01-01-2017	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2017
Algemene Reserve	15.945	15.945	3.927	- 300	19.572
Totaal Algemene Reserve	15.945	15.945	3.927	- 300	19.572
Bestemmingsreserves					
Reserve afvalstoffenverwijdering	1.222	1.222	-	- 187	1.035
Reserve vervanging/onderhoud riolering	1.967	1.967	-	- 450	1.517
Reserve onderhoud graven	543	-	-	-	-
Reserve onderhoud gebouwen	6	6	100	-	106
Reserve Rottige Meenthe	29	29	-	- 29	-
Reserve Kontermanshaven	17	17	-	-	17
Totaal Bestemmingsreserves	3.785	3.241	100	- 666	2.675
Totaal	19.730	19.186	4.027	- 966	22.247

TOELICHTING OP RESERVES

Structurele toevoeging en onttrekkingen aan reserves

Op grond van de aanpassingen van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden vermeld. De aanpassing heeft tot doel om de inzichtelijkheid voor de gemeenteraad en de toezichthouder voor wat betreft het structurele en reële evenwicht te verbeteren. Alle mutaties binnen de reserves zijn - met uitzondering van natuurlijk de egalisereserves voor de afvalstoffenverwijdering en de riolering - van incidentele aard.

ALGEMENE RESERVE

Algemene reserve

De toevoeging betreft het positieve exploitatieresultaat over 2016 van afgerond € 3.927.000.

De onttrekking betreft incidentele uitgaven. Dat zijn met name de budgetten die bij de jaarrekening 2016 zijn overgeheveld naar het begrotingsjaar 2017. De onttrekking van € 300.000 bestaat uit: strategische visie gebouwenbeheer (€ 5.000), Peuterspeelzaal Noordwolde (€ 18.000), Rottige Meente (€ 21.000), Noordwolde fase 4 (€ 34.000), Gezond in de Stad (€ 131.000), Snel internet (€ 2.000), sloop Sickengastraat 6 (€ 80.000) en burgerparticipatie (€ 9.000).

Het saldo eind 2017 is voor € 409.000 nog belegd voor met name incidentele uitgaven. Dit betreft de budgetten die voor het begrotingsjaar 2018 beschikbaar moeten blijven omdat de uitvoering nog niet (volledig) klaar is. Zie voor een onderbouwing van dit bedrag het overzicht van incidentele budgetten.

BESTEMMINGSRESERVES

Reserve Afvalstoffenverwijdering

Bij de afvalstoffenheffing is sprake van een 100% kostendekking. Mee- en tegenvallers op dit onderdeel worden verrekend met deze reserve. Voor 2017 is sprake van een nadelig exploitatieresultaat van € 187.000 dat ten laste van deze reserve is gebracht. Zie ook de analyse op de cijfers van programma 7 waarin de exploitatie afvalstoffenverwijdering wordt toegelicht.

Reserve vervanging/onderhoud riolering

Bij de riolering is sprake van een 100% kostendekking. Mee- en tegenvallers op dit onderdeel worden verrekend met deze reserve. De onttrekking betreft het nadelig exploitatieresultaat over 2017 van € 450.000 dat ten laste van deze reserve is gebracht. Zie ook de analyse op de cijfers van programma 7 waarin de exploitatie riolering wordt toegelicht.

Reserve onderhoud graven

De reserve is bij deze jaarrekening omgezet in een nieuw te vormen voorziening. De reserve is de afgelopen jaren gevoed uit de afkoopsommen voor het onderhoud aan een graf. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en moet door de gemeente aan het onderhoud van de betreffende graven worden besteed. Het gaat hier om van derden verkregen middelen met een specifieke bestedingsplicht. Op basis van het BBV voldoet het daarmee aan de voorwaarden van een voorziening (artikel 44 lid 2) en wordt de reserve opgeheven.

Reserve onderhoud gebouwen

De toevoeging betreft een bijdrage vanuit de exploitatie 2017. Het saldo wordt ingezet voor de opvang van het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen in 2018.

Reserve Rottige Meente

Het saldo is volledig ingezet voor de uitvoering van onderdelen uit de Gebiedsopgave Rottige Meente. Op grond hiervan stellen we voor de reserve per 1 januari 2018 op te heffen.

Reserve Kontermanshaven

Op deze reserve zijn in 2017 geen mutaties. Het saldo wordt niet meer ingezet voor de opheffing van de haven. Conform eerdere besluitvorming storten we het restantsaldo in de algemene reserve. Deze reserve wordt per 1 januari 2018 opgeheven.

VOORZIENINGEN

x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 31-12-2016	Saldo 01-01-2017	Stortingen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2017
Voorziening Nalatenschap Dames Hofstee	151	151	6	- 6	-	151
Voorziening Uitkering Pensioenen Gewezen Wethouders	2.609	2.609	75	- 155	- 166	2.363
Voorziening Ontslaguitkeringen Wethouders	-	-	27	27	-	-
Voorziening Spaarcontracten	10	10	-	- 4	- 7	-
Voorziening Opbouw Pensioenen Gewezen Wethouders	2.355	2.355	77	-	- 297	2.134
Voorziening Precariobelasting	3.965	3.965	1.351	-	- 1.297	4.019
Voorziening afkoopsom onderhoud graven	-	543	49	-	45	547
Totaal	9.089		1.585	- 137	- 1.722	9.215

TOELICHTING OP VOORZIENINGEN

Voorziening nalatenschap dames Hofstee

Deze voorziening is gevormd uit een legaat met als verplichting dat de opbrengsten ten gunste komen van de Triade. Jaarlijks bij het opstellen van de begroting moet worden bekeken wat de rente is en dat rentebedrag wordt uitbetaald aan Triade. De stand van de voorziening moet € 150.655 blijven.

Algemene informatie over pensioenen wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Ook bewindspersonen, leden van de Tweede Kamer, gedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur van een waterschap (behalve de dijkgraaf) bouwen op grond van die wet pensioen op. De Appa-pensioenpremie wordt op het salaris van de wethouder ingehouden. Deze wordt gestort in de kas van de gemeente en niet bij een pensioenfonds. Gemeenten hebben op grond van het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) de taak een voorziening te vormen. Daarmee is zichtbaar voor welk bedrag oud- en zittende wethouders pensioen hebben opgebouwd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op een voorstel van het ministerie van BZK hierover.

Voorziening uitkering pensioenen gewezen wethouders

Jaarlijks wordt de hoogte van deze voorziening bepaald aan de hand van actuariële berekeningen. Ten opzichte van vorig jaar is de rekenrente verhoogd van 0,864% naar 1,648%. Hoe hoger de rekenrente hoe meer het kapitaal in de voorziening rendeert en dus geld oplevert. Daardoor kan er minder geld aanwezig zijn in de voorziening. De afgelopen jaren hebben wij steeds extra geld moeten storten in de voorziening, omdat de rekenrente steeds daalde. Nu de rekenrente stijgt, kan er geld worden onttrokken wat ten gunste van het rekeningresultaat komt. In 2017 is in totaal € 165.950 vrijgevallen uit de voorziening.

Voorziening spaarcontracten

Deze voorziening betreft gespaarde uren van medewerkers voor de levensloopregeling. De laatste uitbetaling is in 2017 geweest. De voorziening kan daarom nu vrijvallen.

Voorziening opbouw pensioenen gewezen wethouders

Jaarlijks wordt de hoogte van deze voorziening bepaald aan de hand van actuariële berekeningen. De berekeningen zijn momenteel gebaseerd op een rekenrente van 1,648% ten opzichte van vorig jaar 0,864% voor toekomstige pensioenen. Hoe hoger de rekenrente hoe meer het kapitaal in de voorziening rendeert en dus geld oplevert. Daardoor kan er minder geld aanwezig zijn in de voorziening. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar 67 jaar en 3 maanden of eerdere AOW-leeftijd (aan de hand van de huidige uitruilfactoren). Nu de rekenrente stijgt, kan er geld worden onttrokken wat ten gunste van het rekeningresultaat komt. In 2017 is in totaal € 297.000 vrijgevallen uit de voorziening.

Voorziening ontslaguitkeringen wethouders

Bij de jaarrekening 2016 is ervan uitgegaan dat het beroep op de voorziening ontslaguitkering voormalige wethouders met ingang van 2017 niet meer nodig zou zijn. Er is gedurende het jaar echter gebleken dat er nog recht was op deze ontslagvergoeding. Bij de najaarsnota is de voorziening alsnog op peil gebracht om het verschuldigde bedrag te kunnen betalen.

Voorziening Precariobelasting

Sinds 2014 heffen we in onze gemeente precariobelasting op voorwerpen die op, in of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond zijn aangebracht. De opbrengst 2015, 2016 en 2017 van een belastingplichtige wordt voorlopig gestort in een voorziening, in afwachting van gerechtelijke uitspraken in bezwaar en beroep. De vrijval betreft de opbrengst 2014 van dezelfde belastingplichtige waarvan de bezwaar- en beroepsmogelijkheden zijn uitgeput.

Voorziening afkoopsom onderhoud graven

Deze voorziening is gevormd uit het saldo van de reserve onderhoud graven. De storting is de afkoopsom van het onderhoud van toekomstige jaren. De vrijval betreft de bijdrage aan de exploitatie 2017 als onderdeel van het totaal aan afkoopsommen dat de afgelopen jaren is ontvangen.

VASTE SCHULD

Onze vaste schuld groter dan 1 jaar bestaat uit drie geldleningen.

Vaste schulden > 1 jaar	Oorspr. Bedrag	Rente %	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2016	Opname 2017	Aflossing 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Aflossing totaal	Rente 2017
Opgenomen leningen									
200901	10.000	4,165%	2029	6.500	-	500	6.000	4.000	268
201601	56.901	3,440%	2036	54.767	-	2.845	51.922	4.979	1.827
201602	4.000	1,940%	2037	4.000	-	0	4.000	-	77
Totaal	70.901			65.267	-	3.345	61.922	8.979	2.172

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva bestaan uit netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar en overlopende passiva. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

	x € 1.000	
Vlottende passiva	31-12-2017	31-12-2016
Netto vlottende schuld	6.810	4.788
Overlopende Passiva	2.206	1.832
Totaal	9.016	6.620

Toelichting op Vlottende schuld	31-12-2017	31-12-2016
Algemeen	2.368	2.785
Belastingen	213	111
Werk en Inkomen	2.221	1.265
Overig	2.008	627
	6.810	4.788

OVERLOPENDE PASSIVA

	x € 1.000	
Overlopende passiva	31-12-2017	31-12-2016
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.338	1.579
Ontvangen voorschotten voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren	868	253
Totaal	2.206	1.832

	x € 1.000	
Overlopende passiva	31-12-2017	31-12-2016
Transitorische rente	425	448
Diverse afdrachten december salarissen	911	699
Nog te betalen vakantiegeld 2016 (inclusief sociale lasten)		429
Teveel betaald hypotheeklen ambtenaren	2	3
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1338	1579
Vooruitontvangen doeluitkeringen	830	84
Overige voorschotten	38	169
Ontvangen voorschotten	868	253

VOORUIT ONTVANGEN DOELUITKERINGEN

	x € 1.000				
Vooruit ontvangen doeluitkeringen	31-12-2016	Toevoegingen	Uitgaven	Vrijval	31-12-2017
Onderwijsachterstandsbeleid (OAB)	11	25	-	-	36
Manifest verkeersveiligheid	21	-	6	-	15
Tijdelijke overgangsregeling ISV	52	-	-	-	52
Verbeteren bereikbaarheid station	-	727	-	-	727
Totaal	84	752	6	-	830

TOELICHTING OP VOORUIT ONTVANGEN DOELUITKERINGEN

Onderwijsachterstandsbeleid (OAB)

Er is over het boekjaar 2017 een bedrag van € 25.327 voor onderwijsachterstandsbeleid (OAB) niet besteed. Dit bedrag wordt in 2018 alsnog besteed ter bestrijding van onderwijsachterstanden indien het reguliere budget onvoldoende is.

Manifest verkeersveiligheid

Voor de jaren 2016-2020 is een bedrag van € 25.000 ontvangen om te besteden aan projecten ten gunste van de verkeersveiligheid. In 2017 is hieraan 6.024 uitgegeven en in mindering gebracht op het vooruit ontvangen bedrag.

Tijdelijke overgangsregeling Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)

Dit project ten behoeve van het treffen van geluidswerende maatregelen is afgerond en het nog openstaande bedrag van € 52.000 moet naar de provincie worden teruggestort. Dit zou in 2017 al plaatsvinden, maar gaat in 2018 gebeuren.

Verbeteren bereikbaarheid station

In 2017 is van de provincie een bedrag ad € 750.000 vooruit ontvangen voor het verbeteren van de stationsomgeving in Wolvega. In 2017 is reeds € 23.453 uitgegeven. Het restantbedrag is nu verantwoord op deze balanspost.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen.

x € 1.000

Niet uit de balans blijken, verplichtingen	31-12-2017	31-12-2016
Huur - en leasecontracten	671	623
Gewaarborgde geldleningen 100% garantstelling	4.970	5.493
Gewaarborgde geldleningen 50% garantstelling	31.520	35.411
Totaal	37.161	41.527

TOELICHTING OP NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Gewaarborgde geldleningen

Naast de vaste schulden (opgenomen geldleningen) staat de gemeente Weststellingwerf garant voor onderstaande leningen. Bij de indirect gegarandeerde leningen staat het Rijk voor 50% garant en de gemeente voor 50%. In 2017 is er geen beroep op garantstelling gedaan.

x € 1.000

Gegarandeerde geldleningen	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rente %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2016	Restant lening 31-12-2017
Waarborg 100%						
BNG						
Verzelfstandiging Nw.Lindenoord	Stichting Meriant (v/h Lindestede)	20-08-2020	5,950	507	203	152
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Meriant (v/h Lindestede)	19-06-2030	3,850	2.050	1.377	1.302
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Meriant (v/h Lindestede)	23-10-2030	3,945	3.779	2.549	2.409
Rabobank						
Lycklamastins	Won.st.West./Et Bientwark	20-05-2020	4,930	2.536	680	522
Herfin.vervroegde aflossingen	Prot.st.bej.woningen Marrum te Hallum	17-09-2024	5,510	1.815	503	442
Sporthal Munnekeburen	St.Groote Veenpolder	20-12-2029	6,000	91	56	31
F.C. Wolvega	Stichting Sportpark Molenwiek	08-03-2033	6,600	125	125	112
Totaal				10.903	5.493	4.970

x € 1.000

Indirect gegarandeerde geldleningen*	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rente %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2016	Restant lening 31-12-2017
Waarborg 50%						
BNG						
WSW	Woningst. Weststellingwerf	25-03-2017	5,095	3.000	200	-
WSW	Woningst. Weststellingwerf	15-08-2017	5,170	2.456	228	-
WSW	Woningst. Weststellingwerf	27-06-2018	4,450	3.500	467	233
WSW	Woningst. Weststellingwerf	23-11-2019	3,960	4.000	800	533
WSW	Woningst. Weststellingwerf	01-12-2020	3,220	3.750	3.750	3.750
WSW	Woningst. Weststellingwerf	22-12-2020	3,780	2.500	2.500	2.500
WSW	Woningst. Weststellingwerf	12-09-2022	4,704	4.000	4.000	4.000
WSW	Woningst. Weststellingwerf	21-12-2022	4,714	3.350	3.350	3.350
WSW	Woningst. Weststellingwerf	13-06-2023	4,978	5.000	5.000	5.000
WSW	Woningst. Weststellingwerf	07-02-2029	4,500	5.000	1.000	1.000
overgenomen door WSW	Woningst. Weststellingwerf	01-05-2033	2,239	4.396	2.987	2.842
WSW	Stichting WoonFriesland	01-06-2038	4,874	3.100	3.100	3.100
Ned. Waterschaps Bank						
WSW	Stichting WoonFriesland	02-10-2017	4,000	6.500	6.500	-
WSW	Woningst. Weststellingwerf	10-07-2018	4,490	3.200	3.200	3.200
WSW	Woningst. Weststellingwerf	15-02-2019	3,710	3.500	3.500	3.500
WSW	Woningst. Weststellingwerf	01-07-2019	4,463	4.000	800	533
WSW	Stichting WoonFriesland	04-05-2020	3,270	10.000	10.000	10.000
WSW	Woningst. Weststellingwerf	25-05-2020	4,000	6.500	6.500	6.500
WSW	Woningst. Weststellingwerf	29-01-2025	4,450	3.000	3.000	3.000
WSW	Woningst. Weststellingwerf	21-06-2027	4,849	5.000	5.000	5.000
ASN Bank						
WSW	Woningst. Weststellingwerf	20-07-2021	3,678	5.000	5.000	5.000
Totaal				90.752	70.882	63.041

PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
0.1 Bestuur	1.229	1.280	1.251	50
0.2 Burgerzaken	918	922	880	4
Totaal Lasten	2.147	2.202	2.131	55
Baten				
0.1 Bestuur	-531	-51	-51	480
0.2 Burgerzaken	-485	-437	-321	48
Totaal Baten	-1.017	-488	-372	528
Saldo van lasten en baten	-1.131	-1.713	-1.759	-583
0.10.0 Onttrekkingen reserve	8	10	10	2
Mutaties reserves	8	10	10	2
Resultaat	-1.122	-1.703	-1.749	-581

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van actuele begroting 2017

Het nadelige saldo van baten en lasten is € 583.000 lager dan begroot. De lasten zijn lager (voordeel € 55.000) en de baten zijn hoger (voordeel € 528.000).

Lasten

Bestuur

De kosten voor bestuurlijke samenwerking zijn € 66.000 lager. In 2017 is er geen invulling geweest van de functie van secretaris van de OWO-directie. Dat leidt tot een incidentele onderbesteding. Ook aan externe ondersteuning, voor verdere toekomstverkenning van de OWO-samenwerking is geen invulling gegeven. Dit is mede ingegeven door de nieuwe bestuursperiode na de raadsverkiezingen.

Baten

Bestuur

Omdat de voorgeschreven rekenrente voor de opbouw van de voorzieningen voor (gewezen) wethouders is verhoogd, kan een deel van de reeds opgebouwde voorziening vrijvallen. Door de hogere rekenrente is de verwachte opbrengst op de ingelegde middelen hoger dan waar in 2016 mee is gerekend. De vrijval uit de voorziening bedraagt € 485.000.

Burgerzaken

In 2017 zien we een toename van de inkomsten voor de leges burgerzaken. Dit wordt veroorzaakt door de incidentele stijging van het aantal aanvragen voor nieuwe rijbewijzen en reisdocumenten. Er is € 51.000 meer ontvangen dan verwacht.

Mutaties reserves

De mutatie heeft betrekking op een onttrekking aan de algemene reserve. Dit betreft de kosten van overheidsparticipatie waarvoor € 10.000 was geraamd, hiervan is € 8.000 benut.

PROGRAMMA 1 VEILIGHEID

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verskil begroot - werkelijk
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.247	1.254	1.256	7
1.2 Openbare orde en veiligheid	182	183	201	0
Totaal Lasten	1.429	1.436	1.457	7
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1	-1	-1	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-57	-70	-70	-13
Totaal Baten	-57	-71	-71	-13
Saldo van lasten en baten	-1.372	-1.366	-1.386	6

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van actuele begroting 2017

Het nadelig saldo van baten en lasten is € 6.000 hoger dan begroot. De lasten zijn lager (voordeel € 7.000) en de baten zijn lager (nadeel € 13.000).

Lasten

Er zijn geen bijzonderheden.

Baten

Er zijn geen bijzonderheden.

PROGRAMMA 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verskil begroot - werkelijk
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	4.230	4.078	3.897	-152
2.3 Recreatieve havens	49	22	33	-27
2.4 Economische havens en waterwegen	4	2	2	-2
2.5 Openbaar vervoer	19	23	22	4
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.195	1.185	1.320	-10
Totaal Lasten	5.497	5.311	5.274	-186
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	-30	-11	-11	19
2.3 Recreatieve havens	-33	0	0	33
2.5 Openbaar vervoer	-1	-6	-6	-5
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-180	-58	-39	122
Totaal Baten	-244	-75	-56	169
Saldo van lasten en baten	-5.253	-5.236	-5.218	17
0.10.2 Onttrekkingen reserve	50	103	0	53
Mutaties reserves	50	103	0	53
Resultaat	-5.203	-5.133	-5.218	70

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het nadelig saldo van baten en lasten is € 17.000 hoger dan begroot. De lasten zijn hoger (nadeel € 186.000) en de baten zijn hoger (voordeel € 169.000).

Lasten

Verkeer en vervoer

Ten aanzien van het onderhoud van de bermen en sloten, is in 2017 meer geld uitgegeven dan begroot (nadeel € 79.000). Dit tekort is voornamelijk ontstaan door hogere kosten voor het afvoeren slootafval. Als gevolg van marktwerking waren de afvoerkosten van slootafval ca. € 55.000 hoger dan vooraf was voorzien. Daarnaast is € 5.000 uitgegeven aan een extra maaibeurt. Het Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf heeft een bedrag van € 7.000 in rekening gebracht voor het afvoeren van slootafval, omdat het slootafval niet meer binnen hun beheergebied verwerkt kan worden.

Daarnaast is er meer geld uitgegeven aan het onderhoud van onze wegen (nadeel € 71.000). Door de aanleg van de bermverharding het buitengebied, kwam naar voren dat de zijkant van een bepaald stuk weg afbrokkelde en reparatie per direct noodzakelijk was. Deze reparaties waren niet voorzien in het onderhoudsschema en heeft dus geleid tot een budgetoverschrijding.

Recreatieve havens

De lasten voor de recreatieve havens valt hoger uit dan begroot (nadeel € 27.000). Dit is het gevolg van het besluit om de haven bij de Driewegsluis in eigen beheer te nemen, in plaats van uit te besteden. In 2017 zijn kosten gemaakt voor achterstallig onderhoud aan de haven en kosten voor de inhuur van havenmeesters. Deze kosten zijn niet vertaald naar de meerjarenbegroting. Bij de voorjaarsnota 2018 komen we hier op terug.

Baten

Recreatieve havens

Door het in eigen beheer nemen van de haven bij de Driewegsluis, komen de lig- en standplaatsgelden als baat bij de gemeente binnen (voordeel € 33.000). Deze baten gingen voorheen naar de stichting die de haven voor ons beheerde. Zoals aangegeven zullen wij de meerjarenbegroting 2018 via de voorjaarsnota actualiseren.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De baten voor openbaar groen en (openlucht) recreatie zijn hoger dan begroot (voordeel € 122.000). Dit wordt veroorzaakt door een vergoeding die wij van de provincie hebben ontvangen voor de gemaakte kosten bij de renovatie van het park De nieuwe aanleg.

Mutaties reserves

De mutatie betreft een onttrekking uit de algemene reserve en een onttrekking uit de reserve Rottige Meente. Het is voor de kosten van de gebiedsopgave Rottige Meente (€ 50.000). In de begroting 2017 is verder nog een onttrekking geraamd aan de reserve Kontermanshaven (€ 17.000) en aan de algemene reserve voor de Landschapvisie Zuid-Oost Friesland (€ 36.000). Beide projecten lopen door naar 2018.

INVESTERINGEN

Investerings	Oorspr. Actueel		Realisatie	Restant	Overschot /	x € 1.000
	krediet	krediet				31/12/2017
		2017	2017			2018
Vervanging openbare verlichting 2012-2015	164	46	10	36	36	-
Vervanging openbare verlichting 2016	89	85	17	68	52	16
Vervanging openbare verlichting 2017	89	89	2	87	-	87
Onderdoorgang Om den Noort	750	26	4	22	22	-
Verbeteren bereikbaarheid station	750	750	23	727	-	727
Uitvoeringsplan bermen	675	675	141	534	-	534
Vervanging brug over de Tjonger	500	250	-	250	-	250
1e fase upgrading fietspad langs de Linde	500	500	42	458	-	458
Totaal	3.517	2.421	239	2.182	110	2.072

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Vervanging openbare verlichting

Langs de Hamersweg tussen Oldeholtpade en Ter Idzard zijn 4 lichtmasten geplaatst en is de benodigde kabel gelegd. Daarnaast is op de ovlende in de Spoorlaan in Wolvega een lichtmast geplaatst. Ter voorbereiding op de aanbesteding voor de vervanging van 200 armaturen, zijn de lichtmasten op restlevensduur getest. Verder is door een extern adviesbureau een werkschrijving opgesteld. De opdracht voor het vervangen van deze lichtarmaturen is dit jaar verstrekt. Een deel van het krediet uit 2016 en 2017 wordt hiervoor nog ingezet (€ 103.000).

Onderdoorgang Om den Noort

In 2017 zijn de afrondende werkzaamheden rond de onderdoorgang uitgevoerd. Bij de rotonde aan de oostzijde van de onderdoorgang is een fietspad verwijderd en zijn de aansluitingen van de rotonde aangepast.

Verbeteren bereikbaarheid station

In het voorjaar van 2017 hebben wij opdracht gegeven voor het opstellen van een ontwerp voor de herinrichting van de Stationsweg. Dit ontwerp is in afstemming met omwonenden, bedrijven en andere betrokkenen tot stand gekomen en eind 2017 door ons college vastgesteld. De realisatie van het ontwerp zal in 2018 plaats vinden.

Uitvoeringsplan bermverharding

In relatie met de ontwikkelingen tot de aanleg van het breedband netwerk is in 2017 een deel van de werkzaamheden aanbesteed en uitgevoerd. De werkzaamheden lopen door tot begin 2018.

Vervanging brug over de Tjonger

Deze brug is gezamenlijk eigendom met gemeente De Fryske Marren. De voorbereidingen zijn gestart. In het eerste kwartaal van 2018 wordt het werk aanbesteed. In het vierde kwartaal van 2018 vindt de uitvoering plaats.

1e fase upgrading fietspad langs de Linde

In verband met afstemmen en wensen van andere overheden zoals het Wetterskip heeft de voorbereiding een langere doorlooptijd. De start van de uitvoering wordt eerste helft van 2018 verwacht.

PROGRAMMA 3 ECONOMIE

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	52	60	59	8
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	439	528	509	89
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	61	55	55	-5
3.4 Economische promotie	53	53	51	0
Totaal Lasten	605	697	673	91
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	-1	0	0	1
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-393	-509	-509	-116
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-17	-18	-18	0
Totaal Baten	-411	-526	-526	-115
Saldo van lasten en baten	-194	-170	-147	24

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het nadelig saldo van baten en lasten is nagenoeg gelijk aan het begrote saldo. De lasten zijn lager (voordeel € 91.000) en de baten zijn lager (nadeel € 115.000).

Lasten en Baten

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Taakveld 3.2 fysieke bedrijfsinfrastructuur gaat om bedrijventerreinen van de grondexploitatie. De bedrijventerreinen in dit taakveld wordt toegelicht in de paragraaf grondbeleid en onder toelichting op de balans onder voorraad (vlottende activa).

INVESTERINGEN

x € 1.000

Investerings	Oorspr. krediet	Actueel krediet 2017	Realisatie 2017	Restant 31/12/2017	Overschot / tekort	Naar 2018
Herstel walbeschoeiing recreatiegebied Driewegsluis	37	37	-	37	-	37
Totaal	37	37	-	37	-	37

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Herstel walbeschoeiing recreatiegebied Driewegsluis

In 2017 is de opdracht aan een leverancier gegeven om een deel van de walbeschoeiing bij de Driewegsluis zo te herstellen dat deze weer het gewenste niveau heeft. Door drukte bij de leverancier en de toeleveranciers is het niet gelukt om dit in 2017 nog uit te voeren. Wij verwachten dit project voor de opening vaarseizoen 2018 te realiseren.

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
4.2 Onderwijshuisvesting	2.982	3.044	2.757	63
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	987	1.077	1.057	90
Totaal Lasten	3.969	4.122	3.814	153
Baten				
4.2 Onderwijshuisvesting	-524	-524	-516	-1
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-179	-176	-233	4
Totaal Baten	-703	-700	-749	3
Saldo van lasten en baten	-3.266	-3.422	-3.065	-156
0.10.4 Onttrekkingen reserve	18	18	0	0
Mutaties reserves	18	18	0	0
Resultaat	-3.248	-3.404	-3.065	-156

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het nadelige saldo van baten en lasten is € 156.000 lager dan begroot. De lasten zijn lager (voordeel € 153.000) en de baten zijn hoger (voordeel € 3.000).

Lasten

Onderwijshuisvesting

Het voordelige verschil van € 63.000 wordt veroorzaakt door minder kosten voor onderhoud. De grootste planmatig onderhoudsposten waren begroot voor het MFC Multisteeck en het gymnastieklokaal in De Blesse. Voor deze panden is in 2017 het planmatig onderhoud uitgesteld. Dit hangt samen met het vraagstuk over de toekomst van het primair onderwijs in cluster Zuid (De Blesse en Steggerda). Het onderhoud is op minimaal niveau uitgevoerd.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Voor het leerlingenvervoer is € 41.000 minder uitgegeven dan begroot. Het budget leerlingenvervoer is bij de voorjaarsnota met € 50.000 opgehoogd. Naar nu blijkt was een verhoging van slechts €10.000 voldoende geweest. In tegenstelling tot de verwachting bij de voorjaarsnota is het aantal leerlingen ongeveer gelijk gebleven en is de kilometerprijs niet verhoogd. Verder hebben we te maken met lagere kosten onderhoud aan de peuterspeelzalen.

Baten

Onderwijshuisvesting

Geen opmerkingen

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Geen opmerkingen

Mutaties reserves

De mutatie betreft een onttrekking uit de algemene reserve. Het is voor de huisvestingskosten van de peuterspeelzaal in Noordwolde (€ 18.000).

INVESTERINGEN

x € 1.000

Investerings	Oorspr. krediet	Actueel krediet 2017	Realisatie 2017	Restant 31/12/2017	Overschot / tekort	Naar 2018
Onderwijsleerpakket	128	65	65	-	-	-
Totaal	128	65	65	-	-	-

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Het krediet is gebruikt om voor twee scholen een onderwijsleerpakket aan te schaffen.

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	581	560	551	-21
5.2 Sportaccommodaties	1.096	1.122	1.287	25
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	339	404	376	65
5.4 Musea	76	76	76	0
5.5 Cultureel erfgoed	116	118	113	2
5.6 Media	442	443	442	1
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	171	171	168	0
Totaal Lasten	2.821	2.894	3.014	72
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	-20	-15	-72	5
5.2 Sportaccommodaties	-458	-450	-445	8
5.5 Cultureel erfgoed	-2	0	0	2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-22	-30	-30	-8
Totaal Baten	-503	-495	-548	8
Saldo van lasten en baten	-2.318	-2.398	-2.466	-80
0.10.5 Stortingen reserve	100	100	100	0
0.10.5 Onttrekkingen reserve	0	0	0	0
Mutaties reserves	-100	-100	-100	0
Resultaat	-2.418	-2.498	-2.566	-80

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het nadelig saldo van baten en lasten is € 80.000 lager dan begroot. De lasten zijn lager (voordeel € 72.000) en de baten zijn hoger (voordeel € 8.000).

Lasten

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Er zijn voor € 39.000 minder subsidieaanvragen geweest voor muziekonderwijs. Verder is er € 26.000 minder uitgegeven aan subsidies voor cultuurbevordering. Voor Culturele Hoofdstad 2018 is nog een budget over van € 15.000 dat nog nodig is voor de lokale initiatieven in 2018.

Op de overige taakvelden in dit programma zitten nagenoeg geen afwijkingen.

Baten

Geen opmerkingen.

Mutaties reserves

De mutatie betreft een storting in de reserve onderhoud gebouwen (€ 100.000).

INVESTERINGEN

x € 1.000

Investerings	Oorspr. krediet	Actueel krediet 2017	Realisatie 2017	Restant 31/12/2017	Overschot / tekort	Naar 2018
Renovatie/verbouw 't vlechtwerk	130	28	-	28	-	28
CV ketel Nije Steense	33	33	34	- 1	- 1	-
Ventilatiesysteem Olde Steense	85	85	90	- 5	- 5	-
Totaal	248	146	124	22	- 6	28

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Renovatie/verbouw 't vlechtwerk

Eind 2017 is gestart met de aanpassing van het binnenklimaat in de kantoorruimten van de Gebiedsteams. Het koel/ventilatiesysteem en de verwarming worden aangepast. Afronding wordt verwacht in het eerste kwartaal 2018.

CV ketel Nije Steense

De oude cv-ketels zijn vervangen door een zonneboiler. Met deze zonneboiler wordt 70% van het warm water van het douchewater verwarmd. Dit levert een aanzienlijke energiebesparing en CO2 reductie op.

Ventilatiesysteem Olde Steense

In de sporthal de Olde Steense is het ventilatiesysteem van de hal en de kleedkamers vervangen door een ventilatie voorzien van warmte-terug-win systeem.

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
0.8 Overige baten en lasten	2	2	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.828	1.856	1.750	29
6.2 Wijkteams	1.100	1.183	1.239	83
6.3 Inkomensregelingen	9.343	9.254	8.699	-89
6.4 Begeleide participatie	6.082	6.098	6.220	16
6.5 Arbeidsparticipatie	843	1.057	980	213
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	434	420	850	-13
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.740	4.123	5.004	-618
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.159	3.828	3.726	-2.332
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	253	336	540	83
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.046	775	353	-270
Totaal Lasten	31.831	28.933	29.362	-2.898
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-224	-227	-356	-3
6.3 Inkomensregelingen	-6.620	-7.021	-7.118	-401
6.5 Arbeidsparticipatie	-287	-102	-23	185
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-392	-470	-470	-78
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-4	0	0	4
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-129	0	0	129
Totaal Baten	-7.655	-7.820	-7.966	-165
Saldo van lasten en baten	-24.176	-21.112	-21.396	3.064
0.10.6 Onttrekkingen reserve	34	64	0	30
Mutaties reserves	34	64	0	30
Resultaat	-24.142	-21.048	-21.396	3.094

TOELICHTING LASTEN HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het nadelige saldo van baten en lasten is € 3.094.000 hoger dan begroot. De lasten zijn hoger (nadeel € 2.898.000) en de baten zijn lager (nadeel € 165.000).

Voor de toelichting op de lasten zijn de taakvelden samengevoegd per beleidsveld (zie tabel hieronder). De baten staan apart genoemd.

Participatie

Het resultaat op de lasten van Participatie bedraagt bijna € 61.000. De lasten voor arbeidsparticipatie zijn € 213.000 lager uitgevallen vanwege een lager aantal trajecten en meer uitvoering in het team zelf. De lasten voor inkomensregelingen zijn € 168.000 hoger vanwege een hoger aantal uitkeringen (bijna 550 begin 2017). Het aantal verstrekte uitkeringen is in 2017 uiteindelijk gedaald naar iets meer dan 500 eind 2017.

WMO

De lasten voor de WMO vallen bijna € 458.000 hoger uit dan begroot. De hogere lasten voor de WMO worden voornamelijk veroorzaakt op het onderdeel Begeleiding. Daarnaast is via SDF een afrekening Beschermd Wonen over 2017 ontvangen die leidt tot € 82.000 meer lasten.

Jeugdzorg

Op het beleidsveld Jeugdzorg zijn de lasten € 2.600.000 hoger uitgevallen dan begroot. Een groot deel van de hogere lasten zitten in nagekomen facturen over 2015 en 2016. Dit is in totaal bijna € 1.320.000.

Vanaf 1 januari 2018 mag de systematiek van DBC's (Diagnose Behandel Combinatie) niet meer gehanteerd worden. Een aantal zorgaanbieders heeft de afrekening van DBC's in haar productverantwoording 2017 opgenomen. Een aanzienlijk deel van de DBC's blijkt nog niet te zijn gefactureerd bij de gemeente. In de jaarrekening 2017 is voor bijna € 830.000 aan nog te betalen facturen voor DBC's over 2017 opgenomen.

De lasten voor een aantal regionale en bovenregionale voorzieningen zijn bijna € 340.000 hoger uitgevallen.

Zo heeft de gemeente voor het bovenregionaal aandeel voor zorg voor jonge mensen met een licht verstandelijke beperking bijna € 86.000 betaald. De gemeente betaalt ruim € 68.000 aan leegstand en beschikbare capaciteit bij Het Poortje, de jeugdinrichting voor ernstige gedragsproblemen. De lasten voor Spoed4Jeugd, jeugdhulp in crisissituaties, bedragen ruim € 140.000, en zo zijn er nog een aantal rekeningen geweest.

Het resterende hogere bedrag aan lasten van € 120.000 ontstaat voor een belangrijk deel door de lasten van het Project Veiligheid Voorop. Zie voor dit onderwerp ook bij de baten.

Overig

Op de overige onderdelen van Programma 6 Sociaal domein zijn de lasten € 100.000 lager uit gevallen. Dit betreft met name het onderdeel Wijkteams. Onder het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie zijn ook deels de kosten van Bestemming Noordwolde fase 4 verantwoord. Voor dit project hebben we in totaliteit ruim € 232.000 uitgegeven. De eindafrekening naar de provincie hebben we eind februari 2018 opgestuurd. Dit in verband met de definitieve subsidievaststelling. In de totale kosten is ruim € 71.000 begrepen aan interne kosten. Het overige deel van € 161.000 betreft uitbesteed werk. Van dit bedrag is € 130.000 opgenomen onder dit taakveld en € 31.000 onder het taakveld Volksgezondheid in programma 7.

Mutaties reserves

De mutatie betreft een onttrekking uit de algemene reserve. Het is voor de kosten van bestemming Noordwolde fase 4 (€ 34.000). In de begroting 2017 is verder nog een onttrekking geraamd aan de algemene reserve (€ 30.000) voor voorzieningen in een participatiesamenleving. Dit project loopt door naar 2018.

Toelichting per beleidsveld:	Rekening 2017	Begroting 2017	Verschil 2017
Participatie:			
Arbeidsparticipatie	843.450	1.056.907	213.457
Begeleide participatie	6.082.449	6.098.028	15.579
Inkomensregelingen	9.200.608	9.032.390	-168.218
Subtotaal Participatie	16.126.506	16.187.325	60.819
WMO:			
Geëscaleerde zorg 18+	253.334	335.884	82.550
Maatwerkdienstverlening 18+	4.870.958	4.344.249	-526.709
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	433.894	420.417	-13.477
Subtotaal WMO	5.558.186	5.100.550	-457.636
Jeugdzorg			
Geëscaleerde zorg 18-	1.045.704	775.468	-270.236
Maatwerkdienstverlening 18-	6.159.361	3.827.704	-2.331.657
Totaal Jeugdzorg	7.205.064	4.603.172	-2.601.892
Overig:			
Samenkracht en burgerparticipatie	1.839.747	1.856.260	16.513
Wijkteams	1.099.832	1.183.169	83.338
Overige baten en lasten	1.687	2.049	362
Subtotaal Overig:	2.941.265	3.041.478	100.213
Totaal generaal Programma 6 Lasten	31.831.022	28.932.525	-2.898.497

TOELICHTING BATEN HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Voor de toelichting op de baten zijn de taakvelden samengevoegd per beleidsveld (zie tabel hieronder). De lasten staan apart genoemd.

Participatie

De baten voor het beleidsveld Participatie zijn € 216.000 lager uitgevallen.

Voor het onderdeel Arbeidsparticipatie zijn de baten € 185.000 hoger. Dit wordt veroorzaakt door ESF-afrekeningen uit eerdere jaren en ontvangen gelden voor inburgering. De ontvangen gelden voor inburgering hebben deels betrekking op 2018 en 2019.

De lagere baten voor de inkomensregelingen van € 401.000 zijn incidenteel. Dit nadeel ontstaat door een ommissie in het historisch bepaalde deel van de inkomensregelingen. De rijksbijdrage van 2017 is voor een belangrijk deel gebaseerd op de gemeentelijke verantwoording 2015.

WMO

De lagere baten op de WMO van € 78.000 ontstaan vrijwel volledig door lagere ontvangen eigen bijdragen.

Jeugdzorg

De hogere baten op Jeugdzorg van € 132.000 hebben vooral te maken met de bijdrage van de Provincie voor het Project Veiligheid Voorop. Zie voor dit onderwerp ook bij de lasten.

Toelichting per beleidsveld:	Rekening 2017	Begroting 2017	Verschil 2017
Participatie:			
Arbeidsparticipatie	286.631	101.867	184.764
Begeleide participatie	0	0	0
Inkomensregelingen	6.620.014	7.021.187	-401.173
Subtotaal Participatie	6.906.645	7.123.054	-216.409
WMO:			
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	392.087	470.000	-77.913
Subtotaal WMO	392.087	470.000	-77.913
Jeugdzorg			
Geëscaleerde zorg 18-	128.940	0	128.940
Maatwerkdienstverlening 18-	3.723	0	3.723
Totaal Jeugdzorg	132.663	0	132.663
Overig:			
Samenkracht en burgerparticipatie	223.775	227.163	-3.388
Wijkteams	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0
Subtotaal Overig:	223.775	227.163	-3.388
Totaal generaal Programma 6 Baten	7.655.170	7.820.217	-165.047

INVESTERINGEN

x € 1.000

Investerings	Oorspr. krediet	Actueel krediet 2017	Realisatie 2017	Restant 31/12/2017	Overschot / tekort	Naar 2018
Vervangen dak MFC Vlechtwerk	325	30	30	-	-	-
Totaal	325	30	30	-	-	-

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Vervangen dak MFC 't Vlechtwerk

De werkzaamheden zijn afgerond in 2017. Om te voldoen aan de arbo-eisen tijdens dakwerkzaamheden is een valbeveiligingssysteem aangelegd.

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	1.136	1.305	1.184	170
7.2 Riolering	2.124	2.129	2.116	5
7.3 Afval	2.845	2.438	2.375	-407
7.4 Milieubeheer	573	636	635	63
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	226	221	229	-5
Totaal Lasten	6.903	6.730	6.540	-174
Baten				
7.2 Riolering	-1.807	-1.778	-1.778	28
7.3 Afval	-3.127	-2.687	-2.687	441
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-125	-136	-136	-11
Totaal Baten	-5.059	-4.601	-4.601	458
Saldo van lasten en baten	-1.844	-2.129	-1.939	-284
0.10.7 Stortingen reserve	0	132	132	132
0.10.7 Onttrekkingen reserve	768	812	736	44
Mutaties reserves	768	680	604	-88
Resultaat	-1.077	-1.449	-1.335	-372

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het nadelig saldo van baten en lasten is € 284.000 lager dan begroot. De lasten zijn hoger (nadeel € 174.000) en de baten zijn hoger (voordeel € 458.000).

Lasten

Volksgezondheid

Het incidentele budget voor Gezond in de Stad en Jongeren op Gezond Gewicht (GIDS/JOGG) is nog niet volledig besteed in 2017. Voor Bestemming Noordwolde fase 4 is € 31.000 uitgegeven. Het restant op het budget voor GIDS/JOGG bedraagt € 138.000 en is nog bestemd voor activiteiten in 2018 (bijvoorbeeld inzet in wijk Meulepolle en gezondheidsbevorderaar).

Afval

De lasten op het taakveld afval laten een forse overschrijding zien van € 407.000. Dit wordt veroorzaakt door de nascheidingskosten van kunststoffen en drankenkartons uit het huishoudelijk restafval (€ 288.000). Voor deze nascheiding krijgen wij een vergoeding van de stichting Nedvang (NEDerland Van Afval Naar Grondstof). De extra kosten voor het nascheiden van kunststoffen en drankenkartons uit het huishoudelijk restafval worden hiermee afgedekt.

Milieubeheer

Het positieve saldo van € 63.000 op de lasten van dit taakveld worden voornamelijk veroorzaakt door de lagere bijdrage ad € 33.000 voor de FUMO (Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Organisatie). Daarnaast is de bijdrage die wij aan de gemeente Opsterland betalen voor de inzet van de afdeling VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) € 40.000 lager dan begroot. Dit komt onder andere doordat er minder specifieke adviezen van derden nodig waren.

Baten

Afval

De baten voor afval zijn € 441.000 hoger dan begroot. De vergoeding voor het nascheiden van kunststoffen bedraagt € 330.000. Deze opbrengst was niet geraamd. Verder is er een niet geraamde bijdrage ontvangen van € 30.000 in het kader van de landelijke aanpak zwerfafval. Het brengstation heeft een hogere opbrengst van € 46.000 gegenereerd dan vooraf verwacht. Onze inwoners maken steeds meer gebruik van het brengstation. Ook de opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn hoger dan begroot vanwege het toegenomen aantal huishoudens die de heffing betalen.

Extra toelichting op afval en riolering

Exploitatie afvalinzameling

Uitgangspunt is een 100% kostendekking. Voor 2017 zijn de tarieven gelijk gebleven aan het voorgaande jaar. De werkelijke exploitatie sluit nu met een tekort van ruim € 187.000 die wordt onttrokken aan de reserve afvalstoffenverwijdering. Zie hiervoor ook de paragraaf Lokale heffingen.

Exploitatie riolering

Uitgangspunt is een 100% kostendekking. Voor 2017 zijn de tarieven verhoogd op basis van het GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan). Op begrotingsbasis sluit de exploitatie riolering met een nadelig exploitatieresultaat van € 463.000. Het werkelijke exploitatieresultaat sluit met een tekort van € 450.000. Met name in de kapitaallasten zit een voordeel omdat nog niet alle geplande investeringen zijn afgerond. Voor het nadelig resultaat doen wij een beroep op de reserve vervanging/onderhoud riolering.

Mutaties reserves

De mutaties betreffen een onttrekking aan de reserve afvalstoffenverwijdering en de reserve vervanging/onderhoud riolering. Het is voor de opvang van het nadelig exploitatieresultaat (respectievelijk € 187.000 en € 450.000). Daarnaast is een onttrekking gedaan aan de algemene reserve (€ 131.000) voor Gezond in de Stad (GIDS-gelden).

INVESTERINGEN

x €
1.000

Investerings	Oorspr. krediet	Actueel krediet 2017	Realisatie 2017	Restant 31/12/2017	Overschot / tekort	Naar 2018
Aanleg hemelwaterriool 2016	132	119	2	117	-	117
Aanleg hemelwaterriool 2017	255	255	97	158	-	158
Vervanging riolering 2017	273	273	130	143	-	143
Stedelijke wateropgave Wolvega-zuid 2016	650	291	255	36	-	36
w.o. aankoop grond Wolvega-Zuid	-	60	60	-	-	-
Stedelijke wateropgave Wolvega-zuid 2017	50	50	-	50	-	50
Vervangen rioolgemalen (electromechanisch) 2016	210	118	115	3	3	-
Vervangen rioolgemalen (electromechanisch) 2017	182	182	171	11	11	-
Scania zijlader translift	270	270	219	51	51	-
Ondergrondse containers	70	70	-	70	70	-
Totaal	2.092	1.688	1.049	639	135	504

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Aanleg hemelwaterriool

Langs een deel van de Markeweg wordt een hemelwaterriool aangelegd. Er wordt begonnen met de uitvoering nadat het Wetterskip de afvoerende sloot onder schouw heeft gebracht. Het gaat hier om een particuliere sloot en daarom wordt een lange besluitvormingsprocedure bij het Wetterskip verwacht. We gaan er vanuit dat deze in 2018 is afgerond.

In een aantal straten in Noordwolde wordt de riolering vervangen. Gelijktijdig met het vervangen van de riolering wordt er een regenwaterriool aangelegd. De werkzaamheden zijn afgestemd met de woningstichting. Deze gaat in de Ds. Reitsmastraat en de Ds. van der Tuukstraat een aantal woningen slopen en herbouwen. Omdat er all-electric (energie nul) woningen terugkomen, heeft de voorbereiding van de nutsbedrijven iets meer tijd gekost. Ook zijn de nutsbedrijven later gestart dan gepland. Hierdoor konden wij het werk pas in de tweede helft van 2017 aanbesteden. Het werk wordt begin april 2018 opgeleverd.

Vervanging riolering

Zie verklaring bij "aanleg hemelwaterriool" voor wat betreft de toelichting op het werk in Noordwolde.

Stedelijke wateropgave Wolvega-Zuid

Het project wordt in twee fasen uitgevoerd. Het deel ten noorden van de Lende is in 2017 uitgevoerd. Het tweede deel, de afwatering van de polder ten zuiden van de Lende, wordt eind eerste kwartaal 2018 opgeleverd. Daarna vindt de afrekening met de provincie plaats.

Vervangen rioolgemaal (elektromechanisch)

In 2017 is de renovatie van het gemaal Struikheide afgerond en is het lozingspunt van de bergbezinkleiding Lepeltjesheide verplaatst. Daarnaast is de pompput van het gemaal Groene Zoom in Boijl vervangen en is het rioolgemaal in Nijeholtpade gerenoveerd. In Munnekeburen, Scherpenzeel, Langelille en Spanga 36 zijn de minigemalen gerenoveerd.

Scania zijlader translift

In 2017 is de huisvuilauto met translift-zijlader opbouw, bouwjaar 2007, vervangen door een nieuwe opbouw. De aankoop is binnen het beschikbare krediet uitgevoerd.

Ondergrondse containers

In 2017 is besloten de ondergrondse containers via een huurkoop constructie aan te leggen. De te betalen jaarlijkse bijdrage loopt via de exploitatie afvalinzameling. We doen geen beroep meer op het investeringskrediet.

PROGRAMMA 8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	686	304	140	-382
8.1 Ruimtelijke ordening	559	685	471	126
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.346	1.707	1.716	361
8.3 Wonen en bouwen	1.163	1.116	1.076	-46
Totaal Lasten	3.754	3.812	3.403	58
Baten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-677	-373	-15	304
8.1 Ruimtelijke ordening	-19	0	0	19
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.346	-1.716	-1.716	-370
8.3 Wonen en bouwen	-544	-533	-603	11
Totaal Baten	-2.586	-2.623	-2.334	-37
Saldo van lasten en baten	-1.168	-1.189	-1.069	-21
0.10.8 Stortingen reserve	0	0	0	0
0.10.8 Onttrekkingen reserve	87	148	0	61
Mutaties reserves	87	148	0	61
Resultaat	-1.081	-1.041	-1.069	40

TOELICHTING HOEVEEL HEEFT HET GEKOST?

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het nadelig saldo van baten en lasten is € 21.000 lager dan begroot. De lasten zijn lager (voordeel € 58.000) en de baten zijn lager (nadeel € 37.000).

Lasten

Beheer overige gebouwen en gronden

De lasten voor dit taakveld vallen hoger uit dan begroot. Dit heeft te maken met het afboeken van de boekwaarden van twee panden. Het gaat enerzijds om de Meulewiek 2 / Gelde 10a te Noordwolde (nadeel € 251.000). Zoals al bij de najaarsnota aangegeven, hebben wij het pand Meulewiek/Gelde 10a in de verkoop gezet. Ten tijde van de najaarsnota waren er wel gegadigden, maar was er nog weinig concreet. Inmiddels hebben wij het pand verkocht, waardoor de boekwaarde is afgeboekt. De verkoopopbrengst ligt net iets lager dan de boekwaarde, waardoor er netto een klein verlies is. Anderzijds gaat het om het pand aan de Sportlaan 25. Er is in 2017 besloten om over te gaan tot sluiting van deze locatie voor de opvang van statushouders en over te gaan tot het slopen van dit pand. Een langere openstelling bleek niet noodzakelijk, waardoor het pand zijn functie verloor. De boekwaarde van het pand is in 2017 afgeboekt (nadeel € 103.000).

De sloopkosten voor de Sickengastraat 4a-6 vallen hoger uit dan vooraf begroot (nadeel € 72.000). Tijdens de sloopwerkzaamheden bleek dat er in het pand meer asbest aanwezig was dan uit de onderzoeken naar voren kwam. Dit heeft geleid tot extra saneringen. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor het wijzigen van de bestemming en voor acties voortkomend uit het flora en fauna onderzoek. De sloop van het pand Buurthuisstraat 5 is nog niet uitgevoerd. Het geraamde budget wordt meegenomen naar 2018. Voor 2017 levert dit een voordeel op van € 59.000 ten opzichte van de begroting.

Ruimtelijke ordening

Via de voorjaarsnota is extra budget beschikbaar gesteld voor het versneld opstellen van de omgevingsvisie. Dit op verzoek van de raad. In 2017 is veel energie gestoken in het opstellen van deze visie. Het beschikbare budget is niet volledig besteed. Het nog niet bestede deel (€ 31.000) willen we meenemen naar 2018. Daarnaast is er een voordeel van € 78.000 op de doorbelaste loonkosten.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Taakveld 8.2 Grondexploitatie niet bedrijventerreinen gaat om bouwgronden voor woningen.

De woningterreinen in dit taakveld wordt toegelicht in de paragraaf grondbeleid en onder toelichting op de balans onder voorraad (vlottende activa).

Wonen en bouwen

Op dit taakveld is een overschrijding van de lasten te zien van € 46.000. Deze wordt veroorzaakt door een betaling in de afwikkeling van het project voormalige zuivelfabriek in Steggerda. In dit project moest nog een betaling worden gedaan aan de woningstichting. Via de provincie is hier deels een vergoeding voor ontvangen, deze is verantwoord onder de baten. Per saldo sluiten baten en lasten met het begrote bedrag.

Daarnaast is er een overschrijding van € 24.000 op de doorbelaste kosten vanuit VTH (Vergunning Toezicht en Handhaving). Om te voorkomen dat bedrijven/inwoners niet tijdig geholpen konden worden is een beroep gedaan op zowel het eigen personeel als de ingehuurde capaciteit om te voorkomen dat de doorlooptijd van vergunningaanvragen te lang ging duren. Hierdoor zijn meer kosten gemaakt dan begroot.

Baten

Beheer overige gebouwen en gronden

Zoals bij de lasten al is aangegeven, is het pand Meulewiek 2/Gelde 10a verkocht voor € 240.000. Met deze verkoop was in de begroting geen rekening gehouden, omdat onduidelijk was of wij het pand wel in 2017 zouden kunnen verkopen. Daarnaast is er een ontvangst van € 44.000 geboekt in het kader van de asielzoekers die gehuisvest zijn in het Bornego. Hiervoor ontvangen wij een vergoeding van het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers).

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Taakveld 8.2 Grondexploitatie niet bedrijventerreinen gaat om bouwgronden voor woningen.

De woningterreinen in dit taakveld wordt toegelicht in de paragraaf grondbeleid en onder toelichting op de balans onder voorraad (vlottende activa).

Mutaties reserves.

De mutaties betreffen een onttrekking uit de algemene reserve. Het is voor de sloop van de Sickengastraat (€ 80.000) en voor de strategische visie gebouwenbeheer (€ 5.000) en voor de aanleg van snel internet (€ 2.000). In de begroting 2017 is voor de laatste twee projecten een onttrekking geraamd van respectievelijk € 38.000 en € 30.000. De kosten van snel internet worden grotendeels gemaakt in 2018. Voor de strategische visie gebouwenbeheer doen we geen beroep meer op de algemene reserve.

OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

OVERZICHT

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x1000

Exploitatie	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
0.5 Treasury	2.316	2.234	2.234	-81
0.61 OZB woningen	172	142	142	-30
0.62 OZB niet-woningen	148	142	142	-6
0.64 Belastingen overig	1.429	1.430	1.430	1
3.4 Economische promotie	56	58	58	2
Totaal Lasten	4.120	4.006	4.006	-115
Baten				
0.5 Treasury	-3.338	-3.363	-3.304	-24
0.61 OZB woningen	-3.076	-3.067	-2.917	9
0.62 OZB niet-woningen	-1.810	-1.824	-1.774	-14
0.64 Belastingen overig	-2.727	-2.734	-1.437	-6
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-40.548	-40.748	-39.636	-200
3.4 Economische promotie	-187	-187	-144	0
Totaal Baten	-51.686	-51.923	-49.212	-236
Resultaat	47.566	47.917	45.207	351

TOELICHTING

Jaarrekening 2017 ten opzichte van de actuele begroting 2017

Het voordelig saldo van baten en lasten is € 351.000 lager dan begroot. De lasten zijn hoger (€ 115.000) en de baten zijn lager (€ 236.000).

Lasten en baten

Treasury

Op het taakveld treasury worden de externe rentelasten over de korte en lange financiering als last verantwoord. Vervolgens wordt de rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend en de werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) als negatieve last op het taakveld treasury verantwoord. Door deze manier van verantwoorden resteert met betrekking tot de rente op het taakveld treasury uiteindelijk het renteresultaat (eenvoudig gezegd: het saldo tussen de rente die is doorberekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente). Het positieve renteresultaat bedraagt over 2017 € 938.000. Dit is ontstaan omdat we voor 2017 nog een renteomslagpercentage hanteren van 4%. Het percentage dat we werkelijk aan rente betalen ligt lager (zie paragraaf financiering).

Naast de rentelasten en -baten wordt op dit taakveld ook de dividenduitkeringen verantwoord. We hebben € 107.000 ontvangen, voornamelijk is dat van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Van Enexis ontvangen we geen dividenduitkering meer. Door de verkoop van de aandelen zijn alle rechten daarop overgegaan naar de koper.

Baten

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De opgenomen gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de december-circulaire 2017. Bij de september-circulaire 2017 hebben we al aangegeven dat de algemene uitkering 2017 iets nadeliger is dan de raming uit de najaarsnota 2017. Dit als gevolg van (lagere) rijksuitgaven. De systematiek die het rijk hanteert bij het gemeentefonds is "samen de trap op en samen de trap af". Dat houdt in dat de omvang van het gemeentefonds is gekoppeld aan de rijksuitgaven. Stijgen de uitgaven van het rijk dan is het gemeentefonds hoger. Omgekeerd is ook het geval, een daling van de rijksuitgaven betekent minder geld in het gemeentefonds. De december-circulaire 2017 bevestigt het beeld van de september-circulaire. Over het jaar 2017 ontvangen we € 151.000 minder dan geraamd bij de najaarsnota 2017. Een afrekening over de jaren 2015 en 2016 van € 49.000 komt daar nog bovenop. Totaal dus € 200.000 (€ 151.000 + € 49.000) minder dan geraamd.

x € 1.000

Gemeentefonds (- = nadelig)	2017
Raming conform Najaarsnota 2017	
Algemene uitkering 2017	25.931
Integratie-uitkering Sociaal domein 2017	14.684
Eerste afrekening over 2016	133
Totaal raming gemeentefonds	40.748
December-circulaire 2017	
Algemene uitkering	25.792
Integratie-uitkering Sociaal domein	14.672
Eerste afrekening over 2016	133
Totaal gemeentefonds 2017	40.597
Tweede afrekening 2016	- 83
Eindafrekening 2015	34
Totaal in jaarrekening 2017	40.548

OVERZICHT KOSTEN OVERHEAD

OVERZICHT KOSTEN OVERHEAD

In het onderdeel "herziening BBV" zijn we al ingegaan op de wijzigingen van de begrotingsvoorschriften. Onderdeel daarvan is een apart overzicht van de kosten van de overhead.

De definitie van overhead luidt:

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Bedrijfskosten die direct betrekking hebben op activiteiten die gericht zijn op de externe klant zijn dus geen overhead maar in de betreffende taakvelden opgenomen. En de bedrijfskosten die niet direct aan de taakvelden kunnen worden toegerekend, zijn de overheadkosten en betreffen personele kosten, huisvesting, ICT, communicatie en nog wat overige bedrijfsvoeringskosten.

Toerekening aan kostendekkende activiteiten

Alle directe kosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden. Voor taakvelden waar kostendekkende tarieven het uitgangspunt zijn, zoals bij de exploitatie afvalinzameling en riolering, wordt een opslag voor de overheadkosten toegepast. De opslag is een percentage van de directe salariskosten. De overhead waarmee wij hebben gerekend is 106%.

Overhead	Werkelijk 2017	Actuele begroting 2017	Verschil begroot - werkelijk
Personeel	5.655	6.042	387
Huisvesting	1.373	1.385	12
ICT	508	281	-228
Overige bedrijfsvoeringskosten	201	378	177
Communicatie	70	90	19
Totaal overhead	7.808	8.176	368
Toerekening aan kostendekkende activiteiten	-894	-870	24
Totaal exploitatieontlastend	-894	-870	24
Totaal	6.914	7.306	392

TOELICHTING OVERHEAD KOSTEN

Personeel:

Op de personele overheadkosten is een positief saldo gerealiseerd op de loonkosten (voordeel € 580.000) als gevolg van minder inzet van personeel. Er zijn wel meer kosten gemaakt voor het opleiden en ontwikkelen van het personeel (nadeel € 110.000). Tevens is er een overschrijding van het budget voor de WW en bovenwettelijke WW / WIA uitkering (nadeel € 117.000).

Huisvesting:

Ten aanzien van de gemeentewerf zijn er geen onderhoudswerkzaamheden vanuit het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) uitgevoerd. Eind 2017 is opdracht gegeven om de MOPS van gemeentelijke gebouwen, waaronder ook de gemeentewerf, te actualiseren. In 2018 zal gewerkt worden volgens de aangepaste plannen. Er is dit jaar iets minder onderhoud uitgevoerd dan we gepland hadden.

ICT:

Er is een nabetaling over 2016 geweest aan de gemeente Ooststellingwerf van €46.000. De onderuitputting kapitaallasten is bij de voorjaarsnota wel verwerkt bij de lasten, maar er is verzuimd om ook de te ontvangen bijdrage van Ooststellingwerf en Opsterland te verlagen, nadeel € 100.000. De doorbelasting van de ICT kosten naar de taakvelden is € 74.000 lager uitgevallen dan begroot door lagere kosten voor hard- en software. Dit laatste is een voordeel voor de taakvelden en een nadeel voor de overhead.

Overige bedrijfsvoeringskosten:

De budgetten van Groen in Bedrijf zijn niet volledig besteed in 2017. Dit verklaart het positieve saldo.

INVESTERINGEN

Investerings	Oorspr. Actueel		Realisatie	Restant	Overschot /	Naar
	krediet	krediet				
						x € 1.000
		2017				
Vervanging hard- en software 2015	535	178	42	136	136	-
Vervanging hard- en software 2016	486	389	254	135	-	135
Vervanging automatisering 2017	150	150	-	150	-	150
Informatiseringsbeleid 2015	450	15	6	9	9	-
Informatiseringsbeleid 2016	450	150	53	97	52	45
Informatiseringsbeleid 2017	450	450	65	385	332	53
INUP 2016	217	122	17	105	-	105
ICT backoffice Sociaal Domein	69	67	-	67	67	-
Subsidievolgsysteem	40	40	-	40	40	-
Subtotaal I&A	2.847	1.561	437	1.124	636	488
Uitbreiding gemeentewerf	-	1.073	408	665	-	665
Plaatsing zonnepanelen gemeentewerf	-	75	-	75	-	75
Noodstroomvoorziening	80	80	6	74	-	74
Tractie 2017	180	180	107	73	23	50
Totaal	3.107	2.969	958	2.011	659	1.352

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Vervanging hard- en software 2015

Alle vervangingen zijn afgerond. Het krediet kan definitief worden afgesloten.

Vervanging hard-en software 2016

Het krediet wordt afgesloten en het restant van € 135.000 wordt toegevoegd aan het vervangingskrediet van 2018. Dit is nog nodig voor vervanging van een aantal netwerk switches. We verwachten daarvoor € 30.000 uit te geven. Voor de migratie van de Document Management Systemen in OWO wordt in 2018 een opzet gemaakt voor de migratie van de data in de bestaande applicaties naar iDocumenten.

Vervanging automatisering 2017

Het krediet wordt afgesloten en het restant van € 150.000 wordt toegevoegd aan het vervangingskrediet van 2018. Dit is nog bestemd voor facturen die in 2018 komen voor in 2017 in gang gezette projecten. Dit betreft de vervanging van de OWO-intranetten en de vervanging van een aantal werkplekken.

Informatiseringsbeleid 2015

Dit krediet kan definitief worden afgesloten.

Informatiseringsbeleid 2016

70% van de projecten zijn afgerond of is een verplichting voor aangegaan. Alsnog vervallen projecten zijn in het OWO counterpartoverleg vervangen door op de reservelijst staande projecten. Dit budget moet nog beschikbaar te blijven.

Informatiseringsbeleid 2017

Pepperflow is ingericht voor het proces "lean planning en control", de dashboard dienstverlening is gerealiseerd en de inkooptool wordt momenteel vorm gegeven. Door meevallende kosten van deze projecten hebben ook hier projecten die op de reservelijst stonden, alsnog groen licht gekregen. In de loop van 2018 zullen de kosten hiervan nog uit dit budget worden gedekt.

INUP 2016

In 2017 is de aansluiting op MijnOverheid, de Berichtenbox, Landelijke Voorziening WOZ (LV-WOZ) koppeling BAG-WOZ en Basis Registratie Kadaster (BRK), gerealiseerd. Het budget zal beschikbaar moeten blijven om de nog resterende bouwstenen van I-NUP, die een doorstart hebben gemaakt naar de Digitale Agenda 2020 (DA2020) de komende jaren te kunnen realiseren.

ICT backoffice Sociaal Domein

Bij de voorjaarsnota 2017 is dit krediet beschikbaar gesteld. De uitgaven zijn binnen het HEK Sociaal domein opgevangen. Het krediet kan daarom vervallen.

Subsidievolgssysteem

Bij de voorjaarsnota is een krediet toegekend ten behoeve van de aanschaf van een subsidievolgssysteem. Uit voortschrijdend inzicht blijkt dat de integratie van een subsidievolgssysteem binnen de bestaande (huidige) software de beste oplossing is. Dit krediet kan daarom vervallen.

Uitbreiding gemeentewerf en plaatsing zonnepanelen

De eerste paal is in november 2017 geboord, werkzaamheden verlopen volgens planning. Oplevering staat gepland medio april 2018.

Noodstroomvoorziening

De aanbesteding voor de noodstroomvoorziening is in 2017 opgestart en loopt nog door in 2018. Naar verwachting wordt de noodstroomvoorziening in april 2018 opgeleverd en in gebruik genomen. Het resterende investeringskrediet € 74.000 over 2017 wordt doorgeschoven naar 2018.

Tractie 2017

In 2017 zijn er diverse auto's vervangen en nieuw aangeschaft ten behoeve van Groen in Bedrijf. Daarnaast is er een verplichting aangegaan voor tractie, waarbij de levering en facturering in 2018 zal plaats vinden. Daarom wordt voorgesteld om € 50.000 van het krediet 2017 mee te nemen naar 2018.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Per 1 januari 2016 is de Verruiming Heffing Vennootschapsbelasting (VPB) voor publieke lichamen een feit. Dit houdt in dat ook gemeenten VPB moeten betalen op het moment dat ze activiteiten ondernemen waarvoor ze aangemerkt kunnen worden als ondernemer. We gaan er vooralsnog van uit dat dit soort activiteiten niet aanwezig zijn in onze gemeente, we hebben ook geen aangifte gedaan. Er zijn dus geen cijfers om toe te lichten.

ONVOORZIENE UITGAVEN

x € 1.000

Overzicht onvoorziene uitgaven	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Stelpost algemene risicobeheersing	0	0	500	0
Stelpost onvoorziene uitgaven	0	30	30	30
Stelpost Ombuigingen I	0	-82	-82	-82
Totaal	0	-52	448	-52

TOELICHTING TABEL ONVOORZIENE UITGAVEN

Stelpost algemene risicobeheersing

Het is niet nodig geweest om een beroep te doen op deze stelpost. Bij de najaarsnota 2017 is daarom besloten de stelpost algemene risicobeheersing vrij te laten vallen ten gunste van de exploitatie 2017.

Stelpost niet voorziene uitgaven

Er is in 2017 geen beroep gedaan op het bedrag voor de stelpost onvoorzien van € 30.000.

Stelpost Ombuigingen I

In 2017 zijn wel panden verkocht, maar het structurele voordeel hiervan is pas in 2018 zichtbaar.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de overschrijdingen op programmaniveau in 2017 en een toelichting. De overschrijdingen vallen in de categorie 'onrechtmatig', maar tellen niet mee voor het oordeel (kadernota Rechtmaticheid, commissie BBV, 2017). We hebben vastgesteld dat deze overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en niet eerder bekend waren. Middels vaststelling van de jaarrekening worden deze overschrijdingen formeel door u geautoriseerd.

Toelichting op de overschrijdingen per programma:

Programma 2

Bij het opstellen van de najaarsnota was nog onduidelijk hoe de kosten voor het afvoeren van slootspecie zich zouden ontwikkelen. Tijdens het aanleggen van de bermverhardingen in het laatste kwartaal 2017 in het buitengebied is gebleken dat op bepaalde plaatsen de zijkanalen van de wegen aan het afbrokkelen waren. Noodreparaties waren per direct noodzakelijk. Deze noodreparaties hebben geleid tot een overschrijding van het beschikbare budget.

Programma 6

Bij de najaarsnota gingen we er nog van uit dat in programma 6 een overschot zou zijn aan het einde van het boekjaar. Daarom is toen ook € 527.000 vanuit dit programma ten gunste van het jaarrekeningresultaat geboekt. Als we dit niet hadden gedaan was de overschrijding echter nog steeds fors geweest, namelijk (€ 2.898-€ 527) = € 2.371. Ná de najaarsnota hebben zich een aantal niet voorziene ontwikkelingen voor gedaan die tot deze overschrijding op de lasten hebben geleid.

Een aanzienlijk deel van de facturen voor Jeugdzorg en WMO over 2017 zijn pas in de periode januari 2018 - april 2018 binnen gekomen (meer dan € 4 miljoen aan betalingen).

Uit de productverantwoordingen 2017 van aanbieders van Jeugdzorg blijkt dat een aanzienlijk deel van de DBC's over 2017 nog niet in rekening is gebracht. In de jaarrekening 2017 is daarom voor € 830.000 aan nog te betalen facturen opgenomen.

Van het negatieve saldo heeft € 1,3 miljoen betrekking op facturen over 2015 en 2016, € 1,3 miljoen heeft betrekking op het boekjaar 2017.

Programma 7

De afvoer van grof huishoudelijk afval (kunststoffen) is duurder geworden dan we hadden verwacht. Dit was bij het opstellen van de najaarsnota nog niet bekend. Daar staat bij de baten echter ook een hogere vergoeding van de stichting Afvalfonds tegenover.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De overschrijding betreft de rentekosten van verstrekte geldleningen. Dit is ontstaan doordat de werkelijke rente op een andere manier is toegerekend dan de geraamde rente. Bij de baten is hetzelfde bedrag opgenomen, dus per saldo budgettair neutraal. Dit betreft een administratief verschil.

Overzicht overschrijdingen	Rekening 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Overschrijding
2. Verkeer, Wegen, Water en Groen	5.497	5.311	5.274	- 186
6. Maatschappelijke en Sociale Voorzieningen	31.831	28.933	29.362	- 2.898
7. Volksgezondheid en Milieu	6.903	6.730	6.540	- 173
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	4.120	4.006	4.006	- 114
				- 3.371

x € 1.000

Jaarrekening - overig

OVERZICHT INCIDENTELE BUDGETTEN

INCIDENTELE BATEN

x € 1.000

Incidentele baten 2017	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot-werkelijk
0 Bestuur en Organisatie				
Bijdrage uit algemene reserve voor kosten overheidsparticipatie	8	10	10	2
Bijdrage overige 2 OWO-gemeenten voor budget rekenkamer	46	51	51	5
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat				
Bijdrage van Wetterskip voor het baggeren stedelijk water	49	49	0	0
Bijdrage uit algemene reserve voor kosten Rottige Meente	21	21	21	0
Bijdrage uit reserve Rottige Meente voor kosten Rottige Meente	29	29	29	0
Bijdrage uit reserve Kontermanshaven	0	17	17	17
4 Onderwijs				
Bijdrage uit algemene reserve voor peuterspeelzaal Noordwolde	18	18	18	0
5 Sport, Cultuur en Recreatie				
Bijdrage van derden voor sportstimulering	20	15	15	-5
6 Sociaal Domein				
Bijdrage vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor Brug naar Werk	46	46	46	0
Bijdrage uit algemene reserve voor kosten voorzieningen part. samenleving	0	30	30	30
Bijdrage uit algemene reserve voor Noordwolde fase 4	34	34	34	0
Bijdrage van provincie voor Noordwolde fase 4	82	82	82	0

7 Volksgezondheid en Milieu

Bijdrage uit algemene reserve voor Gezond in de Stad (GIDS)	131	136	136	5
---	-----	-----	-----	---

8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Verkoopopbrengst oude brandweerkazerne	88	88	0	0
Verkoopopbrengst Wolfraamweg	60	60	0	0
ISV-subsidie sloopkosten Buurthuisstraat	0	67	0	67
Verkoopopbrengst Sickengastraat 6	210	210	0	0
Bijdrage uit algemene reserve voor de strategische visie gebouwenbeheer	5	38	0	33
Bijdrage uit algemene reserve voor sloop Sickengastraat	80	80	0	0
Bijdrage uit algemene reserve voor project "snel internet"	2	30	0	28
Verkoopopbrengst Meulewiek 2	240	0	0	-240
Bijdrage van provincie voor de herontwikkeling vm. zuivelfabriek Steggerda	24	0	0	-24

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bijdrage van het rijk voor tweede Kamerverkiezing	2	2	0	0
Bijdrage van het rijk voor sportstimulering	87	87	57	0
Bijdrage van het rijk uit het Uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom	146	125	0	-21
Bijdrage van het rijk voor Gezond in de Stad (GIDS)	93	93	93	0

Totaal incidentele baten 2017	1.193	1.111	489	-82
--------------------------------------	--------------	--------------	------------	------------

INCIDENTELE LASTEN

x € 1.000

Incidentele lasten 2017	Rekening 2017	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot-werkelijk
0 Bestuur en Organisatie				
Dorpenfonds	34	34	34	0
Overheidsparticipatie	13	10	10	-3
Rekenkamer	71	76	51	5
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat				
Afvoeren slootspecie van bermen	100	100	0	0
Rottige Meente	64	90	0	26
Project dorpen landschap biodiversiteit	0	0	50	0
Bladkorven	15	15	0	0
Bomenbeleidsplan	70	70	0	0
Baggeren stedelijk water	49	49	0	0
Landschapvisie Zuid Oost Friesland	0	36	0	36
4 Onderwijs				
Noodlokaal Heidepolle	72	85	0	13
Huisvesting peuterspeelzaal Noordwolde	18	18	0	0
5 Sport, Cultuur en Recreatie				
Sportstimulering	170	138	138	-32
Kunstgras sportvelden	50	50	50	0
Culturele hoofdstad 2018	36	51	25	15
Toeristisch investeringsfonds	26	25	25	-1
Storting in reserve onderhoud gebouwen	100	100	100	0
6 Sociaal Domein				0
Herstructureringsgelden	0	41	41	41
Brug naar Werk	46	46	0	0
Uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom	2	43	0	41

Woningaanpassingen	0	0	150	0
Flankerend innovatie/communicatiebeleid	8	15	0	7
Sociale stimulering Wolvega	18	25	0	7
Sociale stimulering kleine dorpen	9	25		16
Voorzieningen in een participatiesamenleving	0	30	0	30
Bestemming Noordwolde fase 4	130	130	65	0
Pilot papierwinkel	2	10	10	8
7 Volksgezondheid en Milieu				
Project Gezond in de Stad (GIDS)	80	219	0	139
Uitvoering Drank & Horecawet	19	30	30	11
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing				
Opstellen omgevingsvisie	95	135	50	40
Terugbetaling leges omgevingsvergunning	105	105	0	0
Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)	0	0	104	0
Beekdal Linde Kontermanshaven	0	17	0	17
Strategische visie gebouwenbeheer	11	38	0	27
Sloopkosten buurthuisstraat 5A	0	133	0	133
Pand Sickengastraat 6	120	80	0	-40
Snel internet	2	30	0	28
Bijdrage herontwikkeling voorm zuivelfabriek Steggerda	24	24	0	0
Overzicht kosten Overhead				
Waarnemend griffier	33	25	0	-8
Implementatie subsidievolgsysteem	0	17	0	17
Onvoorziene uitgaven				
Onvoorziene uitgaven incidenteel	0	30	30	30
Totaal incidentele lasten 2017	1.592	2.195	963	603

INCIDENTELE MIDDELEN VAN 2017 NAAR 2018

INCIDENTELE MIDDELEN 2017 BESCHIKBAAR TE STELLEN IN 2018; TABEL

x € 1.000

Beschikbaar te stellen in 2018 middels een begrotingswijziging	Restant 2017	Nodig in 2018	Bestaande dekking in 2018 (alg.reserve, bijdr. derden)	Beslag op algemene reserve in 2018
3 Economie				
Rottige Meente	26	26		26
5 Sport, Cultuur en Recreatie				
Culturele Hoofdstad 2018	15	15		15
Implementatie subsidievolgsysteem	17	17		17
Toeristisch investeringsfonds	8	8		8
6 Sociaal Domein				
Onderzoek naar voorzieningen lokaal sociaal beleid	30	30	30	
Uitvoeringsplan impulsprogramma Statushouders	25	25		25
Herstructureringsgelden	41	41		41
7 Volksgezondheid en milieu				
Gezond in de stad	143	143	5	138
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing				
Aanleg breedband voor snel internet	28	28	28	
Ontwikkelen intergemeentelijk landschapsbeleid	36	36	36	
Opstellen omgevingsvisie (2017)	40	40		40
	409	409	99	310

INCIDENTELE MIDDELEN 2017 BESCHIKBAAR TE STELLEN IN 2018; TOELICHTING

Voor diverse projecten waren incidentele budgetten beschikbaar in 2017. Het niet gebruikte deel valt vrij ten gunste van het rekeningsaldo. Zie bovenstaande tabel. Enkele projecten zijn echter nog niet volledig uitgevoerd. In de nota financiële beleid 2017-2020 is gesteld dat overheveling van budgetten naar een volgend jaar alleen kan door middel van een begrotingswijziging bij de jaarrekening van het af te sluiten boekjaar. De over te hevelen budgetten worden dan, gelijktijdig met het vaststellen van de jaarrekening, middels een begrotingswijziging 2018 geactualiseerd en geautoriseerd.

Toelichting per budget

Rottige Meente

In 2017 is het opknappen van het parkeerterrein bij de Oldelamerbrug uitgevoerd. Het restant budget is nodig om andere onderdelen van de gebiedsopgave Rottige Meente voor te bereiden. Hieronder valt ook het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage aan Staatsbosbeheer voor het opknappen van de Scheenesluis.

Culturele Hoofdstad 2018 (CH2018)

Voor de periode 2016-2018 is ten behoeve van het project CH2018 een budget van € 25.000 per jaar (totaal € 75.000) beschikbaar gesteld. Het restant bedrag over 2017 moet conform bestaande afspraken en eerder gestelde kaders beschikbaar blijven voor de betrokken partijen.

Subsidievolgstelsel

Bij de voorjaarsnota is een krediet toegekend voor de aanschaf van een subsidievolgstelsel. Voor de implementatie van dit stelsel is voor extra personele inzet een bedrag opgenomen van € 17.000. Uit voortschrijdend inzicht blijkt dat de integratie van een subsidievolgstelsel binnen bestaande (huidige) software de beste oplossing is. Deze oplossing vraagt meer tijd om te bouwen, waardoor het niet bestede budget voor personele inzet mee moet naar 2018.

Toeristisch investeringsfonds

Voor het Toeristisch investeringsfonds is een incidenteel bedrag beschikbaar van € 50.000, gelijkelijk verdeeld over 2017 en 2018. Dit fonds is toegekend voor projecten van het Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme Weststellingwerf. In 2017 is een bedrag van € 7.936 nog niet besteed. Het Platform Recreatie en Toerisme Weststellingwerf, die de projecten initieert en uitvoert, wil dit bedrag graag in 2018 besteden aan de projecten uit het Uitvoeringsprogramma. Overheveling van het budget zorgt er voor dat de totale € 50.000 beschikbaar blijft voor de geformuleerde projecten.

Voorzieningen lokaal sociaal beleid

In 2016 zijn middelen beschikbaar gesteld voor een behoefte onderzoek naar voorzieningen. Op 14 maart 2017 heeft het college besloten dat eerst een aantal deelonderzoeken moeten worden uitgevoerd en kaders vastgesteld, voor een onderzoek naar de noodzaak tot een toekomstverkenning maatschappelijke voorzieningen kan worden gestart. Het laatste deelonderzoek kan pas in 2018 worden uitgevoerd.

Uitvoeringsplan Impulsprogramma Statushouders

Het college heeft op 2 november 2017 ingestemd met het uitvoeringsplan Impulsprogramma Statushouders. Dit programma omvat de periode 1 mei 2017 tot en met 30 april 2019. De uitvoering van het programma wordt deels door Timpaan Welzijn gedaan, zij ontvangen hiervoor subsidie. Deze subsidie wordt gefaseerd uitbetaald over de programmaperiode, en is gerelateerd aan het Uitwerkingsakkoord 2017 (conform de beschikking van 9 november 2017).

Herstructureringsgelden

Dit budget beoogt de eventuele kosten voortkomende uit de herstructurering van de Sociale Werkvoorziening af te dekken. De herstructurering van met name Caparis, en de daarmee verbandhoudende kosten zijn in 2017 onduidelijk gebleven. Het budget willen we daarom beschikbaar houden voor 2018.

Aanleg breedband voor snel internet

Voor het uitvoeren van een technisch onderzoek voor de aanleg van breedband is € 30.000 beschikbaar. Inmiddels heeft de provincie de aanleg van breedband gegund aan KabelNoord. Uitvoering van het technisch onderzoek door de gemeente is niet meer nodig. In de voorbereiding op de aanleg zullen wij nog wel werkzaamheden moeten verrichten. Wij willen dit budget in 2018 gaan gebruiken voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

Ontwikkelen intergemeentelijk landschapsbeleid

In 2015 is gestart met het in regionaal verband opstellen van een landschapsbeleidsplan. Het bereiken van overeenstemming tussen de deelnemende partijen (vijf gemeenten, provincie en Wetterskip) over de inhoud van het landschapsbeleidsplan neemt meer tijd in beslag dan vooraf verondersteld. Het resterende budget is nog nodig voor afronding van het ontwerp in de eerste helft van 2018. Hierna wordt het proces tot besluitvorming, met uiteindelijk vaststelling door de raad gestart.

Opstellen omgevingsvisie

Het ontwerp voor de Omgevingsvisie is in 2017 opgesteld en is in de vergadering van 5 maart 2018 door de raad behandeld. Daarna wordt het proces vervolgd. Het restant budget is nodig om uitvoering te kunnen geven aan dit vervolg.

WET WNT

WET WNT

Topinkomens in de (semi) publieke sector

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT) kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden.

Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigings-normen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-norm in 2017

Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke in 2017 maximaal 100% van het ministersalaris zijn, wat neerkomt op € 181.000 inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage. Voor bestaande contracten geldt het overgangsrecht.

In 2017 hebben zowel bij vast als bij tijdelijk personeel geen bezoldigingen boven deze bezoldigingsnorm plaatsgevonden.

De WNT geeft ook aan dat de gemeente verplicht is om jaarlijks in het financieel jaarverslag de bezoldiging van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris op persoonsnaam op te nemen, ongeacht een eventuele overschrijding van de bezoldigingsnorm. De gemeentesecretaris en de griffier van onze gemeente zijn aan te merken als topfunctionaris in de zin van de WNT en zijn daarom in onderstaande tabel opgenomen.

OVERZICHT

Wet Normering topinkomens (WNT)

bedragen x € 1	Remco van Maurik	Afke Zijlstra	Bert Kunnen	Janneke Kampinga
Functie(s)	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier	Griffier
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31/12	01/01 - 15/01	01/01 - 30-06	15/08 - 31/12
Omvang dienstverband in fte	1,00	0,78	0,67	0,89
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja

Bezoldiging

Beloning plus betaalbare onkostenvergoedingen	104.542	4.411	24.837	19.125
Beloning betaalbaar op termijn	16.459	329	0	1.404
<i>Subtotaal</i>	121.001	4.740	24.837	20.529
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	5.786	59.840	61.271
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	121.001	4.740	24.837	20.529
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2016

Duur dienstverband in 2016	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	21/03 - 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband 2016 in fte	1,00	0,78	0,67	n.v.t.
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	109.133	54.608	34.431	n.v.t.
Beloning betaalbaar op termijn	14.187	6.893	0	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2016	123.320	61.501	34.431	

Uitkering wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

bedragen x €1	Afke Zijlstra
Functiegegevens	
Functie(s) gedurende dienstverband	Griffier
Deeltijdfactor in fte	0,78
Jaar waarin dienstverband werd beëindigd	2017
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband	18.726
Individueel toepasselijk maximum	58.335
-/- onverschuldigd deel	n.v.t.
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	18.726
Waarvan betaald in 2017	18.726

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan n.v.t.

SCHATKISTBANKIEREN

SCHATKISTBANKIEREN

x € 1.000

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren				
(1) Drempelbedrag	Verslagjaar 539			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten Rijks schatkist aangehouden middelen	432	275	365	339
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag	107	264	174	200
(3b) = (2) > (1) Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag	Verslagjaar			
(4a) Begrotingstotaal verslagjaar	71.912			
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	71.912			
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000 Drempelbedrag	539			
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten Rijks schatkist aangehouden middelen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	38.902	25.045	33.550	31.199
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	432	275	365	339

TOELICHTING SCHATKISTBANKIEREN

Met de gewijzigde wet Fido beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer. Deze consolidatie van schuldverhoudingen tussen overheden onderling kan in de eerste plaats worden bereikt door middel van verplicht schatkistbankieren. In de tweede plaats kan consolidatie worden bereikt doordat decentrale overheden hun overtollige middelen gebruiken om onderling leningen te verstrekken. Dit heeft eenzelfde effect op de EMU-schuld als het aanhouden van overtollige middelen in de schatkist. Van de tweede optie is in 2017 geen gebruik gemaakt. Voor 2017 is er een drempelbedrag vastgesteld van 0,75% van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag bedraagt 539.340.

Het gehele jaar is gebruik gemaakt van schatkistbankieren. Eind 2017 is het saldo € 7.427.000.

VERANTWOORDINGSINFORMATIE SPECIFIEKE UITKERINGEN (SISA)

WAT IS SISA

Jaarlijks moet middels een bijlage bij de jaarrekening verantwoording worden afgelegd over de besteding van een aantal specifieke uitkeringen aan de verstrekkers van deze uitkeringen. Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangegeven welke gegevens moeten worden ingevuld.

Voor 2017 zijn dit onderstaande regelingen:

OCW D 9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2017
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2017
SZW G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2016
BZK C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II
I&M E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa

SISA OVERZICHTEN

SISA BIJLAGE 1

		SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018						
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04		
			€ 86.264	€ 0	€ 66.028	€ 10.784		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2017 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 6.481.450	€ 160.388	€ 468.891	€ 5.770	€ 70.095	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 12		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2017 Besluit bijstandverlening	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 68.250	€ 20.900	€ 4.273	€ 25.881	€ 7.372	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09					
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2016 Besluit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			060098 Gemeente Weststellingwerf	€ 26.489	€ 65.500	€ 1.075	€ 74.674	€ 19.880
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10				
		060098 Gemeente Weststellingwerf	€ 0	€ 0	€ 0			

SISA BIJLAGE 2

								
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II Provinciale beschikking en/of verordening Project-gemeenten (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: C7C / 02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: C7C / 03	Cumulatieve bestedingen ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 04	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 05	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 06
			1 764861	€ 35.677	€ 35.678	€ 47.570	€ 47.570	Vastgesteld Provincie Fryslan brief 2 mei 2017, kenmerk 01414107. totaal besteding jaar T = 71.355, verdeeld 35.677 en 35.678 i.v.m. bedragen op hele euro's, in SISA 2016 is totaal besteed 23.785 opgegeven bij zowel provinciale middelen als overige bestedingen, maar dit had bij elk de helft van dat bedrag moeten zijn = 11.892,50.
			Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 07	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 08	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Afspraak Alleen in te vullen na afloop project Aard controle D1 Indicatornummer: C7C / 09	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Realisatie Alleen in te vullen na afloop project Aard controle D1 Indicatornummer: C7C / 10	Activiteiten stedelijke vernieuwing Toelichting afwijking Alleen in te vullen na afloop project Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 11	
			1 764861	Ja	1	1		
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SISA tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 1210127	€ 23.435	€ 0			
			2 1309863	€ 0	€ 0			
			Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 1210127	€ 23.435	€ 0		Nee	
			2 1309863	€ 4.724	€ 4.724		Nee	

TAAKVELDEN OVERZICHT

TAAKVELDEN

Met ingang van 2017 zijn de regels volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV) gewijzigd. Onderdeel van deze wijziging is de invoering van voorgeschreven taakvelden, ingesteld bij ministeriële regeling. Uitgangspunten daarbij zijn herkenbaarheid, aansluiting op de gemeentelijke praktijk en relevantie voor de beleidssturing.

Met ingang van de begroting 2017 hebben wij deze taakvelden verdeeld over de programma's. Dit is door de raad vastgesteld bij de kadernota 2017-2020. De producten zijn vervallen. In de programma's vind u dus de bij dat programma horende taakvelden. Hieronder staat nog een totaaloverzicht van de taakvelden.

x € 1.000

LASTEN	Taakvelden	Realisatie 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verschil begroot werkelijk
0.1	Bestuur	1.229	1.280	1.251	50
0.10	Mutaties reserves	100	232	232	132
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	796	2.851	-315	2.009
0.2	Burgerzaken	918	922	880	4
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	686	304	140	-382
0.4	Overhead	11.593	12.207	11.791	614
0.5	Treasury	2.316	2.234	2.234	-81
0.61	OZB woningen	172	142	142	-30
0.62	OZB niet-woningen	148	142	142	-6
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0
0.64	Belastingen Overig	1.429	1.430	1.430	1
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	2	-50	448	-52
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.247	1.254	1.256	7
1.2	Openbare orde en veiligheid	182	183	201	0
2.1	Verkeer en vervoer	4.230	4.078	3.897	-152
2.3	Recreatieve havens	49	22	33	-27
2.4	Economische havens en waterwegen	4	2	2	-2
2.5	Openbaar vervoer	19	23	22	4
3.1	Economische ontwikkeling	52	60	59	8
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	439	528	509	135
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	61	55	55	-5
3.4	Economische promotie	109	111	109	2
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	2.982	3.044	2.757	63
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	987	1.077	1.057	90
5.1	Sportbeleid en activering	581	560	551	-21
5.2	Sportaccommodaties	1.096	1.122	1.287	25
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	339	404	376	65
5.4	Musea	76	76	76	0
5.5	Cultureel erfgoed	116	118	113	2
5.6	Media	442	443	442	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.366	1.356	1.488	-10
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.840	1.856	1.750	17
6.2	Wijkteams	1.100	1.183	1.239	83
6.3	Inkomensregelingen	9.201	9.032	8.478	-168
6.4	Begeleide participatie	6.082	6.098	6.220	16
6.5	Arbeidsparticipatie	843	1.057	980	213
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	434	420	850	-13
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.871	4.344	4.776	-527
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.159	3.828	3.726	-2.332
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	253	336	540	83
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.046	775	803	-270
7.1	Volksgesondheid	1.136	1.305	1.184	170
7.2	Riolering	2.124	2.129	2.116	5
7.3	Afval	2.845	2.438	2.375	-407
7.4	Milieubeheer	573	636	635	63
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	226	221	229	-5
8.1	Ruimtelijke ordening	559	685	471	126
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.346	1.707	1.716	361
8.3	Wonen en bouwen	1.163	1.116	1.076	-46
		75.567	75.378	71.829	-189

x € 1.000

Baten	Taakvelden	Realisatie 2017	Actuele begroting 2017	Primitieve begroting 2017	Verschil begroot werkelijk
0.1	Bestuur	-531	-51	-51	480
0.10	Mutaties reserves	-966	-1.155	-746	-189
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	-485	-437	-321	48
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-677	-373	-15	304
0.4	Overhead	-4.680	-4.901	-4.648	-222
0.5	Treasury	-3.338	-3.363	-3.304	-24
0.61	OZB woningen	-3.076	-3.067	-2.917	9
0.62	OZB niet-woningen	-1.810	-1.824	-1.774	-14
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0
0.64	Belastingen Overig	-2.727	-2.734	-1.437	-6
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-40.548	-40.748	-39.636	-200
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1	-1	-1	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	-57	-70	-70	-13
2.1	Verkeer en vervoer	-30	-11	-11	19
2.3	Recreatieve havens	-33	0	0	33
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	-1	-6	-6	-5
3.1	Economische ontwikkeling	-1	0	0	1
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-393	-509	-509	-116
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-17	-18	-18	0
3.4	Economische promotie	-187	-187	-144	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-524	-524	-516	-1
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-179	-176	-233	4
5.1	Sportbeleid en activering	-20	-15	-72	5
5.2	Sportaccommodaties	-458	-450	-445	8
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0
5.4	Musea	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	-2	0	0	2
5.6	Media	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-202	-88	-69	114
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-224	-227	-356	-3
6.2	Wijkteams	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	-6.620	-7.021	-7.118	-401
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	-287	-102	-23	185
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-392	-470	-470	-78
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-4	0	0	4
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-129	0	0	129
7.1	Volksgesondheid	0	0	0	0
7.2	Riolering	-1.807	-1.778	-1.778	28
7.3	Afval	-3.127	-2.687	-2.687	441
7.4	Milieubeheer	0	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-125	-136	-136	-11
8.1	Ruimtelijke ordening	-19	0	0	19
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.346	-1.716	-1.716	-370
8.3	Wonen en bouwen	-544	-533	-603	11
		-75.567	-75.378	-71.829	189

CONTROLE VERKLARING

CONTROLE VERKLARING

De controleverklaring van de accountant komt separaat. Zodra er een verklaring van onze accountant ontvangen is, wordt deze nagezonden en ter behandeling aangeboden in de eerstvolgende vergadering nadien.

De verklaring wordt dan ook opgenomen in de online versie van de jaarrekening 2017.

Bijlagen

BIJLAGE I: LIJST MET AFKORTINGEN

BIJLAGE I: LIJST MET AFKORTINGEN

A

AED	Automatische externe defibrillator (voor reanimatie)
Amvb	Algemene maatregel van bestuur
AOW	Algemene Ouderdomswet
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten

B

BAG-WOZ	Basisregistraties adressen en gebouwen waardering onroerende zaken
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BDU	Brede Doeluitkering
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BOSD	afdeling Backoffice Sociaal Domein
BRK	Basis registratie Kadaster
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
BV	Besloten vennootschap
BVI	afdeling Belasting, Vastgoed en Informatie
BW	Boekwaarden
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C

C02	Koolstofdioxide (Koolzuurgas)
cao	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCW	Commerciële club Weststellingwerf

D

DAEB	Diensten van Algemeen Economisch Belang
DBC	Diagnose Behandel Combinatie
DHW	Drank- en horeca wet
DMS	Document Management Systeem

E

EMU	Europese Economische en Monetaire Unie saldo
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
Eph	Eenpersoonshuishouden

F

Fido	Wet financiering decentrale overheden
Fumo	Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving

G	
GAP	Gemeentelijk afvalstoffen plan
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GiB	Groen in Bedrijf
GIDS	Gezond in de stad
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVA	Gemeentelijk versnellingsarrangement
GVVP	Gemeentelijk verkeer en vervoerplan
GZZA	Gemeentelijke zelfzorgarrangement
H	
Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
HOWO	Heerenveen, Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland
HRM	Human Resource Management (Personeelszaken)
't HEK	Het 'hek' omvat de rijksmiddelen Jeugdzorg, Wmo, Participatie en BUIG
I	
IB	Interne begeleider
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IKC	Integraal kind centrum
i-NUP	implementatieagenda Nationaal Uitvoeringsprogramma e-overheid
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere zelfstandigen
ISK	Internationale schakelklas (voortgezet onderwijs)
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IVA	Instructie verantwoord alkoholschenken
J	
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
JHF	Jeugdhulp Fryslân
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
JOS	Jongeren op straat
K	
KIES	Kinderen in Echtscheiding Situatie
KPI	Kritieke prestatie indicatoren
KTO	Klant tevredenheids onderzoek
L	
LPK	Landelijk Professioneel Kader
LTO	Land en Tuinbouworganisatie
LV-WOZ	Landelijke voorziening waardering onroerende zaken
M	
MBO	Middelbaar beroeps onderwijs
MFC	Multifunctioneel centrum
MKB	Midden en kleinbedrijf
MOP	Meerjaren Onderhouds Plan
Mph	Meerpersoonshuishouden
MT	Management team
MVI	Manifest verantwoord inkopen
N	
NCW	Netto Contant Waarde
NIEGG	Niet in exploitatie genomen (bouw)grond
NIX18	Geen alcohol voor 18 jaar
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze Vennootschap

O	
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OVN	Ondernemersvereniging Noordwolde
OWO	gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland
OZB	Onroerende- zaakbelastingen
P	
PGB	Persoonsgebonden budget
PHP	Preventie- en handavingsplan alcohol
PRO	praktijkonderwijs
R	
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
ROC	Regionaal opleidingscentrum
S	
SDF	Sociaal Domein Fryslân
SISA	Single information single audit
SOVF	Stichting Openbare Verlichting Fryslân
SvB	Sociale Verzekeringsbank
SVLO	Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden
SW	Sociale werkvoorziening
T	
TBC	Tuberculose-screening
TDI	Tekst Data Integratie
U	
UNESCO	De Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur
V	
Vecozo	Internetportaal voor veilig internet en communicatie in de zorg tussen zorgverzekeraars, zorgverleners en zorgkantoren
VFG	Vereniging Friese Gemeenten
VIP	Vluchtelingen Investeren in Participeren
VKD	Vereniging kleine dorpen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Fryslân
VSO	voortgezet speciaal onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlaters
VTH	Vergunning, Toezicht en Handhaving
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
W	
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEB	Wet Educatie Beroepsonderwijs
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOW	Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega
WOZ	Waardering Onroerende zaken
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand